

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCXLIX. ad annum DCLXXVI.

Parisiis, 1644

Concilium Lateranense Romanvm, In Qvo Centvm Et Qvinque Epsicopi
Typo Constantis imperatoris proscripto, Monothelitarum haeresin, eiusque
promotores, Cyrum Alexandrinum, Sergium, Paulum, & Pyrrhum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15300

rum, quæ in conspectu Domini & sanctorum angelorum eius in scriptis professi sunt, vsque ad pusillum quipiam, vna cum humilitate mea coronam percipient iustitiae orthodoxæ fidei de manu Domini & saluatoris nostri Iesu Christi. De humili namque hoc corpore meo & ipsi Domino cura erit, vt sibi gubernare placet, siue in tribulationibus indesinenteribus, siue in modico refrigerio. Dominus enim prope est, & quid solicitus sum? Spero quippe in miserationes eius, quod non tardet modo finire meum quo iusserit cursum. Omnes vestrates propter Dominum salutare, & omnes qui pro Dei amore meis compassi sunt vinculis. Deus excelsus potenti manu sua proteget vos ab omni temptatione, & saluet in regnum suum.

CONCILIVM

b LATERANENSE ROMANVM,
IN QVO CENTVM ET QVINQUE EPISCOPI

Typo Constantis imperatoris proscripto, Monothelitarum hæresin, eiusque promotores, Cyrus Alexandrinum, Sergium, Paulum, & Pyrrhum Constantopolitanum condemnarunt, ^d anno Domini DCXLIX. tempore Martini papæ I. celebratum.

SECRETARIUS I.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die tertio Nonas Octobris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangeliis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.	Sergio Tempsanensi episcopo.
Deusdedit sanctissimo Caralitano episcopo.	Reparato Manturianensi episcopo.
Mauro Cæsenate episcopo, & Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesie.	Epiphanio Albanensi episcopo.
	Benedicto Aiaceno episcopo.
	Iuliano Hostano episcopo.
	Papinio Vibonensi episcopo.
	Maximo Pisaurensi episcopo.
	Luciano Leontineni episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO CHRISTI 649.	Viatore Hortonensi episcopo.	Scholasticio Fanensi episcopo.
	Bonito Formiano episcopo.	Elia Lilybætano episcopo.
	Maioriano Prænestino episcopo.	Aquilino Assisinati episcopo.
	Germano Numanensi episcopo.	Eusebio Atellano episcopo.
	Laurentio Perusio episcopo.	Martino Centumcellensi episc.
	Caroso Faralitano episcopo.	Lubentino Stabiensi episcopo.
	Martiano Mebiensi episcopo.	Mauro Senate episcopo.
	Barbato Sutriño episcopo.	Læto Lucano episcopo.
	Calumniose Alesino episcopo.	Theodoro Rosellano episcopo.
	Romano Cebellitano episcopo.	Andrea Hydruntensi episcopo.
	Peregrino Messanensi episcopo.	Iusto * Tauromenitano episc.
	Crescente Lucrensi episcopo.	Felice Panormitano episcopo.
	Felice Agrigentino episcopo.	Laurentio Tudertino episcopo.
	Marcellino Clusino episcopo.	Ioanne Carinensi episcopo.
	Geminiano Volaterrano episc.	Albino Signensi episcopo.
	Mariniano Populonensi episc.	Augustino Squillacino episcopo.
	Luminoso Tifernistiberinoru ep.	Ioanne Rhegitano episcopo.
	Potentino Belliternensi episcopo.	Barbato Cumano episcopo.
	Mauro Tuscanensi episcopo.	Felice Tarracinensi episcopo.
	Martino Gauinate episcopo.	Oportuno Anagnino episcopo.
	Adeodato Spoletano episcopo.	Firmino Blerano episcopo.
	Ioanne Paestano episcopo.	Iobiano * Firmabo episcopo. * Firmano
	Gaudioso Reatino episcopo.	Anaftasio Narniensi episcopo.
	Laurentio Taurianensi episcopo.	Theodoro Tyndaritano episc.
	Ioanne * Trapeiano episcopo.	Sapientio Numentano episcopo.
	Luminoso Salernitano episcopo.	Maximo Mesinati episcopo.
	Sabbatio Buxento episcopo.	Gratioso Nepesino episcopo.
	Ioanne Tarentino episcopo.	Leontio Neapolitano episcopo.
	Rufino Sipontino episcopo.	Paschale Thermitano episcopo.
	Adeodato Amerino episcopo.	Oportuno Pisano episcopo.
	Gaudioso Capuano episcopo.	Donato Marianensi episcopo.
	Bonito Ferentinate episcopo.	Bonoso Alerino episcopo.
	Mauro Senogallensi episcopo.	Peregrino Liparitano episcopo.
	Mauroso Anconitano episcopo.	Boethio Cornensi episcopo.
	Bono Ficulensi episcopo.	Valentino Turritano episcopo.
	Fortunato Auximate episcopo.	Luminoso Bonensi episcopo.
	* Thomate Lunensi episcopo.	Crescentio Libyensi episcopo.
	Bonito Feretospolimartio episc.	Stephano Popilieni episcopo.
	Maximo Trocalitano episcopo.	Gallionisto Hadrianensi episc.
	Paschale Blandanæ episcopo.	Ioanne vico Sabinate episcopo.
	Luminoso Marsorum episcopo.	Potentio Polensi episcopo.
	Glorioso Camerino episcopo.	Leontio Fauentinate episcopo.
	Detorato Tiburtino episcopo.	Donato Sassinate episcopo.
	Amabile Ostiensi episcopo.	Ioanne Vnnogoritano episcopo.
	Albino Portuensi episcopo.	Stephano Dorensi episcopo.
	Palumbo Fundano episcopo.	Ioanne Gabolitano episcopo.
	Theodosio Cöttronensi episcopo.	Victoriano * Vralensi episcopo.

Concil. Tom. 15.

I ij

Theophylactus primus notariorum apostolicæ sedis dixit:

Penetrantem cælos Iesum in omni verbo & opere, vt
condecet, imitando veneranda vestra beatitudo con-
Psalms. 49. gregauit ad se sanctos eius sacerdotes, ordinantes testa-
mentum eius super sacrificium immaculatum in odorem
spiritualis suavitatis, propter commentatam nouitatis ad-
inuentiōnem, quæ vtique incognita eis non est, sicuti nec
alii cuiquam, in quo zelus pietatis consistit. Verumtamen
vt ab ea subtiliter enarretur in auersionem quidem huius-
modi hæreſeos, conseruationem autem orthodoxæ fidei,
pro quo videlicet regulari apostolicaque auctoritate con-
gregauit eos beatitudo vestra. Ideoque, vtpote in sapien-
tia omnia perficiens, dignetur competenter modum enar-
rare huius Deo placitæ in idipsum conuocationis, quate-
Psalms. 80. nus gesta synodalia ordinaliter initium consequantur, ad-
aperiens, vt condecet, rationem conuentiōnis his qui
congregati sunt, & præsident sanctissimis sacerdotibus,
quibus & præfulget per magnam atque apostolicam sum-
mitatem, præpositam omnibus sacerdotibus, in vniuerso
mundo consistentibus. Habens igitur in se Dominum qui
dixit: *Aperi os tuum, & ego replebo illud:* aperientem labia
prudenter, vt annuntiet os vestrū laudem eius, præ-
dictæ rei intentum præcipiat enarrare, quoniam, vt scri-
Prover. 1. ptum est: *Audiens sapiens sapientior erit, & intelligens gubernaculum possidebit,* & docti inuenient satisfactionem: præ-
cipue sciens cum omni subtilitate, quia hoc est præce-
ptum apostolicum, & iudicium Deo Iacob. Paratos nam-
que semper esse ad satisfactionem omni poscenti vos ra-
tionem de spe, quæ in vobis est, princeps apostolorum
beatus Petrus præcepit. Sed & propheta Iοel admonet,
1. Petr. 3. dicens: *Canite tuba in Sion, iubilate in monte sancto meo, quia*
Iοel. 2. *venit dies Domini. Clamate hoc, suscitare bellatores arma por-*
Iοel. 3. *tantes cum ea sancti spiritus, in defensionem catholicæ* <sup>*for. 82.
Ica.</sup> *ecclesiæ, & destructionem totius iniquitatis. Sic nam-*
Ibidem. *que per sacram suam interlocutionem confortauit eos*
amplius, vt & infirmus dicat: *Quia fortis ego sum: &*
mansuetus: *Quia bellator sum ad expurgationem eleua-*
tæ superbiæ contra scientiam Dei, & confirmationem di-
uinorum dogmatum, quibus catholicæ ecclesiæ patres,

ANNO CHRISTI 649. sanctæque & vniuersales quinque Synodi Domini nostri & Dei Iesu Christi fidem firmauerunt : per quem & in quem incipiens & perficiens propositum pro eo spirale certamen , gloriae & laudis corona circumdabitur , vt pote pietatis aduocatus & auxiliator verissimus.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ , præsidens sancto Concilio , dixit.

Euangelicus & omnibus hominibus salutaris sermo , qui secundum virtutem suæ diuinæ prædicationis orbis terrarum fines complexus est , volens manifestare ministros & prædicatores sollicitos esse , nos dumtaxat , qui Christiani populi pastoris suscipere meruimus officium , & sacerdotii diuinæ incarnationis summæque dispensationis , per quam nostram assumens mirifice renouauit naturam , demonstrauit , sicut nostis , reuerendissimi fratres , pastores vigilantes & conseruantes custodias noctis : tunc videlicet , quando sine semine conceptus , incorrupte de Virgine processit ipse , qui propter nos incarnatus est Deus , quibus & testatur euangelista dicens : *Et festinantes venerunt , & videntes cognoverunt de verbo quod dictum est eis. Et omnes qui audierunt , mirati sunt de his quæ dicta sunt a pastoribus , quos & gloria Domini e cælo resulserunt , & multitudo militiæ cælestis laudantium Dominum & dicentium : Gloria in altissimis Deo , & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Cum quibus oportet & nos præcipue , propter quos hæc eadem scripta sunt , conseruantes cum summa vigilantia & sollicitudine custodias de ouili nobis commisso , id est , creditis nobis a Domino populis , in huius sæculi nocte conuenientes in unum intellectum , eum- demque sensum , sicut dicit beatus Paulus apostolus , ac si in aliquam spiritualem Bethlehem , quæ est catholica Dei & apostolica ecclesia , in qua ipse panis vitæ firmius collocatur , quatenus cognoscere & intendere in eo sermonem immaculatæ fidei debeamus , quem firmius roborantibus nobis per traditas apostolicas paternasque promulgationes , ipsa Domini gloria cum militia cælesti & laudibus enitescat , atque mirentur & in nobis Deum miraculorum omnes qui audiunt de pio nostro studio

sinceram in Domino plenitudinem: quippe quoniam vera confessione in omnibus sanctis Dei ecclesiis erga omnes Christianos, qui pure adorant eum cum muniberis, id est, pietatis rectis dogmatibus, audientes eum diuinus regnante, falsi nominis quidam sacerdotes conturbati sunt, atque difficultate ducti circa fulgorem luminis, diuinam eius confessionem nouis verborum adinventionibus, temporibus etiam nostris vel decessorum nostrorum, studuerunt perimere. Vnde & dolose eum decipiendo adorare fingentes, scripturas de eo & paterna testima corrumptentes, false exposuisse noscuntur, in haereticam prauitatem conuertentes ea. Qui autem sunt isti? Oportet namque eos in aperto fieri manifestos. Quos vos vtique scitis, dilectissimi, & apertissime omnes cognoscent, qui orbem terrarum penè inhabitant. Nec enim in occulto haec peragere præsumperunt, nec in loco terræ obscuro, sicut ait beatus Isaias. Vtinam quidem latenter in semetipsos tantummodo hoc malum circumscrissent, & non publice atque in ecclesiis ad lassionem multorum, & euerisionem immaculatæ fidei prædicassent in scripto: id est, Cyrus Alexandrinæ ecclesiæ episcopus, & Sergius Constantinopolitanus antistes, nec non & eius successores Pyrrhus & Paulus, * concurrent sibi vicissim in hoc habentes certamen. Et Cyrus quidem ante hos decem & octo annos, vnam operationem in Christo in eadem Alexandriæ vrbe definiens diuinitatis eius & humanitatis, ad similitudinem Acephalorum haereticorum, ordinando capitula numero nouem in ambone prædicans, cum anathemate qui sic non saperet, impie promulgauit. Sergius autem per epistolam propriam, ad denominatum Cyrum scriptam, eamdem similiter vnam operationem suscipiens, cum eo irrationali præsumptione ausus est confirmare: & non solum hoc, sed etiam post aliquot annos eiusdem Cyri nouæ adinventionis, hoc est, per nuper duodecimam indictionem elapsam, haereticam & ipse conscribens * ec-thesim fidei, sub nomine tunc imperantis Heraclii, vnam in eadem Salvatoris nostri, secundum impium Apolinarem, voluntatem & operationem instituit, ex hoc quod dicit imprudenter, sequi operationem volunt-

Heretici
scripta di-
uina & pa-
trum cor-
rumpunt.

Isai. 45.

Cyrus Ale-
xandrinus
ante 18. an-
nos vnam
operationem
in Christo
definiuit.

* id est,
exposi-
tionem

ANNO CHRISTI 649. tem. Certum est namque, quod si sequitur operationem voluntas, per hoc quod sequitur, id est, cum una voluntate sine dubio & præcedentem confitetur. Dico autem confirmatam ab eo in scripto vnam operationem, in hoc apertissime sanctorum patrum abnegante consonam doctrinam, intransgressibiliter definitum, quia quorum una est operatio, horum una est & natura, & quia concurredit substantia voluntas. Ita etenim beatus quidem Basilius. filius contra Eunomium scribens, ait: *Quorum operatio vna est, horum essentia vna est. Sed & beatæ memoriæ Amphilochio* scribens is ipse, ait: *Qui me vidit, & patrem meum vidit.* Non figuram, neque formam, quia divina natura ab omni compositione munda est: sed bonum voluntatis, quod concurrens naturæ, simile, parque, magis autem hoc ipsum in Patre & Filio videri certum est. Sed & sapientissimus Cyrillus in libro thesaurorum sic Cyrilus. ait: Solent enim quæque habent eamdem operationem, eiusdem esse essentia: & differentiam naturæ in his esse, impossibile est. In sermone autem ad Hermiam factō, ita hic ipse superfluum esse ait, & incepit contra voluntatem genitorem, aut voluntarie suspicari patrem existere, sed potius naturaliter & substantialiter. Est enim non contra voluntatem, quæque est naturaliter concurrens habens naturæ voluntatem, esse quæ est. Quapropter diuinæ quidem substantia & naturæ diuinam esse voluntatem & operationem naturaliter censuerunt: humanæ autem naturæ utique humanam, & ne per vnam voluntatem & operationem, vnam & naturam deitatis & humanitatis Christi similiter cum errantibus ut confundentibus hæreticis tradere videantur, sed pie per vtramque eiusdem voluntatem & operationem vtramque nobis eiusdem prædicarent naturam. Si enim vbi vnam naturalem operationem, & naturam vnam esse docent, utique vbi diuersæ naturæ sunt, diuersas esse essentiales operationes docere noscuntur: quoniam per differentiam naturæ, differentia naturalium operationum introducitur: sicuti & per indissimilitudinem naturæ, indissimile operationis cognoscitur: & propter hoc vnam quidem, id est, diuinam & inconditam naturam atque operationem, sicuti & voluntatem in Patre & Filio

& Spiritu sancto, sanctae & consubstantialis adorandæ Trinitatis prædicarunt. Duas autem competenter naturas & operationes, sicut & voluntates, diuinam dico & humanam, in vno eodemque sanctæ Trinitatis Dei Verbo propter nos incarnato, in vnitione inconfusam & indiuisam tradidisse monstrantur, id est, increatam atque creatam, quoniam vtrumque eamdem naturaliter esse, impossibile est. Et hoc luculenter beatæ memorie Leo apostolicæ sedis præsul in secunda epistola ad Leonem imperatorem directa, de voluntatibus eiusdem edocuit, dicens: Secundum quidem formam Dei, ipse & pater vnum sunt: secundum autem serui formam, non venit facere voluntatem suam, sed voluntatem eius qui misit eum: apertissime nobis ostendens secundum naturas, duas vnius eiusdemque Christi Dei voluntates, per hoc quod dicit voluntatem formæ serui, quæ est humana eius voluntas, & per hoc quod dicit, voluntatem eius qui misit eum, quæ est secundum naturam diuina. Sed & beatæ memorie Flauiano de operationibus eiusdem Salvatoris nostri in tomo suo prædictus pater scribens, ait: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est: Verbo quidem operante quod Verbi est, carne autem exequente quod carnis est: & vnum horum coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis. Quem columnam orthodoxæ fidei sancta Calchedonensis Synodus definiuit, hoc est dicere, omnium sanctorum chorus: quoniam quod vna sanctorum patrum Synodus iudicare videtur, tam omnes Synodi, quam vniuersi omnino confirmare patres noscuntur, ut pote in vno eodemque verbo fidei vicissim sibi per indissolubilem consonantiam concordantes. Si igitur, quomodo dicit prædictus pater, vtriusque naturæ, ex quibus, & in quibus indiuise existens cognoscitur, quod proprium est, idem naturaliter & voluntarie operatur, sine dubio vtriusque naturalem habuit idem voluntatem & operationem. Si enim non habuisset, nec vtriusque naturæ operabatur quod proprium est: quidquid sine operatione fuerit & voluntate, neque naturaliter operabitur aliquid omnino, nec vult, dum constet, quia per voluntatem velle habet qui vult, & per operationem naturaliter

Leo papa.

Ioan. 10.

Ioan. 6.

Idem epist.
10.

ANNO CHRISTI 649. raliter efficaciam operantis, qui operatur: sicut per vi-
sum videre, qui videt, & per auditum essentialiter au-
dire, qui audit. Propterea enim & ipse qui propter nos
incarnatus est, Deus verbum per diuinam eius & incon-
ditam voluntatem & operationem, sux diuinitatis &
paternæ naturæ quæ sunt propria, volens operabatur na-
turaliter, id est, miracula. Vnde & hoc testatur, dicens:
Quomodo pater suscitat mortuos & vivificat, ita & filius quos Ioan. 5.
vult vivificat. Et iterum per humanam, id est, conditam
eiusdem voluntatem & operationem, is ipse quæ sunt
propria humanæ naturæ, sponte propter nos sustinebat,
id est, salutares passiones: quoniam volens humane pro-
pter nos ipse, qui super naturam est Deus, esuriem, si-
tim, fastidium, tristitiam atque timorem suscepit, & post
hæc omnia mortis experimentum pro nostra salute. Et
hoc iterum testatur de eo euangelista, dicens: *Et ingref-* Marc. 7.
sus in domum, neminem voluit scire, & non potuit latere. Et
iterum: *Exeuntes inde, deambulabant per Galilæam, & non* Marc. 9.
volebat ut aliquis sciret. Atque iterum ait: Alio die vole- Ioan. 1.
bat exire in Galilæam. Item: Dederunt ei vinum cum felle per- Matth. 27.
mixtum, & gustans nolebat bibere. Et compendiose, quid-
quid assumptæ ab eo nostræ naturæ proprium extitit,
absque peccato tantummodo: licet vtriusque formæ quæ
sunt propria, id est, naturæ, secundum patris doctrinam,
cum alterius communione in vnitione indiuisum pro-
cedebat.

Sic etenim diuina quidem corporaliter operabatur,
eo quod per animatam intellectualiter sanctam eius car-
nem hæc omnia proferebat: humana autem operabatur
diuine, quippe quoniam potestatiue humanas passio-
nes pro nostra salute sine culpa suscipere dignabatur. *Nec* 1. Petr. 2.
enim peccatum fecit, quomodo sacrum testatur eloquium,
nec inuentus est dolus in ore eius. Vnde per hanc beatæ me-
moriae Leonis Romanæ vrbis præfulis orthodoxam vo-
cem conuicti, & propterea cum omni virtute eamdem
vocem properantes foris eiicere, magis autem omnes
*sanctos ac venerabiles patres, sanctumque Calchedo-
nense Concilium, quoniam ipsius esse nulli venit in du-
biuim, sicut iam referatum est, quidquid ab ea definitiue*
confirmari dinoscitur. Cyrus quidem, sicut dictum est,

Concil. Tom. 15.

K

Sergius
Constantin.
Monothel.

nouem capitulorum exposuit seriem : Sergius autem il-
licite præsumens prauam ecthesin , quam præ foribus ec-
clesiæ suæ suspendens , diuulgare studuit : & non solum
hoc , sed & per suam sententiam cum quibusdam ab eo
subreptitiis modis deceptis episcopis in scripto firmauit ,
minime dubitantes , positam iustam condemnationem
in veneranda definitione eiusdem sancti Calchedonensis
Concilii , aduersus eos qui nouitates contra immacula-
tam fidem præsumunt , innectere , contra quam omne
illis certamen & pugna consistit : quippe quoniam ipsam
excludere properantes , hæreticorum dogmatum con-
tra catholicam Dei ecclesiam per sua conscripta confu-
sionem concinnauerunt. Et hæc quidem Cyrus & Ser-
gius : successores autem Sergii Pyrrhus & Paulus , ac si
quamdam malitiæ propaginem in eos effusam , per suam
stultitiam dilatantes eam : vnum quidem eorum , id est ,
Pyrrhus , denuo plurimis episcopis terrore & blandimen-
tis ab eo dolose deceptis , huiusmodi impietatem actis &
subscriptionibus propriis eorum qui ab eo decepti , si-
ne vim passi sunt , confirmare studuit , extollens aduer-
sus scientiam Dei malignam professionem suam. Propter
quod antea confusus , quia vituperabile est omne ma-
lum , vt damnabile , festinavit pro hoc ipso hic adueniens
emendare proprium commissum , & libellum obtulit
cum sua subscriptione apostolica nostræ sedi , condemn-
ans in eodem libello omnia quæ a se vel decessoribus
suis scripta vel acta sunt aduersus immaculatam nostram
fidem. His itaque ab eo peractis , postea rursus more ca-
nis ad proprium impietatis vomitum repedauit , iustam
mercedem ac retributionem propriæ transgressionis ca-
nonicam pœnam siue depositionem decerpens. Paulus
autem præcessores suos in his superare contendens , non
solum in scripto per propriam epistolam , ad hanc direc-
tam nostram sedem , confirmauit & ipse contra se supe-
rius memoratae ectheses irrationalabilem hæresim , sed
etiam contradicens in scripto aduersus recta sanctæ Dei
ecclesiæ dogmata , audacter præsumpsit paternis defini-
tionibus contraire. Propter quod iusta ab apostolica sede
& ipse depositionis vltione percussus est. Insuper studuit
ad cooperientum proprii erroris , & in hoc Sergium

Pyrrhus
Constant.
& ipse Mo-
nothelita.

ANNO CHRISTI 649. imitatus, quibusdam subreptionibus vti, & clementissimo principi suadere, typum exponere, qui catholicum dogma destrueret. In quo typo omnes omnino voces sanctorum patrum cum nefandissimorum hæreticorum distinctionibus eneruauit, nec vnam, nec duas voluntates aut operationes in Christo Deo nostro definiens confiteri. Ac per hoc sine voluntate penitus & operatione Christum denuntiando, id est, absque substantia & natura eum prædicare noscuntur. Quod enim nullam virtutem habet, sicut beatæ memoriae Dionysius ait, nec est, nec quidquam est, nec aliqua est eius omnino stabilitas. Nec enim aliter natura cognoscitur esse secundum veram substantiam consistens, nisi per inhærentem sibi naturalem & substancialem virtutem, quæ videlicet & confirmare eam naturaliter assolet. Quæ de re huiusmodi prauitatem suam defendens, quod nunquam nec a prioribus hæreticis præsumptum est, ipse illicite præsumere studuit.

Altare enim sanctæ nostræ sedis, in domo Placidiæ sacratum, in venerabili oraculo subuertens diripuit, prohibens ne adorandam & immaculatam hostiam, id est, sacram celebrationem apocrisarii nostri ibidem Deo offerre valeant, & viuificæ diuinæ communionis sacramenta percipient. Quos videlicet apocrisarios, qui ex præceptione apostolicæ auctoritatis commonuerunt eum ut de tali hæretico intentu recederet, necnon contestari visi sunt, persecutionibus diuersis cum aliis orthodoxis viris & venerabilibus sacerdotibus infuscatus est eos, quosdam eorum custodiæ retrudens, alias in exilio deportans, alias autem verberibus submittens. Et quid me oportet multa differendo sermonem extendere, dum constet omnibus quæ ab ipso publice, necnon decessoribus ipsius per tot tempora contra orthodoxos viros atque catholicam fidem perpetrata sunt? Quibus pene omnibus omnem mundum conturbantibus atque sollicitantibus, necessitate compulsi ex diuersis locis querelas contra eos seu accusations ad apostolicam nostram sedem plurimi orthodoxi detulisse monstrantur, & tam in scripto deprecantes & coniurantes, quamque in cominus positi postulantes, ut totius mali, tantæque euersio-
Sacilegum
Pauli faci-
nus.

Concil. Tom. 15.

K ij

tum, quatenus minime totum corpus catholicæ ecclesiae nocibilis eorum eæthesios languor disrumpere valeat. Ideoque in scripto vel sine scripto orthodoxorum preces minime despicientes apostolicae memoriae nostri predecessores non destiterunt prædictis viris diuersis temporibus consultissime scribentes, & tam rogantes, quamque regulariter increpantes, nec non per apocrifarios suos, ut dictum est, pro hoc maxime destinatos præsentialiter admonentes & contestantes, quatenus proprium emendarent nouitatis commentum, atque ad orthodoxam fidem catholicæ ecclesiae remearent: & neque rogantes, neque increpantes potuerunt eos a suo conamine quoquo modo reuocare, sed sicut dicit Dominus incorrectis: *Cantauimus vobis tibiis, & non saltauerunt: lamentauimus, & non planixerunt. Obduratum est cor eorum, sicut scriptum est, & auribus grauiter audierunt, & oculos suos clauserunt, ne quando videant oculis suis, & auribus audiunt, & corde intelligent, & reuertantur, & sanentur per susceptionem salutiferæ prædicationis.* Vnde & ego tam propter irreuocabile eorum cor, & propter animas quæ per eorum fallacem deceptionem depereunt, nec non propter precatio-nes, sicut dictum est, ad apostolicam sedem super tali capitulo in scripto delatas, pertimescens quippe imminentem iram super eos qui negligenter opus Dei faciunt, necessarium fore præuidi, omnes vos, qui secundum gratiam eius sacerdotale officium geritis, inuitare, & propter hanc quæstionem in nomine Domini congregare in vnum, quatenus communiter omnes, ipso vtique Deo respiciente & iudicante nosipso, sed & nostra omnia, de prædictis viris, siue nouitate in dogmatibus eorum exposita, tractare debeamus. Et maxime præceptum habentes apostolicum, attendere nos-ipsos & gregi, in quo nos Spiritus sanctus posuit episcopos, regere Dei ecclesiam, quam acquisiuit per sanguinem proprium: sed & iterum attendere lupos, attendere malos operarios, qui peruersa faciunt & loquuntur, ut trahere post se discipulos valeant, ne quando quidem radix amaritudinis sursum germinans nocere valeat fidem per negligentiam eorum, id est, nostram omnium sacerdotum, qui euellere mala, & meliora plantare sunt

Luc. 7.

Isa. 6.

Math. 9.

Act. 20.

ANNO 649. ab eo propositi. Ideo * propter vnuſquisque ſciturus ſe rationem reddere in aequitate iudicaturo vniuerſum mun- dum, abſque vlla reuerentia, quia ſicut ſcriptum eſt: *Si re- Hebr. 10. ueritus fuerit, non bene placet anima mea in ipſo*: cognita maxi- me cum omni ſubtilitate multitudine prauitatis eorum contra immaculatam noſtram fidem ab eis præſumpta, omnibus nobis, qui ad hoc huc veniſſe & præſidere di- ſcimur, tam per accusantiū eās perſonas in ſcripto, quam- que per conſcripta eorum contra immaculatam fidem ab eis præſumptæ multitudine prauitatis illorum, quid de his vnuſquisque cum ope diuina ad gloriam Dei ab ipſo inſpi- ratus viſum fuerit, proſequatur, præ omnibus in ſua con- ſcientia timorem eius decerpens in hoc, quod loquitur & intelligit de huiuſmodi quæſtione, in confirmatione & ſta- bilitate catholicæ ecclesiæ & orthodoxæ fidei, hoc eſt, ſa- lutis animarum noſtrarum, fructu puræ confeſſionis, quæ eſt in eumdem Dominum noſtrum Iefum Christum, om- nibus nobis apertissime exiſtente.

*Maurus Cæſenæ ciuitatis episcopus, & Deus dedit Rauennatis
presbyter, per vnum ex eis Maurum episcopum
Cæſenatem dixerunt.*

Suggerimus ſancto apostolatui veftro, quia ſecundum vefram prudentiſſimam interlocutionem omnibus luce clariuſ maniſtaſ ſunt, nec cuilibet incognitum eſt ortho- doxorum, quæque per tot tempora illicite perpetrata ſunt aduersus noſtram immaculatam fidem, tam a Cyro, Ser- gio, Pyrrho & Paulo: contra quos iuſte pro hoc querimo- niæ vefra apostolicæ ſanctæque ſedi a fidelibus & zelum habentibus Dei oblatæ ſunt. Qua de re venerator ſancti apostolatus veftri Maurus ſanctiſſimus episcopus, certius hæc eadem per apocrifarios ſuos cognoscens, omnino de- ſiderium habuit in ſancto Concilio aduenire. Ideoque ſatagens direxit nos ad ſacra vefra veftigia, videlicet ut vicem eiusdem per nosipſos in omnibus, quæ in hoc ſancto Concilio regulariter peraguntur, adimplere debeamus, eo quod neceſſariis vtilitatibus occupatus, ad præſens mi- nime valuit ſecundum vefram præceptionem proſpectui veftro repræſentari. Ideoque propriam epiftolam pro tali re vna cum ſcriptione eius præ manibus habemus, per

ANNO
CHRISTI
649.

quam nostras personas in his quæ aguntur, pro se confirmare dinoscitur, significans & ipsas occupationes pro quibus minime valuit aduenire. Sed si placet vestræ beatitudini, petimus, ut ante omnia coram hoc sancto Concilio recenseatur, & actibus inferatur.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, præsidens sancto Concilio, dixit:

Secundum postulationem Mauri Cæsenatis episcopi, & Deus dedit Rauennatis presbyteri, subscripta epistola per eos oblata Mauri reuerendissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ, suscipiatur, & huic venerabili Concilio lectio ne pandatur. Cumque suscepta fuisset a Paschale notario regionario apostolicæ sedis, in his relecta est.

Domino sancto & meritis beatissimo, totoque orbe apostolico & uniuersali pontifici Martino papæ, Maurus seruus seruorum Dei episcopus.

Epistola
Rauennatæ.
episcopi ad
papam Mar
tinum, in
qua cū vo
cat toto or
be apostoli
cum, & vni
ueralem
pontificem.

VNICVM omnibus & singulare est redemptoris Dei & Domini nostri Iesu Christi concessum remedium ad animarum nostrarum salutem, ut ea quæ per apostolorum prædicationem percepimus & patrum doctrinam, procul dubio teneamus. Ergo quia apostolatus vestri præceptionibus admonitus, ut pro his quæ aduersum eorum doctrinam commentata sunt, debeam ad sanctam & apostolicam ecclesiam catholicam, vestramque præsentiam reperiri, & vna cum ceteris episcopis, quæ de his patres præcipiunt, debeat terminari, neque etiam præparatum, dum ab exercitu & plebe huius ciuitatis, vel etiam Pentapolitanorum, detinerer, pro incertis gentilium excursi nibus, & non se habentibus præsentia excellentissimi exarchi, ad hanc suggestionis mæ satisfactionem venire compulsum. Quod cum summo mœrore satisfaciens suppli co, ut me non sicut absentem, sed ut præsentem & festinante suscipere apostolatus vester dignetur. Nam in his quæ mouentur, & contra patrum orthodoxorum decreta proponuntur, me non aliter sentire, nisi quomodo sancta vestra apostolica doctrina & orthodoxa tenet ecclesia, & omnem nouitatem repellens atque respuens, non

ANNO CHRISTI 649. solum e^cthesin, quæ a Pyrrho Constantinopolitano episcopo defendebatur, abiicio; quippe, quia ut hæretica de ædibus Constantinopolitanæ ecclesiæ est deposita: sed & quæ ad eiusdem defensionem nouiter conscripta sunt, omni modo nec consentio, nec suscipio, sed cum anathemate repello. Sed & duas operationes duasque voluntates profiteor, & Deum & hominem Dominum Iesum Christum per Spiritum sanctum in utero Virginis conceptum & natum, in duabus naturis verum Deum & hominem, in una persona utraque operantem, quæ deitatis & humanitatis sunt, tenere me profiteor, nec aliud, quam quod sanctas quatuor universales Synodos inuenimus prædicasse, & quintam sub piæ memoriae Iustiniano, suscipere: sed solam fidem a patribus constitutam, per quam verum Deum verumque hominem totum in suis, totum in nostris prædicauerunt, omni constantia profiteri. Ad quod hanc satisfactionis meæ suggestionem per confamulos meos Maurum Cæsenatem episcopum & Deus dedit presbyterum, dirigere non omisi, eosque vice mea, ut quidquid aduersum e^cthesios vel alia conscripta ad eius defensionem nouiter commentata descripserint, me sine dubio esse conseruaturum. Et subscriptio: Ora pro me domine sancte & meritis beatissime, totoque orbe apostolice papa.

*Martinus sanctissimus & beatissimus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, præsti-
dens sancto Concilio, dixit.*

Relecta epistola Mauri reuerendissimi episcopi apostolicis dogmatibus conueniens, atque ideo cum recta confirmationis sanctorum patrum confessione, & omnem hæresim condemnationi submittens, si complacet huic sancto Concilio, actis nostris indatur.

Maximus venerabilis episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Epistola Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis, secundum vestram iussionem actis nostris inserta, atque per eius tenorem consonante huic sancto Concilio in his quæ pro orthodoxa & immaculata fide ab ea peraguntur, suam mentem demonstrante, illud cum fiducia referabo, quia omnis qui differentiam unius Christi naturalium voluntat-

tum & operationum abnegat, & naturarum eiusdem, ex quibus & in quibus consistit, negat pariter procul dubio differentiam. Nec enim possibile est, ipsum eumdemque Dominum Deum nostrum Iesum Christum conditum & inconditum naturaliter existentem, vtriusque naturæ, ex quibus consistit, in voluntate & operatione minime naturalem proprietatem in vnitione saluare. Quoniam quis sapere non vult, sanctam Calchedonensem respuit Synodum, omnesque sanctos ac venerabiles patres: quippe quoniam in definitione sua luce clarius promulgasse dino-
scitur, afferens in hoc tantummodo minime amputari differentiam naturarum Christi post vnitatem, quia vtriusque naturæ indiminute, absque tantummodo peccato, saluatur naturalis proprietas. Ergo si specialiter propter hoc definitum est minime amputari differentiam naturarum, quia proprietas naturalis saluatur, ex quibus consistit naturis: proprietas autem est diuinæ naturæ Christi, diuinus eum velle & operari diuina: item proprietas est eiusdem humanæ naturæ, eumdem humana velle & operari humana, vt approbetur Deus & homo naturaliter esse, certum quia proprietatem vtriusque naturæ respuit, atque ideo differentiam naturarum post vnitatem recusat, quia differentiam eiusdem naturalium voluntatum & operationum abnegat: & ex hoc denominatum sanctum Calchedonense Concilium, & omnes venerabiles catholicæ ecclesiæ patres respuunt. Pro qua re oportet, iuxta vestram prudentem commonitionem, magis autem secundum diuinam præceptionem nos, qui super domum eius, hoc est, catholicam ecclesiam episcopale ministerium * so-
licite vigilare, vt ne quid de sacris eius muneribus, id est, apostolicis de eo promulgationibus paternisque dogma-
tibus fures occulte irruentes valeant deprædari, dormientes nos ex quadam negligentia atque postpositione obser-
uationis diuinorum præceptorum reperientes. Vnde, si placet vestræ beatitudini, supplico, quatenus per vnam vel duas, si multum, vt ne fastidium per hæc quæ omnibus manifesta sunt, gestis ingerere videamur, querulantum personas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, conuenienter, quæ de his proponuntur, cognoscamus, necnon per conscripta eorum aduersus fidem exposita,
quæ

ANNO
CHRISTI
649. quæ videlicet & sine accusantis persona redarguere eos a-
pertissime demonstrantur. Propterea enim accusatio ex-
tranea superflua esse dinoscitur, quoniam a suis temerariis
conscriptis apertius accusantur, quibus omnem mundum
conturbasse noscuntur. Ita namque Dominus ait: *Ex ore Lvc. 19.
tuo iudicabo te: & Ex verbis tuis iustificaberis, & ex verbis tuis con- Matth. 12.
demnaberis.* Quia vero multæ personæ accusantium, licet
existant, minime sunt necessariæ nobis, vbi manifesta est
culpa eorum qui accusantur, a sanctis Synodis luculentius
docemur. Igitur contra utrosque, id est, Nestorium &
Eutychen, & cum eis Dioscorum, nefandissimos hæreti-
cos, vnuſ tantummodo accusator, hoc est, beatæ memo-
riæ Eusebius Dorylensis ecclesiæ episcopus legitur exti-
tisse. Contra Theodorum autem & Origenem in sancta
quinta Synodo accusator quidem nullus, sed tantummodo
eorum conscripta ad accusationem ipsorum & repre-
hensionem suffecisse noscuntur. Igitur & in præsenti, op-
portuna gestorum serie conseruata, per vnam aut duas ac-
cusantium personas, si placet, cum omni subtilitate ad ac-
cusationes eorum nostram præparemus solicitudinem.

Deus dedit venerabilis episcopus insulæ Sardiniae, dixit:

Apostolicis visceribus vestra beatitudo commota, & nos
omnes hortata est ad tuitionem catholicæ & apostolicæ
fidei, quæ temeraria præsumptione ab aduersantibus verbo
fidei expugnatur, in vnum conuenire, dum constet vos,
sanctissimi, cum beato Paulo apostolo eadem compassibili-
liter dicere: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scanda-
lizatur, & ego non turor?* Satagentes ne aliquis de his quæ vo-
bis creditæ sunt, rationabilibus ouibus a bestiis capiatur.
Vnde & ego supplico, pro defensione paternorum & sy-
nodalium dogmatum, ante omnia per suggestiones obla-
tas sanctæ vestre apostolicæ sedi, necnon accusantium
personas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, prauit-
atem eorum nobis manifestari, sed & per conscripta eo-
rum ordinabiliter, contra immaculatam nostram fidem
exposita, quatenus per examinationem eorum congrua
super his sententia subsequatur.

Vniuersi sanctissimi episcopi dixerunt vnanimiter dog-
mata continere, & quia venerabilium patrum & Synodo-

Concil. Tom. 15.

L

rum piam confessionem destruere, qui vnam in Christo
Deo voluntatem & operationem prædicare præsumunt,
petimus, licet minime ignoranda, attamen propter ordinem
gestorum referare omnibus nobis per accusationes
aliquas obnoxiorum huiusmodi excessum, quatenus op-
portune rationabiliterque examinatio subsequatur, ma-
xime plenius pertractantes eorum commissum per ea
qua ab eis contra immaculatam fidem conscripta sunt.

S E C R E T A R I V S I I.

*In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii
domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die
octauo Idus Octobris, indictione octaua.*

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa san-
ctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosan-
ctis & venerabilibus euangeliis in ecclesia Domini Dei &
saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantinia-
na, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque
cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.	Peregrino Messanensi episcopo.
Deusdedit sanctissimo Caralita- no episcopo.	Romano Cebellitano episcopo.
Mauro Cælenate episcopo, &	Crescente Lucrensi episcopo.
Deusdedit presbytero, agenti- bus locum Mauri sanctissimi e- piscopi Rauennatis ecclesie.	Felice Agrigentino episcopo.
Sergio Tempanensi episcopo.	Marcellino Clusino episcopo.
Reparato Manturianensi episcopo.	Geminiano Volaterrano episc.
Epiphanio Albanensi episcopo.	Mariniano Populoniensti episc.
Benedicto Aiaceno episcopo.	Luminoso Tifernistiberinorū ep.
Iuliano Hostano episcopo.	Potentino Belliternensi episcopo.
Papinio Vibonensi episcopo.	Mauro Tuscanensi episcopo.
Maximo Pisaurensi episcopo.	Adeodato Spoletano episcopo.
Luciano Leontinensti episcopo.	Ioanne Pæstano episcopo.
Viatore Hortonensti episcopo.	Gaudioso Reatino episcopo.
Bonito Formiano episcopo.	Laurentio Taurianensi episcopo.
Maioriano Prænestino episcopo.	Ioanne * Trapciano episcopo.
Germano Numanensi episcopo.	Luminoso Salernitano episcopo.
Laurentio Perusino episcopo.	Sabbatio Buxento episcopo.
Carolo Faralitano episcopo.	Ioanne Tarentino episcopo.
Martiano Mebiensi episcopo.	Rufino Sipontino episcopo.
Barbato Sutrino episcopo.	Adeodato Amerino episcopo.
	Gaudioso Capuano episcopo.
	Bonito Ferentinate episcopo.
	Mauro Senogalliensti episcopo.
	Mauroso Anconitano episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.
Bono Ficulensi episcopo.
Fortunato Auximate episcopo.
* Thomate Lunensi episcopo.
Bonito Feretopolimartio episcop.
Maximo Trocalitano episcopo.
Paschale Blandano episcopo.
Luminoso Marsorum episcopo.
Glorioso Camerino episcopo.
Decorato Tiburtino episcopo.
Amabile Ostiensi episcopo.
Albino Portuensi episcopo.
Palumbo Fundano episcopo.
Theodosio Cordonensis episcopo.
Scholaftio Fanensi episcopo.
Elia Lilybætano episcopo.
Aquilino Assisinati episcopo.
Eusebio Atellano episcopo.
Martino Centumcellensi episc.
Lubentino Stabiensi episcopo.
Mauro Senate episcopo.
Læto Lucano episcopo.
Theodoro Rosellano episcopo.
Andrea Hydruntensi episcopo.
Iusto * Tauromenitano episc.
Felice Panormitano episcopo.
Laurentio Tudertino episcopo.
Ioanne Carinensi episcopo.
Albino Signensi episcopo.
Augustino Squillacino episcopo.
Ioanne Rheatano episcopo.

Barbato Cumano episcopo.
Felice Tarracineni episcopo.
Oportuno Anagnino episcopo.
Firmino Blerano episcopo.
Iobano Firmano episcopo.
Anastasio Narniensi episcopo.
Theodoro Tyndaritano episc.
Sapientio Numentano episcopo.
Maximo Mesinate episcopo.
Gratioso Nepesino episcopo.
Leontio Neapolitano episcopo.
Paschale Thermitano episcopo.
Oportuno Pifano episcopo.
Donato Marianensi episcopo.
Bonoso Alerino episcopo.
Peregrino Liparitano episcopo.
Boethio Cornensis episcopo.
Valentino Turritanus episcopo.
Luminoso Bonensi episcopo.
Crescentio Libyensi episcopo.
Stephano Popiliensi episcopo.
Callionisto Hadrianensi episc.
Ioanne Vicosabinate episcopo.
Potentino Polensi episcopo.
Leontio Fauentinate episcopo.
Donato Sassinate episcopo.
Ioanne Vnnogoritano episcopo.
Stephano Dorensi episcopo.
Ioanne Gabopolitano episcopo.
Victoriano Vzalensi episcopo.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicae atque apostolicae
urbis Romæ, dixit:*

Beatus Dauid ad Dominum dicit: *Iustitia & iudicium* psalm. 88.
præparatio sedis tuæ: Misericordia & veritas præibunt ante fa-
ciem tuam. Hanc igitur præparationem per veritatem gesto-
rum ad gloriam eius, & imitationem sacræ sedis suæ pro-
perans opportune perficere, & sancta Synodus nobiscum
consistens venerabilium sacerdotum, ut ex hoc præcipue
in eum glorietur in hoc, quod intelligit & cognoscit Do- ter. 9.
minum, & facit iudicium & iustitiam in medio terræ: stu-
duit competenter non antea per scripta eorum qui accu-
sati sunt, causam illorum discutere, donec per querulan-

Concil. Tom. 15.

L ij

rium institutiones respexerit hanc, & addiscere valuerit, illud videlicet, quod per sapientiam bene placuit Salomonis, adimplens, quod dicit: *Antequam scruteris, non reprehendas: intellige prius, & tunc increpa: antequam audieris, non respondeas.* Nempe licet apertissima est contrariorum reprehensio, verumtamen oportet & his quae clara sunt, ad eorum examinationem ordinem conseruari ab his qui secundum Deum scrutari deputati sunt: quatenus ita cum oratione cooperantur inueniamus & confessorem Deum, qui dicit: *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Offerantur ergo secundum pie complacitam omnibus nobis consequentiam per eos, quorum interest, siue de nostro venerabili scrinio, dilectissimum primicerium & notarios querulantium denominatos temeratores cum omni reuerentia secundum ordinem submonitio.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero vestrae sacratissimæ beatitudini, quoniam præforibus adstat venerabilis secreti vestri, Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis, primus Hierosolymitani ecclesiastici Concilii, aditum sibi expetens in vestra sacratissima Synodo: & quidem desiderat innotescere quid præcipitis.

Martinus sanctissimus & beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis secundum petitionem suam introeat, & competenter quae ei videntur edifferat.

Stephanus reuerendissimus episcopus Dorensis coram sancto Concilio adstantis, dixit:

Postulobeatitudinem vestram, si placet, præcipere humanitatis meæ libellum fuscipi, & coram sanctitate vestra recensi.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Secundum supplicationem memorati reuerendissimi Stephanii episcopi Dorensis, libellus eius fuscipiatur, & lectioni pandatur.

ANNO
CHRISTI 649. *Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his.*

*sacerdo-
tialium fe-
dium

Sanctæ apostolicae Synodo, secundum gratiam Dei & regularem auctoritatem præsidentis in ea Martini ter beatissimi papæ congregatae in hanc antiquam almamque urbem Romam, pro confirmatione sacra & defensione paternarum & synodalium catholicæ ecclesiæ definitiōnum vel promulgationum, Stephanus per misericordiam Dei episcopus, & primus Hierosolymitanæ * sacerdotali fide existens diœcēsos, suggero quæ subter adnexa sunt:

*Benedictus Deus & pater Domini nostri Iesu Christi, pater miserationum, & Deus totius consolationis, qui consolatus est nos per sacratissimum in idipsum & sacerdotalem conuentum sanctitatis vestræ in omni tribulatione nostra, quæ facta est nobis propter sanctam catholicam eius ecclesiam, ab aduersantibus verbo fidei. Hanc etenim beatissime in pace & tranquillitate consistentem veluti fluctus imma- nes irruentes per suam hæresim turbauerunt, prius quidem Theodorus Pharanitanæ ecclesiæ quondam episco- pus; postmodum autem Cyrus Alexandrinus antistes, item Sergius Constantinopolitanus, nec non successores eius Pyrrhus & Paulus. Hi namque Apollinaris & Seue- ri dogmata hæreticorum renouare ausi sunt, per hoc, quod prædicauerunt vnam voluntatem & operationem diuinitatis & humanitatis Christi dogmatizare, quorum scripta testantur contra omnem præfeminatam orbem terrarum, ad deceptionem simplicium: qui studuerunt non solum exponere audacter & conscribere, sed & di- uulgare contra paternas & synodales ecclesiæ institu- tiones in aperto nisi sunt, & tam per capitulorum seriem super ambone cum anathematis vinculo, qui sic non sa- peret, & secundum sensum eorum recitatam, quamque per sententias & subscriptiones ac gestorum monimen- ta. Ac per hoc vniuersam catholicam ecclesiam in his conturbantibus memoratis viris, iuxta quod beatus Ie- remias inquit: *Confusi sumus, quia audiuimus improprium: dereliquimus in confusione vultum nostrum, quia introierunt alienigenæ in sanctuarium nostrum: & propterea aliquando**

Theodorus
hic primus
auctor hæ-
retis Mono-
theitarum.
In 6. tamen
Synodo
Act. 15. di-
citur Ser-
gius Con-
stantinop-
primus scri-
pisse de
impiò hoc
dogmate.

L iiij

Ier. 9. quidem aquam capiti, & oculis fontes lacrymarum ex-
quirebamus, vbique omnes fideles huiusmodi miseram

Psalms. 54. calamitatem plorantes: aliquando autem pennas colum-
bæ secundum beatum Dauid, & volemus & annuntie-
mus hæc omnia omnium propositæ, * sed dico autem
summæ vestræ & principale, ad medicinale consultum
emersi vulneris: quippe quoniam hoc potestatiue olim

*Auctoritas
Romana
se dis.
Math. 16.* & ab antiquitus facere per apostolicam siue canonicam
confueuit auctoritatem, dum aperta lucubratione non
solum claves regni cælorum creditæ sunt ei, atque ipse
tantummodo ad aperiendum eas fidelibus quidem di-
gine, minime autem euangelio gratiæ credentibus iusta
claudere magnus secundum veritatem, & princeps a-
postolorum meruit Petrus: sed etiam & pascere primus

Ioan. 21. iussus est oues catholicæ ecclesiæ, cum Dominus dicit:
Petre, amas me? Pascere oues meas: Et iterum ipse præcipue
ac specialiter firmam præ omnibus habens in Dominum

Deum nostrum & immutabilem fidem, conuertere ali-
quando & confirmare exagitatos confortes suos & spi-
ritales meruit fratres, vtpote dispensatiue super omnes
Luc. 22. ab ipso qui propter nos incarnatus est Deus, potestatem
accipiens & sacerdotalem auctoritatem. *Quod* vtique
sciens beatæ memoriae Sophronius quondam patriarcha
sanctæ Christi Dei nostri ciuitatis, sub cuius diœcese
fungebar sacerdotale officium, non acquiescens omni-
no carni & sanguini, sed sola quæ Christi sunt iuxta san-
ctitatem vestram excogitans, studuit meam humilita-
tem sine mora pro huiusmodi tantummodo capitulo
cum sua suggestione ad hanc apostolicam magnamque
dirigere sedem, in scripto atque sine scripto, per me sup-
plicem vestrum omnium prædictorum virorum adape-
riens nouitatem, quam videlicet contra orthodoxam fi-
dem memorati viri exponere ausi sunt. Quippe nam &
ipse, dum adiuvueret, superius dictis temeratoribus in
orientem validissime contradixit, contestans eos & admo-
nens, vt a propria hæresi quiescerent, & ad rectam pa-
trum fidem remearent, dans in duobus libris sexcenta
testimonia patrum, ad euictiōnem impietatis eorum, &
veritatis ostensionem. *Quos* quidem reuocare minime
valuit; commouit autem eos contra se ad insidias & ma-

Sophronii
scripta cō-
tra Mono-
theitas.

ANNO CHRISTI 649. lignam detractionem: sed nullo modo propter hoc reue-
ritus est omnino ille, nec timuit timorem vbi non est
timor, quoniam iustus sicut leo confidit. zelo autem Proverb. 28.
Dei & fiducia repletus, duxit me indignum, & statuit in
sancto Caluariæ loco, vbi propter nos ipse qui super
nos secundum naturam Deus est, Dominus noster Iesu
Christus sponte crucifigi secundum carnem dignatus est:
& ibi alligauit me vinculis indissolubilibus, dicens: Tu
dabis rationem ipsi, qui propter nos secundum carnem
in hoc sancto loco sponte crucifixus est Deus, quando
cum gloria in terribili eius aduentu iudicaturus est viuos
& mortuos, si distuleris & postposueris fidem eius peri-
clitatem, licet ego hoc facere corporaliter, vt nosti,
propter emersam ex nostris peccatis incursionem Sarra-
cenorum præpedior. Quantocytus ergo de finibus terræ
ad terminos eius deambula, donec ad apostolicam se-
dem, vbi orthodoxorum dogmatum fundamenta exi-
stunt, peruenias, non semel, non bis, sed multo saepius a-
periens sacris viris ibidem consistentibus omnia secun-
dum veritatem, quæ in ipsis partibus mota sunt, & non
quiescas instantius expetens atque exorans eos, donec ex
apostolica prudentia, quæ in Deo est, ad victoriam iu-
dicium perducere debeant, & nouiter introductorum
dogmatum perfectam faciant secundum Canones de-
structionem, & ne secundum quod beatus Apostolus 1. Tim. 1.
ait, sicut cancer pascuam in amplius inueniant, depa-
scentes simpliciorum animas. Igitur in his pertimescens
ego atque perterritus, propter impositam mihi terribi-
lem in tremendo & venerabili loco coniurationem, nec
non & creditum mihi ex Dei permisso episcopale mini-
sterium considerans, sed & supplicationes omnium pe-
ne habitantium orientalium tractum reuerendissimo-
rum episcoporum & Christianorum populorum, con-
sonanter prædicto beatæ memorie Sophronio ad hoc
me inuitantium, vtpote primum Hierosolymitanæ dic-
ceseos, peruenire; non dedi, secundum scripturam, Psalm. 131.
num oculis meis, & palpebris meis dormitionem, & requiem
temporibus meis, quatenus adimplere debuisse huiusmo-
di desiderabilem iussionem: sed absque vlla mora pro-
pter hoc ipsum tantummodo huc properauit: a quo tem-

Romæ fun-
damēta or-
thodoxæ
doctrinæ.

pore tertio visus sum vestris apostolicis adesse vestigiis, expetens ac deprecatus, vt quod ille & omnes libenter postulare noscuntur, hoc est, fidei Christianorum periclitanti manum porrigere. Quod addiscentes contrarii, non leibus me implicuerunt afflictionibus, præceptio-nes propter me per loca & prouincias dirigentes, quatenus comprehendendi, & ferris constrictus ad eos deberem destinari, sicut omnes cognoscunt. Sed Dominus auxiliatus est mihi, & liberauit me ab omnibus persequen-tibus me, ideoque ad propositum currentem, & ad brauium properantem vestræ apostolicæ sedis. Neque despexit Deus preces cum lacrymis oblatas supplicum suorum, sed excitauit non equidem mediocriter præcessores apostolicosque præfules in commonitione, nec non contestatione prædictorum virorum, licet nullo modo eos flectere potuerunt. Excitauit autem & nunc, ex Dei voluntate qui præsidet, dominum nostrum Martinum ter beatissimum papam, quem suis ecclesiis con-donet sanum & in colum, longæuum, recte prædicantem verbum veritatis, incomparabiliter ac mirabiliter zelantem zelum Dei, qui & omnes vos sanctissimos sa-cerdotes eius ad se congregare pro destruptione quidem nouitatis, conseruatione autem paternorum ecclesiæ dogmatum, studuit: quos postulans coniuro opus perficere gratiæ, in quo per se Deus vocauit vos, vt secun-dum quod beatus Paulus ait, abiiciatis malignum a vo-bismetipſis. Vos namque postulans, vobis scribens Ro-manis, præcepit attendere eos qui seditiones & scandala præter doctrinam quam vos didicistis, faciunt, & declinare ab illis. Quoniam hi Christo Deo nostro non deseruiunt, sed suo ventri, & per dulces sermones & be-nedictiones seducunt corda innocentium. Pia namque patrum fides, sicut nostis, beatissimi, per nouitatem nul-latenus patitur maculari, roborari autem in orthodoxis confueuit apostolicisque dogmatibus. Qua de re om-nem malitiam abiiciens, vnum eumdemque Dominum nostrum & Deum Iesum Christum in duabus naturis confitetur, substantialiter vnitis inconfuse & indiuise, nusquam propter vnitatem amputata differentia natu-rarum, magis autem conseruata proprietate vtriusque

natu-

*Rom. 16.**1. Corinth. 5.*

ANNO CHRISTI 649. naturæ , & in vnam personam , & in vnam subsistens-
tiam concurrente. Atque ideo naturaliter Deum per-
fectum & hominem naturaliter perfectum , absque tan-
tummodo peccato , eumdem pie prædicare dinoscitur.
Si vero Deum naturaliter perfectum & hominem natu-
raliter perfectum eumdem esse veraciter prædicat , cer-
tum quia imperfectus nullo modo consistit secundum
diuinam & humanam eius eidem substantialem volun-
tatem & operationem: sed indiminate iuxta numerum
naturarum , naturales habuit voluntates & opera-
tiones , quibus diuina & humana volens & operatus , Deus
pariter & homo secundum veritatem idem existens ,
naturaliter cognoscetur. Nam si imperfectus esset ,
iuxta sensum contrariorum , in diuina & humana eius
naturali voluntate & operatione , perfectus non esset
Deus , neque perfectus idem homo : magis autem nec
penitus Deus , nec homo existeret , dum constet , quia
Deus naturaliter non est , qui diuinam secundum na-
turam voluntatem & operationem non habet : nec ite-
rum homo naturaliter poterit esse , qui minime habet
humanam secundum naturam voluntatem & opera-
tionem. Deus enim imperfectus non est , nec homo idem
imperfectus : quoniam in naturali perfectione vtraque
cognoscitur Christi natura , ex quibus & in quibus con-
sistit inconfuse & indiuise. Et propterea per vtramque
eiusdem naturam perfectus erat idem naturaliter. Vn-
de oportet huiusmodi quidem nouitates abiicere , in per-
fectione autem naturarum , quæ in Christo Deo in vnitate
saluantur , & naturalium eius voluntatum & opera-
tionum roborare intransgressibiliter patrum orthodo-
xam fidem. Ideoque vnius eiusdemque sicuti vnitatis duas
naturas , ita consequens est & naturales confiteri volun-
tates & operationes , diuinam & humanam , ad plenam
ostensionem vtriusque eius naturæ veræ perfectionis ,
vtpote in vtraque natura nullam diminutionem haben-
te essentialis & naturalis proprietatis , id est , voluntatis
& operationis. Quoniam proprietas naturalis est sine
dubio naturæ naturalis eius voluntas & operatio , ex
quibus firmius sancti Calchedonensis Concilii stabilita
est definitio , Christi Dei indiminate conseruans myste-

Concil. Tom. 15.

M

rium, quam illi, de quibus ante diximus, destruere attentantes, & aliud malum nuper excogitauerunt. Nam Paulus Constantinopolitanus antistes suasit clementissimo principi nostro typum exponere fidei, in quo typo sanctorum patrum doctrinas cum nefandissimorum hæreticorum prauitatibus funditus amputauerunt, nec vnam, nec duas debere voluntates aut operationes Christi Dei promulgantes quempiam confiteri: facile eis licere credentibus, aliquando quidem vnam, aliquando autem nec vnam in eodem prædicare: ac per hoc aut Deum tantummodo, vtpote diuinam tantummodo, aut dumtaxat hominem purum, vtpote humanam habentem tantummodo: aut neque Deum, neque hominem eundemque afferentes, vtpote neque diuinam, neque humanam habentem voluntatem & operationem, sed sine voluntate & operatione secundum eos omnino existentem. Quod vtique sanctorum patrum & prædicti sancti Calchedonensis Concilii definitio omnino recipere abnegat, quoniam saluari afferit vtriusque naturæ, ex quibus & in quibus Christus constitit, indiminate naturalem & post vnitatem proprietatem. Igitur prædictam sanctam Synodum, & omnes sanctos patres proiicere volentes, hæc eadem dogmatizare & scribere contra fidem ausi sunt. Sed & hoc doceo sanctitatem vestram, quia temporis attendentes perturbationem, multos in oriente per ambitionem decepisse noscuntur. Sergius namque quondam Ioppensis episcopus, post recessum gentis Persarum, loci seruatram sedis Hierosolymitanæ arripiens, non quidem per ecclesiasticam auctoritatem, sed sæcularem potestatem contra Canones, ibidem sub sedem Hierosolymitanam pertinentem, aliquos episcopos ordinavit, & cum ipse minime fuerat confirmatus, alios ordinare præsumpsit. Hi autem propterea scientes veraciter inanem esse ordinationem eorum, per propria scripta consentientes, applicuerunt affectatæ se nouitati, quæ a Paulo episcopo Constantinopolitano defenditur, quasi ex hoc sperantes enormiter, quod impossibile est, confirmari. De quibus & antea apostolicæ sedi innotui, id est, beatæ memoriae decessori vestro Theodoro, iuf-

ANNO CHRISTI 649. fitque mihi indigno per sacram suam præceptionem, ordinans me loci seruatorem per apostolica eius scripta, quatenus tam ea, quæque fuissent ecclesiastica capitula, peragere debuistem, & canonice, si nullatenus emendarentur, qui sub denominato prætextu ordinati sunt episcopi, deponerem eos. Quod & fecisse me certum est, & præcipue quoniam in errorem a veritate recedentes sponte delapsi sunt, tantumque illos recepi secundum iussionem eius, qui libellum poenitentia obtulerunt, & professi sunt in scripto, conseruare indefinenter & amplecti atque prædicare sanctorum patrum & Synodorum doctrinas: quorum libellos nuper deferens obtuli sacratissimæ præsidenti sanctitati vestræ, Martino ter beatissimo papæ, ab eo quod aliqui eorunt merito recepti & confirmati sunt, aliqui vero pro tutione catholicæ ecclesiæ condemnati sunt. Ideoque ex oro ut minime despiciatis humilitatis meæ & omnium orientalium orthodoxorum sacerdotum & populorum, nec non prædicti domini mei sanctæ memoriarum Sophronii, super tali capitulo instantias assiduasque precationes, vestræ beatitudini per meam humilitatem Philip. 2. cum lacrymis oblatas, sed sicut luminaria in vniuerso mundo verbum vitæ retinentes, introductas extinguite tenebras Apollinaris & Seueri nefandissimarum heresum per superius memoratos viros, temporibus etiam nostris procaciter germinatas, * qualiter funditus extincta huiusmodi caligine, Lucifer nobis resplendeat per vos sanctissimos, & dogmatica definitio omnes vbi que lætificans, quam gloriose ecclesiæ patres, sanctæque & vniuersales quinque Synodi per propria piissima dogmata in æternæ vitæ firmam hereditatem prædicasse noscuntur. Et subscriptio.

Stephanus per Dei misericordiam episcopus Doren sis, & primus sanctæ Synodi sub Hierosolymorum patriarcha sede consistentis, præsenti libello a me dictato, manu propria subscribens obtuli die sexta Octobris mensis, feria tertia, indictione octaua.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiae catholicae atque apostolicae urbis
Romæ, dixit:*

ANNO
CHRISTI
649.

Non equidem mediocriter omnibus nobis Stephanus
reuerendissimus Dorensis episcopus manifestauit per ea
qua nunc in proprio libello demonstrauit, quanta mala
aduersus venerabiles viros & orthodoxa dogmata Theodo-
dorus Pharanitanus quondam episcopus, Cyrus Alexan-
drinus, & Sergius Constantinopolitanus, eiusque suc-
cessores Pyrrhus & Paulus concinnare noscuntur, &
gloriatu sunt audacter, in medio sanctæ Dei catholicae
ecclesiae proprium ponentes errorem, iuxta propheticum
vaticinium dicentes in corde suo: *Venite, comprimamus
omnes dies festos Domini a terra*; id est, sacras voces venera-
bilium patrum de Saluatore & Domino nostro relatas:
hoc argumentantes, ut sine dubio vnam, aut nec vnam in
ipso voluntatem & operationem quisquam debeat præ-
dicare. *Quia iam non est propheta, id est, doctor, & nos
non cognoscet amplius, adulterantes verbum veritatis.*
Sed ignorauerunt, quia ab omnibus in hoc cogniti sunt,
iusteque interdicti ab orthodoxis comprobantur: licet
mercedem eis fiduciae verbi tribulationes compensare
noscuntur, iuxta quod dictum est: *Cum loquebar illis, im-
pugnabant me gratis.* Nec enim pro tali excessu poenitentia
ductisunt, quia odio habuerunt in portis corripientem,
& sermonem sanctum exprobauerunt, firmantes sibi
verbum malum, ut inuenirent iniquitatem suam ad o-
dium. Propterea his ita nobis per lectionem libelli de præ-
dictis viris cum omni subtilitate recognitis, oportet quan-
tenus actis ecclesiasticis inferatur, in approbatione accu-
sationis contra eos ab omnibus orthodoxis oblatæ.

Psalm. 119.
Amos 5.
Psalm. 35.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicae sedis, dixit:

Suggero vestræ beatitudini, quoniam præ foribus
venerabilis secreti sanctitatis vestræ adstant plurimi re-
uerendissimi abbates, presbyteri & monachi Græci tam
per annos habitantes in hac Romana ciuitate, nec non
in præsenti aduentantes, id est, Ioannes, Theodorus,
Thalassius, Georgius, & cum ipsis aliis venerabiles viri,

ANNO CHRISTI 649. petentes ut conspectui vestro præsententur, & aliqua quæ eis necessantur, vestræ suggestant sanctitati. Quapropter quæ placent beatitudini vestræ, præcipere dignetur.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit.

Secundum eorum petitionem, qui nostri secretarii adiutum reuerendissimi abbates, presbyteri, nec non monachi petierunt, introeant, & secundum ordinem de quibus & quæ voluerint, fiducialiter doceant. Ioannes abba presbyter venerabilis labræ sancti Sabbæ, constitutæ in eremo, quæ est iuxta Christi Dei nostri sanctam Dei ciuitatem, & Theodorus abba presbyter venerabilis labræ in Africana prouincia constitutæ, Thalassius abba presbyter venerabilis monasterii Armeniarum in hac Romana ciuitate constituti, qui appellatur Renati, & Georgius abba presbyter venerabilis monasterii de Cilicia, qui ponitur in aquas Saluias, quod in hac Romana ciuitate habita re dinoſcitur, & qui cum eis sunt reuerendissimi abbates & monachi adstantes coram sancto Concilio, dixerunt:

Supplicamus beatissimam sanctitatem, minime despiciere nostram in scripto admittere postulationem, id est, humillimum libellum: sed si placet, condescensibiliter iubeat a nobis suscipi eum, & lectione vulgari, quippe quoniam de orthodoxa fide in eo quæ necessantur, suggerimus.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Secundum supplicationem præsentium venerabilium abbatum, presbyterorum, & monachorum, memoratus libellus eorum suscipiatur, & lectioni pandatur. Cumque suscepimus fuisse a Theodoro notario regionario apostolicæ sedis, de Græco in Latino interpretatum relegit in his.

SANCTÆ Dei & apostolicæ Synodo, ex Dei voluntate & gratia, atque indiuisa communione sancti spiritus in hac consonanter & vnamiter congregata antiqua alma vrbe Roma, ad confirmationem sacram & erectionem immaculatæ, necnon piæ Christianorum nostræ fidei, per iussionem sanctam siue præceptionem diuinitus

M iij

Papa, pater patrum, & ter beatissimus a Græcis abbatis appellatur.

præsidentis vobis, atque omnibus his præminentis sacerdotis sacerdotum, & patris patrum, domini nostri Martini ter beatissimi papæ, generalitas habitantium in hac prædicta ciuitate Græcorum abbatum vel monachorum seruorum vestrae sanctitatis docemus, ut subter vera, secundum naturam summi Dei & patris sapientiam Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi omni desideranti vitam diuinam, quæ in eo nunc occultatur, postmodum vero de-

Matth. 10. claratur, attestante siue promulgante: *Quoniam qui confitebitur me coram hominibus, & ego confitebor eum coram patre meo,*

qui in cælis est. Qui autem negauerit me, & verba mea, negabo eum & ego coram patre meo, qui in cælis est. & iterum: *Qui amat animam suam in hoc mundo, perdet eam: qui autem odit animam suam propter me, in vitam aeternam seruauit eam:* necesse est, o beatissime, dum mundus dissoluitur, & vita corruptitur; necnon animæ nostræ, ipsius Dei & saluatoris nostri Iesu Christi omnibus modis sanctam præponentes fidem, & prius quidem communiter, dum Afrorum habitare-

Rom. sedes apostolica & summa a Græcis hominibus vocatur. mus prouinciam, hanc apostolicam & summam expetiui-

mus sedem. Hoc autem consonanter non solum nos, sed & omnis prouincia & ciuitas, quæ in fide habitatur, id est, sacerdotum populorumque collegia non despicere orthodoxam fidem innouatam, & sanctam Calchedonensem Synodum apertius proiecitam, vel omnes sanctos & glorirosos patres, a Sergio, Pyrrho & Paulo, qui in regia vrbe præsedisse noscuntur, nec non & Cyro Alexandrino quondam episcopo: quique callide quasi aliquam occasionem & cooperientum propriæ nouitatis conuocacionem impiorum & haëreticorum facientes, perfidiam eorumdem haëreticorum contra orthodoxos ecclesiæ alumnos introduxerunt, ab antiquo celatam aperientes haëresin ipsorum, vtpote vnam in Christo voluntatem & operationem confiteri promulgantes sanctam Dei ecclesiam, consonanter Seuero & Apollinari, Nestorio atque Theodoro, qui in confusione & diuisione Christi Dei mysterium corruptunt, peruersis haëreticis. Et nunc autem præsentes petimus, & interpellamus, ac coniuramus omnes sanctissimos vos patres, id est, apostolicam & principalem sedem, per sanctam & consubstantialem venerandam trinitatem, auctoritatem omnium, quæque sunt natu-

ANNO
CHRISTI
649.

raliter, & vnam sempiternalem deitatem, & omnem cælestem sanctam angelicam militiam & officium, quæ incessanter in gloria eius per sanctam laudem eidem beatæ deitati offert, nec non sanctos apostolos, prophetas & martyres vel doctores, siue sanctas & vniuersales quatuor Synodos, quæ in Nicæa, in Constantinopoli, in Epheso prima, & in Calchedona, atque secunda in Constantino-poli congregata est, sancta quinta Synodus, & omnes compendiosæ, qui a sæculo sunt, sanctos, quorum dogmatibus non minus quam sanguinibus sancta fides seruata est & stabilita, & in vos sanctissimos deputata est, non despicere Christianorum preces, quas per tanta tempora vndique Deo, similiterque sanctissimis vobis obtulerunt, neque humilium nostrorum præsentium & absentium de hoc capitulo cum lacrymis postulationes: sed canonice & synodaliter expugnatam a prædictis viris sanctam fidem defendite, & omnibus post Deum eam saluare integrum, sinceram & sine innouatione, piissimo sicut & antea, coruscante verbo in omni mundo orthodoxis sacerdotibus ac populis vel monachis: quoniam omnium corda post Deum in vospendent, sumnum ecclesiarum scientes vos caput a Christo Deo nostro præpositum, & hos ipsos, id est, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & eorum pro impia * for. in- * inuocatione verba vel dogmata, & omnes, qui cum eis nonatio- nc quolibet modo, vel verbo, aut tempore, vel loco securi sunt vel consenserunt, aut facturos in transgressione paternarum definitionum vel dogmatum, anathemati personaliter submittere, neque impersonaliter contra eos sententiam proferre, quia hæc lex synodalis non est ecclesiæ, vt querela in scripto personaliter proposita, impersonaliter contra nullum proferatur sententia. Cum quibus iuste & typum, qui nunc contra orthodoxam fidem factus est ex subreptione, non ex studio aut mente piissimi nostri imperatoris, sed suasione importuna, & falsilio quio Pauli depositi a prædecessore vestræ sanctitatis Theodoro, sanctissimæ recordationis papa vestræ apostolicæ sedis, eidem anathemati submittere: in quo typo sine operatione & voluntate omnino, id est, sine intellectu & anima immobilem ipsum gloriae Deum Dominum nostrum Iesum Christum dogmatizauerunt, similiter gentilium Psalm. 113.

idolis inanimatis, (de quibus dicit magnus Dauid : *Idola gentium argentum & aurum, opera manuum hominum. Os habent, & non loquentur: oculos habent, & non videbunt: aures habent, & non audient: pedes habent, & non ambulabunt. Similes illis siant qui faciunt ea, & omnes qui confidunt in eis: quoniam tale est omne, quod sine operatione & voluntate est) per hoc quod dicitur, nulli licere omnino in Christo vnam aut duas operationes vel voluntates confiteri: quod omnium sanctorum patrum & Synodorum, sed etiam ipsius Christi Dei mysterii perfecta denegatio extitit, si vtique nemo, neque vna de sanctis patribus & Synodis, ipsum Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, diuina & humana carentem secundum naturam prædicauit ac definiuit operatione vel voluntate: sed sicut diuinam & humanam naturam, id est, duas naturas eundem per vnitatem inconfusam & indiuisam, ita & diuinam voluntatem & operationem, atque humanam voluntatem & operationem tam per gloriofa atque diuina eius miracula, quamque per voluntarias & humanas passiones in ipso vno confirmatas Deo verbo incarnato firmiter sanxerunt, ad indiminutam & immaculatam veracium rerum approbationem, ex quibus, & in quibus, & quæ est ipse vnum Dominus & Deus noster, siue eiusdem naturaliter deitatis & humanitatis, vtpote neque vna carente operatione naturali & voluntate: atque confirmare synodaliter pietatem, sicut duas naturas, ita & duas naturales operationes & voluntates vnius eiusdemque Dei verbi incarnatis venerari pie promulgantes, secundum prædictorum sanctorum patrum diuinam traditionem, certissime hoc scientibus vobis sanctissimis, quod si aliter quam a nobis pro pietate pie postulata sunt, quidquam omnino integritatem fidei corrumpens a vestra terminetur beatitudine, (quod absit, abfuturumque sit: hoc enim omnino incredulum nobis est) liberi sine dubio atque innocentes ab hoc quod fiet existimus. Pro qua re ad perfectam nostræ humilitatis ædificationem & munitionem, rogamus vestram sanctitatem vsque ad vnum apicem cum omni * acribia secundum Græcam interpretari vocem, quæ nunc tia a vobis sancte aguntur ac definiuntur pro causa orthodoxæ fidei, quatenus eorum scientiam accipientes, cum cogni-*

* id est
diligentia

ANNO
CHRISTI
649.

gnitione nostra sub his offeramus beatissimis vobis confessionem, permanentes intransgreſſibiliter in his, quæ orthodoxe definit secundum sanctorum, ut dictum est, patrum & Synodorum doctrinam sacram & traditionem gratiæ, quæ in eo est, Domino & Deo nostro sinceræ confessionis & fidei.

Ioannes abba presbyter monasterii patris nostri sancti Sabbæ, postulans manu propria subscripsi.

Thalassius misericordia Dei abba presbyter sanctæ Dei genitricis, & beati Andreae, postulans propria manu subscripsi.

Theodorus gratia Dei abba presbyter monasterii venerande labræ sancti Sabbæ, postulans manu propria subscripsi.

Georgius abba presbyter, similiter.

Theodorus abba presbyter, similiter.

Theocharistus misericordia Dei presbyter, similiter.

Theodorus misericordia Dei diaconus, similiter.

Paulus misericordia Dei presbyter, similiter.

Theodorus presbyter, similiter.

Zosimus presbyter, similiter.

Ioannes presbyter, similiter.

Theodorus monachus, similiter.

Polychronius diaconus, similiter.

Constantinus diaconus, similiter.

Petrus diaconus, similiter.

Theodorus diaconus, similiter.

Sergius monachus, similiter.

Thomas diaconus, similiter.

Georgius diaconus, similiter.

Stephanus diaconus, similiter.

Sergius monachus, similiter.

Andreas diaconus, similiter.

Eutychius monachus, similiter.

Cosmas monachus, similiter.

Muconius monachus, similiter.

Abrahamius monachus, similiter.

Ioannes monachus, similiter.

Anastasius monachus, similiter.

Theodorus monachus, similiter.

Theoctistus monachus, similiter.

Leontius diaconus, similiter.

Paulus monachus, similiter.

Petrus monachus, similiter.

Ioannes monachus, similiter.

Maximus monachus, similiter.

Anastasius monachus, similiter.

Leontius monachus, similiter.

Deus dedit sanctissimus episcopus Caralitanus dixit:

Relectus libellus venerabilium abbatum, presbyterorum & monachorum, quomodo præuidistis sanctissimi, apertissimam habet & indubitatem accusationem contra Cyrum, Sergium, Pyrrhum & Paulum, & qui cum eis sentiunt. Hi namque Salvatoris nostri in pace consistentem per prauas eorum doctrinas conturbauerunt omnem ecclesiam, vnam & nec vnam afferentes Christum habere voluntatem & operationem, quasi sub prætextu pietatis fidem adulterantes, atque propheticam interminationem

Concil. Tom. 15.

N

*Habac. 2.
v. 15.
Sup. 1.*

a propriis sensibus excludentes, qua dicit: *Væ qui potum dat amico suo, mittens fel suum.* Et iterum sapientissimus Salomon ait: *Quoniam qui loquitur iniqua, non potest latere, nec præterier illum corripiens iudicium. In cogitationibus enim impii interrogatio erit: sermonum autem illius auditio ad dominum perueniet, ad correptionem iniquitatum illius: Quoniam auris zeli audit omnia, & tumultus murmurationum non abscondetur.* Hæc enim si complecti voluissent in proprio sensu, ad reprobum sensum minime laberentur, sed per Dei timorem sermonum suorum præcauentes custodiam, piam sanctorum patrum definitionem sine quadam nouitatis præsumptione vtique conseruarēt: quoniam dicit, Consilium bonum conseruabit te, mens autem bona custodiet te. Propter quod veraciter reuerendissimi abbates, presbyteri & monachi commoti, aduersus nouitatis commentum queras nobis obtulisse noscuntur, coniurantes nos, vt canonica vltione damnetur. Consonantes autem sanctis patribus, per proprium libellum clare confessi sunt saluari sicut vnius eiusdemque Christi secundum substantiam vnitatis naturas, ita secundum numerum naturarum, naturales eius voluntates & operationes, ex quibus diuina & humana naturaliter idem volens atque operatus, Deus simul & homo veraciter cognoscebat naturaliter, vtpote vtriusque naturæ saluans indiminate naturalem proprietatem & post vnitatem, ex quibus consistit. Ita namque sanctorum patrum in Calchedonensi Concilio conuenientium docere nos definitio demonstratur, sed & omnium sanctorum patrum chorus. Pro qua re zelum pietatis catholicisque dogmatibus congestum libellum eorum nostris actibus præcepimus sociari, ad conuincendam nouitatem, quæ ab eis in accusatione deposita est.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero beatitudini vestræ, quod & ipsam scire sine dubio confidimus, vtpote omnium retinentem & supportantem cum multa sollicitudine, quæ in Deo est, eorum quæ necessantur, vigilantem memoriam, quoniam in scrinio sanctæ vestræ ecclesiæ plurimæ suggestiones supplicum cum omni cautela reconditæ sunt, postulantium per diuersa tempora vestram principalem apostolicamque sedem,

ANNO
CHRISTI
649. propter nouitatem nuper emersam a Cyro & Sergio, vel
qui cum eis sentiunt, quatenus eam deponere, & canonico anathemati eam submittere debeat. Porro, si placet
vestræ beatitudini, aliquas de præfatis suggestionibus in-
timare gestis synodaliter, quæ ab ea nunc celebrantur, ad
ampliorem ostensionem fraudulentæ immutationis pa-
ternarum institutionum, ab aduersariis præsumenter ex-
positæ, propter quam etiam diuersi querelas contra eos
depositiſſe noscuntur, quæ præcipit, edifferat.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Oportet pro cautela eorum quæ apud nos synodaliter
peraguntur, iuxta submonitionem dilectissimi primicerii
noſtri, & aliquas de oblatis pro huiusmodi quæſtione re-
lationibus, & in noſtro ſcrinio reiaceſtibus, ad inti-
mandum deduci, & per eos quorum intereſt, lectione vulgari.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ ſedis, dixit:

Afferens de venerabili ſcrinio, præ manibus habeo ſug-
Epift. syno-
dalem fuſſe
ſentit Ba-
ron. anno
643. nu. 9.
geſtioneſ ſergii Cypriensis archiepiscopi, directam ab eo
per nuper tranſactam primam indictionem, id est, ante fe-
ptem annos, Theodoro beatæ memorie deceſſori veftro.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Memorata ſuggeſtio ſergii Cypriensis iſulæ epifcopi,
ſuſcepta lectioni pandatur. Et accipiens Exuperius nota-
rius regionarius apostolicæ ſedis, de Græco in Latinum in-
terpretatam, recenſuit in hiſ:

Sanctissimo & beatissimo a Deo noſtro honorabili do-
mino meo, patri patrum, archiepifcopo & vniuersali pa-
pæ domino Theodoro, ſergius humilis in Domino ſalutē.

Firmamentum a Deo fixum & immobile, atque tituli
formam lucidissimam fidei veftram apostolicam ſedem
conſtituit, o facer vertex, Christus Deus noſter. Tu es
enim, ſicut diuinum veraciter pronuntiat verbum, Pe-
trus, & ſuper fundamentum tuum ecclesiæ columnæ con-
firmatæ ſunt: tibi & claves cælorum commiſit, atque li-
gare & ſoluere protestatue, quæ in terra & in cælis ſunt,

Concil. Tom. 15.

N ij

Litteræ Ser-
gi Cypr. e-
pifcopi ad
Theodorū
papā, quem
vocat patrē
patrum, &
vniuersalē
papam.
Inſigne
præconium
Romanæ
ecclesiæ.
Matth. 16.

promulgauit. Tu profanarum hæreseum depositor existis, ut princeps & doct̄or orthodoxæ & immaculatæ fidei. Igitur non despicias patrum tuorum, pater, fidem æstuantem, & ab aliquibus hæreticis ventis violentatam, necnon periclitantem: resolute nebulam insipientium lumine tuæ diuinæ scientiæ, o sanctissime. Absconde blasphemias & iætantiam vaniloquiorum, & nouiter emergentium hæreticorum doct̄orū. Mihi etenim minus est orthodoxæ & apostolicæ vestræ definitioni atque traditioni, quatenus augmentū aliquod suscipiat a nobis fides. Nos autem a Deo inspirati, & sanctorū apostolorum confabulatores & sacerdotes sapuimus, confitemur atque confessi sumus a pristinis temporibus, & ex ipsis cunabulis secundū sanctum atque beatissimum papam Leonem, prædicantes omnibus & confitentes: Operatur vtraque natura cum alterius communione. Cum quo beatissimo viro & omnes a Deo inspirati & sancti patres fatentur. Et hæc quidem a nobis humillimis seruis vestris atque discipulis prosecuta sunt. Multiloquium autem & contradictionem aduersariorum non admittimus, quia parati sumus pro orthodoxa fide, auxiliantibus vobis sanctissimis & orantibus, martyrium suscipere. Et si quidem voluerint ea, quæ inane ad consummationem animarum dogmata, hoc est, ad interitum doctrinæ & confessionis sanctorum patrum, & gloriati que præcipui papæ Leonis proposita sunt in regia vrbe deponere, quorū contraria sapientes non desistimus, sufficit hoc, atque amica Deo pax sanctis ecclesiis intercedit, & omnis diuīsio ecclesiarum de medio absistit, necnon schismata dissoluuntur, ad vnitatē denuo restaurata. Si autem noluerint hoc facere, apostolicos vos patres sequentes, in scripto & sine scripto eos anathematizamus. Non est enim, non est Deo placitum neque iustum, proposita pestilentia hæresium, & anathematis blasphemias, verbis contendere. Honorent igitur rationem, & erubescant Deum, & huiusmodi blasphemias subtrahere festinent, & in quocumque voluerint loco vel tempore, de quibus existimant sapere, mouemus dogmata. Compendiose autem, o sanctissime, dicimus: Ea, quæ ad euersionem & depositionem a Deo inspiratorum patrum, & sanctissimi papæ Leonis, nec non vestræ a Deo sapientiæ con-

Epist. 10.

ANNO
CHRISTI 649. scripta sunt, deponantur. Nam & nos, sicut dictum est, iubentibus vobis dominis nostris, & a Deo inspiratis patribus, percutimus eos anathematibus, & tunc motiones de quaestionebus eorum & certamina faciemus, sperantes in vestram Deo placitam & beatam protectionem, quoniam non reueremur neque formidatur sumus timore, ubi non est timor, praeposito Deo & orthodoxa requisitione. Usque ad hanc igitur diem dispensationem aliquam querentes, tacuimus eis, arbitrantes ad meliora immutare eos proprias doctrinas. Sic etenim & sanctissimae memoriae Thius noster Arcadius sapuit, vestram orthodoxam sequens doctrinam: cuius vestigia & nos omni virtute sequi oramus, consonantes orthodoxae & a Deo inspiratae doctrinæ vestrae sanctissimæ dominationis atque paternitatis. Ulterius autem iam non patimur, seminantibus eis zizania & scandala, ut ita dicamus, in omnem mundum. Hi sunt nostri sancti Concilii intellectus, sed & tomum beatæ memorie & a Deo inspirati admittit & amplectitur Leonis, & sicut ancoram salutiferam orthodoxiæ detinet, & vestris diuinæ scientiæ lætatur dogmatibus, nihil omnino minuens, & cum ea orthodoxa confessione profici & ad Dominum, & terribili eius exorat assistere iudicio. Deus igitur creator omnium conseruet longæuum sanctissimum dominum nostrum, ad stabilitatem sanctorum eius ecclesiæ & orthodoxæ fidei, vos pastorem bonum, qui pro spiritualibus ouibus tuam animam pones, atque pastorali baculo lupos rapaces expelles. Omnes qui digni sunt assistere sanctissimo & a Deo honorato domino meo, ego & qui mecum sunt, plurimum in Domino salutamus. & subscriptio: Incolumem me & Domino beneplacitum ora sanctissime pater patrum.

Maurus reuerendissimus Cæsenæ episcopus, nec non Deus dedit presbyter Rauennatis, locum præsentantes sanctissimi Mauri episcopi Rauennatis, per unum eorum, hoc est Maurum episcopum Cæsenatem, dixerunt.

Congruum est, secundum quæ nunc relecta sunt nobis per suggestionem Sergii Cypriensis insulæ Arcadii episcopi de personis, quæ ab ipso sunt accusatae, pro-

Ierem. 2.

Cisterna
contrita
qua.Rom. 12.
Sap. 10.

pter eorum introductam nouitatem, vt hoc quod ex persona Domini a beato Ieremia dictum est, & nos competenter dicamus: *Obstupuit cælum super hoc, & tabuit in amplius terra: quoniam duo mala fecerunt contrarii: Dereliquerunt me fontem aquæ viuæ, & foderunt sibi cisternas contritas, quæ non valent continere aquas.* Cisterna namque contrita, est omne verbum ex quadam hominum adinuentione compositum in alligationem erroris, quæ ab orthodoxis facile velut aranea dissipatur: non enim de fontibus salutiferis spiritualiter ad acquisitionem * æternæ procedit. Atque ideo competitenter nos beatus Paulus apostolus præmuniens, ait non debere plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem, in definitione pietatis perdurantes. Qui enim hanc præterierunt, non tantum læsi sunt, decidentes a corroboratione sua, sed & insipientiæ suæ dereliquerunt hominibus memoriam, vt in his in quibus peccauerunt, nec latere potuissent. Gloria enim & contumelia in loquela & in lingua hominis, casus est illius. Ideoque conueniens est, hanc quidem suggestionem ad ostensionem reprehensæ hæresios nostris aetibus inseri. Nec enim fas est supplicum apostolicæ sedis in scripto & sine scripto precationes oblatas displiceare, sed vt condecet, cum omni probitate contrarii, & veluti paleati verbi per ventilabrum canonicae examinationis plenam purgationem in communi consistentes efficere de maturis & nutrientibus catholicæ ecclesiæ dogmatibus, quæ confirmant cor hominis per participacionem paternarum institutionum.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Notum facio vestræ beatitudini, quoniam & aliam suggestionem supplicum præ manibus habeo de quæstione quæ nunc proposita est, atque apud vos flagitari dinoscitur, directam a reuerendissimis episcopis Africani Concilii per nuper transactam quartam indictionem beatæ memoriæ Theodoro decessori sanctitatis vestræ. Ideoque dignetur de ea quoque, quæ placent, præcipere.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholice atque apostolice
urbis Romæ, dixit:*

Memoratam in præsenti suggestionem reuerendissi-
morum episcoporum Africanæ prouinciæ, coram san-
cto nostro Concilio recenseri præcipimus. Et incipiens
Theodorus notarius regionarius apostolice sedis, rele-
git in his:

*Domino beatissimo apostolico culmine sublimato, sancto patri pa-
trum, Theodoro papæ, & summo omnium presulum pontifi-
ci, Columbus primæ sedis episcopus Concilii Numidiae, &
Stephanus primæ sedis episcopus Concilii Byzaceni, & Repa-
ratus episcopus primæ sedis Concilii Mauritaniae, & vniuer-
sippi episcopi de tribus Conciliis antedictis Africanæ prouinciæ.*

MA G N V M & indeficientem omnibus Christianis
fluenta redundantem, apud apostolicam sedem
consistere fontem nullus ambigere possit, de quo riuuli
prodeunt affluenter, vniuersum largissime irrigantes or-
bem Christianorum, cui etiam in honore beatissimi Pe-
tri patrum decreta peculiarem omnem decreuere reue-
rentiam in requirendis Dei rebus, quæ omnino & soli-
cite debent, maxime vero iusteque ab ipso præsulum
examinari vertice apostolico, cuius vetusta solicitude
est tam mala damnare, quam probare laudanda. Anti-
quis enim regulis sancitum est, vt quidquid quamvis in
remotis vel in longinquo positis ageretur prouinciis, non
prius tractandum vel accipiendum sit, nisi ad notitiam
almae sedis vestræ fuisse deducendum, vt huius auctorita-
te, iuxta quæ fuisse pronuntiatio firmaretur, indeque
sumerent ceteræ ecclesiæ velut de natali suo fonte præ-
dicationis exordium, & per diuersas totius mundi re-
giones puritatis incorruptæ maneant fidei sacramenta
salutis. Quocirca humillimum vestro apostolico culmi-
ni persoluentes obsequium, cum lacrymis fuggerimus,
quod sine cordis gemitu reticere non valemus, ante hoc
temporis spatium exosum apud Constantinopolitanam
ciuitatem nouitatis commentum ad nos usque opinan-
ter fuisse delatum. Et vt haec tenus siluissemus, putauimus

Epistola A-
fricanorum
antistitum
ad Theodo-
rum papæ.
Laus exi-
mia Roma-
næ ecclæ-
siae a tribus
Conciliis
Africanis
tributa.

Nota.

serenissimo examine vestræ apostolicæ sedis fuisse dese-
tum. Quod vbi pertinaciter cognouimus inualescere ,
relegentes videlicet libellum Pyrrhi nostri fratris & co-
episcopi dudum eiusdem Constantinopolitanæ ciuitatis ,
apud vestram venerabilem sedem prolati , relationem
qualem necessitas exigit , fratri Paulo , nunc Constanti-
nopolitanæ ciuitatis ecclesiam occupanti , emisimus , ex-
hortantes cum nimio fletu iam dictum nouitatis com-
mentum , non quidem suis temporibus adiuentum , a
suo videlicet auctore confutatum , a se quoque vel ab
omni ecclesia , cui præsidet , repellere , & chartas omnes
præ foribus ipsius sanctæ ecclesiæ ad scandalum populo-
rum suspensas proiicere , qualiter fides quæ nunc vsque
permansit integra , & apostolica eruditio illibata serue-
tur. Certum est enim , quod tales sermonum nouitates

Hereses
partit amor
glorie &
philantia:
1. Corinth. 1.

de malo gloriae amore nascuntur : dum sibi nonnulli vo-
lunt acuti , perspicaces & sapientes videri , quærunt quid
noui proferant , nescientes quia Deus noster infirma
mundi elit , vt confundat fortia , & sapientes per mun-
distulta confudit. Ad Timotheum quippe doctoris gen-

1. Tim. 6.
2. Tim. 2.
1. Tim. 1.

tium solicite legisset sermones , quibus ait , vt nouitates
vitet vocum profanas : ad impietatem nempe ista profi-
ciunt , quæ super spinas & tribulos contulerunt : & Ephe-
si remanens denuntiet quibusdam , ne quis aliter prædi-
caret. Et vt aliqua de veteribus proferamus , Ieremiæ

Jeremi. 5.

prophetæ verba sunt : *Horribilia* , inquit , *facta sunt super*
terram : prophetæ iniquitatem prophetant. Multa sunt diuinæ
legis documenta , quæ de largo vestri culminis fonte no-
stris riuulis infundantur. Quia vero in quamdam suspe-
ctionem nostra Africana a malignis hominibus apud
memoratam regiam ciuitatem recitata est prouincia , an-
te dictam relationem memorato fratri Paulo Constan-
tinopolitano antistiti transmissam , vestræ Deo amabili
beatitudini direximus , quam rogamus humiliter per ve-
stræ sacratissimæ sedis responsales transmittere , qualiter
prospere cognoscamus , si memoratus superius frater a
nefanda se nouitatis adiuentione ad integrum reforma-
uerit orthodoxæ fidei prædicationem. Quod si dissimu-
lauerit , auctoritas almæ sedis vestræ iuxta patrum san-
ctiones salubri consilio pertraetabit a fano corpore sepa-
rare

ANNO CHRISTI 649. rare vulnus insanum, remotoque morbi sauentis flatu, cautius, quæ sunt sincera, perdurent, & gressus purior ab hac mali contagione, spiritali vestri culminis ferramento purgetur. Nouissime hoc, necessitatis euentu quod accedit, in veritate suggerimus, quia nobis specialiter per vim quamque prouinciam Synodos contrahentibus venerandas, dum ex nostro collegio fratribus electis plenam transmittere nitimus legationem cum nostris relationibus, quædam oborta sunt, quæ nostram intentiōnem rationabiliter prohiberent. Sed huius rei quam memorauimus, urgente necessitate, generali Africanæ prouinciæ constituto per legatos diuersorum Conciliorum inito, generalem hanc prospere vestro culmini demandauimus relationem, postulantes non nobis, sed ipsi quæ evenit, necessitati adscribere.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

Ora pro nobis domine sancte ac beatissime patrum pater.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicae atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Relecta in præsenti suggestio reuerendissimorum episcoporum prouinciæ Africæ, generalis & catholica esse reperitur, id est, ab vniuerso, quod ibidem consistit, omnipotentis Dei ecclesiastico sacerdotio, & hoc luculentius approbari dinoscitur per validissimam subscriptiōnem super annexam. Habet namque sicut nostis, dilectissimi fratres, in primo loco Columbum reuerendissimum episcopum Numidiæ, primatem episcoporum sancti Concilii eius. Deinde sancti Concilii Byzaceni Stephanum reuerendissimum primatem, nec non sancti Concilii Mauritaniæ Reparatum reuerendissimum primatem, omnes consonanter accusantes, & ad condemnationem exurgere deprecantes nostram apostolicam summamque sedem contra nouitatis commentum. Qui propter eximium amorem quem habere videntur, & piissimo

Concil. Tom. 15.

O

principi per suam suggestionem acclamantes contra no-
uitatis defensores, id est, Paulum Constantinopolitanum
antistitem, supplicabiliter suggererunt: sed etiam & præ-
dicto Paulo pro hoc ipso aliam synodicam destinauerunt
epistolam, quatenus a defensione huiusmodi prauitatis,
quæ ad euersionem paternarum & synodalium definitio-
num ab antecessore ipsius Sergio irrationabiliter exposi-
ta est, compescere * re debuisset, memorantes etiam no-
biscum congratulati pro exposito antea in scripto libello
conuersionis Pyrrhi oblato ab eo, corrigente tunc pro-
prium errorem, licet ad eum iterum ex amentia reuersus
est. Ergo quoniam per hanc suggestionem eorum, alia-
rum duarum suggestionum memorari noscuntur, quo-
rum & exemplaria ad apostolicam nostram sedem certi
sunt direxisse, oportet hanc quidem fidei gestorum in-
seri, exemplaria vero prædictarum duarum relationum
procul dubio in hoc sancto Concilio præsentari ac relegi,
per quas zelum pariter purissimum ac sincerissimum fi-
dei suæ prædicti reuerendissimi episcopi Africanæ pro-
uinciaæ congrue nobis declarasse noscuntur. Sic etenim
per lectionem ipsarum gestis nostris virtus validissima in-
hærebit, approbatio existens contrariorum, qui & di-
uersarum prouinciarum, id est, ecclesiarum submoniti
contestationibus, nullo modo passi sunt excessum pro-
prium emendare.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum præceptionem vestræ beatitudinis, alia-
rum quoque duarum suggestionum de venerabili vestro
scrinio afferens exemplaria, præ manibus habeo, quid
præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

Exemplar synodicæ suggestionis directæ ad serenissi-
mum principem a reuerendissimis episcopis Africanis,
in primis suscipiatur, & coram hoc sancto Concilio com-
petenter lectioni pandatur.

*Et accipiens Paschalias notarius regionarius apostolicae
sedis, relegit in his.*

*Domino clementissimo terrae marisque domino Constantino Au-
gusto, Stephanus primae sedis episcopus, vel uniuersi episcopi
Concilii Byzaceni vestrae pietatis ultimi famuli.*

OMNIPOTENS Deus ecclesiae suae prouidens, praesci-
tos ac praedestinatos in praesidio eius constituit Ro-
mani nominis reges, vt quoties turbo diabolicæ factio-
nis quiddam contra eam excitare tentauerit, a vestrae
clementiae rigore valeat comprimi: quatenus quies eius
procurata, vestrae potentiae suffragio debeat defensari:
quia ei potestatem vestram seruiendo subiicitis, cuius mu-
nere & protectione imperatis. Vnde diuinitus praordinati,
eius curam singularem habetis aut primam. Scrip-
tum est igitur de vobis, & de eadem sancta ecclesia,
toto terrarum orbe diffusa: *Erunt reges nutritii tui.* pariter-
que scriptum est: *Honor regis iudicium diligit:* quia dum di-
uina rebus humanis praeponitis, & orthodoxam fidem
curis saecularibus praefertis, quid aliud quam iudicium
rectum Dei cultui immolaftis? Pro qua re pietati vestrae
cuncti vestrae Africæ Domini sacerdotes coram Domino
supplicamus, vt nouellæ præsumptionis scandalum, quod
aduersus fidem nostram attentatum est, auferatur, fra-
tremque nostrum Paulum, Constantinopolitanæ eccle-
siae episcopum, regali auctoritate, vt nobiscum, id est,
cum omni generalitate orthodoxe sapere debeat, coarcta-
re dignemini. Fidem namque rectam, a sanctis patribus
nobis traditam, sine adiectione aut imminutione custo-
dire debemus: quia quidquid auctum fuerit aut subtra-
ctum, nunquam probatur fuisse perfectum. Scripsimus
enim praedicto fratri & coepiscopo nostro Paulo per
latores praesentium, vt nostra eum vice cum vestrae clem-
entiae præceptione admoneant, destinantes iniunxi-
mus: quos vestrae mansuetudini commendantes, petitio-
nis nostræ vota vt effectui mancipentur, omnes vnanimi-
ter genu mentis flexo deprecamur. Pro qua re expedit
censuræ eius & famæ, vt quod auctor tantæ præsumptio-
nis correxit, a se vel ab aliis non finat incorrectum iam

Concil. Tom. 15.

O ij

Theopha-
nes Con-
stantem no-
minat im-
peratorem
illum, qui
hie Consta-
tinus, alibi
Constantius
appellatur.

Isa. 49.

Psalm. 95.

iamque scandalum defensari. Iniunximus autem legatio-
ni nostræ supplici pietatis vestræ, vt ea quæ prædicto
fratri nostro scripsimus, ad pias vestræ serenitatis aures
deducere non morentur: quatenus pietas vestra diuini-
tatis amore instructa, pro pace ecclesiarum Dei regale.
præcipiat largiri præsidium, vt pace Dei fruentes, quæ
omnem superat intellectum, regnum vestrum in pace
securum annis innumeris propagetur. Omnipotens Deus
noster, cuius potestate cuncta reguntur, benignus ad ve-
strum respiciat principatum, paganasque gentes, quæ
de sua feritate confidunt, potentiaæ suæ dextera, pietatis
vestræ Christianissimæ ditioni subiugare dignetur. Et sub-
scriptio.

Stephanus primæ sedis episcopus, his piis precibus nostris sub-
scripti.

Secundus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tagafensis, his
piis precibus nostris subscripti.

Datianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Turreblandis,
his piis precibus subscripti.

Saturinus episcopus sanctæ ecclesiæ * Miricianensis, his piis pre-
cibus subscripti.

Ioannes, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Mibiarcesis, his
piis precibus subscripti.

Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Gattianensis,
vt supra.

Benerius, humilis misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ
ciuitatis Turditanæ, vt supra.

Romulus, humilis misericordia Domini Dei episcopus sanctæ
ecclesiæ ciuitatis Ticibus, vt supra.

Candidus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ patriæ Dicensis,
vt supra.

Restutus, Dei misericordia episcopus sanctæ ecclesiæ Iubecli-
dienensis, vt supra.

Fortunius, gratia Dei episcopus Cellensis, vt supra.

Criscentinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Le-
ptis, vt supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Talaptensis, vt
supra.

Ebasius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vico Ateriensi,
vt supra.

Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Limmicensis, vt
supra.

Theodorus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Ta-
mazeni, vt supra.

Optatus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Antentensis, ut supra.
Constantinus gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Heliensis, ut supra.
Stephanus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Taraquensis, ut supra.
Victorinus, Dei misericordia episcopus sanctae ecclesiae Temunianensis, ut supra.
Paschasius, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae Detorianensis, ut supra.
Iulianus, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae Ruspensis, ut supra.
Saluтиus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Rebianensis, ut supra.
Donatus, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae Vnizuerensis, ut supra.
Theodorus, humilis episcopus sanctae ecclesiae Hirinensis, ut supra.
Beatus Stephanus Spesindeo, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae Quæstorianensis, ut supra.
Mustulus, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae * Cebaradensis, ut supra.
Beatus Laurentius, Tarasius, humilis episcopus sanctae ecclesiae ciuitatis Vsilabis, ut supra.
Stephanus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae ciuitatis Gummaris, ut supra.
Stephanus episcopus his precibus nostris subscripti.
Bonifacius, pietate Dei episcopus sanctae ecclesiae Iustini ac Maximienensis, ut supra.
Cyriacus, gratia Dei episcopus, ut supra.
Ianarius, misericordia Dei episcopus sanctae ecclesiae Banensis, ut supra.
Felix, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae catholicæ ciuitatis * Theñsis, ut supra.
Quintus, humilis episcopus sanctae ecclesiae * Acolitaneus, ut supra.
Spes, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae * Secrepedulensis, ut supra.
Nepus, gratia Dei episcopus, ut supra.
Felix, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae * Municipiis & Gernensis, ut supra.
Pentasius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Turrium * Tamulus, ut supra.
Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Sasuritanæ, ut supra.
Numidius, humilis episcopus sanctae ecclesiae * Sosianæiuncis, ut supra.
Benadus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Hermianensis, ut supra.
Rodibaldus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae * Valentianensis, ut supra.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiae catholicae atque apostolicae urbis Romae, dixit:

Per propriam relationem venerabiles episcopi Africanae prouinciae Dauidicum sermonem adimplere noscuntur, quo dicit: *Loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum, & non confundebar.* Non enim confusionem, sed potius gloriam inferunt diuinorum dogmatum eloquia principibus, pariterque priuatis hominibus atque sacerdotibus catholicae ecclesiae, qui cum fiducia multa euangelium gratiae annuntiant. Vnde & praedicti reuerendissimi episcopi suggestentes clementissimo principi innotescere studuerunt, quoniam honor principis iudicium diligit verum ac Deo placitum. Quod itaque iudicium mala horretatur nos declinare, bona autem admonet conseruare imperiali lege firmata: per quam legem & Paulum Constantinopolitanum antistitem deprecati sunt serenitatem eius, ut de lapsu proprio eum reuocare dignetur, quatenus de medio extrusa nouitatis præsumptione, sanctoru[m] patrum immobilis & sine cuiuslibet adiectione vel diminutione fides ab omnibus firmiter valeat profiteri. Igitur praesente suggestione, quæ ad serenissimum principem directa est ab Africanis episcopis, actibus nostris inserta, oportet synodalem epistolam, ad Paulum Constantinopolitanum antistitem destinatam, per lectionem nobis fieri manifestam.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicae sedis, coram omnibus relegit in his.

Domino beatissimo & honorabili, sancto fratri Paulo patriarchæ Gulosus, Probus, & ceteri episcopi sancti Concilii proconsularis, qui subter subscripturi sumus.

Epistola episcoporum Africæ ad Paulum Constantinopolitanum episcopum. **C**APVT & fundamentum fidei catholicæ vel vniuersalis ecclesiae noster Deus & Dominus Iesu Christus, qui cum Patre & Spiritu sancto indiuisam habens naturam deitatis, suis (sicut nos euangelium docet) ait discipulis: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Dum ergo, in nomine, diceret; non, in nominibus, vnitatem inseparabilem,

ANNO CHRISTI 649. non schisma, fideliter eum colentibus, & in eum sincere credentibus, demonstrauit. Beati igitur apostoli præceptum sui magistri, nostri Domini Iesu Christi, perficientes, sanam & rectam doctrinam in omni orbe terrarum prædicauerunt, quonam modo sit Deus colendus, & Christus eius filius noster Deus & Dominus, Deus & homo credendus, & coæternus & coæqualis Patri & Filio diuinitate Spiritus sanctus. In hac ergo sine querela vera Dei cultura catholica sancta ecclesia manente unita, inuidia diaboli mors introiuit in cordibus infidelium, qui a via veritatis deuiantes, secundum suæ errores prauæ conscientiæ a fide, ^{Sap. 2.} sicut Apostolus loquitur, errauerunt, & inferuerunt se do- ^{1. Tim. 6.} loribus multis, iuxta vniuerscuiusque malum intellectum per hæreses fidei catholicæ aduersantes: contra quas Concilia venerabilium pontificum per sacras Christianissimorum principum iussiones congregata tunc esse noscuntur, in quibus de hæreticorum diuersorum versutia, vel astuta aduersus rectam fidem eorum subtili fallacia, sancti & veri pontifices exquientes mundam fidei orthodoxæ, & liquidius declarata ^{* dogma} omnes hæreticos prædamnantes, vniuersam dixerunt sententiam, sancientes, quomodo fidelis populi ^{* credulitas} obtineret solidata, & ineuulsibiliter radicata, Christi Domini Dei nostri, quemadmodum confitemur, personam, eum, qui super hæc auderet quippiam adiicere, aut mutare, vel exinde quiddam adimere, perpetuo anathemate condemnando. Quam piam & sanctam & Deo placitam determinationem omnis suscepit libenter fidelis ecclesia, & per tot temporum curricula habetur & retinetur a recte credentibus hæc definitio immaculata, & immutilata firmissime. Quia vero comperimus, quod quædam contraria in Constantinopolitana sunt ciuitate contra instituta fidelium & antiquissimorum patrum & vniuersalium Conciliorum proposita per chartulæ cuiusdam venenosæ dicta, miramur, imo dolemus, cur a vobis hæc sunt permanere permitta, aut non statim conscissa, & recte sacerdotali proposito radicitus amputata. Nos ergo omnia, quæ aduersus definitiones patrum vel sanctorum orthodoxorum Conciliorum, catholicam fidem per apostolorum doctrinam fundantium, & iam nouiter temporibus Sergii, tunc in tempore patriarchæ, fuerunt

assumpta vel prædicata, utpote execranda, damnamus, <sup>ANNO
CHRISTI
649.</sup> illa scilicet amplectentes, quæcumque a sanctis patribus terminata sunt, in quibus fides nostra firma & recta permanet inconvulsa, & fauente Christo, inuiolabiliter incorrupta. Nec necessarium nobis est eadem repetere, quæ semel sunt bene posita & decreta, ne ad contentionem prouocati, in periculum incidamus, suscipientes iuxta patrum definitionem anathema, si super eos aliquid dicere vel mutare, vel minuere, quod absit, præsumpsissimus noua quædam, quæ iam intelliguntur peruersa, hæretica, & Deo aduersantia capitula, cum in assumentes talia vltio interfertur iusta diuina, nisi poenitentiæ fletibus ad Christum, in quem delinquent, conuerterint purissima sua corda. Hoc autem quod sancta suscepit recta fides & vera, sicut prædicauit & fatetur vniuersalis immaculata ecclesia, colimus & tenemus, Patrem & Filium & sanctum Spiritum inseparabilem esse trinitatem, vnum Deum. Vnum autem sanctæ trinitatis, filium Dei, id est, Christum Dominum Deum nostrum, carnem veram habere humanam cum anima rationali & intellectuali, nullatenus deitate amissa aut diminuta, sed eumdem nostrum Dominum Iesum Christum, Deum & hominem confitemur, dicentes & diuinam naturam, voluntatem & operationem ut Deum habere perfectum, & quod est hominis, eumdem ipsum sine quolibet dumtaxat peccati vel concupiscentiæ modo similiter naturam, voluntatem & operationem habere plenissimam, id est, in Deo Domino nostro Iesu Christo duas esse naturas, duasque voluntates naturales, sicut catholica docuit & docet semper ecclesia. Vt autem etiam exemplis sanctorum patrum, quæ præmissa sunt, multo amplius roborentur, eorum exempla huic nostro epistolari eloquio ex multis ^{* pauca} parua inseri maturauimus.

Ex libro sancti Ambrosii Mediolanensis episcopi:

Ambrosius. ^{Philip. 2.} Inter alia Apostolus dicit: *Non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo.* Quod enim quis non habet, rapere conatur. Ergo non quasi rapinam habebat æqualitatem cum Patre, quam in substantia sui tamquam Deus & Dominus possidebat. Vnde addidit: Formam serui accepit. Contrarium vtique seruus: *Æqualis ergo in Dei forma, minor in fusce-*

ANNO
CHRISTI
649.

fusceptione carnis & hominis passione. Nam quomodo eadem posset minor esse aequalisque natura? Quomodo autem, si minor est, eadem similiter facit, quae pater facit? Nam quomodo eadem operatio diuersæ est potestatis? Numquid sic potest minor, quemadmodum maior operari? aut una operatio potest esse, vbi diuersa substantia est? Itaque accipe Christum secundum diuinitatem minorem dici non posse.

Item cuius supra.

Timet ergo Christus, cum Petrus non timeat. Christus timet, & Petrus dicit: *Animam meam ponam pro te.* Christus Ioan. 13. dicit: *Anima mea turbatur.* Vtrumque verum est, & plenum vtrumque ratione, quod & ille qui est inferior, non timet; & ille qui est superior, gerit timentis affectum. Ille Ioan. 12. enim quasi homo, vim mortis ignorat: iste autem quasi Deus in corpore constitutus, fragilitatem carnis exponit: vt eorum qui sacramentum incarnationis abiurant, excluderetur impietas. Denique & haec dixit, & Manichæus non credidit, Valentinus negauit, Marcion phantasma iudicauit. Eousque autem hominem, quem veritate corporis demonstrabat, aequaliter affectu, vt diceret: *Sed tamen* Matth. 26. *non sicut ego volo, sed sicut tu vis.*

Item ex libro, cuius supra.

Audi etiam ipsum agere quod vult. Dixit enim: *Vt facias voluntatem tuam Deus meus, volui.* & alibi: *Voluntarie* Psalms. 53. *sacrificabo tibi, & confitebor.*

Item ex libro, ut supra.

Quid est quod pater velit, & filius nolit? aut filius velit, & pater nolit? *Pater, quos vult, viuificat: & Filius, quos vult,* Ioan. 5. *vieuificat*, sicut scriptum est. Dic nunc, quos viuificauerit filius, & pater viuificare noluerit. Cum autem filius, quos velit, viuificet, & operatio una sit; vide quod non solum filius voluntatem patris, sed etiam pater filii faciat voluntatem. Quid est autem viuificare, nisi per filii passionem? Passio autem Christi, voluntas est patris. Quos ergo filius viuificat, per patris viuificat voluntatem. Una igitur voluntas. Quæ autem voluntas patris, nisi vt veniret Iesus in

Concil. Tom. 15.

P

hunc mundum, & nos mundaret a vitiis? Audi leprosum
Matth. 8. dicentem: *Si vis, potes me mundare. Respondit Iesus: Volo:*
& statim sanus effectus est. Videtis quia filius suæ arbiter
est voluntatis, & Christi voluntas eadem quæ paterna est.
Ioan. 16. Quamquam cum dixerit: *Omnia quæ pater habet, mea sunt:*
sine dubio, quia nihil excipitur, quam pater habet, eam-
dem habet & filius voluntatem. Vna ergo voluntas, vbi
vna operatio. In Deo enim voluntatis series, operationis
effectus est. Sed alia voluntas hominis, alia Dei. Denique
ut scias vitam in voluntate esse hominis, quia mortem ti-
memus: passionem autem Christi in voluntate diuina, ut
pateretur pro nobis: cum Petrus vellet Dominum a pa-
fione reuocare, Dominus ait: *Non sapis quæ Dei sunt, sed*
quæ sunt hominum. Suscepit ergo voluntatem meam, suscep-
tit tristitiam meam. confidenter tristitiam nomino, quia
crucem prædico. Mea est voluntas, quam suam dixit:
quia ut homo suscepit tristitiam meam, ut homo locutus
Matth. 16. est: & ideo ait: *Non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Mea est tri-
stitia, quam meo suscepit affectu. Nemo enim moriturus
exultat. Mihi compatitur, mihi tristis est, mihi dolet. Er-
go pro me & in me doluit, quia pro se nihil habuit quod
doleret. Doles igitur Domine Iesu, non tua, sed mea vul-
nera: non tuam mortem, sed nostram infirmitatem, sicut
ait propheta: *Quia pro nobis dolet.* Et nos Domine exi-
stimauius te esse in doloribus, cum tu non pro te, sed pro
me doleres. Et quid mirum si pro omnibus doluit, qui pro
Ioan. 11. vno fleuit? *Quid mirum si moriturus pro omnibus tæ-*
Ibidem. *deat, qui Lazarum resuscitaturus illacrymat?* Verum &
ibi piæ fororis lacrymis commouet, quia mentem hu-
manam tangebat: & hic alto operatur affectu, ut sicut
mors eius mortem abstulit, liuor eius vlcera nostra sanauit,
ita etiam mœrorem nostrum mœror eius aboleret. Ut ho-
mo ergo dubitat, ut homo turbatur: non turbatur virtus,
non turbatur eius diuinitas: sed turbatur anima, turbatur
humanæ fragilitatis assumptio. Et ideo quia suscepit ani-
mam, suscepit & animæ passiones. Non enim Deus eo
quod Deus erat, aut turbari, aut moueri posset. Deni-
Matth. 21. que, *Dens Deus, inquit, meus, quare me dereliquisti?* Ut ho-
mo ergo loquitur, meos circumferens metus, quod in pe-
riculis positi, a Deo deserit nos putamus. Turbatur ut ho-

*Ifa. 53.**Ioan. 11.**Ibidem.**Psalm. 21.**Matth. 27.*

ANNO CHRISTI 649. mo, flet ut homo, crucifigitur. Sic enim & apostolus Paulus dixit, quia Christi carnem crucifixerunt. & alibi apostolus Petrus ait: *Christo passo secundum carnem*. Caro igitur est passa, diuinitas autem mortis libera passione, corpus humanæ naturæ lege concessit. An vero mori diuinitas potest, cum anima non possit? *Nolite, inquit, timere eos qui corpus possunt occidere, animam autem non possunt*. Ergo si anima occidi non potest, quomodo diuinitas potest?

Item ex libro sancti Augustini Hippoensis episcopi aduersum Arianos.

Est in homine simile quiddam, quamuis nequaquam illius trinitatis, quæ Deus est, excellentiæ comparandum. Ille enim Deus est, iste creatura: habet tamen aliquid distantiae, vbi qualicumque modo id, quod de illa ineffabili Dei natura dicitur, possit intelligi. Neque enim frustra non est dictum: *Faciam hominem ad imaginem tuam*, tamquam Pater Filio loqueretur, aut ad imaginem meam: sed dictum est, *Ad imaginem nostram*, quod ex persona ipsius trinitatis rectissime accipitur. *Gen. 1.* Tria itaque ista in hominis animo cogitemus, memoriam, intelligentiam & voluntatem. Ab his tribus fit omne quod facimus, & cum tria ista bene recteque se habent, bonum & rectum est omnne quod facimus, si nec memoriam decipiatur obliuio, nec error intelligentiam, nec iniquitas voluntatem. Ad Dei quippe imaginem sic reformamur. Omne igitur opus nostrum ab his tribus fit. Nihil enim agimus, quod non hæc tria simul agant. Deinde cum de singulis loquimur, etiam quod ad singula pertinet, ab omnibus agitur. Neque enim sermonem, quem de sola memoria facimus, memoria sola facit, sed intelligentia voluntasque cooperantur eum, quamuis ad solam memoriam pertinentem. Hoc & de duobus ceteris videre facillimum est. Nam quod de seipsa intelligentia loquitur, sine memoria & voluntate non loquitur: sic quidquid de sola seipsa voluntas dicit aut scribit, sine intelligentia memoriaque non facit.

Item ex libro sancti Augustini de gratia noui testamenti ad Honoratum.

O homines, nolite desperare vos fieri posse filios Dei:

Concil. Tom. 15.

P ij

quia & ipse filius Dei, hoc est, verbum Dei, caro factum est, & habitauit in nobis. Reddite vicem, & efficimini spiritus, & habitate in illo qui caro factus est, & habitauit in nobis. Neque enim iam desperandum est participacione verbi fieri posse homines filios Dei, quando filius Dei participatione carnis factus est filius hominis. Nos itaque mutabiles in melius commutandi, participes efficimur verbi. Verbum autem immutabile, nihil in deterius commutatum, particeps carnis effectum est, rationali anima mediante. Neque enim homo Christus, ut Apollinaristæ hæretici putauerunt, aut non habuit animam, aut non habuit rationem, aut voluntatem: sed more suo scriptura, ut & Christi humilitatem magis ostenderet, ne carnis nomen quasi indignum aliquid refugisse videretur, carnem pro homine posuit. Neque quia scriptum est: *Videbit omnis caro salutare Dei*; animæ ibi non sunt intelligenda.

Gulosus, gratia Dei episcopus sanctæ Pupitanæ, huic libello rectæ fidei nostræ subscripsi.

Probus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tatiæ Montanensis, ut supra.

Marcellus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Mattianensis, ut supra.

Pariator, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Hiltensis, ut supra. Theodorus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Biltensis, ut supra. Mellosus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Gisipensis, ut supra. Constantinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Talborensis, ut supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Pariensis, ut supra. Paulus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tabucensis, ut supra. Florentius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Egugensis, ut supra. Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Ipporizaritensis, ut supra.

Valerius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tiburicensis, ut supr. Vitalis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Zarnensis, ut supra. Crescens, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Cæfalensis, ut supr. Augustalis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Abitinensis, ut supra.

Gentilis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Cubdensis, ut supra. Crescens, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tiburnicensis, ut supra.

Maximus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Rucumensis, ut supra.

Victor, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Municipitogiaæ, ut supra.

Ioannes, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Elibiensis, ut supra.
Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Telenensis, ut supra.
Felix, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Timidensis, ut supra.
Fructuosus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Vinensis, ut supra.
Benenatus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Semitensis, ut supra.

Cyprianus, gratia Dei episcopus S. ecclesiae Tadduensis, ut supra.
Baflus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Carpitanæ, ut supra.
Adeodatus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Abbiritanæ, ut supra.

Victor, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Membressitanæ, ut supra.

Vitalis, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Tizzicensis, ut supra.
Petrus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Culcitanensis, ut supra.
Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Libertinensis, ut supra.

Redemptus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Neapolitanæ, ut supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Aborenensis, ut supra.
Pariator, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Scilitanæ, ut supra.
Victor, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Bulnensis, ut supra.
Dominicus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Absallensis, ut supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Tuccaboriensis, ut supra.

Bonifacius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Pappianensis, ut supra.

Valentinianus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Visicensis, ut supra.

Germanus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Ciumtuturbo, ut supra.

Fortunius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Ofitanæ, ut supra.

Redemptus, gratia Dei episcopus Municipii Canapii, ut supra.
Cresciturus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Busitanæ, ut supra.

Reparatus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Megalopolitanæ, ut supra.

Ianuarius, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Mustitanæ, ut supra.

Maximus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Suenensis, ut supra.

Iulianus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae duarum Senepalitinarum, ut supra.

Donatianus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Nummulitanæ, ut supra.

Clarissimus, gratia Dei episcopus sanctae ecclesiae Tauracinæ, ut supra.

Constantinus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Altoburitanæ, vt supra.

Lucianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Succubensis, vt supra.

Crisconius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vculensis, vt supra.

Candidus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Sicensis, vt supra.

Donatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Hortensis, vt supra.

Florentius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Zentensis, vt supra.

Quobulus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Cæciranæ, vt supra.

Felix, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Trisipellis, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Giutrambaciensis, vt supra.

Stephanus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ * Clipiensis, vt supra.

Victorinus, gratia Dei episcopus Auziritanæ, vt supra.

Mellosus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Bulleriensis, vt supra.

Cyprianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Villæmagnensis, vt supra.

Nabigius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Tigimensis, vt supra.

Tripolius, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Vcitanæ, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Naraggaritanæ, vt supra.

Flauianus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Uticensis, vt supra.

Benenatus, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Curbitanæ, vt supra.

Fortis, gratia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Agensis, vt supra.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis ecclesiæ, dixit:

Directa synodalis epistola a venerabilibus Africanis episcopis Paulo Constantinopolitano antistiti, quæ in præsenti nobis relecta est, luce clarius eosdem ostendit impiissimum quidem intellectum denominati antistititis condemnantes, atque sanctorum patrum pium dogma confirmantes, duas naturas, duasque voluntates & duas operationes vnius eiusdemque Domini Dei nostri Iesu Christi dogmatizantes. Et nec hoc transitorie, aut per aliquam postpositionem, sed vt cernitis, per approbationem

ANNO CHRISTI 649. sanctorum patrum, id est, Ambrosii & Augustini gloriosorum catholicæ ecclesiæ, eximiorumque doctorum: per quos aduersarii, de sua malitia minime recedentes ad meliorem sensum, nullius satisfactionis locum inuenient ab eo, quod tam paternis testimoniis inuitati, quamque synodalibus contestationibus in scripto & ex non scripto, ab omnibus admoniti esse noscuntur: sed & ab orthodoxis sacerdotibus præsentialiter admoniti ad correctionem proprii erroris, licet nullo modo vocem incantantium admittere passi sunt, aures mentis obturantes, ut competenter in eos, quod per sapientiam dicitur, implatur: *Vocaui, & renuisti: extendi sermones, & non fuit* Psalms. 57. Prover. 1. *qui aspiceret. Despexitis omne consilium meum, & increpationes meas neglexisti; eo quod exosam habuerint disciplinam, & timorem Domini non suscepint, nec acquieuerint consilio meo, & detraxerint universæ correctioni meæ. Comedent enim fructus viæ suæ, suisque consiliis saturabuntur. Qui autem me audierit, absque terrore requiescat, & abundantia perfuerit, malorum timore sublato.* Profecto & hanc epistolam, præmemorato Paulo directam a reuerendissimis Africanis episcopis, oportet gestis inseri ad argumentum eius improbæ instantiæ vel complicum eius, quam videlicet per tot annos contra immaculatam fidem nostram Christianorum exercere noscuntur, ut ex hoc nullam habeant virtutem, quasi sine reprehensione proprium errorem in deceptione simplicium proferentes.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Suggero beatitudini vestræ, quoniam sicuti & ipsa bene cognoscit, synodica quoque præfulis Carthaginensis, qui & supereffus dinoscitur, sanctissimi Victoris cum cautela seruatur in vestro venerabili scrinio saluata, per quam competenter illedecessori beatitudinis vestræ apostolicæ recordationis Theodoro, suæ ordinationis promotionem significavit, in qua & nouam adiunctionem sufficienter & ipse accusans, petiit, quatenus condemnatio eius a vestra apostolica auctoritate efficiatur. Propterea sugessi, si præcipit, ut cum aliis & huiusmodi synodica examinetur apud vestram beatitudinem.

Hic in locu
Fortunati
Monoth-
elite suc-
cessit. vide
Baron. an.
646. nu. 13.
& 14.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiae catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Necesse est, & maxime propter dignitatem sedis eius, imo autem porrectum eius intellectum, Victoris quoque Carthaginensis venerabilis episcopi synodicam nobis intimari, ad perfectam cognitionem virtutis eius.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Denominatam synodicam afferens iuxta vestram iuf-
sionem, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiae catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Victoris venerabilis episcopi Carthaginensis oblata sy-
nodica, huic sanctæ Synodo, vt condecet, relegatur.

*Et accipiens Paschasius notarius regionarius apostolicæ sedis,
relegit in his.*

*Domino beatissimo & honorabili sancto fratri,
Theodoro papæ Victor.*

Epistola Vi-
&oris Car-
thaginensis
episcopi ad
Theodoru
papam.

VESTRÆ beatissimæ paternitatis apud Deum acce-
ptabilia opera, & conuersatio gloriofa pene mundo
toto sunt manifesta. Prædicationibus igitur apostolicis &
doctrinis dum veræ fidei cultura vniuersa repleta sit ter-
ra, per diuinorum tamen eruditionem eloquiorum, ve-
stra instruente admonitione exhortatoria, superædifica-
tur orthoðoxa Christi ecclesia, apostolica institutione
fundata, & a fidelibus patribus firmissime roborata. Ad
quam omnes beatissimi apostoli, pari honoris & pote-
statis consortio prædicti, populorum agmina conuer-
tes, pie & sancte de tenebris ad lumen, de lapsu ad veram
fidem, de morte ad vitam homines diuinæ prædestinatio-
nis gratia præscitos, salutaribus præceptis ac monitis per-
duxerunt. Quorum sanctorum apostolorum vestra fra-
ternitas honoranda sequens plenius merita, & perfe-
ctius implens exempla, ecclesiam Dei morum probita-
te & actuum sanctitate condecorat, & fide sacra vel
Christianis moribus vigens, quæ fieri Deo placita præci-
pit,

ANNO CHRISTI 649. pit, studiis pontificalibus indesinenter operatur & perficit, seruans legis diuinæ mandata: *Quia non legis auditores Rom. 2. iusti sunt apud Deum*, sicut narrat Apostolus, *sed factores legis iustificabuntur*. In qua lege diuina vestra sancta & veneranda sinceritas, sicut scriptum est, meditatur die ac *Psalm. 3.* nocte: quæ meditatio non lectione per figuram literarum tantum conspecta, sed vberante in vobis Christi gratia, in vestra cognoscitur conscientia immobiliter insita, nullatenus de vestro corde recedente lege Christi Dei Domini sacrosancta, sicut in psalmis dicit propheta: *Os Psalm. 36. iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur iudicium. Lex Dei eius in corde ipsius*: non atramento, *sed spiritu Dei 2. Corinth. 3. vii* vestra in arcana conscripta; neque in tabulis lapideis, *sed in tabulis cordis carnalibus*, sicut beatissimi apostoli Pauli ad Corinthios missa nos docet epistola. Quibus præmissis, significamus Deo placitæ fraternitati vestræ, die decimo septimo Kalendarum Augustarum indictionis quartæ, nostram humilitatem diuina gratia, suo vt præcepit munere præueniente, vt vestris sanctis ac Deo dignis precibus, in sancta Carthaginensis ciuitatis ecclesia pontificalis honoris accepisse consecrationem & stolam. In quo dignitatis fastigio, vt a Deo omnipotente regamur ab altissimo, & a malis actibus liberati, sacerdotale non nomen tantum, sed Christi Domini Dei nostri protegente auxilio, & meritum habeamus, vestris sanctis ac Deo acceptabilibus nos commendantes orationibus, poscimus, quatenus & vestris deprecationibus pro nobis ad Deum effusis muniti, & eruditionibus bonis instructi, digni efficiamur cum omni nobis populo Christiano commisso illæsi protegi velamento diuino. Ad salutationem ergo vestræ sanctæ & honorandæ fraternitatis, vice nostra Mellosum humilem vestrum fratrem, nostrum episcopum, & Redemptum diaconum, vel Cresenturum notarium sanctæ nostræ sedis, vestros famulos destinauimus, quos postulamus celerius nobis a vestra beatitudine persolui, quo possint ad proprias ecclesias ante hie- mem Deo propitio remeare. Præ omnibus autem fateor, in ipso nostræ prouæctionis exordio cor nostrum non leuiter vulneratum fuisse, vt propheticum illud præceptum exoptarem, dicens: *Quis dabit capiti meo aquam, aut Ierem. 9. Concl. Tom. 15.*

Q

oculis meis fontem lacrymarum , & sedens plorabo die ac nocte ?
Ecce enim ecclesiæ Dei non leuiter perturbantur , Christianissimorum voces ac gemitus episcoporum non supportamus , querentium & clamantium nouitates & concinnationum figmenta , a Paulo venerabili consacerdote nostro , vt dicitur , contra fidem veracissimam approbata debere repellere. Nos autem temperamentum causis inne^{ct}entes , expedire putauimus , prædictorum beatissimorum consacerdotum nostrorum licet iustissimos questus æquanimiter supportare , & ad auditus venerandos fraternitatis vestræ hoc ipsum peruigili cura deducere. Inquiunt enim , quædam vice epigrammatum , chartarum volumina in sacris ædibus apud regiam ciuitatem nuper esse suspensa , religioni catholica & ipsi veræ fidei ac patrum traditionibus omnino contraria. Quis enim vecors sacrilega voce audeat prædicare , in Domino nostro Iesu Christo aut vnam tantummodo voluntatem , aut vnam operationem existere , dum manifestissimis patrum definitionibus liquidius clareat , in Domino nostro Iesu Christo duas naturas , & earum duas voluntates , duasque operationes vel proprietates naturales modis omnibus inueniri ? Et possumus multiplicibus patrum documentis nostræ paruitatis intentionem firmare , nisi vestram sanctissimam fraternitatem in omnibus corde ea retinere firmissime teneamus. Ut autem ipsius sedis apostolica ^{*} decretis per omnia confirmemur , Leonis beatissimi prædecessoris vestri apostolica memoriam definitionem inseri peruidimus , & continet :

Epist. 10.

Agit enim vtraque natura cum alterius communione quod proprium est. Nos itaque patrum in omnibus decreta sequentes , in Christo Domino nostro duas naturas , earumque duas voluntates , duasque operationes firmissime prædicamus , Deum verum atque hominem verum absque delictis humanis veraciter confitemur , repudiantes cunctarum hæresim subfannationes , vanitates & insanias mendaces. Vestrum est itaque , frater sanctissime , canonica discretione solite contrariis catholicæ fidei obuiare , nec permettere nouiter dici , quod patrum venerabilium auctoritas omnino non censuit. Nos enim humiles corde , quæ recta sunt adiutore Domino

Auctoritas
Romani
pontificis.

ANNO CHRISTI 649. sapientes, vno vinculo caritatis vobiscum sumus constri-
cti, veram fidem ac religionem catholicam in omnibus
fortiter defensantes. Studiosius itaque a catholicis impro-
bis probe resistere, imminendum est, ne torpore desidia
oppressi, culpæ taciturnitatis teneamur obnoxii, & quasi
fauorem impendentes iudicemur, dum aduersa catholi-
cæ fidei propulsare negligimus. A beato namque Felice
apostolico vestræ sanctitatis prædecessore dictum est:
Negligere quippe, cum possis, deturbare peruersos, ni-
hil est aliud quam fouere: nec caret scrupulo societatis
occultæ, qui manifesto facinori desinit obuiare. Liquet,
doct̄or sanctissime, venenosa serpentum sine simplicitate
astutia, manifesta est dolosa hæreticorū fallacia. Quid est
enim naturarum in Christo Domino nostro proprietates
auferre, nisi earumdem naturarum confusionem indu-
cere? quod catholicæ ecclesiæ, id est, statutis quam ma-
xime patrum sancti Calchedonensis Concilii extat con-
trarium, ex quo amplius & fundamentum fidei & per-
fæctio indubitate consistit. Possemus vero etiam eidem
fratri & coepiscopo nostro Paulo beatissimo regiæ ciu-
tatis antistiti similia nostris scriptis dirigere, nisi malorum
cognosceremus falsis locutionibus dictum fuisse, nostram
quasi Africanā prouinciam posse aliqua, quæ in vero non
consistunt, malaperagere. Sed & hoc nostræ postulatio-
ni subiungimus, ut ea quæ epistolariter a coepiscopis no-
stris sancti Concilii nostri ad beatissimum Paulum pa-
triarcham scripta sunt, per vestræ beatitudinis responsa-
rios eidem fratri nostro Paulo dirigere iubeatis.

Significat
motus Gre-
gorianos,
de quibus
Theopha-
nes ann. 5.
Constant.
Baron. an.
646.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit.*

Per synodicam epistolam suam dudum nobis rele-
ctam, Victor venerabilis Carthaginensis episcopus tam
perferuidissimum zelum suum declarauit, quamque Deo
amabilem humilitatem rationabiliter certus est often-
disse. Et zelum quidem per hoc, quod introductam no-
uitatem nimis accusare nostræ apostolicæ sedi dinoscit-
tur, & enarrare in scripto ei acclamations pene om-
nium Christianorum, nec non gemitus reuerendissimo-

Concil. Tom. 15.

Q. ij

rum episcoporum, non leuiter, sicut ille scripsit, perturbatorum propter fictiones & commenta, quæ aduersus veram confirmauit fidem Paulus episcopus Constantiopolitanus. Humilitatem autem, competenter minime præsumens abrogatum eumdem Paulum habere, sed consacerdotem appellans, donec iudicium de eo nostræ apostolicae auctoritatis, hoc est, principis apostolorum Petri cognoscat: vtpote quoniam solus atque præ omnibus creditus est atque accipere meruit a rege regum Christo Deo claves regni cælorum, ad aperiendum reætæ creditibus in eumdem Dominum nostrum, & claudendum infidelibus hæreticis. Quod vtique & nos facere postulauit per propria scripta denominatus venerabilis quoque episcopus Carthaginensis, vt non despiciamus ipsius vel consacerdotum eius contra hæreticos iustas querimonias: sed quæ catholicæ fidei atque verissimæ patrum traditioni omnino contraria existunt, dijudicemus dogmata, pro eo quod iuxta eius scripta nullus audit, licet insanus sit, sacrilega voce prædicare, vnam in Christo Deo esse tantummodo voluntatem, aut vnam operationem. Vtpote luculentius omnibus comprobatur per paternas definitiones, quoniam duæ naturæ Christi Dei existunt in vnitione inconfusa & indiuisa, & duæ voluntates, duæque operationes & proprietates naturales: & quia plurimis testimoniiis catholicæ ecclesiæ patrum huiusmodi potest Domino opitulante sermonem ostendere, licet nobis, id est, apostolicæ nostræ sedi hoc facere commisit, certus existens firmius nos habere, atque eadem sapere & defendere legitime. Verumtamen studuit & ipse nihilominus pium firmare intellectum per sacram vocem Leonis, nostræ apostolicæ ecclesiæ præfulis, in hoc quod dicit: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est. Quibus adiiciens ait: Quoniam nos decreta sanctorum patrum in omnibus sequentes, duas naturas, ex quibus & in quibus consistit, in vnitione indiuisa; & duas voluntates, duasque operationes Christi Dei firmissime prædicamus, Deum verum atque hominem verum absque delictis humanis eumdem veraciter confitentes, repudiantes cunctarum hæresum subsannationes, vanitates & insanias,

Matth. 16.

ANNO
CHRISTI
649. mendacia atque stultitiam. Nam nos humiles, ait, corde, quæ recta sunt adiutore Domino sapientes, uno vinculo caritatis vobiscum sumus constricti, veramque fidem ac religionem catholicam in omnibus fortiter defensantes. In his ergo propria dogmata instituens, competenter & nostram expetiit canonice auctoritatem. Propterea & scripsit: *Quoniam vestrum est sanctissimi, canonica discre-
tione aduersariis catholicæ fidei solite resistere, nihilque
permittere dici nouiter a quopiam, quod sanctorum pa-
trum traditio minime definiuit.* Et propterea contestans nos de his quæ sunt plena timoris ac veritatis, in hoc quod scribit studiosius: *Itaque oportet catholicos improbis
probe resistere, ne torpore desidiae oppressi, taciturnitatis
teneamur obnoxii, & arguamur sicuti aduersa catholicæ
fidei propulsare negligentes, vtpote ad ea malignum
quemdam saluantes fauorem.* Huiusmodi sermonem confirmans per sacram memorationem beatæ memoriae apostolici viri Felicis, qui scribens sapientissime ait: *Negligere
quippe, cum possis, deturbare peruersos, nihil est aliud
quam fouere eorum impietatem.* Nec enim caret scrupulo societatis occultæ, qui manifesto facinori definit obuiare. Ergo quia, vt ait, manifesta est omnibus venenosa serpentum calliditas, id est, hæreticorum fallacia, per amputationem naturalium proprietatum Christi Dei confundens naturas, oportet eam sine dubio destrui, vt pote contradicentem doctrinæ sanctorum patrum, & maxime definitioni sancti Calchedonensis Concilii. His itaque in scripto nobis oblatis pro catholica ecclesia, & tam per alios sacerdotes, quamque per ante fatum venerabilem Carthaginem episcopum, non nos oportet de cetero negligere & differre, ne, quod absit, memoratis criminibus submittamur, irrationabiliter postponentes, & expectantes eos qui nolunt ad Dominum conuerti. Expestaui enim, sicut beatus Isaías perhibuit, vt facerent iudicium, fecerunt autem iniquitatem & non iustitiam, sed clamorem omnes pios conturbantem: & hoc dum scire debeant, quoniam iudicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt, hoc est, qui nouitates contra fidem Rom. 2. diuinitatis operantur, * licet diuinitæ bonitatis Dei & sustentationis & patientiæ ignorantibus, quoniam benignitas Dei ad poenitentias

Q. iij

tentiam eos adducit: secundum autem duritiam eorum & cor impoenitens, thesaurizant sibi iram in die iræ & reuelationis iusti iudicij Dei, qui reddet vnicuique secundum opera eius, iuxta quod nobis beatus Paulus apostolus protestatur. Oportet ergo præsentem quoque epistolam gestis sociari, ad arguendam contrariorum proteruiam. Igitur usque ad hoc sufficiunt nobis querimoniae contra eos, quoniam derelinquet nos tempus, iuxta quod ait apostolus, si voluerimus omnium pene orthodoxorum oblatas contra eos producere querelas, maxime dum & hæc nobis sufficient, id est, ea quæ superius recitata sunt, ut eorum hæresim diuulgemus, & ostendamus omnibus sub accusatione eam & reprehensione merito existentem. *In ore*

Hebr. 11.
Dent. 17.
Matth. 18. etenim, iuxta quod dictum est, duorum vel trium testimoniū stabit omne verbum, ut non dicatur multitudo tantorum sacerdotum & populorum, abbatum, vel monachorum in scripto & fine scripto contra huiusmodi prauissimam nouitatem ad apostolicam nostram sedem acclamantium.

Sed iam tempus exigit, ut vniuersusque personæ accusatae in medio producantur atque examinentur canonica conscripta, quatenus incongruitatem eius & inconsonantiam, quam cum patrum vel synodorum confessione habere dinoscitur, ordinabiliter intendamus, atque omnibus rationabiliter ostendamus pro tuitione catholicæ ecclesie, hoc videlicet sequenti celebrantes secretario; ut pote præsente usque ad terminum nobis querulantium Domino auxiliante effecto.

S E C R E T A R I V S III.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die decimo sexto Calendas Nouembris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangeliis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi Deus dedit sanctissimo Caralitano episcopo.

- ANNO CHRISTI 649. Mauro Cæsenate episcopo, & Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiæ. Sergio Tempsanensi episcopo. Romano Cerellitano episcopo. Reparato Manturianensi episcopo. Crescente Lucrensi episcopo. Epiphanio Albanensi episcopo. Felice Agrigentino episcopo. Benedicto Aiaceno episcopo. Marcellino Clusino episcopo. Iuliano Hortano episcopo. Geminiano Volaterrano episcopo. Papinio Vibonensi episcopo. Mariniano Populoniensi episcopo. Maximo Pisaurensi episcopo. Luminoso Tifernistiberinoru ep. Luciano Leontinensi episcopo. Potentino Belliternensi episcopo. Viatore Hortonensi episcopo. Mauro Tuscanensi episcopo. Bonito Formiano episcopo. Martino Gabinate episcopo. Maioriano Prænestino episcopo. Adeodato Spoletano episcopo. Germano Numanensi episcopo. Ioanne Pæstano episcopo. Laurentio Perusino episcopo. Gaudioso Reatino episcopo. Carofo Faralitano episcopo. Laurentio Taurianensi episcopo. Martiano Mebiensi episcopo. Ioanne * Trapeiano episcopo. Barbato Sutriño episcopo. Luminoso Salernitano episcopo. Calumnioso Alesino episcopo. Sabbatio Buxento episcopo. Peregrino Messanensi episcopo. Ioanne Tarentino episcopo. Rufino Sipontino episcopo. Mauro Senate episcopo. Adeodato Amerino episcopo. Læto Lucano episcopo. Gaudioso Capuano episcopo. Theodoro Rosellano episcopo. Bonito Ferentinate episcopo. Andrea Hydrunteni episcopo. Mauro Senogallieni episcopo. Iusto * Tauromenitano episc. Mauroso Anconitano episcopo. Felice Panormitano episcopo. Bono Ficulensi episcopo. Laurentio Tudertino episcopo. Fortunato Auximate episcopo. Ioanne Carinensi episcopo. Thomate Lunensi episcopo. Albino Signensi episcopo. Bonito Ferentispolimartio episc. Augustino Squillacino episcopo. Maximo Trocalitano episcopo. Ioanne Rheatano episcopo. Paschale Blandano episcopo. Barbato Cumano episcopo. Luminoso Marsorum episcopo. Felice Tarracinensi episcopo. Glorioso Camerino episcopo. Oportuno Anagnino episcopo. Decorato Tiburtino episcopo. Firmino Blerano episcopo. Amabile Hortensi episcopo. Iobano Firmano episcopo. Albino Portuensi episcopo. Anastasio Narniensi episcopo. Palumbo Fundano episcopo. Theodoro Tyndaritano episc. Theodosio Còtronensi episcopo. Sapientio Numentano episcopo. Scholasticio Fanensi episcopo. Maximo Mesinate episcopo. Elia Lilybætano episcopo. Gratiofo Nepesino episcopo. Aquilino Asisinati episcopo. Leontio Neapolitano episcopo. Eusebio Atellano episcopo. Paschale Thermitano episcopo. Martino Centumcellensi episc. Oportuno Pisano episcopo. Iubentino Stabiensi episcopo. Donato Marianensi episcopo. Bonoso Alerino episcopo. Ioanne Vicosabinate episcopo. Peregrino Liparitano episcopo. Potentino Polensi episcopo.

Boethio Cornensi episcopo. Crescentio Libyenisi episcopo.
Leontio Fauentinate episcopo. Stephano Dorenisi episcopo.
Valentino Turritano episcopo. Stephano Popiliensi episcopo.
Donato Sassinate episcopo. Ioanne Gabopolitano episcopo.
Luminoso Bonensi episcopo. Callionisto Hadrianensi episc. &
Ioanne Vnnogoritano episcopo. Victoriano Vzalensi episcopo.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesie
catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit:*

Isa. 62.

*Propter Sion non tacebo, & propter Ierusalem non quiescam,
dicit beatus Isaia, donec egrediatur ut splendor iustus meus, &
saluator meus ut lampas accendatur. Profecto catholicæ ec-
clesiæ, quæ vera consistit Sion, & ciuitas Christi cælorum
regis, per tot annorum spatia expugnata ab aduersantibus
verbo fidei, qui neque Deum timent, neque hominem
reuerentur: sed incassum perducentibus pias & canonicas
de hoc verbo doctrinas, dum & a diuersis tantisque in scri-
pto & sine scripto contestationibus inuitati fuissent corri-
gere propria, & sepelire hæresim, sicut & per anteriorem
cognitionem luculentius demonstratum est tam per li-
bellos, quamque per suggestiones reuerendissimorum sa-
cerdotum & venerabilium abbatum, Apostolo protestan-
te nobis, ut hominem hæreticum post primam & secun-
dam correptionem euitare debeamus, scientes quia sub-
uersus est huiusmodi, & delinquit proprio iudicio cōdem-
natus; nullo modo oportet nos deinceps tacere aut quie-
scere, ne quo modo iniqui iudicemur, odibilem Deo pa-
cem amplectentes, quoniam scriptum est: *Zelaui in pecca-
toribus, pacem peccatorum videns: & dicatur etiam de nobis:**

Psalms. 72.
Ezech. 12.

*Sacerdotes mei contempserunt legem meam, & polluerunt sanctua-
ria mea: inter sanctum & profanum non habuere distantiam, &
inter pollutum & mundum non intellexerunt. Sed consurgere
cum Deo, & confistere prompte ei, induentes arma spi-
ritus aduersus malignantes contra fidem eius, vt ap-
probemus spiritus sapienter, id est, verba illorum, si ex
Deo sunt. Scriptum est enim in Ieremia: *Probatorem dedi-
te in populo meo robustum, & scies, & probabis viam eorum.*
Multa namque nobis necessaria est vigilantia, & tantum
diuinæ sapientiæ discretionis, quæ occulta tenebrarum
reuelat, ad requisitionem huiusmodi rei & scrutationem:
quoniam latet quodammodo & absconditur, vixque
com-*

1. Ioah. 4.
Ier. 6.

ANNO
CHRISTI
649. comprehenditur dolosa existens malitia, pro eo quod sibi
pietatem callide blandiatur, ut valeat scrutantium men-
tem latere. Quod vtique sciens beatus Apostolus, ait:
Nam huiusmodi pseudoapostoli, operarii subdoli, transfigurantes ^{2. Cor. 11.}
se in apostolos Christi. Sed non mirum: ipse enim satanas transfi-
gurat se velut angelum lucis: & non mirum, si ministri eius transfi-
gurentur, veluti ministri iustitiae: quorum finis secundum opera eo-
rum. Sed & Dominus in hoc præmuniens nos, ait: Atten- ^{Matth. 7.}
dite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium,
intrinsecus autem sunt lupi rapaces: a fructibus eorum cognoscetis
eos. Ergo in ipsum ex toto corde referentes ante omnia su-
per tali quæstione deprecationem, & dicentes cum Da-
uid: Reuel a oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua: lu- ^{Psalm. 118.}
cerna enim pedibus meis: quoniam sicut ait beatus Daniel pro-
pheta, sapientia & fortitudo eius sunt: dat sapientiam sapienti- ^{Dan. 2.}
bus, & scientiam intelligentibus disciplinam. Ipse reuelat profunda
& abscondita, & nouit in tenebris constituta, & lux cum eo est:
quia sapientiam & fortitudinem dedisti mihi, & ostendisti mihi
quæ rogaui te: cum ope diuina vniuersiisque personæ con-
scripta, qui propter nouitatis commentum accusati sunt,
de venerabili nostro scrinio obsecundantibus nobis ordi-
nabiliter offerentibus, solertia intendamus.

Sergius reuerendissimus episcopus Tempsanensis ecclesiae, dixit:

Secundum vestram apostolicam interlocutionem om-
nibus nobis cum ope diuina huc præsidentibus paratis ad
requisitionem huiusmodi rei, si placet vestræ beatitudini,
Theodori quondam Pharanitæ episcopi in primis offeran-
tur nobis conscripta, quoniam, sicut nostis beatissimi,
hunc primum esse auctorem huiusmodi nouitatis per sua
hæretica conscripta, præsens Stephanus reuerendissimus
episcopus Dorensis in proprio libello afferuit, quod &
omnibus manifestum est. Oportet ergo, si placet, cum
<sup>* id est, di-
ligentia</sup> acribia & in hoc ordinem conseruari gestorum.

Vniuersi sanctissimi episcopi dixerunt:

Competenter Theodori Pharanitæ quondam episco-
pi in primo loco expetiit conscripta ad nostram cognitio-
nenem deduci Sergius reuerendissimus coepiscopus noster:
sic namque & sequentium ordinabiliter examinabitur

Concil. Tom. 15.

R

requisitio, nulla confusione per quamdam præposterita-
tem gestis inserta.

ANNO
CHRISTI
649.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Iuxta supplicationem huius sancti Concilii, codex
Theodori Pharanitæ quondam episcopi per eos, quorum
interest, nihilominus offeratur.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, Theodori
Pharanitæ episcopi codicem afferens, præ manibus ha-
beo: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Codex Theodori quondam Pharanitæ episcopi fusi-
piatur, & loca quæ prænotata sunt, in quibus ille de dis-
pensatione Christi magni Dei & saluatoris nostri pro-
priam confessionem instituit, lectioni vulgentur.

*Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de
Græco in Latinum interpretatum, relegit in his.*

Theodori
Pharanitæ
heretici
scripta.

Theodori quondam episcopi Pharanitæ, de sermone
scripto ab eo ad Sergium quondam episcopum Arsenoi-
tanum Ægyptiaci tractus.

Quidquid igitur scribitur dixisse aut operari Domi-
num, per sensum & intellectum & sensibilia & dixit, &
operatus est: & hæc ita, vtpote de toto, atque vnius vna
operatio verbi intellectus sensibilis & organici corporis
omnia dicenda sunt.

Eiusdem de eodem verbo.

Ergo quia præcipue per quamdam diuinam & pruden-
tissimam dispensationem, somnum & laborem, esuriem
& fitim suscepit quando voluit, quam maxime merito &
in his motum & quietem validissimæ & prudentissimæ
operationis verbi applicamus, ac per hoc vnam vnius eius-
demque Christi operationem fatemur.

Eiusdem de eodem verbo:

Sufficienter, ut arbitror, per requisitionem sermo nobis aperuit, quoniam omnia quæ scribuntur de Domino Christo, siue de Deo, seu animæ, siue corporis, siue vtriusque, animæ dico & corporis, sint, singulariter ac indiuise agebantur, incipientes quidem & ac si de fonte sapientiæ verbo & bonitatis vel virtutis, mediante intellectuali anima & corpore, procedentes, & propterea una operatio totius, sicuti de uno eodemque saluatore nostro hæc omnia existunt atque dicta sunt.

Eiusdem de eodem verbo:

Profecto habemus in his luculenter, quoniam opus Dei est omnia, quanta in Christo audimus & credimus, siue diuinæ naturæ appertinent, siue humanæ: & propterea una operatio hæc diuinitatis eius & humanitatis pie nominata sunt.

Eiusdem de eodem verbo:

Vt esset omnis incarnatio ab initio usque in finem, & quantacumque parua & magna eius, sunt una secundum veritatem altissima & diuina operatio.

Eiusdem de eodem sermone, quem fecit in interpretationibus paternorum testimoniorum.

Diuina vero voluntas, quod est ipsius Christi, quoniam ipsius voluntas una est, & hæc diuina.

Eiusdem de eodem sermone:

Per hæc igitur sine quadam difficultate docemur, quoniam omnia quæ salutiferæ dispensationis sunt, siue diuina seu humana de saluatore nostro Christo dicuntur, initium quidem a diuinitate vtpote permisum & exordium accipiebant, mediante autem intellectuali & rationali anima, ministrabant a corpore, siue mirificam quamdam dixeris virtutem, seu naturalem quemdam hominis motum, id est, veluti cibi desiderium, somnum, laborem, & dolorum participationem, tristitiam & afflictionem: quæ passiones secundum visitationem nominum ex consuetudine

nuncupantur: specialiter autem naturalis motionis propria per animatum & sensibile animal existunt. Sed ipsæ quæ specialiter sunt & dicuntur passiones, vtpote crux, mortificatio, figuræ, liuor, cicatrices, sputa, colaphi: omnia hæc recte & merito vna vnius eiusdemque Christi operatio nominabitur.

Eiusdem de eodem sermone.

Intelligentur ergo a nobis modis omnibus omnia quæ sunt humanitatis Christi saluatoris, diuina & salutifera secundum veritatem operatio.

Eiusdem de eodem sermone.

Ex his namque omnibus atque similibus bene & maxime iuste vna Dei operatio, cuncta propria humanitatis, credatur atque dicatur.

Eiusdem de eodem sermone.

Quoniam nostra quidem anima non est tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates a se vel ab eo proiiciat: sed neque domina tantum visa est rationalis anima proprii corporis, vt etiam cohaerentis sibi & coniuncti tumidam molem (quod Græci dicunt oncon) atque defluxionem, vel colorem obtineat, & foris hæc constitutat eum aliquando: quæ omnia in dispensatione saluatoris nostri Iesu Christi & dicta & facta sunt, in diuino & in viuifico corpore existunt. Nam sine tumore, & (vt ita dicitur) incorporaliter sine distinctione processit ex utero, & sepulcro, & ianuis, & cum super solum maris deambulat.

Matth. 14.

Eiusdem de eodem sermone.

Oportet igitur ita sapere & dicere nos omnia, quæ in incarnatione saluatoris Christi dicuntur esse, vnam scire operationem esse, huius autem opificem & creatorem Deum verbum; organum vero, humanitatem confistere. Ergo quæque velut de Deo aut humane de ipso dicuntur, omnia vna operatio est verbi diuinitatis.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei
ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis
Romæ, dixit:*

In proverbiis scriptum est: *Contritionem præcedit superbia, & ante ruinam exaltatur spiritus. Qui insipiens est, suscitabit damnum: & cum rapuerit, aliud apponet. Quod & in Theodorum Pharanitanum quondam episcopum per eius conscripta, quæ nobis relecta sunt, euenisce cognoscimus: qui imprudenter putauit rectam esse suam opinionem, & proprio videlicet errore: non enim per probabilem & paternam doctrinam ab eo prolatam.* *Quoniam, sicut scriptum est, Via stulti recta in oculis eius: & sunt viæ, quæ videntur homini iustæ, nouissima autem earum deducunt ad mortem.* Propterea sicut fenum ædificiorum, quod priusquam ex aliorum euersione euellatur, arescit, sine stirpe atque aridas illis, quibus scripsit, easdem manifestauit, vtpote non ex alio, sed a semet- ipso habens impietatis reprehensionem: quia omnimodo deitatis & humanitatis Christi vnam esse operationem, sicut audistis reuerendissimi fratres, definiendo, & hanc conditam, vtpote creatam confessus est: afferens in scripto, omnia quæ in humanitate saluatoris Christi dicuntur, oportere vnam operationem scire: opificem autem eius & creatorem, Deum verbum. Ergo si opifex eius & creator Deus verbum, sicut ipse afferit, existit, vtique secundum sensum ipsius condita esse dinoscitur. *Quoniam omne quidquid per conditionem verbi fit, creatura est sine dubio.* Si autem conditam esse operationem Christi ille definit, apertissime cum Ario & Nestorio impiissimis creature cultor arguitur, eo quod tantum conditum cum illis & secundum illos, non autem & increatum nobiscum eumdem confitetur: hoc est, non vt Deum naturaliter & hominem eumdem, sed tantum hominem purum: quoniam secundum naturam * creatus non est, qui increatam naturaliter non habet in se operationem.

Ita igitur per suas voces propriam ille professionem inanem & vacuam demonstrauit, vt & in eo impleatur quod dictum est: *Iniquitates suæ capiunt impium, & funi-*

R. iii

*for. in-
creatus

bus peccatorum suorum constringitur. *Ipse morietur, quia non habuit scientiam.* Hic defecit cum imprudentibus, id est, cum eis qui in diuisione & pura coniunctione Christi Dei blasphemant mysterium: & non solum cum his, sed etiam cum eis qui in phantasmate hoc mysterium imprudenter delirare noscuntur, hoc est, Manete, Apollinare & Seuero nefandissimis hæreticis, per hoc quod asserit in suo conscripto, sicut in præsenti audiuius, quoniam nostra quidem anima non est tantæ virtutis, vt & naturales corporis proprietates a se vel ab eo propriae: sed neque domina tantum visa est rationalis anima proprii corporis, vt etiam cohærentis sibi & coniuncti tumorem atque defluxionem vel colorem obtineat, & foris hæc constitutat idem corpus aliquando: quæ omnia in dispensatione saluatoris nostri Christi & dicta & facta, in diuino & viuifico corpore consistunt. Nam sine tumore, & (vt ita dicatur) incorporaliter processit sine distinctione ex vtero, & sepulcro, & ianuis, & cum * ac si super solum maris deambulabat. Apertissime igitur in his verbis tam ipsum corpus Domini nostri intellec[t]ualiter animatum, quamque & naturales eius proprietates omnino amputare dinoscitur, si foris hæc, quæ superius dicta sunt, ipsum corpus, vt perhibet, constituit, aut sicut ille scripsit, ex se easdem proiecisse dinoscitur. Nam si absque tumore & incorporaliter ex vtero processit, & super dorsum maris deambulauit, hoc ipsum quod deambulabat & procedebat, ergo phantasma erat. non enim incarnatus substantialiter Deus: vnde nec miraculum iam cognoscetur virginitatis germen, neque magnum erat incarnati Dei Verbi super mare deambulatio. Quod enim incorporaliter & sine quolibet corporeo tumore procedit, aut deambulat, qualem habet miraculorum rationem ad minime dissoluendam per partum virginitatis integritatem, aut per gressum in profundum aquarum non mergere? quoniam in vtroque nullam mirificam habet rationem quod est incorporeum, vtpote naturaliter, & non super naturam efficaciam habens. Nec enim habet naturam, quod est incorporeum & sine tumore, aut virginitatem soluere, aut in aquis mergere, distantiam nullam habens omnino, id est, longi-

Matth. 14.

ANNO
CHRISTI
649. tudinem, latitudinem, & altitudinem. Ex quo apertissime sine dubio ostenditur, quoniam absque corpore, id est, sine carne & corpore ex utero procedere, & super aquas deambulare incarnatum Deum ille praedicauit. Quod enim incorporaliter procedit, speciatim sine corpore est procedere: sicuti & absque semine procedere, sine semine * eum procedere. Si ergo naturaliter animatum Domini corpus, & naturales eius proprietates interimit per phantasiam, (non enim substantialiter hominem eum praedicat factum) qualis differentiam ille cognoscit ex Deo & patre, atque ex virginie & matre eiusdem naturaliter nativitatis? Quia si ab utrisque incorporaliter natum fuisse afferit Dominum, certum quia unam eamdem esse eiusdem scit nativitatem. Si autem unam eamdem ex utrisque scit nativitatem, necesse est eum aut & ex patre, sicut ex virginie incarnatum confiteri Deum Verbum; aut nec ex virginie, sicut nec ex patre incarnatum afferere eum, utpote & ab ea incorporaliter secundum illius sensum genitum, sed ex utrisque similiter propter eamdem aequalis nativitatem, aut incarnatum, aut sine carne naturaliter cognoscere procedentem: at per hoc aut & Deum & patrem conditum adscribere, utpote de propria natura carnem intellecualiter animatam verbo proprio in unitione substantialiter commodantem; aut & virginem nullo modo matrem Verbi factam fuisse, utpote ex semine eum substantialiter incarnatum enixam, sed veluti de fistula incorporaliter per eam, secundum Apollinarii impietatem, transisse. Si ergo, ut dictum est, corpus & corporis interimit naturales proprietates in mysterio Christi Dei per ea quae dogmatizare presumpsit, utpote sine tumore atque defluxione & colore hoc perhibens esse, & incorporaliter processisse ex utero Deum Dominum delirans, cuius iam nobis testimonium patris ad arguendam huiusmodi haeresim necessarium est proferre, dum omnibus clara & aperta extitit per scripta, quae in praesenti nobis relecta sunt, nisi fortassis oporteat nos ad eius vel prauitatem ipsius perfectam destructionem eadem proferre: quoniam destruitur sine dubio per paternas doctrinas, qui eos per sua scripta destruere nititur.

Cōfutatur
Theodorus
fententius
rationem dogmatum istius, atque catholicæ ecclesiæ præ-
pattum ca-
tholicorū. Age ergo nunc hoc compendiose faciamus per compa-
dicationem, & ordinabiliter distinguamus. Ita Theodo-
rus Pharanitanus quondam episcopus dixit: Incorporaliter ex vtero processit Dominus.

Cyrillus. Cyrilus gloriosus Alexandrinus episcopus dixit, corporaliter ex Virgine natum fuisse Dominum. In primo enim de duodecim capitulis ab eo compositis ad Nestorium, synodalis eius epistola sic ait: *Quisquis non confiteatur Deum esse veraciter Emmanuel, & propterea Dei genitricem sanctam Virginem, (genuit namque carnaliter carnem factum ex Deo Verbum) anathema sit.*

Gregorius
Nazianz. Et iterum theologus Gregorius ad Clidonium scribens, ait: *Quisquis veluti de fistula per virginem transisse, non autem in ea plasmari diuine pariterque humane dicit: diuine quidem, quoniam sine viro; humane autem, quia ritu parientis genuit: similiter sine Deo est.*

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit, corporalem magnitudinem non habuisse secundum carnem Dominum, sed absque mole & incorporaliter eum super mare deambulare.

Dionysius
Arcopagi-
ta. Dionysius egregius & molem carnalem habere eum secundum carnem prædicat, & pondus corporeum, & cum mole & pondere corporeo incedere super aquas non infusis pedibus. & hoc in opusculis eius de diuinis nominibus docens, ait: *Ignoramus qualiter de virgine is alia lege præter naturalem formabatur, & qualiter non infusis pedibus, corporalem molem habentibus & materiale pondus, deambulabat tumidam & instabilem substantiam.*

Atque iterum in epistola eius ad Gaium scripta ait: *Et supra hominem operabatur quæ hominis sunt. & hoc ostendit virgo super naturam pariens, & aqua instabile terrenorum & materialium pedum supportans pondus, & non obediens, sed supra naturam virtute sine diffusione consistens.*

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit: *Quoniam Dominus proprium corpus de cohaerentibus eidem corpori, id est, defluxionem & colorem foris constituit.*

Item

ANNO
CHRISTI
649. Item sanctus Basilius non solum defluxionem ex lacrymis habuisse corporaliter perhibet Dominum, sed etiam ex nutrimentis solidis & tumidis digestionem & consumptionem, & ex itinere neruorum extensionem, ita in sermone de gratiarum actione docens: Sicut ergo suscepit esuriem Dominus de solido cibo digesto ab eo, & sitim assumpit, humiditate quæ in corpore eius erat consumpta; & fatigatus est muscularis & neruis ex itinere distensis, non utique deitate ex labore fatigata, sed corpore, quæ naturam sequuntur, passiones suscipiente: ita & lacrymas admisit, naturalem passionem carni superinduci permittens.

Theodorus Pharanitanus quondam episcopus dixit, absque naturalibus corporis proprietatibus ut hominem factum fuisse Dominum, & has naturales eius proprietates a se abiicere.

Sancta & vniuersalis Calchedonensis Synodus in sua definitione prædicat, nunquam sublatam differentiam naturarum propter vnitatem, magis autem saluam indimite proprietatem vtriusque naturæ, & in vnam personam atque in vnam subsistentiam concurrentem. His itaque nobis opportune declaratis, ut dissentiens ille sanctis approbatus, & paternis ac synodalibus definitionibus apertissime contradicens, ab his rationabiliter condemnatur, eo quod nullam habet cum eis communionem, apertam autem per proprios sermones alienationem.

Benedictus venerabilis episcopus insulæ Corsicæ dixit: *Mandatum lucerna est, & lex lux, & via vitæ incre-* Prover. 6.
patio disciplinæ, quibus vestra beatitudo nimis prudenter ac diligenter diuisit inter lucem & tenebras, id est, inter Theodorum Pharanitanum quondam episcopum, doctoresque catholicæ ecclesiæ: & illum quidem sicut noctem tenebrosam, lumen paternæ veritatis minime habentem, iuste censuit condemnari: hos autem, competenter pietatis definitionibus nos lâtificantes, ostendens uti diem splendidissimam, honorifice veneratus est, verbis etiam veritatis confirmantes. Scriptum est enim: *Ego sum Dominus Deus vester. Non facietis iniquitatem iudicio. Non accipies personam diuitis, neque mireris vultum poten-* Levit. 19.
Concil. Tom. 15. S

Exsd. 23. tis. Ab omni iniquo verbo recedes. Innocentem & iustum non interficies, & non liberabis impium. Ideoque hoc execrabilis viro vel dogmate ipsius, & a nobis consonanter damnato propter hæresim ipsius, si placet sanctitati vestrae, iubete, quatenus per lectionem Cyri, quondam Alexandriini episcopi, nouem capitulorum intendamus conscripta: magis autem septimum eorum capitulum, per quæ paternam ille doctrinam immutare præsumpsit; & consequenter atque ordinabiliter post eumdem epistolam Sergii Constantinopolitani quondam episcopi, in qua Cyrum pro huiusmodi nouitate suscipere & laudare comperitur.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.

Iuxta precationem commemorantis dilectissimi fratris nostri Benedicti episcopi, Cyri quondam Alexandriini antistitis nouem capitula, cum epistola Sergii Constantinopolitani episcopi, in qua * in his enim recipere per consonantiam suam ostenditur, hi quibus interest, gestis ^{annis} ^{quibus} cum inferenda deducere procurent.

Theophylactus primicerius notariorum S. apostolicæ sedis, dixit:

Iuxta iussionem sanctitatis atque beatitudinis vestrae, chartulas quas iussisti insinuari, afferens præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

De nouem capitulis Cyri quondam episcopi septimum suscipiatur, & relegatur in præsentia sancti Concilii, & sequenter epistola Sergii Constantinopolitani quondam antistitis.

Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam linguam interpretatum, relegit in his.

Cyri Alexandrinæ ecclesiæ quondam episcopi excapitulare, quod coram omnibus Acephalis legi præcepit

ANNO CHRISTI 649. in* Ammone in perscriptione orthodoxæ fidei , capitulum septimum :

Si quis vnum Dominum nostrum Iesum Christum in duabus dicens videri naturis , non confitetur hunc vnum esse trinitas , quæ ante sæcula a patre natus est Deus Verbum , in vltimis autem sæculi temporibus eumdem incarnatum & genitum de sancta & immaculata domina nostra Dei genitrice semperque virgine Maria , sed aliud hunc scit & aliud , (non enim vnum eumdemque secundum sapientissimum Cyrillum in deitate perfectum & humanitate perfectum eumdem) & secundum hoc tantummodo in duabus naturis existentem , ipsum passibilem & impassibilem secundum aliud & aliud , vt prædictus sanctæ memoriarum Cyrillus asseruit , patientem quidem humane carne , eo quod homo est , manentem autem impassibilem , vt Deum , in propriis passionibus carnis : & eumdem vnum Christum & vnum filium , operantem Deo decibilia & humana vna Dei & viri operatione , secundum beatum Dionysium , per contemplationem tantummodo discernens ea , ex quibus unitas facta est , & hæc intellectualiter considerans inconuertibilia & inconfusa post eorum & naturalem & substantiale unitatem manentia , & in his indiuise & inseparabiliter vnum eumdemque Christum & filium cognitum ex hoc , quod ea quæ ab inuicem inconfuse conuenerunt , per intellectum considerat , veracem eorum contemplationem faciens : (non enim phantasia falsa , & inanibus sensus fictionibus) nullatenus autem diuidit , vtpote iam interempta in duabus partitione propter ineffabilem & inconfusam & incomprehensibilem unitatem , dicens secundum beatum Athanasium : Mox caro , mox Dei Verbi caro , mox caro animata intellectualis , mox Dei Verbi caro animata intellectualis ; sed in diuisione pro parte huiusmodi suscipit vocem , anathema sit .

Exemplar epistolæ scriptæ a Sergio quondam præsule Constantinopolitanæ ecclesiæ ad Cyrum quondam præfulem ecclesiæ Alexandrinæ , in qua laudat eum pro vna operatione , & confirmat eam quasi pro unitate Acephalorum hæreticorum .

Sacras syllabas vestræ a Deo honorandæ sanctitatis
Concil. Tom. 15.

S ij

Capitulum
vii. Cyri
Alexandri-
ni hæretici.

suscepimus, per gratiam diuini Spiritus, & Deo placitum studium a Deo conseruandi & serenissimi nostri principis, atque diuina institutione, nec non totius orthodoxiae plena sacratissimæ vestræ beatitudinis annuntiantes facta in Alexandrinam Christi dilectam magnam ciuitatem, & in omnes regiones eius, eorum videlicet qui prius dicebantur Theodosiani, in catholicam & apostolicam atque orthodoxam ecclesiasticam unitatem. Pro quibus spirituali & ineffabili gaudio repleti, gratiae laudes omnipotenti Deo & saluatori nostro Iesu Christo ex toto corde retulimus, quoniam tandem aliquando cooperatione diuina medio pariete discordiae abstracto, per quem prius communis omnium inimicus a fratribus fratres separare studuit, coniuncti & comparticipes paruerunt, & facti sunt omnes unum labium & una lingua, bonam confessionem & glorificationem, ut oportet, gloriosæ atque viuificæ trinitati celebrantes, & prædicatur ab omnibus consonanter, *unus Dominus, una fides, unum baptisma*. Dicta enim ostendentes eis venerabilium & universaliū sanctorum Synodorum, per gratiam sancti Spiritus conuenientium, & unam eamdemque orthodoxam fidem definitum, id est, Nicenam, Constantinopolitanam, Ephesinam primam, & Calchedonensem, atque iterum Constantinopolitanam sub temporibus diuæ memoriae Iustiniani congregatam sanctam quintam Synodum, atque omne scandalum de medio per eas, sicut aliquas petras a semita iactantes, apertum & nimis facilem ad Deo amabilem unitatem transitum effecistis. Pro qua re multa vestræ sacræ perfectioni tam apud Deum & omnes homines merces & laus reposita est. Afferuistis igitur in capitulis, quæ ad ipsos facta sunt, confiteri (bonum est enim, ut ipsis sacris vocibus vestris utamur) Patrem & Filium & Spiritum sanctum, trinitatem consubstantialem, unam deitatem in tribus ^{medio} _{substantiis} ^{substantiis}. Ipsum autem unum de sancta trinitate Deum verum, qui ante secula ex patre genitus est, descendere de celis in ultimis diebus, & incarnari ex Spiritu sancto & domina nostra secundum veritatem Dei genitricem semperque virgine Maria, carnem assumentem ex ipsa nobis consubstantialem, animatam anima rationali & intellectuali, eam-

Ephes. 4.

ANNO CHRISTI 649. demque ex ipsa conceptione vnire sibi vnitate naturali & substantiali: & ita natum ex ipsa, vnum existentem inconfusum, indiuisum, perfectum in deitate, perfectumque in humanitate, eumdemque passibilem & impassibilem secundum aliud & aliud, quomodo beatus Cyrillus asseruit: patientem quidem humaniter carne, quia hominem autem impassibilem eumdem, quomodo Deum, in passionibus suæ carnis. Atque eumdem vnum Christum operari Deo decibilia & humana vna operatio, quia omnis diuina & humana operatio ex vno eodemque incarnato Deo verbo procedebat. Secundum hunc Falsum im-
pium intellectum & Leo sanctæ memoriarum Romanus ar-
chiepiscopus sapuit & docuit, dicens: Operatur vtraque natura cum alterius communione. Vnde & ex duabus naturis, id est, diuinitate & humanitate, vnum Christum venerari conuenienter docuistis, & vnam naturam Dei Verbi incarnatam secundum beatæ memoriarum confessi estis Cyrillem, vnamque subsistentiam compositam, quæ est ipse Dominus noster Iesus Christus, vnum de sancta & consubstantiali trinitate. Similiter autem & in duabus naturis eumdem confiteri prædicantes, non alium & alium eum esse asseruistis, sed vnum eumdemque secundum sapientissimum Cyrillem, contemplatione tantum discernerentes ea, ex quibus vnitio facta est: & hæc per intellectum considerantes, inconuertibilia & inconfusa post eorum naturalem & consubstantialem vnitatem permanentia, veracem eorum visionem exponentes. Non enim phantasia falsa, & inanibus fictionibus mentis, utique interempta in duobus diuisione propter ineffabilem & inconfusam atque incircumscripam vnitatem. Hæc pie & nimium acribiosius exponentes, omnes sequentes impiarum hæresium autores anathemati submisistis: cum quibus & omnes contradictores duodecim capitulorum sapientissimi & mirabilis Cyilli: quos minime pœnitentes, sed in eodem usque in finem permanentes errore, similibus execrationibus condemnasti. Igitur hanc vestram orthodoxam relegentes doctrinam, per quam gloriæ beneplacitum est Domino, tantorum fratum nostrorum vnitatem dispensare, ipsius benignitatem glorificauimus: laudauimus autem & vestram sacratissimam sanctitatem, in

Falsum im-
pingit san-
ctissimo
Leoni.

Item Cyril-
lo.

tali mirifico & ultra omnem spem intercedere dignatam negotio, tam per gratiam sancti & viuifici, atque electio- ne & doctrina a Deo sapientissimi & veraciter pacifici magni imperatoris, qui sanctificatum eius cor in manu Dei habet, & ab ipsa secundum veritatem in omnibus actionibus suis dicitur & gubernatur: quem super omnes solus potens Deus in amplius exaltet, saluet, conseruans eum ut firmamentum sanctorum Dei ecclesiarum & immaculatae Christianorum fidei, commodans ei longinquitatem temporum, multitudinem pacis, & omnium hostilium gentium subiugationem, in filios ex filiis regale succedens imperium. Donet autem & tuæ sanctæ & sacrae caritati abundantius suam gratiam in labiis, & verbum in apertione oris, per quem & quod fortassis residuum est eorum qui nobis stulte & inepte contradicunt, saluetur, vestigia sequentes nuper nobis adunatis dilectissimis filiis nostris, quos videlicet per vos beatissimos spiritualibus brachiis amplectentes, & osculo sancto salutantes, oramus hos omnium bonorum ex Deo percipere iucunditatem. & subscriptio: Saluus in Domino, ora pro nobis reuerendissime frater.

Sergius reuerendissimus episcopus Tempsanensis dixit: Quoniam, sicut audistis sanctissimi, Cyrus Alexandriæ quondam episcopus in proprio capitulo, quod nobis in praesenti relectum est, beati Dionysii Atheniensis episcopi cuiusdam dictio, in veneranda eius epistola insertæ, ad Gaium famulum Dei transmissæ, memoratus est, necesse est ut codex prædicti doctoris afferatur, quatenus videamus per eamdem epistolam, si ita secundum veritatem continet dictio, quomodo Cyrus in proprio septimo capitulo significauit, & si merito secundum scripta quæ ad eum transmissa sunt, Sergius in hoc eumdem Cyrum receperit.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Dionysius Atheniensis episcopus. Codicem sancti Dionysii episcopi Atheniensis hic, quorum interest, actis deducant.

Theophylactus primicerius notariorum sanctæ apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem vestram beatitudinis afferens de

Aliquid de-
esse vide-
tur.
Prov. 23.

ANNO
CHRISTI
649. venerabili bibliotheca sedis vestrae codicem beati Diony-
sii, præ manibus habeo: quid præcipitis?

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Codex beati Dionysii suscipiatur, & de epistola quæ ibidem deposita est, ad Gaium directa, locus ille ordinabiliter, de quo agitur, cuius mentionem fecerit Cyrus in suo capitulo ad approbationem nouitatis eius, coram sancto Concilio relegatur.

*Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicæ sedis,
de Græco in Latinam linguam interpretatum ipsum
testimonium relegit, continens ita:*

Sancti Dionysii ex epistola ad Gaium directa ad locum: Etiam non secundum Deum diuina operatus, neque humana secundum hominem, sed Deo homine facto, nouam quamdam deiurilem, id est, theandricin, operationem nobis ostendens.

Sententia
Dionysii A-
reopag.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:*

Qui spiritalem expugnant Ierusalem, id est, catholica-
m ecclesiam, imitantur eos qui terrenam expugnae-
runt Ierusalem, & festinant & ipsi paternis abuti quodam-
modo doctrinis, sicut Rapsaces patria voce contra Iudeos
abusus est, ut difficile nequitia eius potuisset sentiri, sicut
& isti propriam insidiant. Nec enim in honorem patrum, Hæretici
patrū scri-
ptis abu-
tuntur.
4. Reg. 18.
sed in deceptionem simplicium, sicut ille Iudeorum, hoc
callide peragere nituntur. Verumtamen sicut Dominus
ait, *ex fructibus eorum cognoscetis eos. Quoniam hi sunt similes* Matth. 7.
Matth. 23.
sepulcris dealbatis, quæ a foris apparent hominibus speciosa, sicut
& hæretici quasi paternis velati doctrinis: *intus vero pleni*
sunt osibus mortuorum, & omni spurcitia, id est, mortalibus
& fœtidis dogmatibus. Nec enim simpliciter proferunt
sermones, sicut magnus scribens Successo testatur Cyril-
lus, sed cum dolo atque versutia. *Quod vtique & nos ve-*
raciter cognoscentes, non debemus omnino timere op-
probrium hominum, neque eorum exprobrationibus
vinci. Quoniam hoc nobis Dominus iubet per Isaiam pro-
Locus men-
dolus.

Ioh. cap. 51. phetam, dicens: *Audite me, qui scitis iudicium, populus in quo-
rum corde lex mea est: nolite timere opprobrium hominum, & bla-
fphemias eorum ne timeatis.* Manifestat enim hos & captat per
Ier. 16. vos reuerendissimos venatores suos prudenter Dominus,
secundum quod in Ieremias scriptum est: *Et post hæc mittam
eis multos venatores, & venabuntur eos de omni monte, & de om-
ni colle, & de cauernis petrarum: quia oculi mei super omnes vias
eorum.* Sunt enim foramina petrarum, ipsæ sanctorum pa-
trum de Christo mysticæ traditiones. Conantur namque
& in his foraminibus dolose abscondere se hæretici, vt pu-
tentur sanctissimi, & non scelerosi, paruulis. Non enim vo-
bis, qui secundum Deum perfecti estis apud Deum. Pro-
pterea hos vobis Dominus, vt cernitis, manifestauit, per
hoc testimonium beati Dionysii, quod in præsenti rele-
ctum est, falsidicos luculentius eos ostendens: vt & de his,
Ioan. 8. quod a Domino dictum est, impleatur, quo ait: *Quando lo-
quitur mendacium, de propriis loquitur, quia mendax est, & pa-
ter eius.* *Mentita est enim iniquitas sibi,* in his vtique instabili-
bus existentibus vt instabilis. Nam beato Dionysio asse-
rente, sicut audistis dilectissimi fratres, nouam quamdam
deiurilem operationem inter nos conuersatum, vterque
eorum apertissime contra patrem mentitus est. Et Cyrus
quidem in suo septimo capitulo nouam immutando, &
Psalm. 26. vnam pro noua asserendo deiurilem operationem quasi
dixisse doctorem perhibens. Sergius autem in epistola de
huiusmodi quæstione ad Cyrum scripta, tam immutatio-
nem nouæ cum illo confirmans, & non solum hoc, sed &
doctoris & deiurilem amputans penitus vocem, & v-
nam absolute in Christo Deo dogmatizans operationem,
facientes dolum quasi nouaculam acutam, atque minime
considerantes quod in psalmo scriptum est: *Nonne Deus
requiret ista? ipse enim nouit occulta cordis, & cogitationes talium
hominum, quoniam vanæ sunt. Vana enim locutus est unusquis-
que ad proximum suum: labia dolosa in corde & corde locuti sunt
mala. Sed disperdet Dominus uniuersa labia dolosa, & linguam
magniloquam.* *Qui dixerunt: Labia nostra a nobis sunt: quis
noster est dominus?* Nam si hæc in memoria retinerent, mini-
me ad talem iniquitatem profilirent, id est, immutationem
& interemptionem paternarum traditionum & dogma-
tum. Propterea præmemoratos inuestigantes, non qui-
dem

*Psalm. 51.**Psalm. 43.**Psalm. 93.**Psalm. 11.*

ANNO CHRISTI 649. dem aduocatos, sed apertissimos accusatores; neque custodes probabiles, sed falsatores euidentissimos veritatis, & in hoc tantummodo se recipientes, nec non amplectentes, atque sibi rependentes vtrumque vterque impietatis mercedem, id est, laudem in scripto: consequens est ostendere nos, ex quo illi fructum huius impietatis sumperunt, quatenus per fructum arborem demonstremus. Offeratur igitur & relegatur per hos, quorum interest, * Themestii hæretici codex siue capitula de eodem relevata, quæ in hoc negotio nobis necessantur.

Theophylactus primicerius notariorū sanctæ apostolice sedis, dixit;

Prædicta capitula a vestra beatitudine requisita afferens, præ manibus habeo: quid præcipit sanctitas vestra?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholice atque apostolice urbis Romæ, dixit:

Suscipiatur oblatus * Themestii hæretici codex, & de eo relegantur nobis capitula, quæ in eo sunt prænotata.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolice sedis, de Græco in Latinam vocem interpretata, relegit in his.

Themestii hæretici ex epistola ab eo scripta ad Marcellinum presbyterum & Stephanum diaconum de vna operatione: Quæ enim in omnibus procedit diuinorum ac humanarum operatio Christi, non erat* & alia, sed vna atque eadem, vtpote vnius existens eiusdemque. Et ideo deiuirilem Areopagita Dionysius nominauit.

Eiusdemque de conscriptis ab eodem, aduersus Colluthum hæreticum compositis, in quibus protestatur dicens, quia & ipse Seuerus hæreticus vnam deiuirilem confessus est in Christo operationem, quo ait: Nam quia beatæ memoriae quoque Seuerus similiter de Christo dicens, quod aliqua quidem diuine, alia vero humane idem operatus est, deiuirilem operationem approbare volebat, sed non solummodo Deo decibiliter, facilius est videri.

Eiusdem de eodem verbo: Vna intelligatur Christi, sicut saepius diximus, deiuirilis operatio, non vna Deo decibilis.

Eiusdem de eodem sermone: Sienim vna verbi deiui-

Concil. Tom. 15.

Dionysius
Areopag. in
ep. ad Ga-
ium.

T

rilis, sicut s^epe diximus, operatio & scientia, quomodo vna & vna intelligatur secundum execrabile, sed potius duæ, & non vna.

Item eiusdem de eodem sermone: Si autem ipsa tantummodo Deo decibilis, sed non deiuirilis, sicut s^epe diximus: nihil secundum nos operetur, & habes quod quærēs.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit.

Notum fecit * Themestius hæreticus per suos sermones, qui in præsenti nobis sunt relecti, quoniam eius fructus & discipuli sunt Cyrus & Sergius in dogmatibus, & sicut ab eo isti edocti, nouam immutando vnam nisi sunt appellare, licet vehementiores illo in abnegatione veritatis effecti sunt, qui & ipsam deiuirilem doctoris vocem interimere penitus præsumpserunt, & vnam absolute tradere operationem Dei moliti sunt, quod apertissime per propriam epistolam ad Cyrum scriptam Sergius se fecisse dinoſcitur: & nec tantum per suam dementiam, quantum Colluthus hæreticus, contra quem scribit * Themestius, intelligere passi sunt. Propterea namque recusauit Colluthus afferere deiuirilem operationem, eo quod talis vox duas significat operationes, id est, diuinam & humanam: (nec enim vnam tantummodo operationem, secundum * Themestii deliramentum.) Et ideo memoratus Colluthus tantum Deo decibilem, in hoc sibi consentiens, & non deiuirilem operationem, licet inconueniens erat veritati, afferebat, vtpote vnam, non enim duas, professus. Verumtamen non solum impium, sed etiam absurdum proprium sermonem illi ostendunt, hoc est, Sergius & Cyrus, vna eademque deiuirili operatione, diuina & humana dicentes operatum fuisse Dominum: quoniam per deiuirilem deouiriles similiter aſſerere conuenit. Non enim diuina & humana secundum illorum figmenta, videlicet, quomodo & per diuinam diuina, atque per humanam competenter humana. Si autem deiuirili, deiuirilia conuenit aſcribere cuiusdam deiuirilis personæ. Non enim humanato Deo deiuirilem, ac si vnam secundum sensum eorum existentem, dicunt esse opera-

ANNO CHRISTI 649. tione, si vtique omnis operatio ab eo qui eam natura-
 liter habet diuinam & humanam, id est, duas in vnitio-
 ne, propriam appellationem suscipere certa est. Et pro-
 pterea diuinam dicimus, quæ ex Deo procedit, sicuti &
 ex homine naturaliter humanam. Vtraque igitur, hoc est,
 diuina & humana, si non vtramque, id est, diuinam & hu-
 manam deiuirilem confitentur, impossibile est dicere o-
 peratum fuisse Dominum. Nam si non duas operationes
 hanc deiuirile significare, sed vnā esse confitentur, necesse
 est eos aut simplicem, aut compositam, aut naturalem, aut
 personalē dicere eam, vt ne, pro incerto vocabulo, nullius
 eam virtutis esse perhibeant. Ergo si quidem simplicē esse
 dicunt, eamdem vt simplicem habebit & pater. Simplicem
 namque Deus & pater habet propriam operationem, & o-
 perabitur & ipse per deiuirile secundum illos diuina & hu-
 mana: & erit propterea Deus iam & homo naturaliter,
 hoc est, homo factus Deus, sed non nudus naturaliter &
 tantum Deus. Si autem compositam, extraneum filium a
 patre adscribunt, siue alienæ substantiæ & operationis, vt
 pote non habente patre compositam suam operationem.
 Si autem naturalem dicunt, consubstantiale Deo Ver-
 bo carnem ostendunt, vtpote eamdem cum eo naturali-
 ter habentem operationem. Si vero consubstantiale, si-
 ne dubio alterius substantiæ, & per hoc erit quaternitas
 secundum illos sancta trinitas. Si vero subsistentiale, ex-
 traneant iterum a patre filium secundum operationis mo-
 dum, vtpote ab eo differentiam habentem in subsistentia-
 libus proprietatibus. Quod si per hæc quæ superius dicta
 sunt, impediti, vnam esse deiuirilem operationem propter
 vnitonem afferunt, ergo ante vnitonem duas habentem
 operationes Deum Verbum introducunt, post autem vni-
 tionem vnam vtrasque efficientem, videlicet pro amputa-
 tione alterius, aut confessione vtriusque. Si ergo in omni-
 bus aduersariorum ratio reprehenditur, certum quoniam
 non vnam secundum illos ostendere volens operationem
 sanctus Dionysius, sed duplēm, duplicis naturæ, compo-
 sitiō sermone abusus est, duas vnius eiusdemque in vni-
 tione operationes ostendens. Et ideo prudentissime ait:
 Neque secundū Deum diuina operatus, neque secundum
 hominem humana: summam nobis vnitonem denun-
 Concil. Tom. 15.

T ij

tians sicuti naturarum, ita & eiusdem naturalium operationum: quoniam summæ vnitio[n]is est proprium, per immutationem sublimiter operari vtraque, id est, eumdem humane diuina, & diuine humana. Nec enim nuda deitate diuina, neque pura humanitate humana, sed per carnem quidem intellectu[al]iter animatam atque vnitam eidem substantialiter, operabatur sublimiter miracula; & iterum per potestatem validissimam viuificarum eius passionum sponte pro nobis experimentum fuscipiebat, vt & vnitio[n]em ostendat, & differentiam innotescat. Et vnitio[n]em quidem, per alternam ostensionem, siue conglomerationem operationum suarum; differentiam autem, ex conseruatione naturalis proprietatis. Hoc enim erat, secundum quod ait doct[or], omnium nouitatum supereminens nouitas. Non enim vt vtrasque, id est, diuinam & humanam, vnam eamdemque operationem secundum illos ostenderet, quia hoc immutatio & penitus peremptio est, vt aut inconditam naturaliter conditam, aut conditam naturaliter inconditam factam fuisse ostenderet, aut certe conditam & inconditam eamdem per confusionem: sed vt per aliam alteram inconfuse procedentem ostenderet. Sic namque, sicut memoratus doct[or] afferuit, & in his quæ nostræ naturæ sunt, super naturā erat: & in his quæ nostræ substantiæ sunt, super substantiam, omnia nostra ex nobis supra nos eminentius habens: vt pote in natura quod est super naturam incircumscripte ostendens, & per hoc quod super naturam est, naturam indiminate demonstrās. Nam dicere absolute vnam operationem, qualem habet nouitatis super naturam probationem? Nullus namque numerus nouus est, neque naturaliter admirabilis: sed illud est mirum secundum veritatem, & omnium nouitatum supereminens nouum, iuxta patris doctrinam, inconditam & conditam naturaliter operationē, vni eidemque incarnato Deo Verbo substantialiter inhārentem, in vnitio[n]e inconfusam & indiuisam, conglomerāter vicissim eas procedere, & cognoscere Deum esse naturaliter, eumdemq; hominem naturaliter. Quod & Leo sanctæ catholicæque & apostolicæ nostræ sedis beatæ memoriae præful sapienter intelligens, scripsit: Operatur enim vtraque forma cum alterius communione quod proprium est. Non enim di-

ANNO CHRISTI
649. xit, quoniam minuit, aut immutauit, aut confundit, vel abnegat hoc quod proprium est, vtraque natura de his, quæ in vno eodemque Christo substantialiter vnta sunt: Epist. 10.

sed operatur quidem, cum alterius autem communione, vt & differentiam ostendat per hoc, quod operatur, quod proprium est: & vnitio[n]em significet per hoc quod dicit, cum alterius communione. Hoc est enim nouæ deiuirilis operationis proprium, id est, diuinæ & humanae, secundum vnitio[n]em cohærenter indiuisam in eodem ipso cognitam. Quas abnegantes & expugnantes Cyrus & Sergius, neque secundum Deum diuina intelligunt, neque paterna secundum catholicos patres interpretantur, sed hæretica dogmata paternis obumbrantes sermonibus, contra catholica, ecclesiæ introducere studuerunt. Atque ideo vnam secundum hæreticos Seuerum & * Themestium deiuirilem existere operationem conscriperunt, quos cum illis propterea condemnantes, age nunc & memorati Sergii nouæ e[st]heses audiamus commentum, quam e[st]hesim suasit in tempore suo nomini Heraclium quondam imperatorem titulare, error interminationi commixtum contra orthodoxos populos, atque dogmata per hunc modum prætendens.

Nota ver-
sutiā Sergii
hæretici.

Deus dedit venerabilis episcopus Caralitanæ ecclesiæ insulæ Sardiniae, dixit:

Verbum breuiatum & consummatum accipiens a Domino vestra veneranda beatitudo, compendiose pariterque diligenter tam falsiloquium & nouitatem, quam operati sunt apertissime Cyrus & Sergius aduersus sanctos catholicæ ecclesiæ patres atque dogmata, per ea quæ prudenter & memorati Sergii nouæ e[st]heses audiamus commentum, quam e[st]hesim suasit in tempore suo nomini Heraclium quondam imperatorem titulare, error interminationi commixtum contra orthodoxos populos, atque dogmata per hunc modum prætendens.

T iii

enim vtriusque interemptionem, sed indiuisam vnitatem per hanc compositam eius vocem memoratus pater edocuit. Veram namque vnitatem ostendere voluit, sed non diminutionem quamlibet naturarum quæ in Christo Deo substantialiter saluantur, aut naturalium eius operationum, quas videlicet per propria scripta, quæ in præsenti relecta sunt, Cyrus & Sergius denegantes, & propterea sanctorum quoque patrum adulterantes testimonia, merito a vestra apostolica pia sententia condemnatis sunt, quos & nos consonanter cum ea propterea condemnamus: nec non & Pyrrhum Sergii successorem, quoniam & ipse nihilominus cum Sergio Cyrum recepisse dinoscitur, & studuit ei aduocare in prædenominato septimo capitulo, & hoc cum in scripto testatur contra eum, quoniam immutauit dictiōnem beati Dionysii, & quoniam iuste reprehensus est pro huiusmodi immutatione a beatæ memoriae Sophronio. Ita namque scribit in vnum dogmaticum eius volumen Pyrrhus: Vnum autem tantum capitulum reprehendit Sophronius reuerendissimus, vtpote testimonium Dionysii beatæ memoriae falsantem permutatione vnius vocis, in hoc congrua dicens prædictus vir & cauta, in quibus ille afferit: Sed homine facto Deo, nouam quamdam deuiriilem operationem nobis proferens.

Vnam enim secundum veritatem pro noua continebat * dominatum volumen: sed non malitiose (absit) iuxta meum verbum: Sed quoniam non aliter potest noua intelligi, nisi vna, a sanctissimo Cyro huiusmodi vox profita est, quoniam per abnegationem sublimium, vnam beatus doctor confessionem construens, & hanc singulariter exprimens, quid aliud nisi vnam confiteri operationem, eo quod vnu est Christus, per quoddam verbum luculentius tradidit? Ecce apertissime per suos sermones Pyrrhus & falsatam a Cyro dictiōnem sancti Dionysii professus est, & reprehensum propterea merito eum ostendit, & quoniam bene conuictus est a beatæ memoriae Sophronio, significauit per hoc quod dicit, congrua dicens in hoc idem vir & cauta. Verumtamen ipsum, quod cautum a patre dictum est, amputans Pyrrhus, & haereticam nouitatem defendens, vt similia sapiens his,

ANNO CHRISTI 649. qui loquuntur pacem cum proximo eorum, mala autem in cordi- Psalms. 27.
bus eorum. Sagitta namque penetrans existit lingua eorum, si- Jerem. 9.
cut ait beatus Ieremias: dolosa verba oris eorum: proximo eius loquitur pacifica, & in semetipsum habet aduersitatem. Et quidem laudauit beatæ memoriae Sophronium, quoniam reprehendit Cyrum, & ipsius reprehensi-
mali aduocatus effectus est per hoc quod dicit, quoniam non aliter potest intelligi noua, nisi vna, videlicet eodem modo, sicut approbatum est, Seuero & Themestio insa-
nis hæreticis constrictus: sed etiam per hoc quod inspi-
pienter scribit, quoniam per abnegationem sublimium, vnam confessionem faciens memoratus doctor, & hanc singulariter exprimens, quid aliud nisi vnam operatio-
nem confiteri, eo quod vnu est Christus, tradidit? igno-
rans, quia de negatione sublimium, nec vnam habet con-
fessionem, nisi tantummodo instabilem phantasiam. Quo-
niam si denegat, sicuti sublimia quædam, tam diuinam eiusdem & humanam naturam aut operationem, totum perimitur sine dubio secundum illud dispensationis my-
sterium. Non enim existente in Deo Verbo, qui propter nos incarnatus est, pro denegatione illorum, diuina na-
tura & humana natura, aut diuina operatione & huma-
na operatione, quid iam remanet in confusione diuinæ dispensationis, nisi tantum, vt dixi, inanis phantasia Pyrrhi stultæ hæreos? quam respuentes cum eodem Pyrrho inique agente, & sequentem Cyrum & Sergium, hoc est, Seuerum & Themestium hæreticos, regulariter condemnamus in defensione vera paternarum ac syno-
dalium catholicæ ecclesiæ definitionum & promulgatio-
num. Scriptum est enim in lege Domini: *Quoniam non Deut. 13.*
*parcer ei oculus tuus, ut miserearis & occutes eum. Annun-
tians annuntiabis de eo, & statim interficies. Sit primum ma-
nus tua super eum, & post te omnis populus mittat manum.
Lapidibus obrutus necabitur, id est, paternis, robustis &
probabilibus verbis veritatis atque dogmatibus; quia vo-
luit te abstrahere a Domino Deo: & auferes malum de medio tui.*
His itaque consonanter a nobis in præmemoratos viros propter eorum temerariam hæresim, quæ Seueri & The-
mestii hæreticorum defendere & renouare dogmata stu-
duit, determinatis, petimus secundum vestram interfa-

tionem, quatenus memorata e^cthesis, quæ in nomine tunc imperantis Heraclii perscripta est ab aduersariis contra fidem orthodoxam, ad nostram cognitionem deduci, atque lectione vulgari præcipiatis.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Offeratur per eos, quorum interest, gestis * huic sancto Concilio ad subtiliorem examinationem e^cthesis, ad nomen quondam Heraclii facta.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Denominatam e^cthesim iuxta vestram iussionem affe-rens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

E^cthesis quondam Heraclii imperatoris suscipiatur.

Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem translatam, relegit in his.

E^cthesis ab
hæreticis
sub Hera-
clii imper.
nomine
scripta.

De trinita-
te cōfessio.

Expositio orthodoxæ fidei, facta a Deo conseruando & piissimo nostro domino, magno principe Heraclio, propter emersam ab aliquibus altercationem pro requisitione operationis, consonans in omnibus sanctis & vniuersalibus quinque Conciliis, quam cum multa satisfactione & gratia exceperunt patriarchis sedibus præsules, & gratanter ei consenserunt, vtpote pacem sanctis Dei ecclesiis inferentem. Credimus in Patrem & Filium & sanctum Spiritum, trinitatem consubstantialem, vnam deitatem sive naturam & essentiam, virtutemque & potestatem in tribus subsistentiis sive personis, cognoscentes vniuersiusque subsistentiarum familiaritatem, vnitatem in trinitate, & trinitatem in vnitate: vnitatem quidem secundum essentiarum sive deitatis rationem, trinitatem autem secundum subsistentias sive personas. Nec enim vnum secundum essentiam confitentes, a personarum differentia excedimus: neque autem trinitatem personarum confitentes, vnam denegamus deitatem. Vnus Deus Pater,

ANNO CHRISTI 649. Pater, unus Deus Filius, unus Deus Spiritus sanctus, unus hæc tria Deus in eadem & immutabili deitatis ratione. Nam personarum differentia, deitatis siue essentiæ non infert diuisionem. Vnam igitur confitemur deitatem, familiaritates inconfusas seruantem, & non in vnam personam tribus nominibus nuncupatam afferentes hæc tria secundum * Sabellionem. Neque autem in tres essentias vnam deitatem diuidentes, aut extraneantes a Patris essentia Filium aut Spiritum sanctum, secundum insaniam Arii. * Vnum enim est in tribus deitas, ut dicit magnus Gregorius in theologia, & tria vnum, in quibus deitas, siue ut verissime dicitur, quæ deitas. Confitemur autem vnum sanctæ trinitatis vniuersitū filium Dei, Deum Verbum, a patre progenitum ante omnia saecula, lumen de lumine, splendorem gloriæ, vultum paternæ substancialiæ, per quem omnia facta sunt, in extremis diebus propter nos, & propter nostram salutem* descendere de cælis, dignarique in intacto vtero sanctissimæ Deigenitricis & semper virginis Mariæ habitare, & ex ea conglomerantem sibi carnem in vna substancialiæ, animam habentem rationalem atque intellectualem, natum esse ab ea, & semper manentem perfectum Deum, eundemque fieri perfectum hominem inconfuse atque indiuise, consubstantialem Deo & Patri secundum deitatem, & consubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, & per omnia similem nobis sine peccato. Vnde & duas nativitates eiusdem vniuersiti Dei Verbi confitemur: vnam ante saecula a patre sine tempore & incorporaliter, alteram ipsius in extremis diebus, a sancta intactaque Dei genitrici & semper virginis Maria, cum animato intellectuali eius corpore. Quapropter sanctam & nimis laudabilem semper virginem Mariam recte & veraciter Dei genitricem prædicamus: non quia Dei Verbum initium ab ea accepit ut esset, sed in extremis diebus incarnatus ex ea, immutabiliter homo factus est, & passionem pro nobis spontaneam carne sustinuit. Compositum autem Christum glorificamus, sanctorum patrum sequentes doctrinam.* Pro enim mysterio, quod in Christo est, per compositionem vnitio, & confusionem & diuisionem eiicit, & seruat quidem vtraque natura proprietatem, vnam au-

De Verbi
incarnatio-
ne.

Concil. Tom. 15.

V

tem substantiam & vnam personam Dei Verbi cum animata intellectualiter eius carne ostendit, neque quaternitate nobis pro sancta trinitate introducta: absit: nec enim quartæ personæ additamentum sancta trinitas suscepit & incarnato uno ex ea Dei Verbo. Neque autem alter erat qui miracula operabatur sicut Deus, alter autem quam ipse qui passiones sustinuit: sed vnum eumdemque filium confitemur Deum simul & hominem, vnam *substantiam, vnam personam, passibilem carne, impassibilem deitate, perfectum deitate, & perfectum eumdem humanitate, & ipsius miracula & passiones quas sponte sustinuit corpore. Vnde & ex duabus naturis vnum Christum confitemur, vnum filium, vnum dominum, vnam personam, vnam substantiam compositam, & vnam naturam Dei Verbi incarnatam corpore animato intellectualiter, sicut Cyrillus magnus sapuit & docuit, & in duabus naturis eumdem esse glorificantes: ut in deitate & humanitate vnum dominum nostrum Iesum Christum verum Deum cognitum esse confitemur, differentiam per hunc modum solum significantes naturarum, pro quibus inconfuse ineffabilis unitas facta est. Nec enim deitas transmigravit in carnem, neque caro in deitatem transmutata est, sed in proprietate naturali, & pro vniuerscuisque subsistentiæ unitate utrumque permanxit. Vnde vnum scimus filium dominum nostrum Iesum Christum, ex initium non habente Patre, & ex intacta matre, eumdem ante saecula, & in extremis diebus constitutum, impassibilem atque passibilem, visibilem atque inuisibilem, vnius eiusdemque miracula & passiones praedicamus, & omnem diuinam & humanam operationem vni eidemque incarnato Deo Verbo tribuimus, & vnam ei offerimus venerationem sponte & veraciter propter nos crucifixo carne, & exurgentem ex mortuis, & in celos ascendentem, & residentem in dextera Patris, & iterum venientem iudicare viuos & mortuos: nullo modo concedentes alicui ex omnibus vnam vel duas dicere siue docere operationes in diuina Domini incarnatione, sed magis sicut sanctæ & vniuersales tradiderunt Synodi, vnum eumdemque filium vniigenitum dominum nostrum Iesum Christum, verum Deum confiteri, operari

ANNO CHRISTI 649. diuina & humana, & omnem Deo congruam & homini operationem ex vno eodemque incarnato Deo Verbo indiuse & inconfuse procedere, & in vnum eumdemque sortiri, eo quod vnius quidem operationis vox licet ab aliquibus patribus dicta est, tamen turbat, extraneat quorundam aures, arbitrantium in interitum eamdem prolatam esse duarum naturarum, quae in vna subsistentia vnitæ sunt in Christo Deo nostro. Similiter autem & duarum operationum vocem multos scandalizare, vtpote a nemine dictam sanctorum & præcipuorum patrum: sed & sequi in eo, vt duas confiteamur voluntates, contrarie adinuicem venientes, Deo quidem Verbo volente saluberrimam passionem explere, incarnationem autem in eo factam obuiam euntem ipsius voluntati & oppugnantem, & exinde duo contraria volentes introduci, quod impium est & extraneum Christianici dogmati. Si enim insanus Nestorius licet diuidens diuinam Domini nostri humanitatem, & introducens filios duos, voluntates istorum dicere non ausus est, e contrario autem consonantem voluntatem in eo, formatis duabus personis, confessus est: quomodo possibile est, orthodoxam confitentes fidem, & vnum filium Dominum nostrum Iesum Christum verum Deum glorificantes, duas & has contrarias voluntates in eo suscipere? Vnde sanctos patres in omnibus & in hoc sequentes, vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi verissimi Dei confitemur, vtpote in nullo tempore animati intellectualiter eius corporis separat, & ex proprio impetu contrario mortui vnto ei Dei Verbi in vna substantia naturalem eius producere motionem, sed quando & qualem & quantam ipse Deus Verbum voluerat. Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis qui ab initio præsentialiter viderunt, & ministri verbi facti sunt, eorumque discipuli & successores, quique sequenter a Deo inspirati, ecclesiæ doctores, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, Nicæa, & in hanc regiam ciuitatem, nec non in Ephesum primum, & in Calchedonam, & iterum in Constantinopolim in quinto congregati Concilio. Et hæc in omnibus sequentes, & diuina eorum suscipientes dogmata, omnes quos exceperunt, excipimus, & quos eie-

Impugna-
tio duarum
voluntatum
in Christo.

Concil. Tom. 15.

V ij

cerunt, eiicimus, & anathematizamus, præcipue No-
uatum, * Sabellionem, Arium, Eunomium, Macedo-
nium, Apollinarium, Origenem, Euagrium, Didymum,
Theodorum Mopsuestenum, Nestorium, Eutychen,
Dioscorum, Seuerum, & impia conscripta Theodoriti,
quæ contra rectam fidem & Ephesinam primam Syno-
dum & duodecim capitula sancti Cyrilli, & quanta pro
Theodoro & Nestorio conscripserunt, & nuncupatam
Ibæ epistolam: & hortamur omnes Christianos sic sape-
re, & sic glorificare, nihil addentes his, nihil subtrahen-
tes, nihil transmutantes secundum quod scriptum est.
Definitiones æternales a Deo inspirati ecclesiæ sacerdo-
tes ad salutem cunctorum præfixerunt. Et subscriptio
principis: Heraclius fidelis in Iesu Christo Deo princeps
subnotauit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicae sedis, dixit:

Notum facio vestræ sanctissimæ beatitudini, quod &
ipsam sine dubio scire confidimus, quoniam in aposto-
lico vestro scrinio, & ea quæ pro confirmatione memo-
ratæ eætheseos confecta sunt a Sergio & Pyrrho quon-
dam episcopis Constantinopoleos, monumenta ad con-
uictionem eorum reseruata habere dinoscimur: sed &
epistolam Cyri Alexandrinæ ciuitatis quondam antistiti-
tis, per quam & ipse huiusmodi eæthesim in scripto cum
illis confirmat atque amplectitur. Nunc autem de his
chartis beatitudinem vestram memorare curauimus, vt
quæ placent præcipere, censeatis.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolicae urbis Romæ, dixit:*

Porro si maxime propter ea, id est, quæ ab eisdem in
defensione denominatae eætheseos gesta sunt, consistens
nobiscum sancta Synodus in destructione aduersariorum
nouitatis congregata est, quomodo non est & nimis ope-
ræprecium ad veram probationem tam paternarum ac
synodalium definitionum expulsionis, quamque hæreti-
corum dogmatum introductionis, quam præmemora-
ti præsumptores seditiose consonanter sibi contra ca-
tholicam ecclesiam operari demoliti sunt, monumen-

ANNO CHRISTI 649. ta eorum cum ante fata epistola Cyri Alexandrinæ ciuitatis quondam episcopi nobismet produci, & ad firmiorem cautelam monumentorum nostrorum lectione vulgari? Sic namque iustum habebunt veraciter ab omnibus orthodoxis condemnationem.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem sanctissimæ beatitudinis vestræ memoratas chartas afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Quoniam ea quæ acta sunt a Sergio & Pyrrho, omnibus nota sunt & indubitanter manifestissima, si placet, propter multitudinem loca tantum designata, quibus illi nouitatem ausi sunt confirmare, hi quorum interest, relegant.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de Graeco in Latinum interpretata, relegit in his.

Ex gestis compositis pro ethesi a Sergio episcopo Constantinopoleo.

Sergius sanctissimus patriarcha dixit: Praesitum ab Stephano reuerendissimo syncello nostro a piissimo & prudentissimo principe compositum, atque nobis iam cognitum, cum debita reuerentia relegatur edictum, atque actibus inseratur. Stephanus reuerendissimus presbyter & syncellus, nec non chartophylax, relegit: & post electionem eiusdem, Sergius sanctissimus patriarcha dixit: Sancta Synodus congregata dilectionis etiæ confessorum nostrorum, & per ea quæ in praesenti gesta sunt pro ethesi orthodoxi dogmatis piissimi & magni nostri principis, nec non per electionem quæ ante hos proximos dies recitata est, prudentissimi magnique principis nostri diligentissimam cognoscens & instructam perfectionem, quoniam omnium artifex docuit eum prudentiam, per suam consonantiam faciat manifestum, si ita exposita ab eo, atque indiminate, secundum quod nobis videtur, habentem comprobat, & amplectens confirmat prædicatiois confessionem. Sancta Synodus dixit: Relecta nunc

magni & sapientissimi principis ec̄thesis, secundum veritatem apostolicę consonat prædicationi. Hæc sunt patrum dogmata, hæc sunt præsidia ecclesiæ, hæc orthodoxæ fidei stabilitas, hæc sanctorum quinque Conciliorum symbola, hæc unitatem Christi dilecti orbis terrarum stabilient populi, hæc simpliciorum infirmitatem confirmant, & perfectos diligentioresque tuentur: hæc generalē humanitatis operantur salutem. Sic & nos credimus: hæc & nos confirmamus: his & nos consentimus. & post aliqua sanctissimus ac beatissimus archiepiscopus & universalis patriarcha Sergius dixit: Perfecte atque dilucide, nec non compendiose, ex quibus virtutis dirigitur verbum, a Deo sapientissimi & piissimi domini ac magni imperatoris, & hoc donum a Deo percipens, dogmatizauit eloquentia. Et post paululum: Propterea consonantem eius professionem sanctis & universalibus Synodis reperientes, & diligentissime recti dogmatis conglomerantem atque præcauentem regulam. & post cetera: Ipsius & nos suscepimus & confirmauimus ec̄thesin: quoniam in omnibus sequitur perfecte & acribiose doctrinam sanctorum ac probabilium patrum & prædicatorum orthodoxæ nostræ fidei. Si quis ergo a præsenti die temerator prohibitorum tam ab a Deo conseruando domino & magno imperatore, atque huc congregata S. Synodo factus, vnam aut duas præsumperit dogmatizare aut proferre in Christo Deo nostro operationes, hunc, si quidem episcopus, aut presbyter, vel diaconus, siue de sequentibus fuerit gradibus, ab omni esse suspensum ecclesiastico ministerio vel officio definimus. Si autem monachicum habitum haberit, aut laicus fuerit, hunc de sancta communione vivifici corporis & sanguinis magni Dei & saluatoris nostri Iesu Christi separamus, donec qui hæc confiteri præsumperunt, ad hoc quod oportet remeantes, ex pura poenitentia & conuersione sufficientem de tali transgressione pro seipsis satisfactionem porrexerint. Tunc etenim unusquisque talis in suum pristinum restaurabitur officium. Et subscriptio: Sergius per misericordiam Dei episcopus Constantinopoleos Romæ, subscripti. Gloria Christo Deo nostro. Amen, Amen.

in V

*Item de his quæ acta sunt a Pyrrho quondam episcopo
Constantinopoleo, pro eadem eſteſi.*

Sanctissimus ac beatissimus archiepiscopus & vniuersalis patriarcha Pyrrhus dixit: Nunc veraciter Spiritus sancti gratia his qui nobiscum praesunt, inspirata, omnem extinxit errorem, & pietatis dogmatibus mentes fidelium illuſtrauit, magno imperatore & clementissimo, ſicut ignis in ſemetipſo hac coruſcante, atque omnem partem orbis terrarum illuminante. & post alia: Sicuti magnus imperator & adiuentor ſublimium. Competenter igitur & nos ſequenter eiusdem virtutem & conſtructionem eius dogmaticæ in omnibus admittentes, & a Deo inspirata doctrinæ conſonantem utique in omnibus apostolicæ traditioni atque sanctis vniuersalibus quinque Conciliis, multis nimis atque præcipue ſublimibus pro tanto zelo qui in Deo eſt, coronamus laudibus, & ſecundum noſtræ virtutis mensuram enixius pro pia eius & illuminata anima Domino in definenter orationes extollimus, quatenus inconcufſum permaneat eius regale imperium, omnes barbaras nationes ſubſternens, & filiis filios cum profunda tranquillitate multis temporibus ſuccedentes, atque immortalis vita gaudia in futuro ei condonari. Decernimus itaque cum gratia in praefenti quidem conuenientes nobis cum sanctissimos episcopos, qui ne cum imperialis praedicationis inſinuationi ſubſcripſiſſe probantur in tempore praecedenti, ut proprias ſubſcriptiones post noſtram ſubſcriptionem actibus ſubiungere debeant, nec non & eos qui in hac regia & a Deo conſeruanda vrbe poſtmodum coniunxerunt, & minime ſubſcriferunt per ſollicitudinem, quorum inter eſt ſubſcribere, praefules. Curauiſus autem nihilominus, Deo donante, & ad eos qui abſentes ſunt, apud noſ gesta cum encyclia noſtra ſine dubio deſtinare epiftola, quatenus & eorum vnuſquisque per ſuam ſimiliter ſubſcriptionem eidem orthodoxæ praedicationi conſentiat, & ſuam per ſubſcriptionem praecedentibus coniungant mentem: ut nobis inturbulentus fons & ſuauiflum ſalutiferorum permaneat dogmatum, ex quo haurientes rationales oues Domini ſolitæ ſunt bibere, ex abundantia diuini laticis incrassantes, atque ſitis penitus

sine experimendo permanentes. Qui hoc facere paratus minime fuerit, sed permanens in inobedientia, condemnationi separantium se de integritate corporis Christi semetipsum miserrime submissurus est, & iudicium contra se irrecusabile ex auctoritate apostolicarum sedium sibi met prouocans, donec per subtiliorem intentum semetipsum ad viam salutiferam reuocauerit. Et subscriptio.

Pyrrhus misericordia Dei episcopus Constantinopolis Romæ, subscripsi. Gloria Christo Deo nostro. Amen.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit.

Per ea indubitanter ac luce clarius, quæ acta sunt pro ecclesiæ ab eis, Sergius & Pyrrhus confirmasse eam, & corroborasse in scripto probantur: & tantum contra sanctorum patrum professionem propriam habentes in deceptione animarum suarum, vtpote soli hanc ab initio constructuentes, ex hoc quantum pro ipsa arguuntur certasse, & alios secū instantius commouentes ab * effectu huiusmodi turbulenti studii, licet alterius nomine callide abusi sunt timore contradictionis fidelium, interminationem contra eos proponentes. Ideoque his nobis certissime de eis cognitis per lectionem quæ in præsenti recitata est, nunc etiam Cyri respiciamus epistolam, per quam propriam cum eis consonantiam ostendit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ epistolam afferens præ manibus habeo Cyri Alexandrini quondam episcopi: quid præcipitis?

Amabilis
est nomen
proprium.

Amabilis reuerendissimus episcopus Ostiensis ecclesiæ dixit:

Memorata epistola Cyri Alexandrini episcopi relegatur.

ANNO CHRISTI 649. *Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicae sedis, de Græco in Latinam linguam interpretatam, relegit continentem ita.*

*Domino Deo honorabili beatiſimo ſpirituali & confacerdoti
Sergio archiepifcopo & patriarchæ, Cyrus ultimus
de Alexandria.*

PARATIS nobis relaxare reſponſa in regia vrbe, coniunxit Eustathius glorioſus magiſter militum, & detulit mihi venerandos apices præcipui mei Domino Deo honorabilis beatitudinis, intus habentes & exemplar competenter & conſultiſſime, pariterque Deo amabiliter factæ ecclſeſeos venerabilis noſtræ fidei a piifſimo & a Deo conſeruando domino noſtro magnoque principe pro pia fide noſtra, ad Iſacium excellentiſſimum patricium & exarchum Italæ destinatæ, quam debet profiteri communis frater noſter Seuerinus sanctiſſimus Deo iuuante, qui ordinatur in Roma: quam non ſolum ſemel & biſ, ſed & multo ſaſpius diligenter relegiſſe diſcor, & laetatus ^{* forte ſuper} ſuæ eiusdem lectione, atque conſiſtentemecum, congratulans per laudabilem ſcriptorum exiſtationem, veluti ſolis ſplendorem nitentem, & veram inconuertibilem & inuolabilem noſtram fidem fixius reſteque & apertissime prædicantem, gratiarum hymnos retuli Domino omnium Deo, qui nobis dedit prudentiſſimum gubernatorem, ſanctas ſuas eccleſias reſte regentem, neque permittentem fortaffis ab emergente tempeſtate quoquo modo nos perturbari, nec iterum pure accedentibus in eam asperrimis faxis quaffari: magis autem ſine periculo & benigniſſime ad tranquillum portum nos deducens, & pro pace fidelifſimi populi eorum Deo deciſiſter cogitantem. Sed qui eum talem & in ſpiritualibus conſtituit Deus, ipſe virtutem & fortitudinem condonet, & pio eius imperio contra repugnantes inimicos ſeruilem eius rem publicam, ut tunc cum gratia & canticis exclamemus: Saluauit nos, ſaluauit, terque ſaluauit nos piifſimus ter Auguſtus, hoc eſt, a tyra‐nica potestate, & Persarum ferocitate, nec non Saraceno‐rum temeritate. Quia vero & nos vestræ participati do‐ctrinæ, & hanc ſine dubio ſequentes, amplectimur & conſeruamus, qua ita pie & Deo amabiliter a ſereniſſima eius

Concil. Tom. 15.

X

Epiftola
Cyri ad
Sergium.

tranquillitate exposita sunt, iam antea vestra Deo honorabilis sanctitas cognouit, per ea quæ saepius ad eam a nostra humilitate, licet rusticiter, attamen orthodoxe transmissa sunt. Omnes, quæ cum vestra Deo honorabili sanctitate consistit in Christo fraternitas, ego & qui mecum sunt, multum salutamus. & subscriptio: Saluus in Domino ora pro nobis, sanctissime pater.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicae urbis Romæ, dixit:

Per relectam in præsenti nobis epistolam, propriam consonantiam Cyrus Alexandrinæ ciuitatis episcopus demonstrauit, quam cum Sergio & Pyrrho in expositione nouitatis eorum habere ostenditur, similiter cum illis in scripto eam confirmans. Ceciderunt autem a sua spe, mentiti contra caput proprium. Nec enim suscepta est omnino aut admissa est secundum vanam eorum spem, magis autem condemnata est & anathematizata ab apostolica auctoritate huc transmissa pessimæ & præsumptæ nouitatis eorum ethesis. Sed quia hæc quidem illi contra orthodoxam fidem scripserunt, extenditur autem nobis de his rationabilis requisitio, ex paternis testimoniis atque scripturarum procedens, cum multa diligentia competenter, si placet, Domino iuuante, in alio secretario huiusmodi differamus de illis quæstionem, usque ad hoc præsentem cognitionem determinantes.

SECRETARIUS IV.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die decimo quarto Calendas Nouembris, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ urbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangeliis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiniæ, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Maximo sanctissimo Aquileiensi Deus dedit sanctissimo Caralitano episcopo.

ANNO CHRISTI 649. Mauro Cænenate episcopo, & Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiae. Sergio Templanensi episcopo. Maximo Pisaurense episcopo. Reparato Manturianensi episcopo. Luciano Leontinensi episcopo. Epiphanio Albanensi episcopo. Viatore Hortonensi episcopo. Benedicto Aiaceno episcopo. Bonito Formiano episcopo. Iuliano Hortano episcopo. Maioriano Prænestino episcopo. Papinio Vibonensi episcopo. Germano Numaniensi episcopo. Laurentio Perusino episcopo. Adeodato Amerino episcopo. Carolo Faralitano episcopo. Gaudioso Capuano episcopo. Martiano Mebiensi episcopo. Bonito Ferentinate episcopo. Barbato Sutriensi episcopo. Mauro Senogalliensis episcopo. Calumnioso Alesino episcopo. Mauroso Anconitano episcopo. Peregrino Messanensis episcopo. Bono Ficulensi episcopo. Romano Cerellitano episcopo. Fortunato Auximate episcopo. Crescente Lucrensi episcopo. Thomate Lunensi episcopo. Felice Agrigentino episcopo. Bonito Ferentispolimartio episc. Marcellino Clusino episcopo. Maximo Trocalitano episcopo. Geminiano Volaterrano episc. Paschale Blandano episcopo. Mariniano Populoniensi episc. Luminoso Marsorum episcopo. Luminoso Tifernistiberinorū ep. Glorioso Camerino episcopo. Potentino Belliternensi episcopo. Decorato Tiburtino episcopo. Mauro Tuscanensi episcopo. Amabile Hortensi episcopo. Martino Gabinate episcopo.

Concil. Tom. 15.

Albino Portuensi episcopo. Adeodato Spoletano episcopo. Palumbo Fundano episcopo. Ioanne Paestano episcopo. Theodosio Cöturonensi episcopo. Gaudioso Reatino episcopo. Scholasticio Fanensi episcopo. Laurentio Taurianensi episcopo. Elia Lilybætano episcopo. Ioanne Trapeiano episcopo. Aquilino Assisinate episcopo. Luminoso Salernitano episcopo. Eusebio Atellano episcopo. Sabbatio Buxento episcopo. Martino Centumcellensi episc. Ioanne Tarentino episcopo. Iubertino Stabiensi episcopo. Rufino Sipontino episcopo. Mauro Senate episcopo. Læto Lucano episcopo. Leontio Neapolitano episcopo. Theodoro Rosellano episcopo. Paschale Thermitano episcopo. Andrea Hydruntensi episcopo. Oportuno Pisano episcopo. Iusto Tauromenitano episc. Donato Marianensi episcopo. Felice Panormitano episcopo. Bonoso Alerino episcopo. Laurentio Tudertino episcopo. Peregrino Liparitano episcopo. Ioanne Carinensi episcopo. Boethio Cornensi episcopo. Albino Signensi episcopo. Valentino Turritano episcopo. Augustino Squillacino episcopo. Luminoso Bonensi episcopo. Ioanne Rhegitano episcopo. Crescentio Libyensi episcopo. Barbato Cumano episcopo. Stephano Popilieni episcopo. Felice Terracinensi episcopo. Callionisto Adrianensi episcopo. Oportuno Anagnino episcopo. Ioanne Vicosabinate episcopo. Firmino Blerano episcopo. Potentino Polensi episcopo.

X ij

Iobiano Firmano episcopo. ANNO
CHRISTI
649.
Leontio Fauentinate episcopo.
Anastasio Narniensi episcopo.
Donato Sassinate episcopo.
Theodoro Tyndaritano episcopo.
Ioanne Vnnogoritano episcopo.

Sapientio Numentano episcopo.
Stephano Dorenſi episcopo.
Maximo Mesinate episcopo.
Ioanne Gabopolitano episcopo.
Gratioso Nepesino episcopo, &
Victoriano Vzalenſi episcopo.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiæ catholicae atque apostolicae urbis Romæ, dixit.

Ex his quæ a nobis relecta sunt in præterito secreta-
rio, monumentorum series a Sergio & Pyrrho confecta,
nec non epistola Cyri, quæ videlicet temerosius compo-
sita sunt ab eis contra fidem pro stabilitate nocibilis eo-
rum eōtheseos, Michæx propheticam vocem, anima con-
flictos nos propter consonantiam in huiusmodi errorem

Mich. 7. & conspirationem factam, congruum est enarrare: *V&e
mibi, quia factus sum sicut qui colligit stipulam in messe, & sicut
racemos in vindemia. Non est botrus ad comedendum, præcoquas
ficus desiderauit anima mea. Perit reuerens de terra, & rectus in
hominibus illis non est. Omnes declinauerunt, simul inutiles facti
sunt.*

Psalm. 13. Omnes congregati sunt in vnum contra Dominum,
sanctamque eius & immaculatam fidem. Sed venite, &
Genes. 11. nos dilectissimi fratres, cum Deo descendamus ad visita-
tionem, id est, inquisitionem sermonum eorum, confun-
damus per approbationem verissimam ibidem linguas eo-
rum, eleuatas contra scientiam vnigeniti filii Dei, & ini-
quitatem in altitudinem humanitatis eius loquentes. *Dis-
rumpamus vincula eorum per gladium spiritalem, quod est
Verbum Dei, & proiciamus a nobis iugum ipsorum, per expur-
gationem profani sensus illorum. Tunc etenim & ipse*

Psalm. 2. quoque *Dominus irridebit eos, & subannabit; & loquetur ad eos
in ira sua, & in furore suo conturbabit eos*, secundum beatum
Iere. cap. 14. Ieremiam dicens: *Falso prophetæ isti vaticinantur in nomine
meo. Non enim misi eos, & non præcepi eis, neque locutus sum ad eos:
visionem mendacem, & diuinationem, & fraudulentiam, & sedu-
ctionem cordis sui prophetant vobis. Ideo hæc dicit Dominus de pro-
phetis, qui prophetant in nomine meo mendacium: Erunt proieci-
ti in viii Ierusalem, & conculatio omnium pie confitentium me, &
non erit qui sepeliat eos.* Nemo enim abscondere potest qui-
busdam subreptionibus commentatus, sicuti nec foliis fici

Genes. 3. antiquum transgressorē præcepti Adam, eum qui per pro-

ANNO CHRISTI 649. priam linguam inuerecunde nudatur. Laqueus enim fortis viro labia eius, & *captus propriis sermonibus*, & opera manuum eius: retributio autem labiorum eius dabitur ei impietatis reprehensio. *Arguam enim te*, inquit, & *sta- tuam ante faciem tuam*. *Exsistasti inique*, quod ero tibi similis. Propterea, sicut dicit Dominus ad Gedeon, deponamus eos ad aquas verae discretionis, & probemus eos ibi regulari examinatione in idipsum pronos corruentes, per ostensionem praui intellectus eorum, vt ne sint apud se sapientes, diuini verbi scientiam ignorantes: *Quoniam dicentes esse sapientes, stulti facti sunt*, & mutauerunt gloriam catholicæ ecclesiæ per propriam nouitatem, siue per ea quæ illicite in eius defensione gesta sunt, hæreticam turbulentiam introducentes, illud competenter apud nos retinentes, quod bene ad Iesum filium Sirach dictum est: *Vsque ad mortem certa pro veritate*, & *semper Dominus Deus pugnabit pro te*. Accipere enim personam impii non est bonum, ut declines a veritate iudicii. Quomodo autem hoc prudenter efficiemus? In primis quidem ex comparatione mutua verborum illorum, quæ nobis relecta sunt. Si enim ipsi propria perimunt, approbantes ea vacua, & omnino veritati extranea, vtique ventos pascent, iuxta quod in prouerbiiis dictum est: *Qui mendacio nititur, hic pascit ventos*, & minauit volucres volantes. Derelinquit enim vias suæ vineæ, in axones autem suæ culturæ errat: deambulat vero per siccum eremum & terram extensam in sitim. Congregat autem manibus suis sterilitatem. Igitur sicut prælectionem audiuiimus, dilectissimi fratres, Cyrus quidem in suis capitulis definiuit ita: Si quis non dicit vnum eumdemque Christum operari Deo decibilia & humana per vnam deiuirilem operationem, anathema sit. Sergius autem huiusmodi admittens atque confirmans eius confessionem, ad eumdem scribens, ait: Hanc vestram orthodoxam relegentes doctrinæ & diuinam suasionem, siue omni orthodoxya repletam vestræ sanctitatis, Domini collaudavi benitatem: sed & vestrum sanctum sacerdotium beatificaui, quoniam huic rei dignata est intercedere per gratiam sancti atque viuifici spiritus, nec non per electionem & doctrinam a Deo inspirati & pacifici magni imperatoris. Afferuistis autem (Bonum est enim, vt & ipsis

X iij

Monothelitarum dicta examinantur.
Proverb. 10.

sacris vestris vocibus vtamur) vnum eumdemque Christum operari Deo decibilia & humana per vnam operationem: & hæc pie nimisque subtiliter exposuistis, quoniam in his præcipiolorum & vniuersalium sanctorum quinque Conciliorum voces expressisse noscimini. Iterum autem Pyrrhus in antefato dogmatico eius tomo aduocationem impendens Cyro, ita scribens ait: Vnam enim, secundum veritatem, pro noua continebat eiusdem volumen: non quidem malitiose, iuxta meum sensum, sed vtpote non aliter posse nouam intelligi, nisi vnam. Ac per hoc iam Pyrrho non aliter nouam nisi vnam intelligente, vetus dierum non vnuus existit, sed multi; aut si paruum, vt ita dicatur, duo intelliguntur. Nam si non aliter nisi vnam esse definit nouam, non est autem vetus quod nouum est, vtique vetus dierum, vt dictum est, non vnuus intelligitur, sed potius multi, aut si minus, duo: vt & multos deos infirme intelligat, & solum Deum, qui est sine initio naturaliter, in multos deos diuidat: ignorans quoniam non per omnia numerine nequeant ea cognati, sed glorioli miraculi noui vocabulum habet designationem. Sicut igitur vetere vti antiquitatis est, designation autem sine initio. Et hæc quidem Sergius & Pyrrhus pro Cyro scripserunt. In eæthesim autem illorum apertius, quæ nunc dixerunt, euacuantes, & reproba, quæ ab ipsis firma pronuntiata sunt, dicentes; falsa autem quæ vera, & pia quæ impia, & minorata indimuta, & incauta robusta, & extranea omnino sanctorum & vniuersalium quinque Conciliorum, quæ ab eis sunt in scripto testimonio comprobata, & cum anathemate ab ipsis definita contra eos qui ita habere hæc non profitentur, sequentes proprii anathematis per transgressiōnem condemnationem, de hoc in erroneis eorum dogmatibus ita dicunt, nullo modo concedentes cuiquam ex omnibus vnam aut duas dicere vel docere operaciones in diuina Domini dispensatione. Ideoque sanctos patres per omnia & in hoc sequentes, vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi confitemur, addentes etiam: Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis qui ab initio præsentialiter viderunt, & ministri verbi facti sunt, eorumque discipuli & successores, & sequenter a Deo in-

Locus
mendosus.

Nota, vt
heretici pa-
trū scripta
pro ipsis
facete mē-
tiantur, i-
mo & diui-
na.

spirati ecclesiæ doctores, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi beatorum & a Deo inspiratorum patrum, qui in Nicæam, & in hanc regiam ciuitatē, nec non in Ephesum primum, & in Calchedonam, & iterum in Constantinopolim in quinto congregati sunt Concilio. Ergo hanc eccl̄esim Sergius & Pyrrhus per propria monumenta confirmantes, quatenus multo amplius dogmatum suorum vicissim ostendant vbiique omnibus destructionem, ut nostis, hæc allocuti sunt, & Sergius quidem ita: Perfecte atque dilucide, nec non compendiose, ex quibus virtutis dirigitur sermo, a Deo inspirati serenissimi domini magnique principis, & hoc ex Deo donum percipiens dogmatizauit eloquentia, & propterea consonantem eius confessionem sanctis & vniuersalibus Synodis inuestigantes, & persubtiliter recti dogmatis connectentem ac præmunientem regulam, pariterque & nos suscipimus eius & confirmamus eccl̄esim, quoniam in omnibus sequitur plenius & indiminate doctrinam sanctorum probabilium patrum. Si quis ergo a præsenti die temerator prohibitorum a fortissimo & a Deo conseruando domino & magno imperatore siue congregata huc sancta Synodo factus, vnam aut duas præsumperit dogmatizare aut proferre in Christo Deo nostro operationes, hunc, si quidem episcopus aut presbyter, vel diaconus, siue de sequentibus fuerit gradibus, ab omni suspendimus ecclesiastico ministerio vel officio. Si autem monachus aut laicus fuerit, hunc de vita communione separamus. Igitur in his, reuerendissimi fratres, si habuissemus dena milia annuntiantes nobis, an crederemus aliquando, nisi lectio nobis scripturarum eius satisfecisset, quoniam quæ ita sibi contraria atque se perimentes dogmata vel sermones vnius eiusdemque personæ, hoc est Sergii existunt, funditus contra sua * delimenta vel dogmata exar- descentis? Hic namque quomodo vñquam nec phreneticus quisquam ex omnibus contra sua membra commotus est, per se metipsum propria consumens atque interimens per dominantem ei errorem atque demen- tiam. Sed hæc quidem Sergius: Pyrrhus autem in his quæ ab eo sunt instituta, simili corruptione ductus, ita vt ille prædemoninatam nouitatis eccl̄esim in suis monu-

Hæretici
propria
scripta de-
struunt.

* for. de-
liramenta

mentis exposuit: Competenter igitur & nos sequentes eius virtutem & expositionem dogmaticam, & a Deo inspiratam eius doctrinam per omnia admittentes, consonantem in omnibus apostolicae traditioni atque sanctis vniuersalibus quinque Conciliis, multis eum atque sublimibus pro hoc coronamus laudibus, & decernimus cum gratia eos qui nobiscum consistunt, sanctissimos episcopos, nec dum autem imperialis prædicationis insinuationi in præcedente tempore subscrivimus, proprias submittere post nostram subscriptionem his actibus subnotationes. Quod si quis hoc facere paratus minime fuerit, sed permanet in inobedientia, iudicio separantium se ab integritate corporis Christi semetipsum submittens, & condemnationem irrecusabilem contra se prouocatus est. Consonanter autem his & Cyrus aequali interemptionem per similem errorem & introductam eche-
sum confirmans, ita pro ea scribens ad Sergium, ait: Sicut per lectionem audiuius, quam non semel & bis, sed & multo saepius diligenter percurrentes, & laetatus super eiusdem lectionis virtutem, atque * consistens tecum, congratulans per laudabilem expositionem scriptorum veluti solis splendorem nitentem, & veram inconuertibiliter & inuiolabiliter nostram fidem fixius recteque & apertissime prædicantem, laudes gratiarum retuli Domino omnium Deo, qui nobis dedit prudentissimum gubernatorem. Quia vero & nos de vestra participati doctrina, & hanc sine dubio sequentes amplectimur & conseruamus, quæ ita pie & Deo amabiliter a serenissima eius tranquillitate exposita sunt, iam vestra a Deo honorabilis sanctitas cognovit per haec, quæ saepius ad eam a nostra humilitate destinata sunt. Ad haec ergo in tantum contraria, & ita ab inuicem vehementer corrupta, ut nec alio iam necesse sit in propria destructione, vt pote hanc illis durius sibi inferentibus per contradictionem alterutram atque obiectionem, quid nos oportet dicere, hoc est, ex persona catholicæ ecclesiæ, nisi Dauidicu-
Psalm. 140. cinium exclamare? Absorpti sunt, continuati petrae, ipsi vel
Psalm. 34. sermones eorum. Discisi sunt, & non sunt compuncti: tentauerunt me, subfannauerunt me, striderunt in me dentibus suis. Domine, quando respicies? restitue a nouitate eorum confes-
tionem

ANNO
CHRISTI
649. sionem meam , a dogmatibus eorum vnicam fidem
meam. Commoti transferantur sermones eorum , & ei-
ciantur de habitationibus meis: *& cognoscant quia hæc ma-* Psalms. 108.
nus tua , & tu Domine fecisti eam. Quomodo namque non
sunt discissi , licet nullo modo compunēti , qui ab omni
se sacerdotali dignitate & officio deposuerunt , & a par-
ticipatione diuinæ communionis alienauerunt , nec non
anathematizauerunt , prohibentes in Christo vnam ope-
rationem dicere , & denuntiantes vnam in Christo ope-
rationem afferere , ac si vtrumque secundum sensum eo-
rum , id est , vnam dicere operationem , & nec vnam di-
cere operationem , similiter orthodoxum & probabile ,
firmumque , pium , indiminutum atque perfectæ prædi-
cationis omnium sanctorum patrum , siue vniuersalium
quinque Synodorum veraciter existeret ? Quod non so-
lum falsum est , sed etiam omnino ac specialiter impossibi-
le , in semetipso habens propriæ instabilitatis accusato-
rem. Duos enim contrarios sermones de eodem verbo
veraciter dicere , naturam non habere , scribens Necta-
rio theologus Gregorius , ait : Competenter igitur ante
patrum pro tali re contra eos definitiones , seipso illi in
hoc , quod sua dogmata transgrediuntur , condemnare
noscuntur , superducentes sibi (vt dictum est) per hæc
diffinitam ab eis depositionem , & cum anathematis pro-
positione alienationem totius sacerdotalis officii , Christi-
que Dei nostri immaculatæ communionis : & præcipue
quoniam non solum impia & hæretica , quæ ab eis gesta
sunt , consistunt , sed & inconqua omnino ac specialiter
cognoscuntur. Nullus enim introductus est personaliter
ab illis accusator aut accusatus , iuxta quod gestorum or-
do exigit , per claram intimationem aut institutionem
eorum quæ ab eis examinata sunt , approbationem fa-
ciens : sed ipsi sibi a semetipsis proprio arbitrio omnia fa-
cta sunt , accusantes , accusatores , iudices. Et accusato-
res quidem , vtpote se reprehendentes per immutatio-
nem sancti Dionysii vocis : accusantes autem , quomodo
criminatores eius , potius autem euacuantes vnam ope-
rationem : iudices , vtpote aliam pro alia fidem com-
mentantes. Pro qua re ordo gestorum per inopiam eo-
rum quæ intimata sunt ab illis , ex suspicione & coniectu-

Concil. Tom. 15.

Y

ra deceptiue obumbratus est ex hoc , quod frequentius dicunt , quia aliqui , & quoniam aliqui , & quia quidam , & non erat vox , neque auditio , sicut per vaticinium Elias propheta perhibuit . Omnia enim eis ex non approbatis verbis vel inanibus fictionibus inuercunde actitata sunt aduersus catholicam ecclesiam , pro quibus , vt dictum est , & contra se irascendo versi sunt , seipso condenantes . Ut autem & a nobis synodaliter fiat contra eos reprehensio per apostolicam seu regularem , prælatami iustum determinationem , in medio nobis ad audienciam gloriosorum patrum decreta ac vniuersalium quinque Conciliorum definitiones offerantur , de quibus illi in scripto dixerunt , hæc veraciter prædicare atque doceare , quatenus testimonii mercedem per veritatem gestorum consequi valeant . Scriptum est enim : *Abominatio est Domino labia mendacia : & Odit Dominus testem fallacem , proferentem mendacia , & seminantem inter fratres scandala atque litigia : quod vtique memorati apertissime concinnauerunt , iudicia & litigia vbique omnibus per proprios sermones destinantes .*

*Benedictus reuerendissimus episcopus * Aiacensis dixit :*

Propheta Dauid , beatissime , vestram pronuntians gratiam , ait : *Quoniam Dominus dabit verbum euangelizantibus virtute multa .* Cum multa namque strenuitate & zelo inspirationem a Deo diuini verbi percipientes , in apertione oris vestri notum fecistis omnibus , *quoniam sicut vacca lasciviens , declinauerunt a via veritatis Cyrus & Sergius atque Pyrrhus .* Nec enim dederunt , sicut Oseas , *cogitationes suas , ut conuertantur ad Deum eorum : quoniam spiritus nouitatis inest eis , & Dominum non intellexerunt , eo quod veritas non est in eis , nec misericordia , neque scientia Dei in dogmatibus eorum , sed malitia , mendacium , & furtum atque deceptio , & contrarietas inconueniens in eorum sermonibus effusa est . Ergo quoniam iudicium est Domini hodie super eos per vos sacratissimos , si placet , oportet cum eis ad similem examinationem Paulum , Sergii & Pyrrhi successorem , coaptari : quippe quoniam in vnam eamdemque heresim illorum inuoluitur , & propterea instanter hanc de-*

ANNO CHRISTI 649. fendere nititur, sicuti accusatores eius per sua scripta nobis declarauerunt: imo magis operibus suis seipsum ille manifestauit, verberibus & clausuris atque exiliis orthodoxos viros submittens. Sic namque communis erit contra hos omnes a præsenti sancto Concilio impietatis deuictio prolata, videlicet per subtiliorem ostensionem & approbationem paternarum & synodalium definitiōnum vel prædicationum.

Omnes sanctissimi episcopi dixerunt:

Supplicamus beatitudinem vestram, adiiciatur & Paulus similibus suis, iuxta supplicationem coepiscopi nostri Benedicti reuerendissimi, ipse quoque ad examinandum nobis prolatus, quatenus propter similitudinem nouitatis, simili cum ipsis regulariter sententia percellatur. Nam & vehementissime contra catholicam ecclesiam demolitus est, ut & in ipso impleatur quod scriptum est: *Initium sermonum oris eius stultitia, & ultima oris eius circuitus malignus.* Veraciter enim, sicut de eo suggestiones & accusationes pronuntiant, & incipiens acriter nouitatem defendere studuit, & perficiens dolose typum fieri persuasit. Stillicidium namque assiduum concuat petram. Ideoque, si præcipitis, epistola ipsius directa prædecessori vestrae beatitudinis Theodoro papæ, nobismet relegatur: sed & memorati typi per exemplar eius series, pro tuitione plenissima catholicæ ecclesiæ, quoniam & ipsum typum in euerione paternorum dogmatum fieri sine dubio persuasit: qui derelinquentes catholicæ ecclesiæ paternas synodalesque definitiones ac sermones, ad fæculares typos callide properauerunt, pariter quidem tam suam obcelantes perfidiam, quamque aliis inique irrogantes querelas, quatenus duplicem suscipiant de manu Domini ^{* penam} peccatum tam pro suo delito, ^{* quam} seu criminatione contra alios flagitata.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Competenter epistolam Pauli ad examinationem deduci per hos, quorum interest, nobiscum consistens sancta Synodus petiit, quoniam simili excessu parique

Concil. Tom. 15.

Y ij

errore cum prænominatis irretitus, similem a nobis congruum est per approbationem contra hos omnes increpationem prouenire. Offeratur igitur directa a Paulo præcessori nostro beatæ memorie Theodoro dogmatica epistola, & cum eadem exemplar typi, quem ille ad destructionem paternorum dogmatum fieri persuasit.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, epistolam Pauli & exemplar typi nuper, id est, transacto anno per suationem eiusdem Pauli expositi, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholice atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Epistola Pauli episcopi Constantinopoleos in primis per hos quorum interest, suscipiatur & relegatur.

Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem translatam, relegit continentem ita:

Sanctissimo & beatissimo fratri & consacerdoti, domino Theodoro Paulus indignus episcopus in Domino salutem.

*Pſalm. 132.
Epist. Pauli
Constanti-
nopolitanæ
ad Theodo-
dorū pa-
pam.*

ECCE quam bonum & quam iucundum, habitare fratres in unum: spiritali dico habitaculo, & concordia quæ in Deo est, & unitate fidei, huius delectabilis secundum veritatem inhabitaculi, quæ videlicet in Aaron magis decorabatur, atque sacerdotalem induentibus dignitatem, sicut vnguentum super caput, principalem intellectum irrigans, & usque ad ipsam extremam scientiam deducens. In hoc enim habitaculo benedictionem & æternam vitam promisit Dominus. Huius igitur propheticæ vaticinationis meritum amplectentes, præsentem fraternalm syllabam exposuimus, nostra propter caritatem minime quærentes aut quæsitudini. Nec enim detrahentibus bonum est detrahere, aut pale secundum vulgarem fabulam excutere palum. Absit. Non sunt nostra hæc. Auertat diuinitas, non sunt edicti habitus nostri ita vincere, sed in patientia longanimitatis, & spiritu humilitatis: quia

ANNO CHRISTI 649. sicut minime per duritiam, vt prophetice dicamus, purga-
 tur nigella, ita nec pacis saporatus fructus intelligentiae per
 asperitatem exprimitur. Propter hoc enim & verborum
 supportauimus colaphos, vt vel paulatim valeamus eum
 imitari, qui propter nos se humiliare dignatus est, vt extre-
 mæ illius vltionis per hanc plagam verbera declinemus.
 Audiamus igitur & consentiamus ecclesiæ oratori, qui per
 linguam Spiritus clara voce exclamat, dicens: *Omnia a vobis in charitate fiant.* Ergo siue quærimus, siue tantummodo
 dicimus, & tantummodo audimus, caritas intercedat, ars
 aliqua existens ad compositionem concordiae boni & con-
 iunctionem. Oportet enim de Deo quærentibus nobis,
 sparto rectitudinis mentis nostræ denumerantes tem-
 plum, pacifice inhabitare in eo propter Dominum, qui
 per prophetam locutus est: *Quærens quære, & apud me habita.* Speculum enim dedit Deus populo suo, & oportet eos qui a Deo sunt deputati sacerdotium adipisci, ita
 in humilitate gressum mentis adinuicem tendere, vt in
 melius ædificantur hi qui ad nos respiciunt, quam, quod
 dicere piget, per nostram discordiam, semitam pedum
 eorum concutere. Ad concordiam inclinemus nosipso, &
 vnum ad caritatem sapiamus. Humilitatem venere-
 mur, per quam apprehendi solet altitudo spiritus. Si enim
 & verbo amplius usque huc taciturnitatem dileximus,
 hoc quidem bene habere arbitrati sumus, ne scriptis ve-
 stris reciprocata respondentibus, iniuriæ fomitem exhor-
 temur, & pusillanimitate diiudicemur ab eo, * quia omnia
 ad caritatem * diligere promulgavit. Orauimus vero &
 tunc ostium circumstantiæ labiis nostris imponi, & ver- *Psalm. 140.*
 bum insonitum concipere potius, quam verbum inuigile: *Psalm. 37.*
 & tamen hoc mihi donum est a Domino, & factus sum sicut *homo non audiens, & non habens in ore eius argumentationes.*
 Sed quia *tempus est loquendi, & tempus tacendi,* aperio ver- *Ecclesiæ 3.*
 bum, & clando ostium per taciturnitatem, competenter
 exorans: *Domine, labia mea aperies, vt respondeam expro- *Psalm. 50.**
brantibus mibi verbum. Licet enim tacuimus, non semper *Psalm. 118.*
 tacebimus, adaperiente nobis Deo claves verbi. Igitur
 directis in præsenti a beatitudine fraternitatis vestræ apo-
 crisiariis, qui post multas factas inter nos de ecclesiastica
 requisitione dissonantes sermocinationes, in finem ad hoc

peruenerunt, admonentes nos atque adhortantes interpretari vnius Christi veri Dei nostri voluntatis intellectum, atque huiusmodi interpretationem destinari vestræ sacratissimæ venerationi. Nos autem acceptam habentes bona conscientiæ prædictorum venerabilium virorum admonitionem, cognoscentes autem & quæ principatus apostolorum summa docet, paratos esse *ad satisfactionem omni poscenti nos verbum de spe quæ in nobis est*, secundum Dei timorem, mansuetudinem ad bonam scientiam temperantes, super tali tantummodo requisitione mentem nostram per has syllabas exponimus, superfluam excitationem & altercationem verborum propter satietatem & præsentis temporis incongruitatem declinantes ac præcauentes, nihil nostrum intelligentes, aut proferentes, vel dicentes, sed quæ audiuiimus & cognouimus a sanctis & vniuersalibus magnis Conciliis, & patres nostri enarrarunt nobis: quoniam via veritatis, intellectus est sapientum, sicut proverbiatori Salomoni atque veritati bene placere dinoſcitur. Sed quia tempus iam trahit nos promissionis, & ad aperiendam requisitionem prouocat, incipiamus rectæ nostræ fidei formam scripturæ imaginibus enarrare, sicuti tintitiis aliquibus coloribus paternis testimoniis certius decorantes quæ a nobis dicuntur. Nos igitur, id est, iurisdictio ecclesiæ nostræ & Synodus, confitemur vnum consubstantialis & auctoris vitæ trinitatis filium ac verbum sine initio genitoris Dominum Iesum Christum verum Deum nostrum ex Spiritu sancto & immaculata Dei genitrice semperque virginе Maria inconuertibiliter incarnatum, perfectum esse eumde deitate, & perfectum humanitate, vnam personā, vnam substantiam compositam in duabus & post vnitatem prædicantes naturis, differentiam vtrarumque naturarum cognoscentes secundum earum proprietatem. Nec enim earum per partem diuisionem, aut in alterutram mutationem, aut commixtionem, siue confusione penitus intelligimus aut suscipimus; absit: sed in vno Christo saluata vtraque natura diuinitatis & humanitatis, & in essentiæ proprio termino secundum substantiam inenarrabilis summæ unitatis conuenientia conseruatis & permanentibus. (Manit enim verbum quod erat, & factum est quod non erat.) Pro-

1. Pet. 3.

ANNO
CHRISTI
649.

pterea & omnem congruam diuinitati & humanitati operationem ab vno eodemque procedentem incarnato Deo Verbo dicimus, & in vnum eumdemque reduci. Ideoque & diuisio non introducitur, & inconfusio saluatur. Resipiscat plebs impiorum hæreticorum, fileant cum Nestorio, Diodoro, & Theodoro, Seuerus & Eutyches, Apollinares execrables, ex alterutra dissonantia consonantes sibi ad impietatem, aliis confusionem, aliis diuisionem male induentibus, & bene a veritatis regulis denudati. Vnius autem & eiusdem Dei Verbi incarnati miracula prædicamus, & passiones cognoscimus, quas secundum carnem propter nos sponte sustinuit. Ideoque & Deus dicitur pati, & filius hominis a cælo descendisse propter summam & indissipabilem secundum substantiam duarum naturarum vnitatem. Vnde & vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi intelligimus, ne contrarietatem aut differentiam voluntatum vni eidemque personæ Domini nostri Iesu Christi applicemus, aut ipsum se expugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Non enim ad conglomerationem omnino aut confusionem duarum naturarum, quæ in eodem videntur vnius voluntatis, hanc producentes vocem, aut ad interemptionem alterius tantum aliam esse prædicantes: sed hoc per huiusmodi significantes vocem, quoniam caro eius rationabiliter & intellectualiter animata, ex ipsa summa vnitate inenarrabiliter omnibus diuinis ditata, vniensis eam sibi secundum substantiam diuini Verbi, diuinam habebat indiscretam voluntatem, quæ ab ipso semper ducebatur ac mouebatur, vtpote in nullo tempore eadem diuise, & ex proprio impetu contrarie nutui vni secundum substantiam Dei Verbi, naturalem eius faciens motionem, sed quando, & qualem, & quantam ipse Deus Verbum volebat, ne (quod absit) in blasphemia dijudicemur, quod vtique cauendum, & terribile dicendum: vñ huiusmodi prauitati, vt per necessitatem naturæ violentiam sustinentem introducamus eius humanitatem, & communicantem Petro dignæ eius increpationi, si vtique per similem recusationem ex verborum significatione passioni eius communicat. Sic & euangelicam intelligamus lectiōnem, vbi dicit: *Non vt faciam voluntatem meam, sed eius qui* Ioan. 6.

misit me. Sed & in recusatione passionis non diuersam in vnum eumdemque Christum, & resultantem introducentes voluntatem, magis autem recusatiue & non positivue huiusmodi suscipiamus vocem. Non enim quasi existens hoc verbum dictum est, sed ac si non est: sicuti, *Neque peccatum meum, neque iniquitas mea*, vt peritissimus in

ANNO
CHRISTI
649.

Psalms. 58.

Num. 25.

Sergius, & Honorius
quasi eius
dem senten-
tiae, profe-
runtur: sed
notandum
est haereti-
cum esse
qui scribit.
funt piæ memoriae Sergius & Honorius, vnius quidem nouæ, alter autem antiquæ Romæ summi sacerdotii sedem decorantes. Igitur de his ita nos habemus, sic intelligimus, sic prædicamus: in his orthodoxæ manifestatio, in his ecclæsiae laus, in his salutis nostræ spes. Hæc est spiritui ger-
men nutriferum, hæc patrum salutaris flos, hic est ratio-
nabilium ouium viuificus veritatis paradisus. Hæc medi-
tari, in his esse, per hæc illuminari & illuminare oramus:
quoniam hoc facientes, & nos saluamur, & audientes,
prædicauimus: ad supernam vocationem nostrum est stu-
dium, vbi pacis compositio, his qui in studio pietatis be-
ne vnicæ gloriæ intercessor tribuitur corona. Deo manife-
stati

ANNO
CHRISTI
649. stati sumus, qui iudicat omnia & comprobat. Non iur-
gialiter stamus, non ad contradictionem respicimus, non
fauorem inanem amplectimur: sed in verbo Dei præposi-
tæ huiusmodi requisitionis resolutionem fecisse dinosci-
mur, confidentes quoniam pacis Dominus Deus ad alter-
utrum nostrorum unitatem & dilectionem conseruabit
in gloria eius benignissimæ maiestatis. Omnem cum ve-
stra beatitudine in Christo existentem fraternitatem tam
nos & qui nobiscum sunt, multum salutamus. & subscri-
ptio: Incolumes in Domino orate pro nobis, sanctissime
& beatissime pater.

Hereticus
suum erro-
rem tuerit
verbo Dei.

Deus dedit sanctissimus episcopus Caralitanæ ecclesiæ dixit.

Per suam epistolam, quæ in præsenti nobis relecta est, Paulus Constantinopolitanus episcopus, quæ vestra beatitudo huic sancto Concilio prudentissime allocuta est, luculentius confirmauit: sed & accusantium eum ad apostolicam vestram venerabilium virorum suggestio-
nes firmauit, ostendens, sicut in præsenti audiuius, quo-
niam in scripto & sine scripto admonitus est a prædecesso-
ribus vestris apostolicis viris, & incorrectus atque inobe-
diens permanserit, iuxta contestationes eorum de huius-
modi quæstione prolatas, ex hoc quod dicit, & in scripto
asserit: Propterea & verborum quodammodo sustinuimus
alapas. Nec enim detrahentibus detrahere bonum est, vt
ne ad ea quæ scripta sunt, commoti, iniuriæ certamen effi-
ciamus. Sed quia *tempus loquendi, & tempus tacendi, Domine,*
labia mea aperies, vt respondeam exprobrantibus mihi verbum,
adaperiente nobis Deo claves sermonis per præsentiam
apocrifariorum a vestra fraterna beatitudine destinato-
rum, qui per multas tantasque de ecclesiastica quæstione
nobiscum inconsonantes assertiones, ad postremum ad
hoc venerunt, vt eis a nobis interpretetur Christi Dei no-
stri vnius voluntatis intellectus. Ecce igitur, vt iam fati-
sumus, per ea quæ scripsit, manifestauit, quoniam cano-
nicoe admonitus est tam per apostolicas præceptiones,
quamque per reuerendissimos apocrifarios summæ sedis
vestræ, multis (vt ipse perhibuit) assertiōibus ad eum fa-
ctis, pro sua causa, id est, nouitate, facie ad faciem com-
monitionibus ei oblatis. Inobedientis autem ad ea ex sua

*Ecclesi. 3.
Psal. 50.
& 18.*

Concil. Tom. 15.

Z

voluntate contra regulas & permanxit, quas irrationabiliter iniurias & detractiones, exprobationes atque alapas arbitratus est, quæ vtique salutiferæ suauesque inuitationes existunt, tantumque pro eius meliori ratione misericorditer prolatæ sunt. Auersio namque mali & hortatio melioris interposita, salutaris sine dubio existit suscipientibus:

Proverb. 17.

2. Cor. 2.

minime reminiscens, quoniam meliora sunt vulnera amici, quam falsa oscula inimici. *Scripti enim vobis*, inquit B. Apostolus, *per multas lacrymas, non ut contristemini, sed ut sciatis quam caritatem habeo abundantius in vobis.* Hæc autem si scripisset in tabulis cordis sui, habuit vtique gratiam inuenire, prouidens sibi coram Deo & hominibus bona, per expulsionem introducetæ ab eo dogmatum nouitatis, atque catholicæ ecclesiæ piæ prædicationis assumptionem. Sed quoniam ista respuere censuit, propria autem sua mente amplexus est, nullam satisfactionem per suam epistolam habere se demonstravit, superius dictam eæthesin & ipse cum illis confirmans, tantumque studiosissime, vt etiam verba quæ in eadem continentur, suis scriptis infereret, vtpote & ipsis sermonibus consonantiam eius & confessionem saluare deproperans. His itaque nobis subtiliter cognitis, iam si placet vestræ beatitudini, per exemplar typi, series eius quantocytus nobismet relegatur.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Offeratur ad nostram audientiam exemplar typi, qui nuper compositus est persuasione Pauli Constantinopolitanis antistitis, contra orthodoxam fidem.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Exemplar typi, quod iussit vestræ beatitudo produci, offerens præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Memoratum exemplar suscepimus coram sancto Conilio, ad subtiliorem virtutis eius cognitionem, diligenter recenseri præcipimus.

ANNO
CHRISTI
649. Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicae sedis, de
Græco in Latinam vocem interpretatum, recitauit in his.

Consuetudinem habentes de omnibus curam agere & intendere, quæ respiciunt ad utilitatem Christianissimæ nostræ reipublicæ, & præcipue quæ feruntur ad immaculatam nostram fidem, per quam nobis omnia prospera fieri credimus, cognouimus in multa perturbatione esse nostrum orthodoxum populum, utpote dicentibus quibusdam vnam voluntatem in dispensatione magni Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, & eumdem ipsum operari diuina & humana. Aliis autem dogmatizantibus duas voluntates & duas operationes in eadem dispensatione incarnati verbi: & illis quidem in satisfactione propter vnam personam, esse Dominum nostrum Iesum Christum in duabus naturis inconfuse & indiuise volentem & operantem diuina & humana. Aliis autem propter conuenientes naturas indiuise in ipsa vna persona, & ut saluetur & maneat earum differentia secundum naturas, eumdem ipsum vnum Christum naturaliter operari diuina & humana: & ex hoc in multam dissensionem & contentionem nostram Christianissimam rempublicam produci, ut discordantes inuicem non conuenirent, & ex hoc secundum multos modos eam laedi oportere. Igitur arbitrii sumus, ab omnipotente Deo inspirati, si-
c ut talem accensam discordiæ flammatum extinguiere, & non concedere eam vterius humanas animas depasci. Quapropter sancimus nobis subiectos, qui consistunt in orthodoxa & immaculata nostra Christianorum fide, qui sunt catholicæ & apostolicæ ecclesiæ, non habere licentiam inuicem a præsenti de vna voluntate aut vna operatione, aut duarum voluntatum, aut duarum operationum qualemcumque proferre altercationem, aut contentionem, aut rixam. Hæc autem sancimus, nihil aliquid interficienes penitus de piissimis dogmatibus, quæ a sanctis probabilibus patribus de dispensatione incarnati Dei Verbi dogmatizata sunt, sed vterius contentionem, quæ gratia propositæ questionis orta est, cessare præuidentes, & tantummodo de eis sequi & sufficienter habere diuinæ scripturas, & traditiones sanctorum quinque

Concil. Tom. 15.

Z ij

Typus ha-
reticus.

vniuersalium Conciliorum, & simplicibus sine quæstione
sanctorum probabilium patrum vñibus siue vocibus, quo-
rum dogmata, regulæ & leges sanctæ Dei catholicæ & a-
postolicæ ecclesiæ consistunt, nihil eis addentes proprium,
neque minuentes, aut per suam intentionem eas interpre-
tantes, sed priorem habitum vbiique custodiri, sicuti an-
tequam procederet contentio prædictarum quæstionum,
quasi nulla de eis exorta contentio, nulli de omnibus usque
ad præsens vnam voluntatem & vnam operationem, aut
duas voluntates & duas operationes dogmatizauerunt,
sub qualemcumque querelam huius gratia aut accusatio-
nem facto, nisi tantummodo qui ex sanctis quinque vni-
uersalibus Conciliis & ceteris orthodoxis probabilibus
patribus eiecti sunt hæretici cum impiis eorum dogmatibus
& conscriptis: & vt compendiose dicamus, quod sancta ca-
tholica & apostolica ecclesia non accepit, sed abiecit. Ad
perfectam autem unitatem sanctarum Dei ecclesiarum &
communem concordiam, & vt nulla occasio relinquatur
eis qui sine fine volunt contendere, & chartas quæ
positæ fuerunt in narthica sanctissimæ magnæ ecclesiæ
huius a Deo conseruandæ regiæ nostræ vrbis, quæ con-
tinent prædictas quæstiones, iussimus leuari. Qui autem
ea præsumperint prævaricari, primum quidem subiaceant
iudicio terribilis omnipotentis Dei: deinde autem & non
qualemcumque regalem indignationem reuereantur, per
quam, si quidem episcopi aut clerici sunt, sui sacerdotii,
siue sui cleri modis omnibus excidant: si autem mona-
chi, segregentur, & alieni sint de suis locis: si autem digni-
tatem, aut cingulum, aut militiam habeant, nudentur de
eis. Si autem sint priuati, si quidem nobiles consistunt,
suarum substantiarum proscriptionem patientur: si au-
tem ignobiles consistunt, non solum in corpore verberen-
tur, sed in exilio perpetuo castigentur: vt omnes timore
Dei compressi, & comminata eis digna supplicia reue-
rentes, immobilem & sine turba pacem sanctarum Dei ec-
clesiarum custodianter.

Sancta Synodus dixit:

Relectus typus bonum quidem intentum habere di-
noscitur, dissonantem autem virtutem intentui continet.

ANNO CHRISTI 649. Bonum est namque procul dubio, & omnibus timentibus
Deum desiderabile, cohibere dissensiones & altercato-
nes pro causa fidei: sed non est utile & bonum, cum ma-
lo destruere bonum, id est, cum haereticis orthodoxo-
rum patrum verba & dogmata: quoniam hoc potius ex-
urit, non enim mitigat merito in controversiarum stan-
tium, nullo videlicet paciente denegare cum impietate
haeretica venerabile verbum fidei. Similiter namque est
& inhonestum malum amplecti, & cum eodem bonum
indiscrete proiicere, quoniam utrumque iustitiae perimit
traditionem. Vnde & magnus Abraham in hoc haesitans,
Domino appropinquans, ait: *Num perdes iustum cum impiis*, Genes. 18.
& erit iustus sicut impius? Nullo modo tu facies secundum hoc
verbum, ut occidas iustum cum impiis, *& erit iustus sicut impius:*
non est hoc tuum, qui iudicas omnem terram: non facies iudicium
hoc. Nam si quidem per approbationem scripturæ, hoc
est, paternæ doctrinæ, reprehensibile pariter aut lauda-
bile utrumque ostenderet, bene utique fuisse typus ex-
positus, propter utriusque approbatam per spiritales ser-
mones reprehensionem, aut per spiritales patres utrius-
que taciturnitatem definiens, aut e contrario pro eorum
laudabilitate utriusque professionem. Si autem nihil ho-
rum penitus demonstrauit, sed taciturnitati pariter per-
hibuit unam aut duas dicere in Christo Deo operationes
& voluntates, sufficit nobis patriarchæ voce serenissi-
mum principem alloqui, sed & ipsi regi regum fiducia-
liter eam offerentes cum eo, qui ait: *Nullo modo tu facies se- Psalm. 36.*
cundum hoc verbum, ut interficias iustum cum impiis, & erit iu-
stus sicut impius. Declinare autem a malo & facere bonum,
ipse nobis omnium Dominus præcepit: non enim cum
malo bonum auersari, aut penitus confirmare, quoniam
utrumque dum perficitur, laedit. Illud autem tantummo-
do saluare consuevit, dum perficitur, id est, declinare a
malo, & confiteri bonum. Præcepit namque nobis per
Mosen, dicens: *Vt habeatis scientiam discernendi inter san- Levit. 10.*
ctum & profanum, & inter pollutum & mundum. ego Do-
minus Deus uester. Custodite omnia legitima mea, & non facia- Levit. 18.
tis ex omnibus abominationibus istis: quia omnis homo qui fece-
rit ex omnibus abominationibus istis, exterminabitur anima e-
ius de populo suo. Igitur nullo modo oportet contra eos,

qui minime denegant pariter vtrumque , id est , vnam aut duas dicere in Christo Deo operationes & voluntates , si ne discretione indignationem infligere , sed iuste contra eos tantummodo hanc proferre , qui non confitentur , quæ probabiles ecclesiæ patres confitentur ; hoc est , duas eiusdem atque vnius sicuti essentias vnitatis inconfuse & indiuse , ita & æquali numero voluntates & operationes , diuinam dico & humanam : maxime eum , qui secundum Deum suas , vt condecet , properat promulgare sententias . Propterea intentum quidem , vt dictum est , bonum existentem typi laudamus ; sed modum ab intentu dissonantem auertimur : quoniam omnino est inconueniens catholicæ ecclesiæ regulæ , in qua vtique aduersa tantummodo iubetur merito sepeliri silentio : non enim orthodoxa cum contrariis confiteri omnino , aut quoquo modo denegare . afferit enim ita , quoniam alienum est Christianorum , cum recta fide impietatem suscipere , &

1. Corint. 6. non discernere recta a malis. Qualis namque participatio iustitiae cum iniquitate? aut qualis communio luminis cum tenebris? & qualis consonantia paternæ doctrinæ cum hæretica contentione? Ab omni enim contagione hæretica alienum consistit verbum orthodoxiæ , quod sine dubio intransgressibiliter confiteri in confessione æterna omnibus præcepit Dominus , dum dicit : Qui me confitebitur coram hominibus , confitebor & ego eum coram patre meo qui in cælis est.

Matth. 10. 2. Luc. 9.

Qui autem negauerit me & sermones meos , negabo eum & ego coram patre meo qui in cælis est. Qua de re his a nobis rationabiliter delimatis , vt tantummodo pia sanctorum patrum & Synodorum dogmata & sermones prædicemus atque confiteamur , nihilque cum eis aduersariorum confirmare , aut expellere quidquam de his cum aduersis , congruum est illud intentius pertractare , quoniam Paulus Constantinopolitanus episcopus prius quidem in scripto confirmans eæthesim , nunc autem suadens typum fieri , quod in prouerbiis scriptum est , adimplere studuit : Cordurum grauabitur doloribus , & peccator adiicit peccata super peccata. Non audiens vtique protestantem atque dicentem : Non bis alligabis peccatum , quoniam in uno innocens non eris. Et ne dederis os tuum , vt peccare facias linguam tuam , neque dicas coram angelo : Non est prudentia ; ne forte irascatur Deus su-

Ecclesiæ 3.

Ecclesiæ 7.

Ecclesiæ 5.

Ecclesiæ 3.

ANNO CHRISTI 649. per sermones tuos. Multos enim seduxit existimatio sua, & opinio nequam labefecit mentes illorum. Hęc autem vel quidquam de his, hoc est, quae nobis persuasionem prudenterissimam saluberrime tradita sunt ab spiritualibus* verbis, neque ipse Paulus, neque hi qui cum eodem sentiunt, Cyrrus, Pyrrhus & Sergius cogitauerunt ad refrenationem aut correctionem suorum malorum, pro nihilo habentes cum omni licentia diuina catholicę ecclesię mysteria deludere, & contra paternas traditiones absque timore incedere, ac si in eorum sit potestate, & esse & non esse nostrę salutis euangelium. Propterea enim, sicut audiimus, & manus nostrę palpauerunt de verbo nouitatis eorum, aliquando quidem vnam operationem, aliquando autem penitus nec vnam operationem: iterum aliquando vnam voluntatem, aliquando autem omnino nec vnam voluntatem in Christo Deo, in aperto dogmatizantes, vtpote eum sine operatione naturaliter existentem per vtramque, ex quibus consistit naturis, & sine voluntate, id est, insubstantiale & inessentialis ostendentes, cum quo & Patrem atque Spiritum sanctum. Quoniam quod est Christus ut Deus, hoc est vterque naturaliter: & quod plus est grauissimum, & magis eorum falsitatem redarguit, quoniam & vnam habere, & nec vnam habere voluntatem & operationem Dominum nostrum Iesum Christum, in scripto asseruerunt, cum anathemate huiusmodi sensum contra se inundantes, omnium esse dogma & prædicationem perfectam, veram, firmam, indiminutam sanctorum patrum & vniuersalium quinque Conciliorum, sicut dictum est, perhibentes, minime præudentes, quoniam per alterum aliud perimunt, hoc est, vnam operationem per hoc quod dicunt: Nec vnam operationem asserere, cum vnam voluntatem Christi dogmatizare noscantur. Sed hęc omnia per typum posteriorem amputauerunt, vt nec sciant iam quid credant, aut quid confiteantur, per incessabilem creberrimam suorum dogmatum immutationem, pariterque peremptionem, sicut scriptum est: *Adhuc eo lo- 1ob. 1.* quente, ecce alius nuntius, præteriti sermonis eorum innotescens destructionem; & eiusdem verbi alius sermo alacrior, & alter alterius, & omnium. Omnes quippe simi-

Notā hęre-
ticorum in-
constantia.

liter a vera, hoc est, ecclesiastica prædicatione in semet ipsos habentes alienationem, perfectamque ruinam, pro qua re Dominus reprobans eos per Oseam, hæc dicit: *Væ eis, quoniam recesserunt a me: vastabuntur, quia prævaricati sunt in me. Miseri erunt, quia peccauerunt in me. Et ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia: & sicut homo transgrediens testamentum, ita ibi me contempserunt.* Ideoque sanctæ sancta sequentes, & cum omni cautela seruantes, pariterque defendantes catholicæ ecclesiæ orthodoxam fidem, nunc ad ordinem, sicut decreuimus, paternis ac synodalibus verbis siue definitionibus, contrariorum falsiloquium deuincamus: ut ne per hoc quod asserunt & scribunt: Hæc pietatis dogmata tradiderunt nobis ab initio facti speculatores & ministri verbi, & sequenter discipuli & successores eorum, id est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi venerabilium patrum: atque per hanc allocutionem simpliciores dolose * subripientes, persuadent malum vti bonum complecti, per patrum & Synodorum suauem nominis appellationem. Hoc etenim facere similiter sibi proprios discipulos ab initio serpens edocuit, per factos mores & blandos sermones, siue vultu placido, a Deo viuo consentientes sibi extranea reuellentes. *Quod vti- que despicere, non est nobis sine periculo, quibus credita sunt a Domino rationales pascere oues, vt lupos expellamus & proiiciamus, ne a feris captum quidquam de quibus catholicæ eius ecclesiæ per nostram negligientiam inueniatur.*

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Secundum probabilem postulationem huc congregati sancti Concilii, offerantur in primis per eos quorum interest, reuerendissimæ sanctarum quinque vniuersalium Synodorum definitiones, vel venerandæ prædicationes earum, siue decreta.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, de venerabili vestro scrinio afferens acta sanctorum Conciliorum, præ manibus habeo: quid præcipitis?

MAR-

ANNO
CHRISTI
649.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

De perlatis codicibus, vniuscuiusque sancti Concilii, piæ orthodoxæ fidei ordinabiliter venerandæ prædications atque statuta nobismet relegantur.

*Et accipiens Paschalis notarius regionarius apostolicæ sedis,
relegit in his.*

*Symbolum apud Nicæam trecentorum decem
dō octo patrum.*

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, Symbolum
Nicænum. crearem visibilium & inuisibilium: & in vnum Domini num nostrum Iesum Christum filium Dei, natum ex patre, vnigenitum, hoc est, ex substantia patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, vnius substantiæ cum patre, quod Græci dicunt homousion: per quem omnia facta sunt, siue quæ in cælo, siue quæ in terra. Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, homo factus est, passus est, & surrexit tertia die, ascensit in celos, sedet ad dexteram patris, iterum venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum sanctum. Eos autem qui dicunt, erat aliquando quando non erat, & priusquam nasceretur non erat, & quia ex non extantibus factus est, aut ex alia substantia vel essentia dicunt esse, aut conuertibilem, aut mutabilem filium Dei: hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia.

*Symbolum apud Constantinopolim centum quinqua-
ginta patrum.*

Credimus in vnum patrem omnipotentem, visibilium omnium & inuisibilium factorem: & in vnum Domini num Iesum Christum filium Dei vnigenitum, natum ex patre ante omnia secula, Deum verum de Deo vero, natum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt, siue quæ in cælo, siue quæ in terra. Qui propter nos homines & salutem nostram descendit in cælo, & incarnatus est de Spiritu sancto & Maria vir-

Concil. Tom. 15.

Symbolum
Constanti-
nopolita-
num.

A a

gine, & humanatus est, & crucifixus est pro nobis sub Pontio Pilato, & passus est, sepultus est, & resurrexit tertia die, ascendit in caelos, & sedet ad dexteram patris, iterum venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum & viuificantem, ex patre procedentem, cum patre & filio coadordanum & conglorificandum: qui locutus est per sanctos prophetas. In unam catholicam & apostolicam ecclesiam. Confitemur unum baptisma in remissionem peccatorum, expectamus resurrectionem mortuorum, & vitam futuri saeculi. Amen.

Symbolum apud Ephesum ducentorum patrum.

I. Si quis non confitetur Deum esse secundum veritatem Emmanuel, & propter hoc Dei genitricem sanctam Virginem, (genuit enim carnaliter carnem factum Verbum, quod est ex Deo) anathema sit.

II. Si quis non confitetur carni secundum subsistentiam unum esse Verbum, quod est ex Deo patre, & unum esse Christum cum sua carne, eundem ipsum videlicet Deum simul & hominem, anathema sit.

III. Si quis in uno Christo diuidit substantias post adiunctionem, sola iungens eas coniunctione quae est secundum dignitatem, vel auctoritatem, vel potentiam, & non magis concursu secundum naturalem unitatem, anathema sit.

IV. Si quis in personis duabus seu subsistentiis diuidit voces in euangelicis vel apostolicis scriptis de Christo a sanctis dictas, aut ab ipso de se, & quasdam quidem ut homini praeter Deum Verbum specialiter intelligendo applicat, quasdam vero ut Deo decentes soli Verbo, quod est ex Deo patre, adscribit, anathema sit.

V. Si quis audet dicere hominem deiferum esse Christum, & non magis Deum esse secundum veritatem, & unam naturam filium Dei, hoc est, Deum Verbum, qui & factus est caro, & communicauit nobis similiter sanguini & carni, anathema sit.

VI. Si quis dicit Deum aut Dominum Christi esse Verbum, quod ex Deo patre est, & non magis eundem confitetur simul Deum & hominem esse, utpote factum

ANNO
CHRISTI
649. carne verbo secundum scripturas, anathema fit.

VII. Si quis ait tamquam hominem purum operatio-
nem suscepisse ex Deo Verbo Iesum, & vnigeniti gloria
circumdatum esse, tamquam alterum præter Deum Ver-
bum hominem existentem, anathema fit.

VIII. Si quis audet dicere, hominem assumptum ado-
rari cum Deo Verbo oportere, & cum eo glorificari, &
cum eo Deo appellari, vt alterum cum altero, (nam qui
addit, cum, manifeste ostendit alterum cum altero ado-
rari) & non magis vna adoratione honorificat Emma-
nuel, & vnam ei glorificationem refert propter hoc, quod
Verbum factum est caro, anathema fit.

IX. Si quis ait, vnum Dominum Iesum Christum glori-
ficatum esse a spiritu, quasi aliena virtute ab illo data
vtentem, & ab ipso accepisse, vt posset operari contra spi-
ritus immundos, & adimplere in hominibus deitatis mi-
racula, & non magis eius spiritum dicit, per quem & o-
peratus est deitatis miracula, anathema fit.

X. Pontificem & apostolum confessionis nostræ factum
esse diuina dicit scriptura. Obtulit autem semetipsum
pro nobis in odorem suavitatis Deo & patri. Si quis er-
go pontificem & apostolum nobis factum esse dicit, non
ipsum Deum Verbum, quando factum est caro & se-
cundum nos homo, sed vt alterum præter ipsum specia-
liter hominem ex muliere: aut si quis dicit, & pro seipso
obtulisse semetipsum oblationem, & non magis pro nobis
solis, (nec enim indigeret oblatione, qui nescit pecca-
tum,) anathema fit.

XI. Si quis non confitetur Domini carnem viuificam
esse, & propriam ipsius Verbi, quod est ex Deo patre,
sed vt altero quodam præter ipsum, coniuncto ei se-
cundum dignitatem, siue vt solam diuinam inhabitatio-
nem habente, & non magis viuificam, sicut dixi, quia fa-
cta est caro propria Verbi, quod omnia viuificare valet,
anathema fit.

XII. Si quis non confitetur Dei Verbum passum esse car-
ne, & crucifixum carne, & mortem gustasse carne, fa-
ctum etiam primogenitum ex mortuis, secundum quod
vita est & viuificans vt Deus, anathema fit.

Concil. Tom. 15.

Aa ij

Definitio sanctæ Calchedonensis Synodi.

ANNO
CHRISTI
645.

Sufficeret quidem ad plenam cognitionem pietatis & confirmationem, sapiens hoc & salutare diuinæ gratiæ symbolum. Deo patre enim & filio & sancto spiritu <sup>* doctri-
nam per-
fectam</sup> perfectione docet, & Domini humanationem fideliter accipientibus repræsentat. Sed quoniam hi qui veritatis reprobare prædicationem conantes, per proprias hæreses nouas voces genuerunt; hi quidem mysterium, quod pro nobis est, Domini dispensationis corrumpere præsumentes, & Deigenitricis vocem de virgine Maria dicere renuentes: alii vero confusionem permixtionemque introducentes, & vnam esse naturam carnis & deitatis stulte confingentes, & passibilem vnigeniti diuinam naturam per confusionem portentose dicentes: ob hoc illis omnem machinationem contra veritatem volentes claudere, præsens nunc sancta & magna atque vniuersalis Syndodus prædicationem hanc ab initio inconcussam docens, definiuit principaliter trecentorum decem & octo sanctorum patrum fidem manere intemerabilem, & propter illos quidem, qui aduersus spiritum sanctum pugnant, posteriore tempore a patribus apud Constantiopolim centum quinquaginta congregatis de substantia spiritus traditam doctrinam corroborat, quam illis omnibus notam fecerunt, non quasi quod aliquid esset minus in præcedentibus inferentes, sed de sancto Spiritu intellectum eorum aduersus eos qui dominationem eius respuere tentauerunt, scripturarum testimoniis declarantes. Propter illos vero, qui mysterium dispensationis corrumpere moliuntur, & purum hominem esse, qui ex sancta virgine Maria natus est, impudenter delirantes, epistolas beati Cyrilli Alexandrinæ ecclesiæ præfulis syndicas ad Nestorium & alios per orientem congruas existentes suscepit, ad conuincendas Nestorii vesanias, interpretationem vero eorum, qui salutaris symboli pio zelo ^{* nosse} desiderant. Quibus etiam epistolam magnæ <sup>intelle-
ctum</sup> & senioris vrbis beatissimi & sanctissimi archiepiscopi Leonis, quæ scripta est ad sanctæ memoriae archiepiscopum Flavianum, ad perimendam Eutychetis malam intelligentiam, vtpote & magni illius Petri con-

ANNO CHRISTI 649. fessioni congruentem, & communem quamdam columnam nobis aduersum prava dogmata existentem, ad confirmationem rectorum dogmatum vtique intellectum coaptauit. His namque, qui in duos filios dispensationis diuinæ mysterium discerpere nituntur, obsistit: & illos qui passibilem deitatem ausi sunt dicere, a sacro cœtu expellit: & his qui in duabus naturis Christi temperamentum aut confusionem exquirunt, resistit: & eos qui cælestem, aut alterius alicuius esse substancialē dicunt, quam ex nobis assumpsit serui formam, vt dementes abigit: & qui duas quidem ante vnitonem naturas Domini fabulantur, vnam vero post vnitonem configunt, condemnat.

Sequentes igitur sanctos patres, vnum eumdemque confiteri filium & Dominum nostrum Iesum Christum consonanter omnes docemus, eumdemque perfectum in deitate, & eumdem perfectum in humanitate, Deum vere & hominem vere, eumdem ex anima rationabili & corpore, consubstantialem patri secundum deitatem, consubstantialem nobis eumdem secundum humanitatem, per omnia nobis similem absque peccato: ante sæcula quidem de patre genitum secundum deitatem, in nouissimis diebus eumdem propter nos & propter salutem nostram ex Maria virgine Dei genitrice secundum humanitatem: vnum eumdemque Christum filium Dominum vniigenitum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indiuisse, inseparabiliter agnoscendum, nusquam sublata naturalium differentia propter vnitonem, magisque salua proprietate vtriusque naturæ, & in vnam personam atque subsistentiam concurrente, non in duas personas partitum atque diuisum, sed vnum & eumdem filium vniigenitum Deum Verbum Dominum Iesum Christum: sicut ante prophetæ de eo, & ipse nos Iesus Christus erudiuit, & patrum nobis symbolum tradidit. His igitur cum omni vndique scrupulositate & diligentia nobis dispositis, definitiuit sancta & vniuersalis Synodus, alteram fidem nulli licere proferre, vel conscribere, aut componere, aut sentire, aut docere aliter. Eos autem, qui ausi sunt compонere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterum symbolum volentibus vel ex gentilitate ad agnitionem veritatis, velex Iudæis, vel ex hæresi quacumque

A a iij

conuersti: hos, si episcopifuerint aut clerici, alienos esse, episcopos ab episcopatu, & clericos a clero: si monachi aut laicifuerint, anathematizari.

Definitio sanctæ quintæ Synodi.

I. Si quis non confitetur Patris & Filii & sancti Spiritus vnam naturam siue essentiam, vnam virtutem & potestatem, trinitatem consubstantialem, vnam deitatem in tribus subsistentiis siue personis adorandam, talis anathema

1. Cor. 8. Roman. 11. sit. *Vnus enim Deus & pater, ex quo omnia: & unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia: & unus Spiritus sanctus, in quo omnia.*

II. Si quis non confitetur Dei Verbi esse duas nativitates, vnam quidem ante saecula & sine tempore ex patre incorporaliter, aliam vero eiusdem in ultimis diebus descendens de caelo, & incarnati ex sancta gloriosa Dei genitrice, semperque virgine Maria, qui natus est ex ea, talis anathema fit.

III. Si quis dicit alium esse Deum Verbum, qui miracula fecit, & alium Christum, qui passus est, vel Deum Verbum cum Christo esse dicit, quando ex muliere nascebatur, vel in ipso esse ut alterum in altero, & non vnum eumdem Dominum nostrum Iesum Christum, Dei Verbum incarnatum, & hominem factum, atque eiusdem miracula & passiones, quas sponte passus est carne, talis anathema fit.

IV. Si quis dicit secundum gratiam, vel secundum operationem, vel secundum dignitatem, vel secundum aequalitatem honoris, vel secundum auctoritatem, aut relationem, aut effectum, aut virtutem, vnitatem Dei Verbi ad hominem factam esse, aut secundum bonam voluntatem: quasi quod placuit Deo Verbo homo, quia bene visum est ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit, ut secundum solam nominis similitudinem, quam Graeci homonymiam vocant, per quam Nestoriani Deum Verbum filium & Christum vocantes, & hominem separatim Christum & filium nominantes, & duas personas manifeste dicentes, per solam nominationem, & honorem, & dignitatem, & adorationem, vnam personam & vnum Christum confingunt dicere, sed non confitentur, sicut sancti patres do-

ANNO CHRISTI 649. cuerunt, vnitatem Dei Verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali secundum compositionem, id est, secundum subsistentiam factam, & propterea vnam eius subsistentiam, qui est Dominus noster Iesus Christus, vnum de sancta trinitate, talis anathema sit. Cum enim multis modis vnitatis intelligitur, aliqui, qui impietatem Apollinaris & Eutychetis sequuntur, interemptionem eorum quae conuenerunt colentes, vnitatem secundum confusionem praedicant. Theodori autem & Nestorii sequaces diuisione gaudentes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta vero Dei ecclesia vtriusque perfidiae impietatem eiicens, vnitatem Dei Verbi ad carnem secundum compositionem confitetur, quod est secundum subsistentiam. Vnitio enim per compositionem in mysterio Christi non solum inconfusa ea quae conuenerunt, conseruat, sed nec diuisionem suscipit.

V. Si quis vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi ita intelligit, tamquam suscipientem multarum subsistentiarum significationem, & propterea conatur introduce-re in mysterio Christi duas subsistentias vel personas, & ab eo introductis duabus personis, vnam personam dicit per dignitatem, & honorem, & adorationem, sicut Theodo-rus & Nestorius insanientes conscripserunt, & calum-niantur sanctam Calchedonensem Synodum, tamquam secundum hunc impiissimum intellectum usam vnius subsistentiae vocabulo, sed non confitetur Dei Verbum carni secundum subsistentiam vniuersi, & propterea vnam eius subsistentiam vel vnam personam, & ita sanctam Calchedonensem Synodum vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi confiteri, talis anathema sit. Nec enim adiectio-nem personae vel subsistentiae sancta trinitas suscepit, & incarnato uno de eadem trinitate Deo Verbo.

VI. Si quis abusue, & non vere Dei genitricem dicit sanctam gloriosam semper virginem Mariam, aut per relatio-nem tamquam hominem puro nato, sed non Deo Verbo ex ea incarnato, sed relata secundum illos hominis natuitate in Deum Verbum, tamquam cohærens nascenti homini, & criminatur sanctam Calchedonensem Synodum, tam-quam secundum eumdem impium intellectum, a Theodo-ro commentatum, Dei genitricem virginem afferentem:

aut si quis hominis genitricē vocat eam, aut Christi genitricē, vt pote Christo non existente Deo, & non specialiter & secundum veritatem Dei genitricē eamdem confitetur, ab eo quod ante sācula a patre genitus Deus Verbum, in vltimis diebus ex ea incarnatus & natus est, atque ita pie sanctam Calchedonensem Synodum Dei genitricē eam confiteri, talis anathema sit.

VII. Si quis in duabus naturis dicens, non vt in deitate & humanitate, vnum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci confitetur, vt per hoc significet differentiam naturarum, ex quibus inconfuse ineffabilis vnitatis facta est, neque Verbo in naturam carnis transfigurato, neque carne ad Verbi naturam translata, (manet etenim vtrumque quod est secundum naturam, & post factam vnitatem secundum subsistentiam) sed in diuisione per partem huiusmodi suscipit vocem in mysterio Christi, aut numerum naturarum confitens in vno eodemque Domino nostro Iesu Christo, Deo Verbo incarnato, & non tantummodo contemplatione differentiam eorum accipit, ex quibus & compositus est, non interemptam propter vnitatem, (vnum enim ex vtrisque, & per vnum vtraque) sed propterea numero vtitur, tamquam diuinas & proprias subsistentiae consistentes naturas, talis anathema sit.

VIII. Si quis ex duabus naturis, deitate & humanitate confitens vnitatem fuisse, vel vnam naturam Dei Verbi incarnatam dicens, & non sic has voces intelligit, sicut sancti patres docuerunt, quod ex diuina natura & humana vnitate secundum subsistentiam facta, vnum Christus factus est, sed ex huiusmodi vocibus vnam naturam sive subsistentiam deitatis & carnis Christi introducere conatur, talis anathema sit. Secundum subsistentiam enim dicentes carni vni genitum Verbum vnitum esse, non confusionem quamdam adinuicem naturarum factam fuisse dicimus, magis autem manente vtraque hoc quod est, vnitum esse carni intelligimus Verbum: pro quo & vnum est Christus, idem Deus & homo, consubstantialis patri secundum deitatem, & consubstantialis nobis idem secundum humanitatem. Similiter enim & eos qui per partes diuidunt, vel incident & confundunt dispensationis mysterium, auertitur & anathematizat catholica Dei ecclesia.

IX.

ANNO
CHRISTI
643.

ANNO
CHRISTI
649. IX. Si quis adorari in duabus naturis dicit Christum, ex quo duas adorationes introducunt, semotim Deo Verbo, & semotim homini: aut si quis ad peremptionem carnis, aut ad confusionem deitatis & humanitatis, vnam natu-ram siue essentiam conuenientium portentose dicens, sic adorat Christum, sed non vna adoratione Deum Verbum incarnatum cum eius carne adorat, iuxta quod sanctæ Dei ecclesiæ ab initio traditum est, talis anathema sit.

X. Si quis non confitetur crucifixum carne Dominum nostrum Iesum Christum, Deum esse verum & Dominum gloriae, & vnum sanctæ trinitatis, talis anathema sit.

XI. Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorium, Eutychem & Originem, cum impiis eorum conscriptis, & omnes alias hæreticos, qui condemnati & anathematizati sunt a sancta Dei catholica & apostolica ecclesia, vel prædictis sanctis quatuor Conciliis, sed & eos qui similia cum prædictis hæreticis sapuerunt aut sapere noscuntur, & usque ad finem permanserunt in propria impietate, talis anathema sit.

XII. Si quis defendit Theodorum impiissimum Mopsu-estenum, qui dixit, alium esse Deum Verbum, & alium Christum, ex passionibus animæ & concupiscentiis carnis molestatum, & a malis paulatim separantem se, & ita ex promotione operum melioratum, & ex vita conuersatione incontaminatum constitutum, tamquam purum hominem baptizari in nomine Domini Patris & Filii & Spiritus sancti, & per baptismum gratiam sancti Spiritus accipere, & adoptionem promereri, & ad similitudinem imperialis imaginis in persona Dei Verbi adorari, & post resurrectionem inconuertibilem secundum intellectum & sine peccato penitus factum: & iterum dicente eodem impiissimo Theodoro, vnitatem Dei Verbi ad Christum talem factam fuisse, qualem dixit Apostolus in marito & vxore: *Erunt duo in carne una: & super alias innumera- Ephef. 5.*

biles eius blasphemias præsumente dicere, quod post resur- rectionem sufflans Dominus in discipulos suos, & dicens:

Accipite Spiritum sanctum; non dedit eis Spiritum sanctum, Iohann. 20.

*figurata sed tantum * schemate insufflavit. Hic autem & confes- sionem Thomæ, quam dum palparet manum vel latus Ibidem.

Concil. Tom. 15.

B b

Domini post resurrectionem, per quam dixit, Dominus meus & Deus meus: afferuit non fuisse dictam de Christo a Thoma. Nec enim esse eum Deum dicit, sed in miraculo resurrectionis obstupescentem Thomam, glorificare Deum qui suscitauit Christum: quod autem peius est, quoniam & interpretatione facta ab eo in gesta apostolorum, quasi in interpretatione comparans idem Theodorus Christum Platoni, vel Manichæo, & Epicuro & Marcioni, dicit: *Quia sicut unusquisque illorum inueniens propriam sectam, discipulos suos fecit nominari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos, & Marcionistas: simili modo & Christo inueniente sectam, ex ipsa Christianos vocari.* Si quis igitur defendit prædictum impiissimum Theodorum, vel impia eius conscripta, in quibus tam prædictas & alias innumerabiles blasphemias euomuit aduersus magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum, & non anathematizat eum vel impia eius conscripta, & omnes qui suscepserunt aut defendunt eum, aut dicentes recte eum exponere, & eos qui pro ipso scripserunt, & similia ei sapuerunt, aut pro eo scribunt, vel eius impiis conscriptis, & eos qui similia ei sapiunt, aut sapuerunt aliquando, & usque ad finem permanerunt aut permanent in huiusmodi impietate, talis anathema sit.

XIII. Si quis defendit impia conscripta Theodoriti, quæ contra rectam fidem exposita sunt, & primam Ephesinam sanctam Synodum, & sanctum Cyrillum, vel duodecim eius capitula, & ea omnia quæ scripsit pro Theodoro & Nestorio impiissimis, vel aliis qui similia prædictis Theodoro & Nestorio sapuerunt, & recipit eos vel impietatem illorum, atque propterea impios vocat ecclesiæ doctores, qui secundum subsistentiam vnitatem Dei Verbi ad carnem confitentur, & non anathematizat prædicta impiissima conscripta, & eos qui similia his sapuerunt & sapiunt, sed & omnes qui contra rectam fidem scripserunt, aut beatæ memoriae Cyrillum vel duodecim eius capitula, & in hac impietate defuncti sunt, talis anathema sit.

XIV. Si quis defendit epistolam, quam dicitur Ibam scripsisse ad Marim Persam, quæ denegat quidem Deum

ANNO CHRISTI 649. Verbum de sancta Dei genitrice semperque virginе Maria incarnatum, hominem factum: dicit autem purum hominem ex ea natum esse, quam templum vocat, tamquam alio existente Deo Verbo, & alio homine: sed & sanctæ memoriae Cyrillum rectam & Christianorum fidem prædicantem reprehendit ut hereticum, & similia scelesti Apollinaris scribentem, atque vituperat Ephesinam sanctam primam Synodum, tamquam siue iudicio & requisitione Nestorium deponentem: sed & duodecim capitula beatæ memoriae Cyrilli impia & aduersa rectæ fidei nominat prædicta impia epistola, & defendit Theodorum, Nestorium, & impia eorum dogmata conscripta. Si quis igitur prædictam epistolam defendit, & non eam anathemati submittit, & eos qui defendunt eam, & dicunt rectam esse, aut partem eius, & eos qui scripserunt vel scribunt pro ea, siue pro impietibus quæ in ipsa continentur, & præsumtentes eam defendere, aut positas in ea impietates ex nomine sanctorum patrum aut sanctæ Calchedonensis Synodi, & usque ad finem in his permaneserunt, talis anathema sit.

His igitur ita confessis, quæ nobis tradita sunt a sancta scriptura, vel sanctorum patrum doctrina, vel definitis de una eademque fide a prædictis sanctis quatuor Conciliis: facta vero nobis & condemnatione in hereticos vel impietates illorum, sed & contra eos qui defendere præsumpti aut defendunt prædicta tria capitula, aut permanenterunt aut permanent in proprio errore: si quis conatus fuerit contraria his quæ a nobis pie terminata sunt, tradere, aut docere, aut scribere, si quidem episcopus est, aut in clero connumeratus, talis ut extranea sacerdotum & ecclesiasticae disciplinae peragens, denudabitur ab episcopatu, aut clero: si autem monachus fuerit aut laicus, anathematizabitur.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis dixit.

Imitatores Dei conuenit, ut licitum est, in omni verbo & opere imitari Dominum. Ideoque & illud oportet nos dicere pro sanctis atque vniuersalibus quinque Conciliis, quod ipse de se perhibuit Dominus: *Veniet prius huius mundi, & in me nihil inueniet. Quoniam venerunt Concil. Tom. 15.*

B b ij

Hæretici
mendaces
& calum-
niatores.

principes huius nouitatis, id est, Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus, & in nobis de suis inuenerunt nihil: licet propterea calumniari nos irrationabiliter studuerunt, quod facere assolent hæretici, suam ex hoc cooperire demen-tiam properantes, quatenus per mendacium veritatem valeant obumbrare, & ex hoc patrem mendacii cognoscunt per eos propria contra fidem opera instituentem. Quod vtique euangelista beatus Ioannes significans in catholica sua epistola, ad tuitionem nostram perhibuit, di-

1. Ioan. 2. Quisnam est mendax, nisi qui negat quia Iesus est Christus? Hic est enim Antichristus; & sicut audistis, quia Antichristus veniet: & nunc Antichristi multi facti sunt. Ergo huiusmodi mendacem, id est, aduersantem suæ dispensationis sermo-

Math. 24. ni, redarguens Dominus ait: Quando videritis abominationem desolationis stare in loco sancto: qui legit, intelligat. Locus autem sanctus, est omne verbum, & definitio pia de dispensatione eius, a venerabilibus patribus venerabiliter prædicatum. In ipso igitur contra eum per nouitatem aduersarii insistentes, machinantur quodammodo falsare eum & induere, dicentes: Nos sumus, qui veram sanctorum patrum ac Synodorum fidem habemus: sicuti & malignus in deceptionem audientium, Ego sum, afferit, Christus: sed iuxta quod dictum est, qui legit, intelligat. Oportet enim legere diuinas scripturas sicut ad destructionem Antichristi, quoniam ipsi denuntiant atque redargunt dolosas eius insidias; ita & in detectione hæreticorum sanctas probabilitum patrum vel Synodorum doctrinas. Ipsi namque nobis ostendunt hæreses illorum, quas nuper legentes cognouimus, sicut nostis sanctissimi, præiudicium quod factum est ab aduersantibus fidei violenter contra eas in paradiſo catholicae ecclesiae illicita præsumptione,

in quo paradiſo piæ confessionis per oleum vocationis spiritus perficitur in omnibus purgatio. Ideoque cum beata & nos ad Dominum exclamemus Susanna contra iniquos sacerdotes in defensione memoratorum sanctorum Conciliorum, dicentes: Aeterne Deus, occultorum cognitor, qui nosti omnia antequam fiant: tu nosti quoniam false calumniantur nos Cyrus, Sergius, Pyrrhus & Paulus. Propterea erexit Deus spiritum sanctum viri zelo zelantis pro Domino, cuius venerabile nomen Mar-

Dau. 13.

ANNO CHRISTI 649. **tinus**, quique sancte nos conuocauit, & apostolica au-
toritate praesidet nobis, atque exclamauit voce magna:
Mundus sum ego a dogmate huius nouitatis. Reuerta-
mur igitur omnes ad audientiam, atque illorum exami-
nemus sermones. False namque hi per eamdem nouita-
tem testimonium contra sanctas Synodos perhibere prae-
sumpserunt. Sola igitur prouidentia, ut decernitis, diui-
nit eos ab inuicem, vniuersiisque personae distinguens
conscripta, & approbauit eos ex ore illorum, non so-
lum propria perimentes, sed & accusatores sanctorum
quinque Conciliorum ostendit, vtpote nihil, quibus
impie dogmatizare noscuntur, ab eisdem sanctis Syno-
dis promulgatis. Propterea vniuersa consonanter sancta
Synodus benedicimus Deum, qui saluat sperantes in se:
quoniam fecit eis iuxta quod maligne gesserunt contra
catholicam eius ecclesiam, per manus famuli sui, hoc
est, dicere, per datam sibi a Spiritu sancto regularem au-
toritatem & potestatem. Atque ideo omnes cum eo
in condemnatione illorum decernimus, quoniam sicut
verba & definitiones sanctorum quinque Conciliorum
testantur, nec vnam voluntatem, neque vnam opera-
tionem prædicauerunt, nec iterum peremptione duarum
Christi Dei voluntatum & duarum operationum, sicut
illi calumniari ausi sunt, omnimodo decreuere: imo ma-
gis omnem haeresim sanctæ Synodi condemnare noscun-
tur, & tam vnam in Christo voluntatem & operatio-
nem commentantes, Arium, Eudoxium, Eunomium,
Macedonium, Apollinarem, sed & omnia impia eorum
conscripta: cum quibus merito & eos qui in hoc illis
consentiant, id est, vni voluntati & operationi, scelero-
sos haereticos Theodorum & Nestorium, qui secundum
gratiam & operationem ac dignitatem, æqualemque ho-
norem, similemque voluntatem & auctoritatem, rela-
tionem, virtutem, affectum, complacitum, vnius homin-
is appellationem, vnitatem Dei Verbi ad hominem
factam fuisse delirant. Propter haec enim, id est, pro vni-
tate consonanter vna operatio & voluntas dogmatiza-
ta est ab vtrisque, & tam confundentibus atque diuiden-
tibus magnum dispensationis dominicæ mysterium: &
confundentibus quidem propter stultam secundum sen-

sum eorum vnius naturæ compositæ rationem, diuidentibus autem propter ineptam secundum eos æqualitatem honoris, similiisque voluntatis atque auctoritatis modum: & ideo utriusque a veritatis prædicatione ceciderunt. Omnibus autem manifestum est & indubitatum, nullo modo sanctas & vniuersales quinque Synodos eorumdem hæreticorum dogmata confiteri, quorum conscripta cum impia eorum confessione in scripto anathemati submisisse noscuntur: licet haec profiteri eas sine timore auctores adiuentæ nouitatis calumniati sunt Cyrus, Sergius, Pyrrhus, & Paulus. Si enim quæ destruxerunt, iterum ea ædificant sanctæ Synodi, transgressores se potius diuinorum dogmatum, iuxta quod beatus ait Apostolus, ostendunt. Igitur intransgreſſibiliter retinentes pias doctrinas, in sua definitione eos, qui vnam in Christo Deo voluntatem & operationem dixerunt, merito anathemate perculserunt, pro eo quod sine mente & sine anima, & purum ex hoc hominem Dominum Deum nostrum in hoc, quod factus est homo, dogmatizare ausi sunt. Cyrus autem & Sergius, Pyrrhus & Paulus similiter vnam & ipsi per propria scripta in Christo Deo confessi sunt operationem & voluntatem, perindeque & ipsi cum denominatis hæreticis, propter eamdem & similem hæresim, a sanctis & vniuersalibus quinque Conciliis anathemati subiunguntur, qui expositores nouæ fidei facti sunt, & propter temerariam transgressionem illorum quæ ab eisdem synodaliter confirmata sunt, mercedem inuenientes ab eis definitam in transgressores depositiōnem. Igitur sanctum & vniuersale Calchedonense Concilium venerabilium patrum definiuit, ut legimus sanctissimi, aliam fidem nulli licere proferre aut conscribere, vel componere, aut sapere, vel docere aliter: qui autem præsumperit componere aliam fidem, aut proferre, vel docere, aut tradere aliud symbolum volentibus ad cognitionem veritatis, siue ex gentilitate, aut ex Iudæis, vel ex hæresi qualibet conuerti: Hos, si quidem episcopi fuerint, aut clerici, alienari quidem episcopos ab episcopatu, clericos a clericatu: si autem monachi aut laici fuerint, anathematizari. Consequenter autem eis & sanctum quintum Concilium definiuit, ad ultima capitulo-

Gal. 2.

ANNO
CHRISTI
649. rum suorum dicens: His itaque a nobis confessis, quæ nobis tradita sunt a diuina scriptura sanctorumque patrum doctrina, & definitis pro vna eademque fide a prædecessoribus venerabilibus quatuor Conciliis: si quis præsumperit contraria his quæ a nobis pie statuta sunt, tradere, aut docere, vel scribere, si quidem episcopus fuerit, aut in clero connumeratus, hic vt aliena sacerdotibus & ecclesiasticæ disciplinæ peragens, denudabitur ab episcopatu vel clericatu: si autem monachus vel laicus, anathematizabitur. Qua de re synodalibus sanctorum patrum increpationibus Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus persuam hæresim obligati, non solum quia minime eos iuuit, sed etiam reprobos approbavit, præsumpta ab eisdem calumnia contra veneranda patrum quinque Concilia, simul cum condemnatione hæreseos illorum, & mendacii in semetipos prouocantes vltionem. Nec enim definitum est ab eis, quæ illi commentati sunt, imo magis anathemati submisserunt, quæque indocte cum Ario & Apollinare, Theodoro & Nestorio hæreticis dogmatizare noscuntur, qui noluerunt penitus intelligere & confiteri verbo & mente secundum definitiones sanctorum Conciliorum, perfectum eumdem in deitate, & perfectum eumdem in humanitate, Deum verum & hominem verum eumdem, ex anima rationali & corpore, consubstantiale patri secundum deitatem, & consubstantiale nobis eumdem secundum humanitatem, per omnia similem nobis absque peccato: ante secula quidem ex patre genitum secundum deitatem, in vltimis autem diebus eumdem propter nos & propter nostram salutem ex Maria semperque virgine Dei genitrice secundum humanitatem: vnum eumdemque Christum filium Dominum vniogenitum, in duabus naturis inconfuse, inconuertibiliiter, inseparabiliter, indiuise cognitum, nusquam naturalium differentia interempta propter vnitatem, imo magis saluata proprietate vtriusque naturæ, & in vnam personam & vnam subsistentiam concurrete. Horum piorum dogmatum nihil specialiter aut veraciter intelligere possi sunt. Vbi namque, aut quomodo secundum eorum sensum saluabitur, aut intelligetur quod dictum est, per omnia nobis similem eumdem factum absque peccato,

cum ab eis denegatur & perimitur diuina & humana eiusdem naturalis voluntas & operatio? Quomodo autem perfectio eiusdem in utraque natura saluabitur? vel quomodo Deum verum & hominem verum? quomodo autem utriusque naturae indiminate saluatur naturalis proprietas, sicut dictum est, iuxta illorum intellectum, minuitur quidquā de naturalibus eius operationibus & voluntatibus? Impossibile est enim, perfecte haberi aut confiteri ab eis quae praedita sunt, dum haec abnegare contendunt per taciturnitatem, sed vere illud dolose faciunt, quod scribens* Cledonio theologus Gregorius ait: Quan-

*Gregor.
Natura.

Hebr. 4.

do communibus opinionibus, quas videlicet scriptura ostendit, * arguunt & comprimuntur, pias quidem voices confitentur, intellectum vero corruptunt: & non quidem sine anima & irrationabilem, neque sine intellectu, nec imperfectum hominem afferentes, sed animam & rationem & intellectum, ipsam deitatem introducentes, tamquam ipsa deitate carni eius tantummodo commixta: non enim & nostris, id est anima & intellectu: licet quod sine peccato est, super nos esse ostenditur, sed & passionum nostrarum purgatio. sic namque & perfectus homo apud eos intelligitur, non ille qui tentatus est, atque suscepit omnia nostra sine peccato, sed ille qui sine voluntate naturali & operatione ab eis dogmatizatur propter consonantiam eorum, qua cum Ario & Apollinare, Theodoro etiam & Nestorio tenentur, non utique veriti ad ea quae omnibus manifesta sunt, criminari sanctas & universales Synodos, sed & victi ab eis, incorrecti permanent, verbis quidem pietatem fingentes, sensum autem, ut dictum est, malignantes. Et propterea perfectum quidem in utraque natura confitentur, absque tantummodo naturali operatione & voluntate utriusque naturae, ex quibus consistit. Quoties autem & ipsum malignum sensum eorum nudamus, iam & factum simulationis eorum detegentes, ipsos quoque patres apertissime refutare nituntur. Quia vero inuercunde hoc faciunt, testatur Cyrus Alexandrinus antistes Sergio Constantinopolitano quondam propter beatissimum Sophronium his verbis scribens: Posita vero dictione in capitulis expositis, quia unam operationem oportet dicere

Domini

Nota hæreticorum artes & impudentiam.

ANNO CHRISTI 649. Domininostris Iesu Christi, contradixit, asserens duas operationes debere profiteri, & testimonia diuersorum sanctorum patrum obtulit. Ecce igitur confessus est Cyrus, quod & Sergio per sua scripta innotuit, quia testimonia ei diuersorum sanctorum patrum obtulit beatæ memoræ Sophronius, per quos ostendit, quia duas oportet dicere in Christo Deo operationes. Hoc ergo veraciter cognoscentes, & voluntarie iam sanctorum patrum amputantes & refutantes dictiones, imo magis apertius ipsos (vt dictum est) sanctos patres proiicientes, ita in propria ethesi scripserunt, huiusmodi præsumptionem & per gestorum monumenta corroborantes. Similiter autem & duarum operationum dictiōnem multos scandalizare, & nulli concedimus ex omnibus duas dicere operationes in diuina Domini dispensatione: in hoc, sicut in omnibus, Seuero hæretico consentientes, siue sequentes eius doctrinam: quoniam & ille a paternis deuictus testimoniis, ipsos patres & voces eorum pias perimere studuit, Nifaleo scribens ita: Duas dicere naturas in Christo, totius plenum est accusationis, licet a multis patribus dictum sit. Et non mihi iterum dicas: Quoniam quidam de patribus harum naturarum vocibus vni sunt. Multo amplius hic sermo reprobatus est, licet ipsius Cyrilli voces existunt. Igitur vna eademque hæresi in vtrisque cognita, hoc est, Seuero & auctōribus nouitatis, quomodo non habuit fruētus eius in vtrisque improbus diuulgari, hoc est, sanctorum patrum abnegatio? Nam qui eos denegat, pias eorum doctrinas respuit. Et quidem Seuerus operimentum suæ iniquitatis Nestorium hæreticum proferebat, propter eius personam abiicere dicens dualitatem quæ in Christo est, & vnam naturam confiteri: sed nouitatis auctōres neque huiusmodi absurdam & ineptam occasionem proferre poterunt. Nemo etenim hæreticorū dualitatem Christi Dei operacionum confessus est, vt ne illis hæreticis consentientes, videant respuere, vtpote reprehensibilem existentem, insanam hæresim illorum: sed tantum sanctorum patrum doctrina hanc dualitatem recte prædicare dinoscitur. Nam si omnium probabilium patrum & Synodorum dixerunt esse sanctorū patrum ethes eos eorum dogmata,

Seueri in
Cyrillum
blasphe-
mia.

Concil. Tom. 15.

Cc

quorum vel qualium iam esse definiunt peremptionis suæ dogmata, de quibus asserunt, licet e quibusdam patribus iam dictum sit, verumtamen eo quod extraneant & conturbant quorumdam auditus, nulli ex omnibus concedimus hæc confiteri? Impossibile est enim firmare pariterque cassare sanctorum patrum dogmata, secundum spontaneum errorem contrariorum. Si autem impossibile est firmare pariterque cassare dogmata patrum, cassauerunt autem ea quæ patrum existere prædicauerunt, pro eo quod extraneant & conturbant eos, licet falsus de hoc sermo eorum probatur, non vtique iam confirmant, sed potius euacuant quæ ab eis comprobata sunt, vt dogmata patrum. Si autem negant, quomodo dicunt hæc esse pietatis dogmata, quæ tradiderunt nobis ab initio speculatores & ministri verbi? Ideoque certum est, & ex his quæ imprudenter ab eis proferuntur, sicut sermo monstrauit, quia nihil de patribus firmauerunt, neque hæc consistunt ecclesiæ dogmata iuxta eorum fictiones: quoniam nec cuiuslibet probabilis patris omnino testimonium produxerunt in sua ethesi, sicuti nec in his quæ pro eius defensione ab eis gesta sunt. nec enim habuerunt, penitus profecto omnibus sanctis patribus condemnantibus eam, vtpote extraneam existentem orthodoxæ prædicationis eorum. Tantum autem scelesti Nestorii, ad argumentum manifestissimum consonantia, qua cum eo tenentur, memorasse noscuntur, designantes omnibus, quoniam ipse regularis doctor confessionis eorum existit. Et propterea iam, vt dicunt, vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi veri Dei confitentur, pro eo quod execrandus Nestorius æqualem voluntatem, id est, vnam voluntatem duarum personarum facte ab eodem pronuntiatis confitetur. Concordantes igitur his, qui in confusione & diuisione errant, hæreticis, in omnibus inuestigantes Cyrum & Sergium, Pyrrhum & Paulum, imprudentiores eos illorum comprehendimus per hoc, quod etiam beati Leonis vocem ausi sunt violare. Nam in epistola positum memorati apostolicæ recordationis viri, scripta sanctæ memoriae Flauiano: Operatur vtraque natura cum alterius communione quod proprium est. de qua epistola sancta Calchedonensis Sy-

ANNO CHRISTI 649. nodus scripsit, in peremptionem Eutychetis dementiae huiusmodi dictiōnem positam fuisse, vtpote magni illius Petri fidei consonantem, & communem quamdam columnam aduersus prava dogmata existentem, eam competenter ad confirmationem rectorum dogmatum coaptauit. Hanc ergo illius doctoris vocem, imprudenter vnam Domini significare dixerunt operationem, neque sanctos in hoc reueriti patres, neque vecordes hereticos erubescentes: quoniam profecto vtpote duas vniuersitatem eiusdemque Christi operationes definientem in vnitione inconfusa & indiuisa, aliqui defensores eiusdem pie, alii autem impie accusatores extiterunt, quod nec ipsi auctores nouitatis ignorauerunt. Studuerunt autem per hoc tam sanctam Calchedonensem Synodum respūere, calumniari autem & beatum Leonem, propter (vt dictum est) abundantem eis pro temeritate impudentiam. Sed quoniam & aequalē per propria scripta irrogauerunt contra alios quoque patres calumniam, profecto quæ illi impie sapiunt, dicentes & omnes sanctos patres sapere, oportet præsentem quidem secretarium in his nobis definiri, id est, quæ personæ quinque Synodos sufficienter nobis expressa sunt: in subsequenti autem aliorum quoque sanctorum patrum, sicut nobis deliberatum est, sacratissimos proferre codices, quatenus per eorum beatam lectionem contra eos falsas accusationes aduersariorum regulariter ac synodaliter arguamus, videlicet pro stabilitate piæ & salutiferæ prædicationis eorum.

SECRETARIUS V.

In nomine Domini Dei saluatoris nostri Iesu Christi, imperii domini Constantini piissimi Augusti anno nono, sub die pridie Calendas Novembri, indictione octaua.

PRÆSIDENTE sancto ac beatissimo Martino papa sanctæ sedis apostolicæ vrbis Romæ, propositis sacrosanctis & venerabilibus euangeliis in ecclesia Domini Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, quæ vocatur Constantiana, residentibus etiam viris venerabilibus, pariterque cum eo audientibus:

Concil. Tom. 15.

Cc ij

- Maximo sanctissimo Aquileiensi episcopo.
Deusdedit sanctissimo Caralitano episcopo.
Mauro Cæsenate episcopo, & Deusdedit presbytero, agentibus locum Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiae.
Martiano Mebieni episcopo.
Sergio Tempianensi episcopo.
Barbato Sutriño episcopo.
Reparato Manturianensi episcopo.
Calumnioso Alefino episcopo.
Epiphanio Albanensi episcopo.
Peregrino Messanensi episcopo.
Benedicto Aiaceno episcopo.
Romano Cerellitano episcopo.
Iuliano Hortano episcopo.
Crescente Lucrensi episcopo.
Papinio Vibonensi episcopo.
Felice Agrigentino episcopo.
Maximo Pisaurense episcopo.
Marcellino Clusino episcopo.
Luciano Leontinensi episcopo.
Geminiano Volaterrano episcopo.
Mariniano Populonensi episcopo.
Viatore Hortonensi episcopo.
Bonito Formiano episcopo.
Luminoso Tiferni tiberinorū episcopo.
Maioriano Prænestino episcopo.
Potentino Belliternensi episcopo.
Germano Numanensi episcopo.
Mauro Tuscanensi episcopo.
Laurentio Perusino episcopo.
Adeodato Spoletano episcopo.
Carofo Faralitano episcopo.
Ioanne Paestano episcopo.
Gaudioso Reatino episcopo.
Scholasticio Fanensi episcopo.
Laurentio Taurianensi episcopo.
Elia Lilybætano episcopo.
Ioanne Trapeiano episcopo.
Aquilino Assisinate episcopo.
Luminoso Salernitano episcopo.
Eusebio Atellano episcopo.
Sabbatio Buxento episcopo.
Martino Centumcellensi episcopo.
Ioanne Tarentino episcopo.
Iubentino Stabiensi episcopo.
Rufino Sipontino episcopo.
Mauro Senate episcopo.
Latè Lucano episcopo.
Adeodato Amerino episcopo.
Theodoro Rosellano episcopo.
Gaudioso Capuano episcopo.
Andrea Hydruntensi episcopo.
Bonito Ferentinate episcopo.
Iusto Tauromenitano episcopo.
Mauro Senogalliensi episcopo.
Felice Panormitano episcopo.
Mauroso Anconitano episcopo.
Laurentio Tudertino episcopo.
Bono Ficulensi episcopo.
Ioanne Carinensi episcopo.
Fortunato Auximate episcopo.
Albino Signensi episcopo.
Thomate Lunensi episcopo.
Augustino Squillacino episcopo.
Bonito Ferentis polimartio episcopo.
Ioanne Rhexitano episcopo.
Maximo Trocalitano episcopo.
Barbato Cumano episcopo.
Paschale Blandano episcopo.
Felice Terracinensi episcopo.
Luminoso Marsorum episcopo.
Oportuno Anagnino episcopo.
Glorioso Camerino episcopo.
Firmino Blerano episcopo.
Decorato Tiburtino episcopo.
Iobiano Firmano episcopo.
Amabile Hortensi episcopo.
Anaftasio Narniensi episcopo.
Albino Portuensi episcopo.
Theodoro Tyndaritano episcopo.
Palumbo Fundano episcopo.
Sapientio Numentano episcopo.
Theodosio Contronensi episcopo.
Maximo Mesinate episcopo.
Gratioso Nepesino episcopo.
Stephano Popiliensi episcopo.
Leontio Neapolitano episcopo.
Callionisto Adrianensi episcopo.
Paschale Thermitano episcopo.
Ioanne Vicosabinate episcopo.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO CHRISTI 649.	Op̄tuno Pisano episcopo. Potentino Polensi episcopo. Donato Marianensi episcopo. Leontio Fauentinate episcopo. Bonoso Alerino episcopo. Donato Saffinat̄e episcopo. Peregrino Liparitano episcopo. Ioanne Vnnogoritano episcopo.	Boethio Cornensi episcopo. Stephano Doren̄i episcopo. Valentino Turritano episcopo. Ioanne Gabopolitano episcopo. Luminoso Bonensi episcopo, & Victoriano Vzalensi episcopo. Crescentio Libyensi episcopo.
-------------------------	---	--

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sancte Dei ecclesiae catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit:

Protestatur nobis beatus Apostolus, dicens: *Si quis certat, non coronatur, nisi legitime certauerit.* & iterum Dominus ait: *Qui autem perseverauerit usque in finem, hic saluus erit.* *Vi-* Matth. 10.
O. 24.
delicet certaminibus sacris propositis nobis pro defensio-
ne catholicæ ecclesiae, magnaue salute ex hoc sperata ab
omnium bonorum datore Deo, non deficiant manus no-
stræ, dilectissimi fratres, per occasionem cuiuslibet desi-
diæ dissolutæ: sed fortes efficiantur per gratiam Domini,
atque virtutem potentiae eius: quoniam perfecit pedes no-
str̄os tamquam ceruorum, & super excelsa firmius statuit
intellectus summæ eius humanitatis propter nostram fa-
lutem, maxime tantam habentes impositam sanctorum
testium nubem. *Deponentes igitur omne pondus, & circum-* Psalm. 17.
Hebr. 12.
stantem aduersariorum nouitatem, *per patientiam curramus,*
aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Iesum, qui
in proposito nobis propter eum negotio, spiritum suæ ve-
ritatis condonet, loquentem in nobis, atque perhiben-
tem magnalia fidei per doctrinam sanctorum patrum,
quos aduersarii calumniati sunt in scripto, dicentes illa
eos prædicare, quæ ipsi per nouitatem prædicauerunt. Pro
qua re sacros codices eorum deduci præcipimus, imo
magis veneranda testimonia, quæ a nobis de ipsis codici-
bus pro testimonio Christi Dei electa sunt: quod vtique,
sicut nostis, auxiliante Deo in anteriore cognitione pera-
gendum promisimus, ad redargendum hæreticos, in de-
fensione prædictorum sanctorum ac probabilium patrum.

Leontius reuerendissimus episcopus Neapolitanæ ecclesiae dixit:

Si placet beatitudini vestræ, ante exhibitionem pater-
norum testimoniorum, de actibus sancti quinti Concilii

illa pars nobismet relegatur, vbi synodaliter promulgauit, omnes sanctorum patrum sermones & dogmata ab omnibus suscipi Christianis & confiteri, & contradicentes his aut negantes quæ ab eis prædicata sunt, condemnationi submisit: quatenus ex hoc aduersarii veraciter cognoscant contra se metipso Synodales superinducentes definitiones. Si quis abnegauerit paternarum traditionum statuta: quam abnegationem irrationabiliter amplexi sunt propter suam temerariam nouitatem.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Secundum ea quæ poscuntur a Leontio dilectissimo fratre nostro, gesta venerandi quinti Concilii nobismet producantur, & pars eius, de qua superius rationabiliter memorare dinoscitur sanctorum catholicæ ecclesiæ patrum, ad plenam reprehensionem eorum qui pias doctrinas refutare nituntur, lectioni pandatur.

Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Codicem, quem iussit, venerandi quinti Concilii afferens de venerabili scrinio, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Suscipiatur, & competenter prædictus locus relegatur, id est, sanctorum patrum definitio, per quam promulgant cunctos orthodoxos omnia suscipere & confiteri, quæ ab ipsis pie prædicata sunt.

Et accipiens Anastasius notarius regionarius apostolicæ sedis, re legit continentem ita:

Sententia
v. Synodi.

His ita se habentibus, manifestum facimus, quoniam omnia quæ a prædictis sanctis quatuor Synodis, sicut dictum est, de orthodoxa fide promulgata sunt, & de ecclesiastica stabilitate terminata, & seruauimus & seruamus. Licet enim diuersis temporibus contra emersos hereticos denominata quatuor Concilia facta sunt, vnam eamdemque confessionem rectæ fidei conseruauerunt &

ANNO
CHRISTI
649. prædicauerunt. Et propterea omnia quæ consonant his,
quæ ab antefatis quatuor Synodis pro recta fide definita
sunt, suscipimus: Omnia autem quæ non consonant his,
quæ definita sunt ab eisdem sanctis quatuor Conciliis, aut
vno de eis, & in defensionem haereticorum vel impietatis
ipsorum conscripta sunt, ut extranea iudicantes pietatis
dogmatibus, condemnamus & anathematizamus. Super
his autem in omnibus sequimur sanctos patres doctores- Patres ca-
tholici.
que ecclesiæ Athanasium, Hilarium, Basilius, Grego-
rium theologum, & Gregorium Nyssanensem, Ambro-
sium, Augustinum, Theophilum, Ioannem Constanti-
nopolitanum, Cyrillum, Leonem, Proclum, & suscipi-
mus omnia quæ ab eis pro recta fide & in condemnatio-
nem haereticorum exposita sunt. Suscipimus autem &
alios sanctos & orthodoxos patres, qui in sancta Dei eccle-
sia rectam fidem irreprehensibiliter usque ad finem prædi-
cauerunt. Hac itaque recta confessione in sancta Dei ca-
tholica & apostolica ecclesia conseruata ac prædicata, si
quis se de eius communione separauerit, contraria sapiens,
alienum seipsum rectæ fidei ostendens, & haereticis con-
numerans, merito a sancta Dei ecclesia condemnatur &
anathematizatur.

*Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ
catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit:*

Manifestatur nobis ex his quæ relecta sunt siue defini-
ta a sancto V. Concilio, condemnatum esse & alienum
sanctæ Dei ecclesiæ unumquemque, qui non suscepit
verbo & mente omnes sanctas Synodos & venerabiles
patres, cunctaque quæ ab eis pro orthodoxa fide exposita
sunt in destructionem omnium haeresum. Iam ad nostram
cognitionem splendidissima verba eorum, omnius sus-
cipienti salutifera deducantur.

Theophylactus primicerius notariorum S. sedis apostolice dixit:

Secundum iussionem beatitudinis vestræ, deflorata a
nobis sanctorum patrum testimonia deferens, præ mani-
bus gero: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Suscepta patrum venerabilium testimonia lectioni pandantur.

Et accipiens Exuperius notarius regionarius apostolicæ sedis, relegit in his.

Ambrosius. Beati Ambrosii episcopi Mediolanensis de sermone primo, ad Gratianum imperatorem directo:

Ephes. 5. Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis. Si ergo traditus est a patre, & ipse se tradidit, appetet vnam esse patris & filii voluntatem.

Lib. 2. c. 4. Eiusdem de sermone secundo ad eum misso:

Æqualis ergo in Dei forma, minor autem idem in assumptione carnis, & hominis passione. Quali igitur modo ad eum potest minor esse, & æqualis natura? Quomodo autem si minor est, eadem similiter facit? & quomodo eadem operatio diuersæ substantiæ est? Numquid ita potest minor, sicut & maior, operari? aut potest vna operatio esse, vbi diuersa essentia?

Lib. 2. cap. 3. Item eiusdem de eodem sermone:

Ioan. 3. Cur, inquit, dixerit, Si possibile est: interim voluntatis liberæ Dominum fuisse doceamus. In tantum excessi-
stis impietatis, vt negetis quod filius Dei liberæ voluntatis sit. Et certe soletis etiam sancto spiritui derogare, & negare non potestis. Scriptum est enim: *Spiritus vbi vult, aspi-
rat.* Vbi vult, inquit, non vbi iubetur. Ergo si spiritus vbi vult, aspirat, filius quod vult, non agit? Et certe idem Dei filius in euangelio suo dicit, vbi velit spirandi suppetere spiritui facultatem. Numquid ergo superiorem fatetur, quia illi licet, quod sibi non licet? Apostolus quoque dicit:

Ioan. 16. *Quia omnia operatur unus atque idem spiritus, dividens singulis prout vult.* Inquit autem, Prout vult, hoc est, pro liberæ voluntatis arbitrio, non pro necessitatis obsequio. Et dividit spiritus non mediocria, sed quæ Deus consueuit operari, gratiam curationum, & operationem virtutum: Ergo dividit spiritus prout vult: filius autem Dei non liberat quem vult?

Item subter:

Quid

Quid est tamen quod pater velit, & filius nolit? *Pater* *Ibidem*.
quos vult viuificat, & filius quos vult viuificat, sicut scriptum est. Dic nunc quos viuificauerit filius, & pater viuificare *Ioan. 5.* noluit. Cum autem filius quos velit viuificet, & operatio vna est.

Eiusdem de eodem sermone:

Quam voluntatem habet pater, eamdem habet & filius. Pater quos vult viuificat, & filius quos vult viuificat, sicut scriptum est. Vna ergo voluntas est, vbi vna operatio. In Deo enim voluntatis series, operationis effectus est.

Eiusdem de sermone tertio ad eumdem Gratianum:

Ergo si vnius voluntatis & operationis est cum Patre & Filio Spiritus sanctus, vnius est essentia, quoniam per sua opera creator ostenditur.

Eiusdem de eodem sermone:

Dum quando per eamdem operationem & deitatem vnitas verissima, hoc quod maius identitas, sicut a Græcis ostenditur, dicit. Hoc enim ipsum significat, quoniam habet hoc ipsum Pater & Filius & Spiritus sanctus.

Eiusdem de eodem sermone:

Ergo vna voluntas est, vbi vna operatio. In Deo enim voluntatis series, operationis effectus est.

Sancti Augustini episcopi Hipponoregiensis ex interpretatione euangelii secundum Ioannem in homilia vicefima secunda:

Faciamus, inquit, voluntatem patris, voluntatem Christi, voluntatem Spiritus sancti; quia trinitatis huius vna voluntas, vna potestas, vna maiestas est.

Sancti Basili episcopi Cæsareensis prouinciae Cappadociae, de *syllogico contra Eunomium facto ait:

Quorum vna atque eadem operatio, horum & vna essentia.

Eiusdem de primo sermone contra Eunomium:

Quomodo differentia substantiæ, vbi identitas operationis cognoscitur? Immutatis namque substantiis, immutatas oportet esse & operationes.

Eiusdem de eodem sermone:

Quomodo non eiusdem substantiæ spiritus Patris & Filii, qui eiusdem operationis est?

Eiusdem de eodem sermone:

Concil. Tom. 15.

Dd

Quomodo diuersitas essentiae in trinitate, vbi identitas operationis reperitur?

Eiusdem de sermone facto ad Amphilochium de sancto Spiritu:

Quorum autem aequalis est virtus, vtique aequalis & operatio.

Eiusdem ex interpretatione primi psalmi:

Quorum autem una natura est, horum eadem sunt operationes.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis ex epistola ad Eustathium facta de sancta trinitate:

Siue unam operationem intelligamus Patris & Filii & Spiritus sancti, in nullo discrepantem aut immutantem quidquam, necesse est identitati operationis hoc, quod unum est, naturae cognoscere.

Eiusdem ex eadem epistola:

Ergo operationis identitas in Patre & Filio & Spiritu sancto luculentius ostendit similitudinem naturae.

Eiusdem ex eadem epistola:

Operantis ergo naturam per contemplationem operationum intelligere possumus.

Eiusdem ex eadem epistola:

Communio autem naturae luculentius demonstrata est per identitatem operationum consistens.

Eiusdem ex epistola ad Ablauium de sancta trinitate:

Sed Deus quidem pater, Deus autem filius, Deus vero Spiritus sanctus. Unus autem in eadem prædicatione Deus est, pro eo quod neque naturae, neque operationis differentia quælibet videtur in deitate.

Eiusdem de sermone, vbi exponit, Pater noster:

Ergo, si operatio & virtus & una est, quomodo potest alienatio naturae intelligi, in quibus nullam secundum virtutem & operationem differentiam reperimus?

Sancti Cyrilli episcopi Alexandrini ex interpretatione facta in euangelium secundum Ioannem:

Operabuntur enim similiter quæque eamdem sibi sortita sunt naturam. Quibus autem essentiae ratio dissimilis, his erit in omnibus operationis ratio dissimilis.

Eiusdem ex eadem interpretatione:

Est namque, ut arbitror, omnibus clarum & certum,

ANNO
CHRISTI
649. quia incomprehensibilia omnino sunt propria deitatis
creatae naturae, & quæque eiusdem sunt deitatis naturali-
ter, non erunt aliquando in alia qualibet creatura secun-
dum æqualem & similem modum.

Eiusdem de eodem sermone:

Quod si potest omnino aliquid iuxta sensum illorum
de his quæ deitatis sunt propria, inesse cuiquam, qui non
est ex ipsa essentialiter, & ita existat sicuti & ipsa, quid iam
impedit, dic mihi, & omnia Deo decibilia accedere, &
in his qui non sunt naturaliter dii? quoniam semel uno
fine impedimento accedente, locum habebunt & cetera.
& quid euenit omnia confusa sunt nobis, aut non ex hoc
quæ sursum sunt, cedunt in imis, & ima ad superiorem
locum ascendunt.

Eiusdem de eodem libro:

Perpendat autem iterum amator scientiæ, quoniam di- JOHN. 10.
cens saluator ex operibus suis approbari posse qui naturali-
ter Deus est, manifeste docet, quia non est possibile indif-
fimiliter cuiquam Deo dignam operationem & virtutem
esse, nisi & in hoc naturaliter existat Deus.

Eiusdem de Thesauris.

Quæ eamdem habent operationem, & eisdem natura-
libus virtutibus vtuntur, necesse est per omnia eiusdem
esse substantiæ. Nihil enim de his quæ creata sunt, ad ea
quæ alterius generis vel substantiæ sunt, easdem habebit
indissimiliter virtutes & operationes.

Eiusdem de eodem libro:

Quoniam ea quæ eiusdem sunt operationis, & eius-
dem essentiæ confitentur.

Eiusdem de eodem libro:

Si ea quæ eiusdem indissimiliter operationis sunt, &
eiusdem essentiæ confitentur: est autem eiusdem opera-
tionis cum Patre Filius, omnia quanta facit & ipse, simili-
ter faciens: sine dubio erit & eiusdem essentiæ ab eo quod
& eiusdem operationis.

Eiusdem de eodem libro:

Quæ alterius generis & alterius naturæ sunt, eamdem
operationem habere nullus sapientum dabit. Nec enim
aqua & ignis vnum, aliquid & hoc ipsum operabitur:
sed sicut distantem habent essentiæ & æqualitatis ra-

tionem, ita & diuersam dabunt operationem.

Eiusdem de eodem libro:

In quibus enim operatio & virtus indissimiliter vna est, in his necesse est & societatem naturæ saluari.

Eiusdem de eodem libro:

Solent enim quæ eamdem operationem habent, eiusdem esse essentiæ; & in his quod alterius est naturæ, incredulum est.

Eiusdem de eodem libro:

Si enim humilitatem carnis inspicientes, non creditis, ait, in me, sed vtique operum ^{maiestatis} ^{forte} digna & rationa- bilis extitit, vt possit vobis suadere, quoniam Deus sum ex Deo procedens. Qui enim operibus æqualis est patri, quomodo erit sequens eius secundum naturam? & qui eamdem operationem & virtutem similiter illi possidet, quomodo erit secundum eum alterius naturæ?

Eiusdem de eodem libro:

Nec enim vnam esse naturalem operationem dabimus Deo & creaturæ, vt neque creaturam in diuinam referamus substantiam, neque quod præcipuum est diuinæ naturæ, ad dignum locum nascentium deponamus.

Eiusdem de eodem libro:

Qui etenim vnam habet operationem, vnam eamdemque, qualiter fuerit, habebit rationem.

Eiusdem de sermonibus dialogicis, vel cogitationibus ad Hermen factis:

Quod eamdem naturam habet secundum operationem & indissimiliter æquale est, non habebit ex parte quidquai. Ie qua creata sunt: sed vbi substantiæ in quibuslibet diuersa ratio extitit, ibi conueniens erit in operationibus dissimilitudinem esse.

Basilii.

Sancti Basili episcopi Cæsareæ Cappadociæ de naturalibus voluntatibus, ex verbo de sancto Spiritu capite octauo. *Qui videt me, videt & patrem.* Non figuram, neque formam. Munda est enim compositionis diuina natura, sed bonum voluntatis, quod concurrens substantiæ, simile & æquale: magis autem hoc ipsum in Patre & Filio videtur.

Gregorius
Nazianze-
nus.
Iohn. 5.

Sancti Gregorii theologi de sermone in filio secundo: Vt sit tale quod colligitur: *Non ut faciam voluntatem*

ANNO CHRISTI 649. *meam*; nec enim *mea* separata est a tua; sed *communem meam* & *tuam*: & *quorum* sicut *vna* est *deitas*, ita & *voluntas*.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis de sermone contra Apollinarem factō: Ergo filii & patris voluntates diuisae sunt? Et quomodo erit communis in utroque voluntas? Quomodo autem identitas naturae per differentiam voluntatum innotescatur? Necesse est enim per omnia concurrentem esse naturae voluntatem.

Eiusdem de eodem sermone.

Si igitur diuersus in patre & filio fructus voluntatis reperitur, necesse est diuersam utrorumque naturam confiteri.

Eiusdem contra Eunomium in sermonē secundo:

Vnam voluntatem esse Patris & Filii & Spiritus sancti, naturae communio protestatur. Ergo si hoc vult sanctus Spiritus quod placet Filio, communio voluntatis apertissime ostendit unitatis substantiam.

Sancti Amphilochii episcopi Iconiensis in eo, quod dictum est: Ex se filium nihil facere posse: Quomodo potest *mea* & *patris* operatio discerni, ubi voluntas, & verbum, & scientia, & sapientia, & natura, & deitas *vna* est?

Eiusdem de eodem sermone:

Sicut enim pater suscitat mortuos & vivificat, concurren- Ioan. 5.
tem habens voluntati virtutem: ita non exequens ministerium suscito mortuos, sed eadem virtute, auctoritate, potestate, voluntate.

Sancti Cyrilli Alexandrini ex interpretatione euangelii secundum Matthæum lib. 12. Dum autem *vna* & consubstantialis sancta trinitas & *vna* deitas in ipsa intelligitur, quomodo non erit eadem voluntas Patris, & Filii, & sancti Spiritus?

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioannem lib. 9. Sicut enim consubstantialis est, ita & eiusdem voluntatis suo genitori. Vnius enim substantiae *vna* vide licet & voluntas.

Eiusdem de sermone factō ad Hermen secundo:

Nos autem rectitudinis rationes sequentes, dicimus quoniam superfluum est & indoctum, absque voluntate

& voluntarie genitorem esse suspicari patrem, sed magis naturaliter & substantialiter. Est enim non sine voluntate, quæ est naturaliter concurrentem habens naturæ voluntatem esse quæ est.

ANNO
CHRISTI
649.

De naturalibus Christi Dei nostri voluntatibus.

Hippolyt.

Sancti Hippolyti martyris de sermone theologiae, id est, deitatis: Velle habet Deus: non enim non velle; quoniam hoc vertibilis est & eligentis: sed sempiternam voluntatem Dei sequuntur quæ fiunt, cui & facta manent saluata.

Ambrosius.

Sancti Ambrosii de sermone secundo ad Gratianum: Sed alia voluntas hominis, & alia voluntas Dei. Denique ut scias vitam in voluntate hominis esse, quoniam mortem timemus: passionem autem in voluntate diuina, ut pateretur pro nobis: cum Petrus vellet Dominum a passione reuocare, Dominus ait: *Non sapis quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum.* Suscepit ergo voluntatem meam, suscepit tristitiam meam. Confidenter tristitiam nomino, quia crucem prædico. Mea est voluntas, quam suam dixit, quia ut homo suscepit tristitiam meam, ut homo locutus est; & ideo ait: *Non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Mea est tristitia, quam meo suscepit affectu.

Math. 16.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Lucam: *Tristis, inquit, est anima mea usque ad mortem.* Non propter mortem tristis est Dominus, quia eum conditio corporalis affectus, non formido mortis offendit. Nam qui corpus suscepit, omnia debuit subire corporis, ut esuriret, fitiret, angeretur, contristaretur. Diuinitas autem commutari per hos nescit affectus.

Eiusdem de eodem sermone:

Minus enim, inquit, contulerat mihi, nisi meum suscepit affectum. Ergo pro me doluit, qui pro se non habuit quod doleret: & sequestrata delectatione diuinitatis æternæ, tædio meæ infirmitatis afficitur. Suscepit enim tristitiam meam, ut mihi suam lætitiam largiretur: & vestigiis nostris descendit usque ad mortis ærumnam, ut nos suis vestigiis reuocaret ad vitam.

Eiusdem de eodem verbo:

Ita enim legimus, inquit, quia peccata nostra portat,

1sa. 53.

ANNO
CHRISTI
649. & pro nobis dolet. Doles ergo Domine non tua, sed mea vulnera, non tuam mortem, sed nostram infirmitatem: & nos aestimauimus te esse in doloribus, cum tu non prote, sed pro me doleres. Infirmatus enim es, sed propter peccata nostra: non quia tibi illa infirmitas erat ex Patre assumpta, sed pro me suscepta.

Eiusdem de sermone fidei secundo.

Vt homo ergo dubitat, vt homo turbatur: non turbatur vt virtus, non turbatur eius diuinitas, sed turbatur anima, turbatur secundum humanæ fragilitatis assumptionem: & ideo qui suscepit animam, suscepit & animæ passiones. Non enim secundum quod Deus erat, aut turbari aut mori posset. Denique inquit, *Deus Deus meus*, Psalm. 21.
Matth. 27. quare me dereliquisti? Vt homo ergo loquitur, meos circumferens metus, quod in periculis positi, a Deo deserit nos putamus: vt homo turbatur, vt homo flet, vt homo crucifigitur.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundū Lucam.

Et quando dicit, *Non mea, sed tua voluntas fiat*, quasi ex Luc. 11. homine protulit: tuam, ad voluntatem Patris. Voluntas enim hominis ad tempus est, Dei autem aeterna. Ergo non alia voluntas Patris, vbi vna deitas.

Sancti Augustini ex interpretatione nonagesimi tertii Augustinus psalmi.

Christus Deus noster dicit: *Pater, si fieri potest, transeat* Matth. 26. *hic calix*: sed tristitiam sic assumpit, quomodo carnem. Nolite enim putare, quia hoc dicimus, non fuisse tristem Dominum. Si enim dixerimus, quia non erat tristis, cum euangelium dicat: *Tristis est anima mea usque ad mortem*: ergo & quando dicit, Dormiuit Iesus, non dormiuit Iesus: & quando euangelium dicit, Manducauit, non manducauit Iesus: subrepit vermiculus putredinis, & nihil sanguinum relinquit, vt dicatur, quia & corpus non erat verum, & carnem veram non habuit. *Quidquid ergo de illo scriptum est, fratres, factum est, verum est.* Ergo tristis fuit? Tristis prorsus, sed voluntate suscipiens tristitiam, quomodo voluntate suscipiens carnem.

Eiusdem de sermone quartodecimo Ciuitatis Dei:

Non ex carne tantum afficitur anima, vt cupiat, metuat, latetur, aegrescat: verum etiam ex seipso his potest

motibus agitari. Interest autem, qualis sit voluntas hominis: quia si peruersa, & peruersos habebit hos motus: si autem recta est, non solum inculpabiles, verum etiam laudabiles erunt. Voluntas quippe in omnibus, imo omnes nihil aliud quam volentes sunt. Nam quid est cupiditas & lætitia, nisi voluntas in eorum consensione quæ volumus? & quid est metus atque tristitia, nisi voluntas in dissensione ab his quæ nolumus? Sed cum consentimus eis quæ volumus, cupiditas: cum autem consentimus fruendo his quæ volumus, lætitia vocatur. Itemque cum dissentimus ab eo, quod * accedere nolumus, talis voluntas metus est: cum autem dissentimus ab eo, quod nolentibus accidit, talis voluntas tristitia est. Et omnino pro varietate rerum quæ appetuntur atque fugiuntur, sicut allicitur vel offenditur voluntas hominis, ita in hos vel illos affectus mutatur & partitur.

Item qui supra in eodem libro quartodecimo:

Lib. 14. c. 9. Sed cum rectam rationem sequantur, inquit, istæ affectiones, quando vbi oportet adhibentur, quis eas tunc morbos seu vitiosas passiones secundum philosophos audiat dicere? Quamobrem etiam ipse Dominus in forma serui agere vitam dignatus humanam, sed nullum habens omnino peccatum, adhibuit eas, vbi adhibendas iudicavit. Neque enim in quo verus erat hominis animus, falsus erat humanus affectus. Cum ergo eius in euangelio ista referuntur, quod super duritiam cordis Iudæorum cum ira contristatus sit, quod dixerit: *Gaudeo propter vos, ut credatis*: quod Lazarum suscitaturus, etiam lacrymas fuderit: quod concupuerit cum discipulis suis manducare pascha, quod propinquante passione tristis fuerit anima eius; non falsa vtique referuntur. Verum ille hos motus certæ dispensationis gratia ita, cum voluit, suscepit animo humano, vt cum voluit, factus est homo.

Eiusdem ex interpretatione centesimi psalmi:

Philipp. 1. *Optabam, inquit, dissolui, & esse cum Christo.* Gaudet quia dissoluitur, vt sit cum Christo: & ipse Christus tristis est, cū quo iste futurum se esse lætatur. Sed quid erat illa vox, nisi sonus infirmitatis nostræ? Multi adhuc infirmi contristantur futura morte: sed habeant rectum cor, vitent mortem quantū possunt: sed si non possunt, dicant quod ipse Dominus

nus

*Marc. 3.
Ioan. 11.
Ibidem.
Luc. 22.
Mattth. 26.*

ANNO CHRISTI 649. nus non propter se, sed propter nos dixit: *Pater, si fieri po- Matt. 26.*
test, transeat a me calix iste. Ecce habes voluntatem huma-
nam expressam. Vide iam rectum cor: *Verum non quod ego*
volo: sed quod tu vis pater.

Eiusdem libro de gratia noui testamenti facto ad Ho-
noratum:

O homines, non desperetis vos posse fieri filios Dei, quia
& ipse filius Dei, hoc est, Verbum eius caro factum est, & *Ioan. 1.*
habitauit in nobis. Reddite ergo vicem: efficiamini spiri-
tus, & habitate in illo qui factus est caro, & habitauit in
nobis. Iam enim non est desperanda huiusmodi verbi par-
ticipatio, vt & homines possint fieri filii Dei, cum filius
Dei participatione carnis filius hominis factus est. Et
nos quidem mutabiles ad melius conuersi, efficiamur par-
ticipes Verbi: Verbum autem incommutabile extans, ad
nihil in peius conuerti potens, particeps factus est me-
diante carne rationali. Nec enim Christus homo factus,
sicut suspicantur Apollinarista hæretici, aut rationalem
animam non habuit, aut sensum, aut voluntatem; sed iux-
ta morem proprium scripturæ, Verbum caro factum est,
ait, quatenus & Christi humilitatem ostendat, & neque
carnis vocabulum vt indignum efficere videatur, carnem
pro homine posuit.

Beati Leonis Romani pontificis, de secundo volumi- *Leo.*
ne ad Leonem imperatorem directo: Secundum qui-
dem formam serui non venit facere voluntatem suam, *Ioan. 6.*
sed eius qui misit eum. Propriam dixit, quam temporaliter
accepit de virgine: voluntatem autem eius qui misit
eum, vtique hanc ostendit, quam sine tempore habuit
cum patre communem.

Sancti Hippolyti episcopi & martyris de homilia do- *Hippolyt.*
minicæ paschæ: Totus erat in omnibus & vbiique, adim-
plens vero omnia ad omnes arios principatus nudus re-
despoliatus est, & ad paruum clamat transire calicem,
vt ostendat vere, quia & homo erat: reminiscens autem
& propter quod missus est, perficiat dispensationem ad
quam missus est; & clamat: *Pater non mea voluntas.* & *Spi- Matt. 26.*
ritus quidem promptus, caro autem infirma.

Sancti Athanasii de sermone contra Apollinarium *Athanaſ.*
facto in trinitate & incarnatione: Et quando dicit: *Pater*

Concil. Tom. 15.

E c

si possibile est, transeat a me calix iste : tamen non mea, sed tua voluntas fiat. & iterum : Spiritus promptus est, caro autem infirma : duas voluntates hic ostendit, tam humanam, quod est carnis ; quam diuinam, quod est deitatis. Humana quidem propter infirmitatem carnis recusat passionem, diuina autem eis est promptissima.

Eiusdem de sermone maiore contra Apollinarem facto pro fide: Contigit Lazarum post ægritudinem mori. Dominicus autem homo non infirmatus, neque nolens mortuus est, sed ex se venit ad mortis dispensationem, confortatus a Deo Verbo inhabitante sibi, qui dixit : *Nullus a me auferat animam meam: a me memetipso eam pono: potestatem habeo ponere eam, & potestatem habeo accipere eam.* Diuinitas ergo filii est, quæ ponit & accipit animam hominis, quem indutus est : perfectum enim assumpsit hominem.

Eiusdem de sermone contra Apollinarem facto per interrogationem & responsonem : Sed neque vacui & inefficaces iam intelligi possunt Dei Verbi diuini intellectus, nec iterum ineffabili ratione unitæ ad eum beatæ animæ, si videlicet non intelligere eam & non velle, substantiam eius interimit.

Eiusdem in libro quo dicitur, *Nunc anima turbata est: Etsi Deus fuisset in carne, & secundum carnem obedientiam impleuit, & voluntas carnis voluntati diuinitatis subiacuit, sicut & prædixit : Quoniam descendit de cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui me misit, patris: suam voluntatem dicens carnis, quoniam & caro ipsius facta est.*

Eiusdem de eodem sermone :

Oportebat autem moueri carnis eius voluntatem, subiaceere autem voluntati diuinæ : & sic hominum inobedientiæ soluuntur per hanc gloriosam obedientiam, qua Christus obediuit pro nobis.

Greg. Na-
zianzen.

Sancti Gregorii theologi de secundo verbo de filio : Septimum dicatur descendisse e cælo filium, non ut faciat voluntatem suam, sed eius qui misit eum. Si ergo ab eodem qui descendit, hæc dicta fuissent, dixissimus utique tamquam ab homine formari hoc verbum, non illo qui in Saluatore intelligitur : illius enim velle nec contrarium est Deo, deificatum totum.

Eiusdem de eodem sermone:

Namque illud sic intelligimus: *Pater, si potest fieri, trans-* Matth. 26.
eat a me calix iste: verumtamen non sicut ego volo, sed tua vo-
luntas praeualeat. Nec enim si possibile erat, aut non hoc
illum ignorare oportet, aut pro voluntate voluntatem
introducere.

Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis de sermone se- Gregorius
Nyssenus.
cundo contra Eunomium: *Quomodo Dominus, qui se-*
cundum Christum homo est, mundum sibi reconcilians
distribuebat animæ corporique beneficium, quod ab ea
fiebat hominibus, volens quidem per animam, tangens
autem corpore.

Eiusdem de sermone facto in pascha: Accedit lepro-
sus, defluxus iam & exterminatus corpore, quomodo
fiet in ipso a Domino mundatio? Anima vult, corpus tan-
git: per vtraque fugatur passio. *Recessit enim, ait, ab eo con-* Matth. 8.
tinuo lepra.

Eiusdem de eodem sermone:

Ad vtramque igitur hominis portionem competenter
deitate vnta, per vtraque clara signa erant sublimissimæ
deitatis; & corpore quidem connexam sibi deitatem, per
tactum sanitatem tribuens ostendebat: anima autem per
illam diuinam voluntatem, virtutem significabat diuinam.
Sicut igitur sensus tacti, corporis est proprium, ita
& animæ voluntaria motio.

Eiusdem de eodem sermone:

Iterum multa millia in * eremum eidem permanen- Marc. 8.
tes, ieunios non vult absoluere, manibus autem confrin-
git panes. Aspicis quomodo per vtraque, id est, animam
& corpus, vtrique cohærens diuinitas diuulgatur, & tam
operante corpore, quamque impetu voluntatis quæ in
anima perficitur.

Eiusdem de sermone contra Apollinarem facto: Hu-
iusmodi autem rationabili anxietate vna erit consola-
tio mysterii, vera confessio: quoniam formidare quidem
in passione, humanæ fragilitatis est, iuxta quod Dominus
ait, spiritum promptum esse dicens, carnem autem Matth. 26.
infirmam: suscipere autem dispensationem, diuinæ vo-
luntatis atque virtutis est. Quoniam igitur altera hu-
mana voluntas, & diuina altera est, loquitur quidem ut

Concil. Tom. 15.

E c ij

homo, quod infirmitati carnis congruit, qui nostraspaf-
fiones suscepit; producit tamen secundam vocem, excel-
sam & Deo dignam voluntatem confirmari, quam hu-
manam propter salutem hominum volens. Qui enim di-
xit, Non mea voluntas, humanam præsenti sermone si-
gnavit: addens autem, tuam, ostendit coniunctionem
propriæ diuinitatis ad patrem, cuius diuinitatis nulla est
differentia propter societatem naturæ.

Ioannes
Chrysoft.

Sancti Ioannis episcopi Constantinopolitani de sermo-
ne factō ad eos, qui ad Missas non occurserunt, & de
confusstantiali: Si igitur Patris & Filii vna voluntas est,
quomodo hic dicit, *Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut
tu vis?* Nam si in diuinitate quod dictum est, sit, hoc ali-
qua contradic̄tio erit: si autem de carne, habent ratio-
nem quæ dicta sunt, & nulla ex hoc criminatio fiet. Nec
enim nolle mori carnem, reprehensio extitit, quoniam
hoc naturæ est: ipse autem quæ naturæ sunt omnia, abs-
que peccato, & ostendit, & cum multa abundantia, vt
etiam hæreticorum obturet ora. Quando autem dicit,
*Si potest fieri, transeat a me calix iste: &, Non sicut ego volo, sed
sicut tu:* nihil aliud ostendit, nisi quia carnem vere indu-
tus est timentem mortem. Mortem enim timere, & du-
bitare, & anxiari, illius est.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioan-
nem.

Ioan. 12.

Nam & ego turbatus nunc non ita dico, vt fugiam.
Oportet enim portare quod accidit. Non dico, absolu-
me de hac hora, sed glorifica nomen tuum: hoc est, sub-
leua me iam in crucem. Multum ostendit quod huma-
num est, & naturam nolentem mori, sed præsentem vi-
tam desiderantem, ostendens quoniam non erat extra
humanas passiones. Sicut enim esurire non est crimen,
neque dormire, ita nec præsentem vitam desiderare.
Christus autem corpus habuit mundum de peccatis, non
enim naturalibus necessitatibus carnes. nam iam corpus
non erat.

Theophili-
lus.

Sancti Theophili episcopi Alexandriæ, de sermone fa-
ctō propter mulierem habentem fluxum sanguinis.

Matth. 27.

Licet enim Saluator noster in cruce dicebat: *Eli, Eli,
Lamasabathani*, quod interpretatur, *Deus meus, Deus*

ANNO CHRISTI 649. *meus, vt quid me dereliquisti?* sed non erat hic significatio, tamquam longe sit a patre, sed quoniam extra mortis tempus quod habet corpus circa vitam inhærens desiderium, hoc Saluator expressit, vt & ita ostendat non per quamdam phantasiam, sed quoniam veraciter nostræ similitudini coniunctus est.

Eiusdem de eodem sermone:

Sicut enim esurire, & fitire, & laborare non erant pro- *Marsh. 27.*
pria deitatis, sed corporalia signa: ita & quod dicitur, *Vt quid me dereliquisti?* corporalis vocis erat proprium, quod solet nusquam velle coniuncta vita carere. Licet enim & ipse Saluator dicebat hoc, sed proprie ostendebat corporis fragilitatem, manens virtus & sapientia Dei. Quia non alterius cuiusdam hominis, sed eiusdem Salvatoris erat corpus, quod de Maria sibi ædificauit: pro qua re dicebat: *Spiritus quidem promptus, caro autem infirma.* *Marsh. 26.*

Beati Seueriani episcopi Gabalensis, in eo quod scri- *Seuerianus.*
psit: *Pater, transfer a me calicem hunc:* & iterum: *Pater, salua *Marsh. 26.*
me in hac hora:* Sic enim ait: Praueniens Dominus, ora hæ-
reticorum oppilauit, vt ostendat, quia hoc passibile cor-
pus indutus est, quod tædet mortem, quod trepidat mor-
tis violentiam, quod tristatur & turbatur. In vitæ termi-
no dicit: *Nunc anima mea turbatur, tristis est anima mea usque ad mortem:* *Ioan. 12.*
non deitas mea, impassibilis enim est diuinitas, & imperturbabilis, & imperterrita. Spiritus quidem, ait Dominus, promptus, caro autem infirma. Ergo duas vo-
luntas declarat, vnam quidem diuinam, alteram autem humanam.

Item eiusdem de homilia dicta contra Iudæos, paganos & Apollinaristas: Vidisti eum communicantem pa-
ssionibus carnis, quæ sine peccato sunt. Aspice eum com-
municantem passionibus animæ, quæ sine peccato sunt. Passiones animæ sunt in peccato reputatæ, cogitationes malignæ seu turpissimæ. Hæ passiones animæ respicientis secundum spontaneam potestatem in peccatum. Sunt au-
tem eius aliæ passiones absque peccato, tristitia, timor, formido. Nemo timidus condemnatus est, nemo propter timorem reprobatus est, nullus propter tristitiam exhonoratus est: communes enim hæ passiones naturæ, & sine crimine, quæ foris peccata sunt. Sic itaque communica-

uit passionibus animæ, quæ foris peccata consistunt. Audi
Math. 26. eum dicentem: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* & ite-
Ioh. 12. rum: *Nunc anima mea turbatur.* Turba autem, timoris est
 operatio: vt ostendat per omnia hominis carnem, animam
 rationalem, & intellectum, & quæque sunt hominis abs-
 que peccato habentem, vt saluet perfecte hominem. Ne-
 mō enim hominum incolume habens cor in fide, dicit par-
 tem hominis assumpsisse Christum. Intende hic subtiliter,
 qui dicis non esse intellectum humanum in saluatoris car-
 ne. Ipse enim dixit, quoniam & tristitiam & conturba-
 tionem pertulit. Aut igitur dā intellectum naturalem tur-
 batum & tristatum, aut proiiciens eum, & Deum intro-
 dicens pro intellectu, ipsi utique connectis passiones.
Quid enim dicit? Absque intellectu anima non tristatur,
& timet, & conturbatur: impossibile est.

Cyrillus. Sancti Cyrilli episcopi Alexandriæ de libro Thesau-
 rum: *Quando videtur timens mortem, & dicens: Si po-*
test fieri, transeat a me calix iste: considera iterum, quo-
niam formidans mortem caro docebatur a Deo Verbo in-
duta hoc deinceps minime pati. Dicebat enim ad patrem:
Non sicut ego volo, sed sicut tu. Et non quidem timebat
ipse mortem, secundum quod Verbum est & Deus, sed
usque ad finem dispensationem perficere properabat.
Hæc enim erat patris voluntas. Habet autem & nolle mori,
eo quod caro mortem recusabat naturaliter.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Mat-
 thæum libro vndecimo:

Si enim non fecisset voluntariam, dum & nimis esset
contra voluntatem, passionem, qualis iam intelligatur
Matth. 26. occasio orandi atque dicendi: Pater, si potest fieri, transeat
a me calix iste?

Eiusdem de eodem libro:

Aspice vero, quomodo contra volentem extitit pas-
 sio Saluatoris: sed quia per omnia & omnino pati necesse
 erat, propter bona quæ ex passione opera sequebantur,
 pro nobis eamdem voluntariam fecit.

Eiusdem ex eadem interpretatione, libro duodecimo:

Recusat igitur calicem, crucifigentium odiositatem
 circa Deum vtpote ex hoc accusans: & supponit quidem
 timor passionis in ipso propter humanum, subster-

ANNO CHRISTI 649. nitur autem protinus per virtutem & potentiam inhabitantis Verbi. Intende enim, quomodo recusatio designat humanam in ipso, diuinitatis autem inflexible coruscauit statim. Dixit enim ad patrem, qui in cælis est: *Verumta-* Marth. 16. *men non sicut ego volo, sed sicut tu.* Deo decibiliter autem ex hoc ait. Nam per hoc quod Deus est, non est extra voluntates paternas.

Eiusdem ex interpretatione euangelii secundum Ioannem, volumine quarto.

O homo, nullatenus scandalizeris, quando audis dicentem: *Descendi e cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed* Ioan. 6. *eius qui misit me, patris.* Quod enim dicebamus ab initio, hoc iterum dicimus super causa definita, & clarum sermonem de hoc fecit Christus, docens, quod pro omnibus quidem mori spontaneum habet, eo quod ita volebat diuina natura: præter voluntatem vero, propter passiones crucis, & quantum ad carnem pertinet, recusantem passionem.

Eiusdem de eodem volumine:

Quoniam autem præter voluntatem videtur saluatori Christo, secundum quod homo erat, passio crucis, & ex ipsa rerum natura considerare nos oportet.

Eiusdem de eodem volumine:

Si moritur mors me non moriente, secundum carnem videlicet, transeat (ait) calix: verum quia non aliter hoc fiet, ait: Non sicut ego volo, sed sicut tu. Vides quomodo definiens quidem iterum, humana natura & in ipso Christo, quantum ad eam pertinet, reperitur: recuperatur autem per unitum ei Verbum ad valetudinem Deo dignam.

Eiusdem de eodem volumine:

Sed quoniam vere quidem præter voluntatem, pariterque spontanea videtur unigeniti passio crucis, iam quidem manifeste prædictum est. Assumamus autem de nuno subtiliores inuestigationes, legentibus veritatem pandentes.

De naturalibus operationibus.

Sancti Hilarii episcopi Pictaviensis & confessoris de sermone pro fide exposito:

Hilarius lib. 9. de trinitate.

Natus igitur vnigenitus Deus ex virginе homo, & secundum plenitudinem temporis in semetipso prouectus in Deum hominem, hunc per omnia euangelici sermonis modum tenuit, ut se Dei filium credi doceret, & hominis filium prædicari admoneret, locutus & gerens homo vniuersa quæ Dei sunt, loquens deinde & gerens Deus vniuersa quæ hominis sunt: ita tamen, ut ipso illo vtriusque generis sermone nunquam nisi cum significatione & hominis locutus & Dei sit.

Ambrosius. Sancti Ambrosii de sermone fidei:

Sileant igitur de sermonibus quæstiones, quia regnum Dei, sicut scriptum est, *non in persuasione verbi est, sed in offenditio[n]e virtutis*. Conseruemus distinctionem diuinitatis & carnis: vnuis in vtraque loquitur Dei filius, quia in eodem vtraque natura est. & si idem loquitur, non vno semper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis passiones. Quasi Deus loquitur quæ sunt diuina: quasi homo dicit quæ sunt humana, quia in ea substantia loquebatur.

Leo ponti- Sanctæ recordationis Romani præfusilis Leonis de sermone, ad sanctæ memoriae Flauianum episcopum Constantinopolitanum facto:

Operatur enim vtraque forma cum alterius communione quod proprium est, verbo scilicet operante quod verbi est, carne autem exequente quod carnis est: & vnum quidem eorum coruscat miraculis, aliud autem succumbit iniuriis.

Epist. 97. Eiusdem de epistola ad Leonem imperatorem directa: Licet & ergo in vno Domino Iesu Christo, vero Dei atque hominis filio, Verbi & carnis vna persona sit, quæ inseparabiliter atque indiuise communes habeat actiones: intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates, & sinceræ fidei contemplatione cernendum est, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinetur altitudo deitatis: quid sit quod caro sine Verbo non agit, & quid sit quod Verbum sine carne non efficit. Sine Verbi enim potentia nec conciperet virgo, nec pareret: & sine veritate carnis, obuoluta pannis infantia non iaceret. Sine Verbi potentia non adorarent magi puerum stella indice declaratum, & sine veritate carnis non iuberetur trans- ferri

Luc. 1.
Luc. 2.

Math. 2.

ANNO CHRISTI 449. ferri in Aegyptum puer, & ab Herodis persecutione subduci. Sine verbi potentia non diceret vox patris de cœlo missa: *Hic est filius meus dilectus, in quo mibi complacui.* & sine ^{Matth. 3.} veritate carnis non protestaretur Ioannes: *Ecce agnus Dei,* ^{Ioan. 1.} *qui tollit peccata mundi.* Sine verbi potentia non fieret redintegratio debilium, & viuificatio mortuorum: sine veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset necessarius fatigato. Et postremo, sine verbi potentia non se ^{Ioan. 10.} minus aequali patri confiteretur, & sine veritate carnis non idem diceret patrem se esse maiorem: cum catholica ^{Ioan. 14.} fides vtrumque suscipiat, vtrumque defendat, quæ secundum confessionem beati apostoli Petri, vnum Christum ^{Matth. 16.} Dei viuifilium & hominem credit, & Verbum.

Eiusdem de eadem epistola:

Cum ergo vnum sit Dominus Iesus Christus, & veræ deitatis veræque humanitatis in ipso vna prorsus eademque persona sit; exaltationem tamen, qua illum, sicut doctor gentium dicit, *exaltavit Deus, & donauit illi nomen,* ^{Philipp. 2.} *quod super omne nomen excellit*, ad eam intelligimus pertinere formam, quæ ditanda erat tantæ glorificationis augmento. In forma quippe Dei aequalis erat filius patri, & inter genitorem atque vniogenitum nulla erat in essentia discretio, nulla in maiestate diuersitas: nec per incarnationis mysterium aliquid decesserat Verbo, quod ei patris munere redderetur. Forma autem serui, per quam impassibilis deitas sacramentum magnæ pietatis impleuit, humana humilitas est, quæ in gloriam diuinæ potestatis evecta est, in tantam unitatem ab ipso^{*for. con.} conceptum virginis deitate & humanitate conserta, ut nec sine homine diuina, nec sine Deo agerentur humana.

Et post pauca: Nam secundum potentiam deitatis indifferenter omnia quæ habet pater, etiam filius habet: & ^{Ioan. 10.} quæ in forma serui a patre accepit, eadem in forma Dei etiam ipse donauit. Secundum formam enim Dei, ipse & ^{Ioan. 6.} pater vnum sunt: secundum formam autem serui, non venit facere voluntatem suam, sed eius qui misit eum. Et ^{Ioan. 5.} secundum formam quidem Dei, sicut habet pater vitam in semetipso, ita & filio vitam dedit habere in semetipso: secundum autem formam serui, tristis est anima eius ^{Matth. 16.} que ad mortem.

Concil. Tom. 15.

FF

Eiusdem ex eadem epistola: Licet autem ab illo initio, ex quo in vtero Virginis Verbum caro factum, hoc est, carnem assumpsit, nulla distinctio est inter utramque formam, per omne incrementum carnale vnius personae totius temporis actiones factae sunt. Verumtamen haec omnia quae inseparabiliter facta sunt, per nullam commixtionem confundimus, sed cuius sit forma, per qualitates operationum sentimus.

Dionysius
Areopagita.

Sancti Dionysii Areopagitae episcopi Atheniensis de sermone diuinorum nominum, capitulo secundo: Discreta est autem benignissima circa nos Dei operatio per hoc, quod secundum nos ex nobis integre & vere substantialiter plasmari voluit Verbum, qui supra substantiam esse cognoscitur, & operatus est & passus, quanta humanae eius operationi congruunt praeципua ac probabilitia. In his namque Pater & Spiritus nulla ratione communicauit, nisi quis dixerit secundum benignissimam & misericordem voluntatem, & per omnem sublimissimam & ineffabilem Dei operationem, quam operatus est, similis nobis factus, incommutabilis, eo quod Deus & Dei Verbum.

Eiusdem de epistola quarta ad Gaium facta. Est autem nihilominus sublimis substantiae plenus, qui semper excellit substantia. Vnde per eius sublimem substantiam in substantiam veraciter veniens, super substantiam substantia factus est, & super hominem operabatur humana: & ostendit virgo super substantiam pariens, & aqua instabilis materialium & terrenorum pedum subleuans pondus, & non cedens, sed summa potentia ad indiffusionem consistens.

Iustinus
martyr.

Sancti Iustini philosophi episcopi & martyris, de libro tertio trinitatis, capitulo septuaginta: Sicuti unus est homo, habet autem diuersas naturas duas, & secundum aliud quidem cogitat, secundum aliud autem quod cogitatum est operatur, anima quidem intellectuali cogitans veluti nauis compaginem, manibus autem quod cogitatum est ad effectum perducens: ita filius unus existens, & duas habens naturas, per aliam quidem diuina signa operabatur, per aliam autem humilia suscipiebat.

ANNO
CHRISTI
649. Eiusdem de eodem capitulo: Sicuti luminis, quia lumen
est, vnam operationem nullus separauit capabilis eius
corporis, verbo autem diuidens significat naturam, cu-
ius est propria operatio: ita in vno filio Dei omnem qui-
dem operationem nullus separauit ab vnius filiationis:
* naturae autem, cuius est proprium quod celebratur, ver-
bo significauit.

Eiusdem de eodem capitulo: Christus autem non ex
deitate & humanitate factus est, Christus aliis existens
præter duo, sed & Deus & homo vtraque consistit, Deus
quidem intelligendus per signa operationum, homo au-
tem ostensus per similitudinem passionis naturæ.

Eiusdem de sermone facto ad paganos: Est enim ve-
re Dominus, Deus simul & homo: & gloriofa quidem se-
cundum præcipuam naturam operabatur, humilia vero
secundum inferiorem naturaliter sustinebat.

Sancti Athanasii episcopi Alexandriæ, de sermone ^{Athanas.}
contra Arianos tertio: Hæc antea necessario examinauim-
us, quatenus si videremus eum tamquam per organum
proprium corpus diuinitus aliquid agentem aut loquen-
tem, sciamus quoniam Deus existens hæc operatur:
si videremus humane loquentem ac patientem, non i-
gnoremus quoniam carnem indutus factus est homo,
& ita hæc agit & loquitur. Vniuscuiusque enim opus cog-
noscentes, & vtraque ex vno actitata intendentes vel
intelligentes, recte credamus, nunquamque errare va-
leamus.

Eiusdem de eodem verbo: Ad ultimum enim & pro-
pter nos factus est homo, & carnaliter, sicut ait Aposto-
lus, inhabitauit deitas in carne, simul ut dicatur Deus
existens, proprium habuit corpus, & hoc organo usus,
factus est homo. Vnde propria quidem eiusdem illius
dicuntur, quoniam in ipso erant, qualia sunt, esurire, si-
tire, pati, laborare, & similia, quorum caro est capabilis.
Ipsius autem Verbi propria, qualia sunt, mortuos susci-
tare, cæcos videre facere, & mulierem fluxum sanguinis
habentem curare: quæ videlicet per proprium corpus
ipse efficiebat.

Eiusdem de dogmatica epistola facta ad Antioche-
nos: Propterea Deus quidem dicitur Verbum, natu-
Concil. Tom. 15. Ff ij

te autem dicitur homo, quatenus utraque sit idem naturaliter & veraciter: Deus quidem sempiternitate deitatis, & ut creator creaturæ: homo autem per natuitatem ex muliere, & incrementum aetatis: & Deus quidem per vivificas beneficentias, atque potentiam diuinæ operacionis: homo autem per similitudinem compassionum, & nostrarum infirmitatum.

Eiusdem de sermone euangelii secundum Matthæum,
Matth. 12. quo ait: *Qui dixerit verbum contra filium hominis: propterea enim Deus existens, & homo factus, ut Deus quidem suscitauit mortuos, & verbo omnes sanans, veritatem & aquam in vinum: nec enim erant hominis huiusmodi opera. Ut autem carnem indutus, sitiebat, & laborabat, & passiones sustinebat. nec enim erant haec propria deitatis.*

Eiusdem de eodem sermone post pauca: Fiebant autem haec non separatim, & secundum qualitatem eorum quæ fiebant, ut ea quidem quæ corporis sunt, absque deitate; quæ autem deitatis, absque corpore ostenderentur: sed coniunctim omnia fiebant, & unus erat qui perficiebat Dominus.

Eiusdem de eodem verbo: Hæretici quidem secundum suam instantiam irati sunt, & alii corporalia Saluatoris inspicientes, negauerunt hoc, quod *in principio erat Verbum.* Alii autem ea quæ deitatis sunt considerantes, ignorauerunt hoc, quod *Verbum caro factum est.* Sed fidelis & apostolicus vir, sciens Domini miserationem, inspiciens quidem signa deitatis, miratur Dominum qui in carne est. Iterum autem videns & propria corporis, obstupescit, considerans in eis diuinitatis operationem.

Basilius. Sancti Basili ex epistola ad beatum Amphilochium facta: Attamen fideliter consideranti cernendum est, quia multa & a parte hominis Dominus loquitur. Nam, *Da mihi bibere, vox est corporalem vtilitatem perficiens.*

Ioan. 4. Sancti Gregorii episcopi Nyssanensis, de sermone quarto contra Eunomium: Sicut enim non est proprietates carnis in eo quod ab initio est Verbum, aspicere: ita denuo neque deitatis propria in natura humanitatis considerare. Propterea commixta de Domino doctrinam per sublimia & Deo digna, quamque per hu-

*Gregorius
Nyssenus.*

ANNO
CHRISTI
649. milia & humana vtrorumque nominum vtrique, qui in
Saluatore intelliguntur, competenter aptamus: & huma-
na quidem ad hominem, sublimia vero ad deitatem.

Eiusdem in hoc, vbi dicit: *Beati qui esuriunt.* Absque ci- Matth. 5.
bo enim quadraginta dies manens, post eos esuriuit. Dedit Matth. 4.
enim quando voluit naturæ tempus propria operari.

Eiusdem de eodem tertio libro contra Eunomium,
volumine decimo: Si enim palpabili & visibili cibo &
potu disponebatur, & hominibus vnigenitum atque fra-
trem, & quanta circa corporalem videntur naturam,
omnia hæc & in deitate aspiciunt, dicant & de vnigenito
Deo & hæc, & quanta voluerint: testentur ei & ambu-
latorium operationem, & localem migrationem: quod
vtique proprium est eorum qui in corpore circumscri-
buntur.

Sancti Amphilochii episcopi Iconii, in eo quod dictum Amphilo-
chius.
est, *Pater maior me est.* Nec enim absque voluntate causa Ioan. 14.
exitit, sed spontanea est passio. *Vado & venio ad vos.* Va-
do & venio: vtraque sicut homo transmigro: sicut Deus
autem inseparabiliter vobiscum sum. Vado homo per
mortem, venio autem iterum per resurrectionem homo.

Sancti Epiphanii de capitulo septuagesimo septimo, Epiphan.
facto in euictione Marcionis: *Quomodo confractio pa-
nis perficitur, o Marcion?* per phantasiam, * aut operan-
te carne, pondus habente secundum veritatem? Resur-
gens namque a mortuis, in eodem sancto corpore resur-
rexit secundum veritatem. Propterea & panem confregit
secundum veritatem.

Sancti Cyrilli episcopi Hierosolymitani de homilia di- Cyrillus e-
pis copus
Hierosol.
cta in euangelium, vbi Dominus aquam in vinum conuer-
tit: Studuit per omnia neque innotescere suam deitatem,
neque in toto abscondere studuit: non innotescere, pro-
pter eos qui tunc fuerūt: studuit non abscondere, propter
eos qui postea: sed ostendere tam deitatis suæ, quamque
humanitatis eius claras operationes, vt neque diuina vir-
tus obceletur, neque humana natura minime credatur.

Eiusdem de eodem verbo: *Natus est, miracula fecit,*
ostendit duplēm operationem: *Passus quidem vt ho-
mo, operatus autem vt Deus:* idem ipse non alter & al-
ter, quamvis aliter & aliter.

Ioannes
Chrysoſt.

Item sanctus Ioannes episcopus Constantinopolitanus in sermone de vidua, quæ duo minuta obtulit, cuius initium, Simplex quidem ieunii appellatio, sic ait: Etenim in aliis copulatarum naturarum diuersa est operatio humanitatis & deitatis, diuersa fortitudo; & ut apertius dicam, deorsum fatigatur, & sursum continet & elementa: deorsum esurit, & desuper pluuias ministrat: deorsum formidat, & sursum intonat: deorsum iudicio afflittit, & desuper seipsum aspicit. Circa misericordiam autem concurrit duplex operatio, quoniam qui desursum de cherubim intercedit misericordibus, ipse ante gazophylacium sedens, probat misericordes.

Marc. 12.
Lvc. 21.

Item eiusdem in Thomam apostolum: Hæc audiens, mundaui animam a perfidia, exutus sum ambiguam mentem, recepi confidentiam, tetigi corpus gaudens & tremens, expandi cum digitis & animæ oculum, & duas iam operationes cognoui.

Cyrillus A-
lexandrin.

Sancti Cyrilli episcopi Alexandriæ ex interpretatione epistolæ ad Hebræos: Si autem perfectos nos fecit per aquam & spiritum, quomodo non operatus est diuine pariterque humane, idem consistens & tamquam in uno, Deus pariter & homo?

Eiusdem de Thesauris, capitulo vigesimo secundo: Homo factus est Dei Verbum, non ut iterum sicut Deus ante humanationem omnia loquatur & operetur, sed ut sapientius propter utilitatem dispensationis quæ cum carne est, & sicut homo loquatur aliqua. Hanc ergo habente mysterio virtutem, quomodo non est ineptum scandalizari auditores, cum aliquid ut homo loquatur? Loquitur enim ut homo: loquitur autem & sicut Deus, habens in utrisque potestatem.

Eiusdem de Thesauris: Ergo quæ de Deo decenter dicta vel acta sunt, ostendunt saluatorem Christum Deum: & iterum quæ secundum hominem dicta vel peracta sunt, ostendunt veraciter hominem: hæc est enim mysterii virtus.

Euphre-
mius episc.
Antiochen.

Sancti Euphremii episcopi Antiochiæ, ex scriptis contra Seuerum hæreticum ab eodem factis, capitulo quinquagesimo sexto: Nunc autem incarnatum Deum Verbum operatum hanc operationem confitentes, aliqua

ANNO CHRISTI 649. quidem competenter dicimus ad carnem naturæ facta
fuisse, alia vero propter deitatis sublimem naturam. Ideo-
que & hic duæ sunt operationes.

Sancti Ioannis episcopi Scythopoleos, de sermone o-
ctaui contra Seuerum hæreticum, capitulo tertio: Cer-
nis quia vnius eiusdemque Domini nostri Iesu Christi
duas videmus operationes, deitatis eius & humanitatis,
sine partitione atque immutabiliter?

Sancti Anastasii episcopi Antiochiaæ de satisfactione, exposita pro epistola apostolica memorie Leonis papæ: Sicut enim nutriri & clementari non est deitatis, ita fuscitare mortuos non est humanitatis: vtraque tamen eiusdem deitatem temperantis humanitati, ut conde-
cet, non in confusionem, sed in vnitatem. Inconfuse ergo duæ quidem sunt operationes, sicuti & essentia: vnum autem operator, Deus pariterque & homo idem existens.

Sancta Synodus dixit:

Domini Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi perficien-
tes cum summa deuotione sancti patres verbum, datam
eis lucernam ab eo gratia atque scientia non vtique sub *Matth. 3.*
modio absconderunt infructuosæ obscuritatis, sed super
candelabrum sustulerunt salutiferæ doctrinæ, quatenus
resplendeat omnibus qui in domo sunt, id est, populis
catholicæ ecclesiæ, ne vnuquam offendat pedem ad lapi- *Psalm. 90.*
dem hæreticæ perfidiae quisquam de his qui confitentur
Dominum & venerantur. *Vos enim estis*, sicut dicit Do- *Matth. 5.*
minus, *lumen mundi & sal terræ*, quod omnem errorem
hæreticum expurgat, & putredinem passionum terreni
intellecitus per virtutem eorum & veritatem desiccat.
Vnde præcipiebat, dicens: *Luceat lux vestra coram homi-
nibus*, quatenus videant bona opera vestra, & recta do- *Ibidem.*
gmata, atque glorificant patrem vestrum, qui in cælis
est. *Quæ vtique & nos per lectionem venerabilium ser-
monum eorum perspicientes, ipsum quidem glorificaui-
mus patrem luminum, ex quo omne datum bonum, &* *Iac. 1.*
omne donum perfectum mandatum est eis, ad plenitu-
dinem catholicæ eius & apostolicæ ecclesiæ: accusatores
autem eorum merito reprobauimus, tanti luminis ob-

umbrare nitentes veram confessionem per nouitatis
commentum , pro quo , sicut ait beatus Isaías , *Non est pax ,*
dixit Deus meus , impiis. Clamare ne cesses : quasi tuba exalta
vocem tuam , & annuntia populo meo scelera aduersariorum ,
quanta malignati sunt aduersus sanctos patres & Synodos
catholicæ ecclesiæ. Necesse est enim in omnem terram
exire nostrum super hanc rem sonum , & in fines orbis
terrarum sermonum nostrorum consonam virtutem , vi-
delicet pro cautela orthodoxorum populorum ; & omni-
bus manifestum facere , quoniam in scripto & sine scri-
pto sanctos patres calumniati sunt , sicuti & sancta quin-
que Concilia , Cyrus , Sergius , Pyrrhus & Paulus. Deui-
cti sunt autem contra suam temeritatem mentiti , qui
nunquam per quemlibet modum aut verbo intellexe-
runt aut prædicauerunt , quæ orthodoxi patres dixisse si-
ue intellexisse noscuntur , & in his testantur verba eo-
rum , quæ super omnem radium solis nitescunt ; sed &
veritas prædicationis eorum , vbique omnibus eos publi-
cantes , qui nobis in præsenti relecti sunt , quique tradi-
derunt nobis in primis quod accepisse noscuntur , vnum
eumdemque confiteri Dominum Deum nostrum Iesum
Christum , ex duabus & in duabus existentem naturis ,
substantialiter vnitis inconfuse & indiuise , & duas vnius
eiusdemque sicuti naturas , ita & naturales veraciter esse
voluntates , id est , diuinam & humanam : & duas essentia-
les operationes , diuinam & humanam : neque transitorie
hæc aut postpositiue , neque in hoc ipsum specialiter mi-
nime habentes omne studium sermonis eorum , sicut ad-
uersarii garriunt , & in hoc detrahentes propter suam hæ-
resim venerabilibus patribus , dum dicunt nihil de volun-
tatibus vel operationibus Saluatoris nostri definitiue eos
exposuisse. Ecce etenim non solum definitiue , sed & do-
gmatice & syllogistice , ac naturaliter demonstratiue , &
secundum scripturas agonistice , & per exempla , & compen-
diose per omnem modum & verbum intellectualis
eorum & prudentissimæ doctrinæ , vt pote legitime & vi-
riliter pro ipso incarnato Deo Verbo contradictibus
resistentes , & repugnantes hæreticos , Arium , Apollina-
rem & Nestorium , & omnes omnino sequentes impieta-
tes illorum : eiusdemque vnius Christi Dei voluntates &
opera-

Isa. 48. &
57. 58.

Psalm. 37.

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO CHRISTI 649. operationes professi sunt, & profiteri prædicauerunt, per numerum & nomina hæc proferentes, per pronomina, per alterius intellectum, per eiusdem significationem, per qualitatem, per proprietatem, per virtutem, & compendiose omne verbum & positionem, per quam potuisset approbari earumdem voluntatum & operationum vera fide dictio & constantia: id est, per numerum, ex hoc quod dicunt in uno eodemque Christo duas voluntates & operationes, & duplicem operationem: per nomina, ex hoc quod dicunt diuinam voluntatē & humanam voluntatem, deificantem & deificatam, & iterum diuinam operationem & humanam operationem: per pronomina vero ex hoc, quod dicunt aliam voluntatem esse diuinam, & aliam humanam, & aliam atque aliam operationem: per alterius autem intellectum ex hoc, quod dicunt, quoniam quæ alterius generis sunt, siue naturæ, similem operationem habere nullus sapiens dabit: per eiusdem autem significationem ex hoc quod dicunt, quoniam quæ eiusdem operationis sunt, vtique eiusdem substantiæ confitentur, & communio voluntatis unitatem ostendit substantiæ. Per qualitatem vero ex hoc, quod dicunt, sicuti habent diuersam substantiam & qualitatis rationem, ita & diuersam operationem. Per proprietatem autem ex hoc, quod dicunt: Si enim tantum possibile est quidquam de diuinis proprietatibus inesse alicui, qui non est eiusdem substantiæ, & ita potest esse quomodo & ipsa deitas; dic mihi quid est quod impedit, vt iam omnia quæ sunt deitatis, cedant? Quidnam ex hoc evenit? Confusa sunt omnia nobis, & alta cedent in ima, ima autem ascendent in alta. Per virtutem vero ex hoc, quod clamant: Quæ eadem operatione & eadem naturali virtute vtuntur, eiusdem esse substantiæ modis omnibus necesse est, & nulla natura alterius substantiæ vel generis indissimiliter habebit potestates & operationes. Et hæc quidem ipse sanctorum Deus Dominus noster Iesus Christus multifarie multisque modis per sanctos patres de seipso locutus, illuminauit nobis fidem suam orthodoxam, sic & intransgressibiliter tenere eam, sicuti patres prædicauerunt. Huius autem orthodoxæ fidei extraneos esse & alienos, vtpote denegantes eam in scripto, memo-

Concil. Tom. 15.

Gg

ratos auctores nouitatis , & impia eorum conscripta .
Propterea & hos , & ea quæ ab eis confecta sunt dogma-
ta reprobantes secundum statuta venerabilium patrum
sive præcepta , qui hoc facere nobis per omnia præci-
piunt , dogmata & sermones sanctorum patrum vno cor-
de & ore vnanimiter ac consonanter omnes firmamus ,
nihil addentes , nihil subtrahentes de his quæ ab ipsis tra-
dita sunt nobis , sive credimus , sicuti patres credide-
runt : ita prædicamus , quomodo docuerunt . Quæ san-
ctæ & vniuersales quinque Synodi tradiderunt , intrans-
gressibiliter retinemus , definitiones eorum seruamus ,
decreta eorum integre confitemur : ita definimus , quo-
modo illi per proprios sermones promulgauerunt . Qui
easdem sanctas Synodos & venerabiles patres minime
fuscepit , condemnatus est : qui omnia ab eis prædicata
& definita minime fuscepit specialiter & confitetur , con-
demnatus est : qui qualemcumque hæreticorum & ab-
ominandam vocem comprobat & fuscepit , condemnatus
est . His igitur ita a nobis pie definitis , consequens
est , vt sicuti per sanctos patres discrepantem ab eis sen-
sum contrariorum approbauimus , ita & per hæreticos
consonantiam prædictorum temeratorum , quam ha-
bent cum illis , ostendamus . Scriptum est enim : *Ecce ego
super te , dicit Dominus Deus omnipotens , & reuelabo posterio-
ra tua in facie tua , & ostendam gentibus opprobrium tuum , &
regibus ignominiam tuam . Et iactabo super te abominationem
secundum immunditiam tuam , & ponam te in exemplum . Et
erit : omnis qui te viderit , resiliet a te , & dicet : Mis-
erirma hæresis aduersariorum , quis plorabit super eam ?*
Ideoque oportet iterum detegere opprobria præsum-
ptorum ante faciem illorum , vt omnibus aperiamus ,
quorum hæreticorum immunditiam in semetipſis per
suam nouitatem portantes , sanctis patribus & venerabili-
bus quinque Conciliis in deceptione simpliciorum se
concordare mentiti sunt . Deducantur igitur nobis in me-
dium codices infidelium hæreticorum , hoc est , eorum
testimonia , per hos quorum interest , ad conuincendam
hæreſeos illorum insaniam .

ANNO
CHRISTI
649. Theophylactus primicerius notariorum apostolicæ sedis, dixit:

Secundum sacram præceptionem vestræ beatitudinis, excepta a nobis testimonia de codicibus hæreticorum afferens, præ manibus habeo: quid præcipitis?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicæ urbis Romæ, dixit:

Producta testimonia hæreticorum suscipiantur, & in approbatione consonantia nouitatis præsumptorum, qua contra fidem orthodoxam cum denominatis hæreticis detinentur, lectioni vulgentur.

Et accipiens Theodorus notarius regionarius apostolicæ sedis, de Græco in Latinam vocem translata, relegit in his.

Item testimonia hæreticorum: Lucii Ariani, episcopi quondam Alexandriæ, de sermone dicto in pascha: Vbi igitur necessaria erat anima, vt perfectus homo coadetur Deo? Propterea veritatem clamat Ioannes: *Verbum caro factum est*; compositum est carni; non autem & anima, sicut hi qui nunc pro fide negotiantes asserunt. sed quidem carni vnitum erat, & unus factus est cum eo. Nam quomodo unus Christus, nisi una persona, una composita natura, sicuti hominis, qui ex anima & corpore extat, cognoscimus? Si autem & animam habuit, sicuti adulteratores adulteratas nunc ecclesias docent, oppugnant se motus Dei & animæ, quoniam remouet horum utrumque, & in diuersas operationes ducitur.

Apollinaris hæretici contra Theodorum, vbi ait: Organum & quod mouet, vnam solet perficere operationem. Quorum autem vna est operatio, horum vna est essentia. Una ergo essentia facta est Verbi & carnis.

Eiusdem de sermone scripto ad eos, qui contra diuinam incarnationem Verbi certant propter homousion: Et Iudei corpus crucifigentes, Deum crucifixerunt, & nulla diuisio Verbi & carnis in diuinis scripturis reperiatur: sed est una natura, una subsistentia, una operatio.

Eiusdem de sermone diuinæ incarnationis: Vbi ad similitudinem hominis dictum est, & non reminiscuntur, quoniam haec voluntas propria dicitur non hominis,

Concil. Tom. 15.

Gg ij

qui de terra est, sicut ipsi arbitrantur, sed Dei qui e cælo
descendit.

ANNO
CHRISTI
645.

Item eiusdem in sermone, qui superscriptus est in Epiphania incarnationis Dei: Vnus enim Christus diuina tantum voluntate mouebatur, secundum quod & vnam eius nouimus operationem, in diuersis miraculis & passionibus vnius eius naturæ procedentem. Deus enim carnem indutus est, & creditur.

Matth. 26. Item subsequitur: Et quod dicitur: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste: verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat:* non alterius & alterius voluntatis significationem habet, & non sibi inuicem conuenientis, sed vnius & eiusdem diuine operantis, dispensatiue autem mortem recusantis: quia Deus fuit carnem ferens, qui hoc dicebat, nullam habens in voluntate differentiam.

Polemon
hæreticus.

Polemon discipulus Apollinaris, de contradictionibus factis aduersus sententias patrum: Totus enim Deus erat Christus, & perfectione carnis vnitus & factus homo, non vertibilem sensum sibi commiscens, voluntatis naturaliter in contraria versum, sed ipse sibi tantummodo factus est sensus, inuertibili voluntate diuina omnia operatus est: sed non aliud quidem diuine, aliud autem deificatum, secundum Cappadocem Gregorium: nam & vertibilem: quoniam hoc quod potuit deificari, & terra fieri vtique potuisset secundum primum Adam.

Eiusdem de sexta epistola ad Timotheum: Qui duas voluntates dicit Christi secundum eos, qui dudum & nunc inflantur, aut vnum duos quosdam introducit Christos, sibi inuicem non solum natura, sed & odiositate diuisos, aut se sibi oppugnantem docet. Vbi enim dualitas, diuisio est per omnia.

Seuerus
hæreticus.

Seueri hæretici de prosphonetico sermone facto in Daphne, in martyrio sanctæ Euphemiæ, vbi sic ait: Anathematizamus autem Synodus Calchedonensem, sed & tomum Leonis præsulis Romanæ ecclesiæ, & eos qui dicunt vel dixerunt, in duabus naturis vnum Dominum nostrum Iesum Christum post ineffabilem & incomprehensibilem vnitatem, & sequenter earum duas operationes aut proprietates.

Item eiusdem ex epistola ad Eleusium, vbi ait: An-

ANNO CHRISTI 649. thematizamus ergo eos, qui in duabus naturis definierunt vnum Christum, & singularum naturarum opera propriaprofitentes.

Item eiusdem Seueri ad Sergium grammaticum, vbi ait: Quoniam igitur vnum est operans, vna est eius & operatio, & motio operaria.

Item eiusdem Seueri aduersus sanctam memoriam Ioannem episcopum Cæsareæ Palæstinæ: Vna enim est operatio, id est motio operaria, sicuti & vox incarnati Verbi.

Eiusdem ex epistola ad Oecumenium prima: Proprietas autem in operationibus, de qua Leo Romanæ vrbis præfus dixit: Operatur vtraque forma cum alterius communione hoc quod proprium est: nullatenus apud orthodoxos proprietas nominabitur.

Item qui supra, in eadem epistola: Anathematizamus eos, qui post vnitatem duas dicunt naturas, hoc est, duarum naturarum operationes, aut duas proprietates.

Apollinaris hæretici de sermone incarnationis, capitulo decimotertio: Dum caro ex alio habeat motionem, vti que ab illo qui mouet & dicit eam, * qualisque fuerit, & non perfecte animal per se consistit: sed vt animal perfectum efficiatur, composita in vnitate principali copulata est & composita, cælesti principali similis facta est secundum passibile eius, & accipiens diuinitatem sibi * familiatam secundum actuum: sic namque vnum animal per mouentem & qui mouetur consistit, & non duo, aut ex duobus perfectis seque mouentibus.

Themestii hæresiarchæ Agnoitarum, hoc est, ignorantiæ, & de parte Seueri, de secundo sermone, capitulo quadragesimo primo, dato Theodoræ imperatrici ab hæresiarcha Theodosianorum.

Nec enim quia sacratissimus Athanasius duas voluntates dixit Christum ostendere tempore passionis, iam & duas voluntates ei debemus imponere, & has sibi inuicem impugnantes secundum has duas intentiones: sed pie intelligamus, vtpote vnius Emmanuelis vnam voluntatem modo humane, modo diuine moueri.

Eiusdem de tertio sermone aduersus Colluthum facto, capitulo 52. vbi satisfacit pro tomo Theodosii.

Vnam dico Emmanuelis notitiam & operationem, sic-

Gg iij

uti & voluntatem. Attende igitur: sic inuertibilis vt Deus & omnium passionum superior, humana dignatione motus secundum voluntatem securat passionem. Iterum autem diuina dignatione ad passionem confidit: & per carnem horum vtrumque.

Eiusdem ex epistola dicta ab eo pro Salamitanis:

Vna quidem erat notitia in Christo, sicuti & voluntas & operatio, quoniam vnius erat cognoscens, sicuti volens & operatus.

Eiusdem de sermone facto ad Charisium monachum: Christi namque, vtpote vnius, vnam dicimus notitiam & operationem.

Eiusdem de scripto facto ad Constantimum episcopum Laodicensem:

Vnam esse dicimus ipsius Christi operationem, sicuti & naturam.

Colluthi haeretici de satisfactione facta protomo Theodosii:

Si vna est Christi voluntas, sicut tu dicis, aliquando quidem * decibiliter, aliquando autem humane mota, sic vti-^{fina} que & non aliter, & vna vnius notitia est.

Theodori impii Mopsuesteni de secundo sermone, pro miraculis facto:

Volo, mundare, leproso dicens Saluator, ostendit vnam esse voluntatem, vnam operationem secundum vnam eamdemque potestatem productam non verbo naturæ, sed dignationis, per quam vnitus est Deo Verbo, qui per præscientiam ex semine Dauid postea homo factus est, ex ipso vtero familiaritatem ad eum affectualem habens.

Eiusdem de sermone incarnationis:

Secundum præscientiam Verbi ostensus, qui natus est ex virgine sine semine homo, non est * recernitus a Verbo, per similitudinem mentis eidem copulatus, per quam dignatione vniuit eum sibi, & monstrauit eum secundum operationem indissimilem sui, auctoritatem & potestatem eamdem inseparabilem habentem, atque adorationem pari lege non discrepantem.

Execrabilis haeretici Nestorii libro secundo, quem scripsit * Epiphanius Myseos:

Colluthus
haereticus.
Theodorus
Mopsueste-
nus.
Matth. 8.

Deo do-
cibiliter.

ANNO CHRISTI 649. Inconfusas custodimus naturas, non secundum substan-
tiam arbitrio tantum copulatas. Propter quod earum v-
nam voluntatem, & operationem, & dominationem vide-
mus, dignitatis æqualitate ostensas. Deus enim Verbum as-
sumens quem prædestinavit hominē, per potestatis ratio-
nem ad eum non est secernitus propter præscitū affectum.

Eiusdem ex eodem libro sermone quarto:

Non aliud erat Deus Verbum, & aliud in quo factus est
homo: sed vna vtrorumque persona, dignitate & honore
adoranda ex omni creatura, nullo modo aut tempore dis-
sensione voluntatis aut tractatu diuisa.

Eiusdem ex epistola ad Alexandrum Hieropolitanum
emissa:

Duarum naturarum vna est auctoritas, vna virtus, vna
potentia, & vna persona secundum vnam dignitatem &
eumdem honorem.

Pauli diaconi Persæ Nestoriani de sermone iudicii:

Paulus Ne-
storianus.

Quoniam substantialiter Dei Verbi ad hominem, quem
assumpsit, non est vnitio facta, non est vna natura effecta.
Si autem vna natura facta non est, vna substantia vnius
personæ Christi facta non est. Ergo secundum dignatio-
nem vnitio facta est, voluntate & similitudine mentis de-
tenta, quatenus & differentia naturarum inconfusa osten-
datur, & dignationis mysterium singulari voluntate pro-
betur.

Themestii hæretici ad eos qui dicunt, pro eo quod vna
est Deo decibilis operatio, omnium habuit scientiam hu-
manitas eius: Vna existente simpliciter operatione in
Christo, qualis quandoquidem aut erit Deo decibilis, aut
humanitatis digna? Nam vnum erat, qui operabatur in
omnibus, incarnatum videlicet Dei Verbum.

Eiusdem de satisfactione ad generalitatem monacho-
rum exposita pro viginti capitulis:

Vnam quidem semper de toto dicimus operationem,
tam in diuinis signis, & in his quæ humane operabantura
Christo.

Eiusdem de satisfactione facta secundum querelas ne-
fandissimi: Vna namque aliter Christi scientia, quoniam
& operatio. Nam vnum erat atque idem, qui cognoscebat
& operabatur siue humana, seu Deo decibiliter.

Eiusdem ad Marcellum presbyterum, & Stephanum diaconum: Et in alia epistola, honorabiles patres, petiui-
mus vestram sanctitatem minime molestari contra nos,
quoniam diximus vnam Christum eamdemque habere
scientiam seu operationem.

Eiusdem ad eosdem: De hoc quod scribitis sanctissimi
sapienti, quoniam vnam quidem oportet dicere Christi o-
perationem, minime autem adiicere, eamdemque, sapienti
quidem vobis satisfecisse dinoscor, sed & nunc eadem
scribo.

Colluthus
haereticus.

Colluthi ex rescriptis contra Themestium pro Theodo-
sio: Huius sensus & beatissimus papa noster Theodo-
sius, vnam Deo decibilem operationem in Christo asse-
ruit, non ad differentiam eorum quae perficiuntur, inspi-
ciens, sed ipsam operariam virtutem innuens Salvatoris.

Iulianus
haereticus
episcopus.

Iuliani haeretici quondam Halicarnassensis episcopi, de
sermone contra Manichaeos:

Si quis post ineffabilem & incircumscriptam vnitio-
nem ausus fuerit dicere duas naturas, aut duas substantias,
aut duas operationes, vtpote duas personas dicens, &
duas subsistentias, anathematizetur.

Theodos.
haereticus.

Theodosii haeretici Alexandriæ, de tomo ab eodem
scripto Theodoræ Augustæ:

Reliquum est, vt vna sit operatio ex vtrisque deifica,
quoniam vnius esse & eiusdem dicimus Deo decibilia om-
nia, atque irreprehensibiles passiones.

Item eiusdem: Vnam esse Deo dignam operationem
compositi Christi secundum eius humanitatem, sancti &
sapientes patres prædicauerunt.

Theodulus
Neftoria.

Theoduli Nestoriani in secundo libro, quem scripsit
de consonantia noui & veteris testamenti: Vna ergo di-
gnitas imperatoris & imaginis, vna autem vtriusque ope-
ratio. & post paululum: Evidenter etiam inquit, & ho-
norem regalem ab omnibus assumit, quia iam vna est di-
gnitas imaginis & præstaurantis eam. Deo autem vna est
in ambobus operatio.

Colluthus.

Colluthi de satisfactione pro Theodosio haeretico:
Facta vna est Christi voluntas, & aliquando quidem diui-
ne, aliquando autem humane mouebatur. Sic enim, &
non aliter, vna vnius scientia.

Seue-

ANNO CHRISTI 649. Seueri hæretici de conscriptis eius ad Ioannem hæreti-
cum, quondam episcopum Alexandriæ:

Secundum adiectionem & innouationem fidem definiuit Calchedonensis Synodus, & diuisit in duos vnum incarnatum & humanatum propter nos Deum Verbum, saluatorem nostri generis & redemptorem, in duabus naturis eum intelligi dicens, & earum naturarum operationes & proprietates post incircumscriptam ineffabilem vnitatem, & tomum Leonis Romanæ ecclesiæ præfulis in expositione propriæ definitionis prædicta Synodus amplexa est, columnam eum rectæ fidei appellans.

Colluthi de satisfactione pro tomo Theodosii facta: Colluthus.
De operatione sermo erat, o astutior oratorum, & in operationes versus es. Vna est Christi operatio, o prudenterissime, & non alia & alia, sed magis eadem.

Eiusdem de eadem satisfactione: Ita & non aliter de operatione quoque dicimus. Hæc namque indubitanter diuina est, vt pote superans secundum patres: optime diversa autem, quæ ex ea perficiuntur, diuina & humana, iuxta quod sumus edocti.

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolicae urbis Romæ, dixit:

Ex his qui dudum nobis relecti sunt, hæreticorum sermonibus, quos Cyrus & Sergius, Pyrrhus & Paulus consonanter amplexi sunt & confirmauerunt, apertius illa dogmatizantes, quæ in eorum conscriptis legimus, reprehenduntur, licet, vt dictum est, in deceptione simpliciorum hæc dixerunt esse pietatis dogmata: non vtique pertimescentes blasphemiam, dum dicitur: *Væ qui dicunt malum bonum, & bonum malum. Væ qui ponunt tenebras lumen, & lumen tenebras: qui ponunt amarum dulce, & dulce amarum.* *Væ qui sapientes sunt in oculis suis, & coram semetipsis prudentes. Qui iustificant impium, & iustitiam a iusto auferunt. Propterea sicut comburitur stipula ante faciem ignis, radix ipsorum sicut fauilla erit, & flos eorum sicut puluis ascendet.* Nec enim voluerunt legem Domini sabaoth: & misit manum suam super eos, & percutit eos, sicut dicit magnus Isaias. Propter hæc igitur, quæ ab eis præsumpta sunt siue confusa, illud oportet dicere, quod ipse Dominus iterum dicit

Concil. Tom. 15.

Hh

Seuerus
hæreticus.

Carpit Sy-
nodum
Calchedo-
nens.

per Samuelem prophetam: *Quoniam subsannatis verbum Domini, & subsannauit vos Dominus*, vt non valeatis esse episcopi catholicæ ecclesiæ. In aperto namque hi verbum fidei dominicæ subsannauerunt, immutantes orthodoxam eius confessionem, quam probabiles catholicæ ecclesiæ patres, sanctæque quinque Synodi consonanter predicauerunt. Vnde sua consonantia cum haereticis ostendentes plenam infidiam, properauerunt non solum eadem dicere, sed & similia cum illis agere. Nec enim dicere quæ illi dicunt sufficit in approbatione perfecta consonantia ipsorum, sed etiam contradicere quibus illi contradicere nituntur, & per eadem, neque per alia verba. Ideoque contentionem quam habent cum illis contra sanctos ac venerabiles patres, hi persua studia declarauerunt, in propria ethesi dicentes. Similiter autem & duarum operationum dictiōnem multos scandalizare, vtpote a nemine dictam sanctorum & præcipuorum catholicæ ecclesiæ mystagogorum. Sed & consequens erit, vt duos confiteamur volentes, contrarie adiuvicē venientes: Deo quidem volente saluberrimam passionem explere, incarnatione autem in eo facta obuiam eunte ipsius voluntati & oppugnante: per hoc afferentes duas contrarias sibi voluntates introduci, quod impium est & extraneum Christiani dogmatis. Si enim insanus Nestorius duas voluntates dicere non præsumpsit, e contrario autem eamdem voluntatem in duabus personis, quæ ab eo finguntur, confessus est: quomodo possibile est orthodoxam confitentes fidem, duas easdemque contrarias voluntates in eo suscipere? Vnde sanctos patres in omnibus & in hoc sequentes, vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi verissimi Dei confitemur. Sed & in propria epistola Paulus Pyrrhi successor similiter ait: Propterea & vnam voluntatem Domini nostri Iesu Christi intelligimus, ne contrarietatem, aut differentiam voluntatum vni eidemque personæ Domini nostri Iesu Christi applicemus, aut ipsum se expugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus. Sic enim euangelicam intelligamus lectionem, vbi dicitur: *Non ut faciam voluntatem meam, sed eius qui me misit.* Sed & in recusatione calicis non diuersam in vnum eundemque Christum & resultantem introducentes volun-

Ioan. 6.

ANNO CHRISTI 649. tatem, magis autem negatiue & non positivue hanc suscipiamus vocem. Non enim quasi eo existente, hoc verbum dictum est, sed ac si non est, vt peritissimus in dogmatibus theologus Gregorius ait: nec vtpote animata intellectu aliter carne Verbi imprompta existente ad totius mundi salutiferam passionem, aut discordantem a patre, seu inhabitante sibi Verbo. Huius autem intellectus ac ribofissimum expositorem & interpretatorem suscipiamus bis acutum spiritalem pugionem Cyrillum in quarto de anathematibus, contra quæ duodecim capitula oppositivæ a Theodoreto conscripta sunt: similiter autem & Pyrrhus consonat his in epistola directa ab eo apostolicæ memoriam Ioanni prædecessori nostro, dicens: Quoniam ego dico, non possunt duas voluntates in una persona atque in seipsa subsistere, sed per omnia resistunt sibi & repugnant re ipsa. Quia enim antea idem admirabilis doctor ait: Illius enim velle non erat contrarium Deo, quippe omne deificatum, vt ne fortassis aliqui suspicentur positivue fuisse dictum, hic apertius hoc ipsum declarauit dicens, ac si ab eo qui assumpfit, huiusmodi verbum fuisse. Non enim qui assumptus est. Ecce autem apertius, sicut dictum est, non solum similia sapuerunt, sed & per eadem verba, vel syllogistica stultitia sanctorum patres nostros expugnauerunt, æmulationis ambitu, quam contra nos habent, iacula verborum contra theologos illicite mittentes, siue contra sanctam Dei catholicam & apostolicam ecclesiam. Hoc autem luculentius ostendamus & per comparationem alterutram vtriusque partis, quæ nobis in præsenti relevæ sunt, hoc est, præcessorum hæreticorum & auctorum nouitatis, ordinabiliter distinguentes ita:

Collatio
eorum quæ
ab hæreti-
cis vtrum-
que dicta
sunt.

Hæretici dixerunt: Qui duas dicit voluntates secundum eos, qui prius & nunc inflantur, aut vnum duos quosdam Christos introducit, a semet non solum naturaliter, sed etiam infestatue distantes, aut certe seipsum expugnantem prædicat.

Et quidem auctores nouitatis dixerunt: Propterea vnam voluntatem dicimus, vt ne ipsum sibi repugnantem dogmatizemus, aut duos volentes introducamus.

Hæretici dixerunt: Sed non vnum quidem diuinum, aliud autem deificatum, secundum Cappadocem Gre-

Concil. Tom. 15.

Hh ij

gorium. Vbi enim dualitas, per omnia & diuisio.

Auctores nouitatis dixerunt: Vtpote minime posse habentes duas voluntates, in vna persona subsistere fibi, sed per omnia oppugnantes se, atque sibimet resistentes.

Hæretici dixerunt: Nec enim, quia magnus Athanasius voluntates dixit Christum ostendere tempore passionis, iam & duas voluntates eidem applicemus, & has sibimet repugnantes: sed cognoscamus vtpote de vno, vnam esse voluntatem Emmanuelis.

Auctores nouitatis dixerunt: Sed & in recusatione calicis non diuersam atque contrariam introducimus voluntatem. Propterea in omnibus, & in hoc sequentes sanctos patres, vnam voluntatem Domini confitemur.

Hæretici dixerunt: Proprietas autem in operationibus, de qua Leo Romanus præfus dixit: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione quod proprium est: non vtique ab orthodoxis in Christo proprietas nominabitur, quia non est in operationibus Christi affixa proprietas. Propterea anathematizamus Calchedonensem Synodum, sed & tomum Leonis, & eos qui dicunt aut dixerunt, in duabus naturis vnum Christum post vnitatem, & sequenter earum operationes & proprietates.

Auctores nouitatis dixerunt: Similiter autem & duarum operationum vocem multos scandalizare, vtpote a nullo de sanctis & probabilibus ecclesiæ mystagogis dictam. Si quis igitur a præsenti despector prohibitarum fuerit effectus, hunc, si quidem episcopus, aut presbyter, vel diaconus fuerit, ab omni eum esse sacerdotali ministerio & officio suspensum decernimus. Si autem monachus aut laicus, de sancta communione separamus.

Hæretici dixerunt: Propterea & vnam eius scimus operationem in diuersis miraculis & passionibus, vnius eiusdemque naturæ procedentem.

Auctores nouitatis dixerunt: Vna operatione vnum eudemque Christum operari Deo decibilia & humana. Per hunc etenim pium intellectum Leo quoque Romanus præfus intellectum & docuit, dicens: Operatur enim vtraque natura cum alterius communione. Ergo in vtrisque eadæ & simili hæresi reperta, sed etiam contradictione

ANNO
CHRISTI
649. sanctorum patrum, necesse est & simili eos increpatione percelli; imo magis maiore his atque asperiori: quoniam nec præcedentium se hæreticorum iætibus emendati sunt, sed & amplius malum ex maligna mente conceptum concinnare ausi sunt, in deceptione simplicium dicentes, in omnibus sanctos patres, eosdem & in hoc se- Mendaces
hæretici. qui, & hæc esse sancti Calchedonensis Concilii dogma- ta, beati quoque Leonis, & omnium omnino sancto- rum patrum & Synodorum: quod vtique anteriores hæ- retici dicere nullatenus præsumperunt, sed potius con- fessi sunt per contradictionem illorum, quia Gregorii quidem Cappadocis est dicere in Christo diuinam vo- luntatem & deificatæ voluntatem; Athanasii autem duas voluntates, diuinam & humanam confiteri; & beati Leonis siue Calchedonensis Concilii duas prædicare pro- prietas & operationes, sicuti & naturas. Aduocati au- tem nouitatis & hoc ipsum dicere negauerunt, per falsi- tatem superantes præcessores suos hæreticos, quatenus per laudabilem vocem improbam eorum hæresim acce- ptabilem faciant, dum nimis reprehensibilis extat, & coram omnibus vt instabilis denudata. Quomodo nam- que possibile est, sicut aiunt, & sanctos patres sequi, & hæreticorum apertissime confiteri dictiones? perfecto dum nec vnam probabilem patrum in eorum eæthesi ad fidei dicendam professionem suam vocem producere po- tuerunt: nisi tantummodo scelerosi Nestorii, vecordiæ similitudinem voluntatis concordantem, sibimet pro- duxerunt, dicentes: Quomodo est possibile duas volun- tates eos confiteri, Nestorio nullatenus præsumente hoc prædicare in duabus personis ab eo simulatis? Quapro- pter similiter in omnibus & in hoc sequentes eum, duas quidem dicere non præsumperunt, vnam autem cum illo per similitudinem voluntatis confessi sunt volunta- tem: & propterea simili cum eo merito * reatitudine in- nodati sunt.

Maximus sanctissimus episcopus Aquileiensis dixit:

Propheticus in eis impletur sine dubio sermo: *Confusi Jerem. 20.*
sunt nimis, quia non intellexerunt ignominias suas, quia in æ-
ternum non obliuiscuntur: maxime eo quod dicunt ex impe-
Hh iij

ritia, quoniam per dictiōnem duarum operationum, per omnia duæ voluntates sequuntur, contrarie sibi habentes. Si enim in operationibus nullam esse dixerunt contrarietatem, quomodo a minime contrariis operationibus voluntates contrarias colligere machinantur? Et iterum, quomodo operationes dicunt sequi voluntates, naturis autem nullatenus eas sequi confitentur, & propterea operationes quidem voluntarias esse iam denuntiant, per vtramque autem eiusdem naturam voluntarium Christum minime confitentur, sed sine voluntate secundum naturam eumdem esse denuntiant? Verumtamen quomodo dicunt voluntates sequi operationes, vtrumne contra naturam * aut naturaliter? Si quidem contra naturam, peccatorem hominem, non enim incarnatum Deum Christum denuntiant esse, vtpote contra naturam voluntatem suam secundum sensum eorum habentem. Si autem naturaliter, vnum eumdemque Christum esse compositam asserunt naturam, pro eo, quod vnam in eum naturalem colligunt voluntatem, si vtique naturaliter operationem voluntatem sequi fatentur: ac per hoc aut diuisionem aut confusione procul dubio eos confiteri necesse est: & diuisionem quidem, quia contra naturam est: confusione autem, quia naturaliter sequi operationem voluntatem prædicant. Si autem neque naturaliter, neque contra naturam sequi dicunt operationem voluntatem, sine substantia, sicuti & insensibilem, proprium diuulgant sermonem. Quomodo autem naturalem differentiam voluntatum vnius eiusdemque impersonalem retorquent contradictionem eorum, quæ sibi contraria volunt personæ, per hoc quod commentantur & dicunt, vtpote Deo Verbo volente salutarem passionem explere, carne autem eius contradicente illius voluntati & resistente? vt ex hoc necesse sit duos contraria volentes introduci. Apertissime enim per hæc, quæ ab eisdem machinantur, suis laqueis irritati arguuntur. Per abnegationem enim personarum, quæ sibi contraria volunt, ignorauerunt ipsis confitentes eadem sibi volentes personas. Nam si ex contrarietate voluntatum contraria sibi volentes duas personas introducunt, iam necesse est eos & per consonantiam volun-

ANNO CHRISTI tatum duas eadem sibi volentes introducere personas,
649. quoniam aut consonantem, aut contradicentem verbo
vtique carnem dabunt, nisi cum Ario & Apollinare hanc
sine anima omnino & immobilem esse denuntiant. Sed
quoniam vtpote vno existente Christo, qui vult & ope-
ratur, vnam eius operationem definiunt & voluntatem,
ex hoc quod dicunt, quia volentis est voluntas, & ope-
ratio operantis: necesse iam habent, & vtpote vno existen-
te, qui vult & operatur, sancto Spiritu, ipsius subsisten-
tiam, quæ sine initio est atque vnius deitatis, in tribus di-
uidere voluntatibus & operationibus, quod omnino ne-
fandum est. Ignorauerunt enim, quoniam licet volentis
est voluntas, & operantis operatio, sed non vtique abso-
lute volentis, sed naturaliter volentis; nec absolute ope-
rantis, sed naturaliter operantis: & hoc certum est, quia
& ipsa appellatione ex natura operantis atque volentis,
vtramque habere dinoscitur voluntatem & operatio-
nem. Sic namque hominis voluntatem & operationem,
humanam dicimus: angelicam autem angeli, & diu-
inam Dei. Propterea & vtramque, diuinam dico & hu-
manam, quoniam ipse Deus & homo est, ipsi tribuunt
catholicæ ecclesiæ patres. Nec enim vlla ex hoc dissen-
sio introducitur, sed vtriusque naturæ eiusdem perfe-
ctionem significat: neque dissensionis fomitem confes-
sionem naturarum eius, aut naturalium voluntatum ip-
sius & operationum, sed tantum peccatum cognoscimus,
de quo penitus naturaliter alienus & interemperio Domi-
nus extans, & nostræ dissensionis liber fuit: quem in duos
diuidentes contrarii, & ex ipsa re arguuntur, quam in
vna voluntate, quæ ab eis dogmatizatur, in scripto pro-
ferunt, dicentes vtpote in nullo tempore intellectualiter
animata eiusdem carne, ex proprio impetu contrarie v-
nito ei substantialiter Deo Verbo, naturalem eius mo-
tionem habente, sed quando, & qualem, & quantum
Deus Verbum volebat. Hoc enim dicentes, & Nestorii
diuisionem superauerunt: quoniam Nestorius non qui-
busdam secundum sensum eorum nutibus, sed potius per
meritum & auctoritatem æqualemque honorem assum-
pti a Verbo secundum eum hominis tam motionem &
vntionem afferebat: cum vtique & omnes sancti & con-

Psalms. 15.

fessores diuinum nutum & voluntatem in vniuerso tempore fecuti sunt per omnem suam naturalem ac spontaneam motionem, de quibus & dictum est: Omnes voluntates eius inter illos. Quomodo igitur hoc, quod & sanctis pertinet, vt non dicam omni creaturæ, quia omnia mihi & iussione Dei naturalem habent motionem temporaliter & cum mensura & specie, quæ ab ipso prudenter vnicuique, nec non apte definita, quasi vt magnum aliquod & super naturam applicare intellectu alter animato Domini corpori crediderunt, & ex hoc vnum in duos diuidunt Christum, vtpote carnem eius dicentes nutu ipsius naturalem suam facere motionem, & non vnum eumdemque Christum, quomodo Deum naturaliter & hominem diuine pariterque humane motum sponte, diuina & humana absque qualibet dissonantia & diuisione naturaliter celebrantem? Sic etenim, secundum sanctorum patrum doctrinam, idem atque vnius Dominus Deus noster Iesus Christus pro omnibus quidem mori ex voluntate habuit, eo quod ita diuina eius natura volebat: & iterum ex voluntate non habuit, propter passiones crucis, & quantum carni congruebat, mortem recusans. Si igitur non pro contrarietate voluntatum, sed propter virtutem mysticæ confessionis in uno eodemque Christo velle & non velle venerabiles prædicant patres, vtpote eodem specialiter tam assumptionis seu dispensationis incontaminatae ostendente rationem: & quidem assumptionis in hoc, quod vult suæ carnis naturam approbare, id est, hominem seipsum naturaliter factum fuisse, & propterea naturalem carnis paucorem sponte pro nostra salute suscipientem, quatenus ab eodem nos prouidentissime liberaret, sicuti & ab omni passione, videlicet vt expertus per omnia ad similitudinem nostram sine peccato: dispensationis autem in hoc, quod vult secundum patris eius & inenarrabile propositum deificare nostram naturam, pro eo quod passus est carne pro nobis. Qualis ergo vel quæ iam ex vtraque ratione dissensio contra Saluatorem ab antiquis & modernis hæreticis commentata est, euacuare conantibus magnum eius circa nos dispensationis mysterium? Et propterea non solum duas eiusdem voluntates refutare

con-

Hebr. 4.

ANNO
CHRISTI
649. contendunt, sed & naturales eas esse recusant: quia per
diffensionem quidem numerum contradicunt, per ne-
cessitatem autem naturales eas dicere machinantur, vt-
pote omni naturali sub necessitate ab illis definito. Et si
hoc ita est, quomodo non & omnes naturales Salvatoris
nostris perimunt proprietates, sed & ipsam naturalem, id
est, substantiam naturarum eiusdem vnitonem, & na-
turalem eiusdem benignitatem, sed & fructum eius na-
turæ? Voluntatis propositum similiter perimunt, vtpote
omnibus naturalibus, secundum sensum eorum, sub ne-
cessitate ab eisdem patribus definitis. Sed & reprobant eos
rationabiliter beatus Cyrillus cum illis, qui iam ab eo-
dem sunt sapienter reprobati, satisfaciens eis pro tertio
capitulorum suorum, qui propter naturalem vnitonem
querulati sunt eum, & non velle ex hoc concinnant,
hæc dicens: Quoniam autem ineptus nimis factus est ser-
mo eius, omnino difficile non est volentibus perpensare.
Dixit enim, quoniam per omnia & penitus quæ natu-
ræ sunt, necessitati legis subiacent: & in huius approba-
tione deduxit afferens, quia contra voluntatem esuriem
& sitim fuscipimus, in hoc natura nos compellente, et si
quisquam noluerit. Sed erat viri prudentis & limatum
habentis intellectum, super hæc cetera quoque contem-
plari, quæ videlicet merito ampliori congruunt rationi.
Aut non est verum, quia naturaliter rationalis est homo,
ergo contra voluntatem & ex necessitate rationabilis est?
Quidnam, dic mihi, & omnium Deus non est naturaliter
bonus, vita, lumen, sapientia, virtus? Ergo & ipse
contra voluntatem necessitate est, quæ est. Sed vt arbit-
tror, ita intelligere velle, extremæ vecordiæ non est in-
cognitum. & iterum ad Hermen scribens, ait: Est nam-
que non sine voluntate, quæ est naturaliter concurren-
tem habens naturæ voluntatem, esse quæ est. Sed & bea-
tus Augustinus in quinto libro contra Iulianum Pelagia-
num similiter ait: Numquid Iuliane, quando angelus aut
homo aliquid vult, non natura eorum aliquid vult? An-
gelus & homo naturæ non sunt? Quis hoc dicturus est,
quia non sunt? Si ergo naturæ sunt angelus & homo,
certum est, quia natura vult, quando angelus vult; & na-
tura vult, quod homo vult. Et iterum alibi in eodem li-

Concil. Tom. 15.

ii

bro. Numquidnam Iuliane ab homine voluntas hominis non procedit? Quomodo autem ab homine procedit, si vtique de natura eius non procedit, dum quando & ipse homo natura est? Ecce apertissime sanctorum patrum veneranda doctrina manifestauit nobis, quoniam velle naturæ est in eis, qui substantialiter velle a Domino percepisse noscuntur: & propterea voluntates naturales sunt, & omni necessitate carentes. Et quoniam aliter quam ita sapere, stultum esse definiunt patres, dum maxime illi iam, id est, antiqui & noui hæretici, minime naturalem esse dicentes voluntatem, quæ ab ipsis confitetur, sed contra naturam eamdem dogmatizant, peccatorem, ut dictum est, Dominum & Deum nostrum ex hoc commentantes, & propterea sanctorum patrum doctrinas aut apertius denegantes, aut stulte interpretantes, sine dubio conuincuntur. Sic etenim & Paulus quidem Constantinopolitanus antistes in propria epistola sancti Gregorii vocem fraudulenter adulterare studuit, ponens quidem e cælo descendere filium, quod vtique theologice interpretatus doct̄or, hoc est, in diuina voluntate consubstantialis trinitatis: callide autem intellectum huius dictionis diripiens, & ubi dicit: *Pater, si potest fieri, transeat calix:* non ita interpretatum a Theologo, ille temere contra doctrinam eius, alterius vocem connectere studuit in peremptionem humanæ Salvatoris nostri voluntatis, id est, deificatæ secundum doctoris sententiam. Pyrrhus autem & ipse similiter deificatam voluntatem theologice accipiens, conditam esse voluntatem afferuit sanctæ & consubstantialis trinitatis, ut pote secundum eos deificatam, ac per hoc iam & ipsam naturam; quod omnino impium est, & illorum imperitiæ argumentum; in paternis doctrinis sponte desipientes. Nam Theologus recusationem calicis non theologice secundum illos interpretatus est, sed consonanter omnibus sanctis patribus, & ipse in humana Salvatoris voluntate huiusmodi pie dictionem suscepit. Non enim pro alterius introductione, aut ignorantiae causa iuxta commentum hæreticorum. Nec enim si possibile erat, aut non ignorare eum conuenit, aut pro voluntate introducere voluntatem, quoniam illius velle nihil erat

Matth. 26.

ANNO CHRISTI 649. contrarium Deo, totum deificatum: sed in manifestatione verissimae eius & perfectae humanitatis haec eadem asserebat. Nam & laborauit, & esuriuit, atque sitiuit, & conturbatus est, & lacrymavit lege carnis. Tempore namque passionis huiusmodi nomina fatetur. Non enim inconuertibilem naturam & superiorem ab omni passione, sicut omnibus manifestum est. Ergo nec sibi, nec aliis patribus contradicens denominatus docttor, hic quidem nobis, alibi autem Saluatori recusationem studuit applicare: sed in omnibus sibi sanctisque patribus consonans, contrarietatem quidem euacuavit, deificatam autem praedicauit voluntatem, id est, humanam, sicut & diuinam & inconditam in incarnato Deo Verbo, & perfecte pro nobis humanato, vtpote per simile similem expurgante, & per omnia sua, sicut ait, omnia sanante quae naturae nostrae sunt naturalia, secundum veram & misericordem mysterii traditionem: quam auertentes autores nouitatis, ad haereticas fabulas versi sunt, & a vera per eius expositionem errantes praedicationis doctrina.

Deus dedit sanctissimus episcopus insulæ Sardiniae, dixit.

Ad perfectam redargutionem praedictorum haereticorum, etiam nouitatis praesumptorum, oportet nos procul dubio sanctum Cyrillum denuo proferre in praedicto testimonio, id est, satisfactione, quæ pro quarto duodecim capitulorum eiusdem doctoris facta est, cum maxime interpretatorem & expositorem dicant eum existere pii intellectus in Christo Deo praedicatis dogmatibus. Dicit enim in eadē satisfactione contra querulantes eum, & dissensiones ei, magis autem dispensationis mysterio introducentes, pro eo quod omnes vni eidemque Deo Verbo incarnato euangelii voces tribuit hic apertius docttor. Sed & arbitratur aliquid prudentiæ & inexpugnabile dicere. Ait enim: Si Deo Verbum est, quid clamat: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste?* Primum quidem discordat a patre, sed & non recte recusat calicem bibere, cum & minime ignoraret, ait, quoniam mundo salus existeret passio ipsius. Ergo non sunt huiusmodi voces Dei Verbi voces. Sed audiet & a nobis, qui talibus profanis ducitur intentionibus: Ergo quia tibi videtur Dei

Verba Cy-
rilli contra
Theodori-
tum.
Matth. 26.

Concil. Tom. 15.

ii ij

quidem Verbi huiusmodi esse voces negare, tantum autem eas formæ serui aptare putas, ne iterum in duos filios non diuidis vnum? Et cui de sapientibus hoc non apparet? Dicturus est namque fortassis quisquam tuas sequens, o ille, intentiones: Quoniam incredulum & ultra competentem rationem est, formam serui recusare passionem, & dissentientem videri a patre, atque a Verbo in eodem habitante. Sciebat enim passionem suam ad salutem fore his qui sub cælo sunt, & vitæ præparationem his qui morti subiugati sunt. Pro qua re oportebat eum, ait, videri & trepidatione superiorem, & diuinum nutum sequi properantem. Ideoque non sentis desipiens inaniter, quæ est igitur tanta prauitas cogitationum? Ego dico sine qualibet pigritia, quoniam parua quidem, quantum ad Dei Verbum pertinet, omnia humana existunt. Quæro autem exinanitionem cuius factam intelligamus, & quis hoc passus est sponte? Si enim, ut ipsi dicunt, serui forma, id est, quod ex semine Dauid factum est, quomodo aut qualiter exinanitus est, si assumptus est a Deo? Si autem hoc, quod in forma & æqualitate Dei existens, Verbum seipsum exinanire dicitur, quomodo iterum aut qualiter exinanitus est, si recusat exinanitionem? Exinanitio autem Dei Verbi, quod vtique nescit pati immutationem, est aut agere & dicere quidquam de humanis propter dispensatiuam conuentionem, quam habuit cum carne. Sed & si factus est homo, mysterii ratio nullo modo in natura ipsius nocebit eum. Mansit enim quod erat, & in humanitate exinanitus propter vitam & mundi salutem. Ergo non duabus personis, sed vni Christo & Filio & Deo euangelicas & sanctorum apostolorum proponamus voces, & neque diuinam eius minorantes naturam & gloriam propter humana, neque negantes dispensationem, sed ipsius Verbi factam credentes, qui propter nos incarnatus est. Ecce igitur avertisseme denominatus doctor hæreticam pestilentiam destruxit, hoc est, temerariam dissensionem voluntatum, quam contra Saluatorem nostrum colligere imperiti contendunt, profanas intentiones easdem appellans, & prauitatem malorum intellectuum. Vnde viriliter reprobans eos, & nullatenus penitus aut contra deitatem,

ANNO
CHRISTI
649. aut contra humanitatem vnigeniti quamlibet dissensio-
nem, vtpote hæreticam & condemnabilem, suscipiens,
confirmat prudenter mysterii exinanitionem, per quam
ipse qui in forma & similitudine Dei est Verbū consistens,
nullatenus recusauit operari & dicere humana propter
conuentionem quam habuit cum carne: pro quo ipsi vni
& soli Christo ac Filio & Deo euangelicas sanctorumque
apostolorum de eodem applicat voces, quoniam neque
diuinam eius minuit naturam propter humana, neque
propter diuina eius dispensationem denegat. Ergo secun-
dantissimus ait Cyrillus: Euacuant illi exinanitionem v-
nigeniti Dei, & misericordem eius propter nos renuunt
dispensationem, qui minime eidem Saluatori quomodo
homini propter nos factō tribuunt voces, per quas dicit:
Pater, si potest fieri, transeat a me calix iste: in approbatione Matth. 26.
perfectæ eius propter nos incarnationis, vtpote de nostris
nihil penitus eodem recusante, omnia autem secundum
veritatem naturaliter comprobante, ea videlicet, quæ in
nostra essentia demonstrantur, absque tantummodo pec-
cato: sed alio extra Saluatorem huiusmodi mysticæ orationis
eius applicantes voces, & in interemptione ipsius,
dissentientem eum asserunt, vtpote in eo hanc intelligere
nolentes iuxta piam sanctorum patrum doctrinam. Fa-
ctus namque est homo Dei Verbum, sicut ait denominatus
doctor, non vt iterum, sicut Deus ante incarnationem
agebat omnia, operetur & loquatur, sed multoties propter
officium dispensationis cum carne loquatur quoque
aliqua sicut homo. Hanc igitur habentes mysterii virtu-
tem, quomodo non est inconueniens scandalizari, au-
dientes fortassis humane loquente eo? Loquitur enim vt
homo, loquitur autem & vt Deus; in vtrisque autem ha-
bens potestatem: non enim secundum hæreticos dissen-
sionem. Et dicebat quidem humane: *Nunc anima mea tur-
batur: diuine autem: Potestatem habeo ponere eam, & iterum po-
testatem habeo resumere eam.* Potestatem habere ponere, & i-
terum resumere animam, Dei Verbi erat virtutis. Sic igitur
quando dicit aliquid diuinum, cum homo factus est,
non scandalizamur, sed consideramus vnitum carni Ver-
bum: sic & quando loquitur aliquid vt homo, non scan-
dalizemur, considerantes quia propter nos factus est ho-

mo, & congrua humanitati loquitur, quam propter nos suscepit cum omnibus eidem appertinentibus naturaliter. Proprium est autem humanitatis plangere, conturbari, anxiari & recusare mortē, atque similia his pati. Quia igitur quam maxime quod assolet non per omnia voluntatis eius fuit, verumtamen propter salutem omnium & vitam, spontaneam fecit crucis passionem. Si enim non fecisset spontaneam, dum & nimis contra voluntatem erat pati, *Math. 26.* qualis iam intelligere occasio ut oraret & diceret: *Pater, si posibile est, transeat a me calix iste?* Intende enim, quomodo contra voluntatem est Salvatoris passio, quoniam per omnia & omnino oportebat eum pati propter bona quae ex passione accedere noscuntur. Et ideo spontaneum hoc ipsum fecit propter nostram salutem. Nec enim increparet traditorem, vt pote super omne malum excedentem, asserens quia melius illi erat prius non nasci. Sed neque dignū esse omnino supplicii arbitraretur aliquando suæ voluntatis ministrum, videlicet si eidem pati spontaneum esset. Quoniam autem vt culpantem vlciscitur, quomodo non est apertissimum, quia ultra voluntatē sustinet passionem? Sed quia semel factum est ex malitia Iudæorum, & ex callicitate diaboli exortum, propria virtute viam salutis & viæ manifestauit hominibus. Et hæc quidem memoratus doctor. Veteres autem & noui hæretici, eiusdem doctoris prudentissimos sermones transgredientes, si quidem aliquid diuine audierint loquentem Salvatorem aut facientem, quasi non scandalizantur. Si autem naturaliter quidquam humanum audierint, sine dubio scandalizantur, minime considerantes quia factus est homo, & quæ humanitati congruunt, locutus est & perficiebat, quam videlicet propter nos suscepit cum omnibus inhærentibus ei naturaliter. Sed arbitrantur isti sapientiores se ostendere sanctorum patrum, & dicunt ex proprio errore, quia propter hoc factum est homo Dei Verbum, ut iterum quomodo tantum Deus ante incarnationem omnia agat & loquatur diuine, & nihil omnino humanum propter utilitatem dispensationis carnis, tantumque in eorum phantasmatu huius dispensationis positum esse mysterium, vt pote nihil Verbo secundum nos loquente aut operante penitus: sed & si quid locutum est, aiunt, nos tantum simpliciter

ANNO CHRISTI
649. designat, non autem semetipsum essentialiter factum hominem demonstrat, cum permanet perenniter ac naturaliter Deus. Ergo si propter hoc, quod dicunt sancti patres in utrisque habere Dominum & Deum nostrum potestatem, ut diuine pariterque humane operetur & loquatur, in approbatione utriusque naturae ex quibus consistit, & quia spontanea & contra voluntatem erat ei passio, dissensiones aduersus eum colligere properant in peremptione naturalium eius voluntatum & operationum, certum quia non solum incarnationis eius denegant mysterium, sed & diuinitatis eius excludunt rationem, iniustum eum per indiscretam increpationem cognoscentes, si utique, quomodo & pater perhibuit, suarum voluntatum ministrum damnauit. Nec enim intellexerunt, in tenebris suae nouitatis deambulantes, incarnati Dei mysteria: & propterea decepti in eorum dissensionibus corrupti sunt, & in necessitatibus suis absorpti sunt. Has enim dissensiones & necessitates in abnegatione quidem dispensationis, euacuationem autem paternae doctrinæ insipienter construentes, diligentius ab eisdem patribus per nos successores eorum destructi sunt, ut in eis impleatur quod a beato Isaia prudenter dictum est: *Stultus stulta loquetur, & core eius vana intelliget, ut perficiat iniqua, & loquatur ad Dominum errorem.* Sed quid faciet, ait post haec, quando omnes illos Dominus Deus in iudicium adduxerit, ut discernat inter eos, de quibus impie gesserunt in eum?

Martinus sanctissimus ac beatissimus episcopus sanctae Dei ecclesiæ catholicæ atque apostolice urbis Romæ, dixit:

Quoniam prædictis viris, id est, auctoribus nouitatis conceptum est cor inaudiens & inobediens, iuxta quod scriptum est: *Declinauerunt & abierunt, & non dixerunt in cordibus suis: Timeamus Dominum Deum nostrum:* annuntiare autem salutare eius, id est, Verbum incarnationis iubemur fiducialiter, & ideo necesse est nobis hoc facere per tubas spiritales, id est, sanctos venerabiles patres. Audiamus ergo iterum eumdem beatum Cyrillum, haec prudentissime prædicantem, ut nihil omnino negetur de naturae nostrae unitis in eo substantialibus proprietatibus, sed per omnia tentatum sponte propter nostram salu-

tem, absque tantummodo peccato, Dominū & Deum nostrum Iesum Christum. Dicit enim, vt audiuimus per lectio[n]em, ita: Quoniam sicut minime mors destrueretur si non fuisset mortuus, ita in vnaquaque passione carnis intellige. Si enim non formidaret, non vtique libera natura a formidine facta fuisset. Si non esset contristatus, non liberaretur a tristitia, nec vñquam de his aliquando natura nostra secura fieri potuisset. Et in omnibus quæ secundum humanam naturam facta sunt, eamdem rationem conservans, inuenies carnis passiones in Christo motas fuisse; non vt obtineant sicuti & in nobis, sed vt motæ destruerentur per virtutem inhabitantis carni Verbi, in melius transmutata natura. Hanc igitur habente humanitate eius misericordem secundum venerabilium patrum doctrinam materiem, vt per hoc, quod passiones permisit, quæ sine vlla macula existut, in se sponte moueri, has robustius destrueret, & nostram de his liberaret naturam, vtpote quæ non aliter posset liberari, nisi de his per passionem carnis sponte pro nobis experiretur; certum est, iuxta quod saepius diximus, quoniam dispensationis denegat Verbum, dissensionis illorum argumentatio, cum minime cōfitentur secundum sanctos patres, quia sicut per mortem morte destruxit, ita & tristitia nostram tristitiam, & perturbatione atque timore timore, & compendiose passionibus voluntariis omnes passiones nostræ naturæ. Sic etenim non solum hominē propter homines ostendebat se veraciter factum, per approbationem passionum nostræ naturæ, vnitam sibi substantialiter naturā demonstrans: sed & tentatori etiam ipsas passiones propriæ carnis in deceptione illius sponte proferebat, secundum theologum Gregorium, qui dixit: Nostras enim tentationes ad prouocationem tentantis pertulit, vt stultum tentatorem ostenderet. Oportebat enim per omnia illum decipi qui decepit, & comprimi per carnem, qui sub spe deitatis subneruare Adam in transgressione demolitus est, vt condemnatio carnis per carnem solueretur mortificata morte. Quomodo enim per hominem mors introducta est, oportebat compassibiliter per incarnatum Deum, proprium figmentum per viscera misericordiæ non despicientem, vitam nostræ naturæ donari, quæ videlicet nulla morte destruitur, vtpote nostram in obe-

ANNO CHRISTI 649. obedientiam per suam obedientiam in se perimentem, quam humane pro nobis ipse qui incarnatus est, proprio ac naturali genitori, id est, Deo & patri offerens, & obe- Philipp. 2.
diens ei factus usque ad mortem, morte autem crucis, fructu suae gloriose obedientiae expetebat ab ipso fieri nostrae naturae, per se metipsum mediante eo & operante nostram libertatem, id est, calicis transitum. Et propterea dicebat cum reuerentia salutari: *Pater, si potest fieri, transeat a me calix iste:* Matth. 26.
& exauditus pro sua reuerentia, dum & filius esset, sicut beatus Paulus apostolus ait, mortis transitum fecit, destruens eam Hebr. 5.
per se & in se per veram eius secundum carnem ac venerandam resurrectionem, primogenitus factus ex mortuis, qui in mortuis liber consistit, ut noster liberator secundum veritatem ostendatur, qui in peccato mortificati sumus. Hac enim erat voluntas Dei & patris, & ipsius unigeniti filii, & sancti Spiritus, id est, unus sine initio & naturaliter deitatis, quatenus per ipsum filium, qui nobis locutus est corporaliter, & propter nos, paternam vel diuinam eius voluntatem humane per obedientiam perficientem, calix a nobis, id est, poena mortis ^{Coloss. 1.} saluatur, destruxta mortificatione a vita: pro qua re & omnia assumens & unius sibi substantialiter, quae sunt nostrae naturae, sanavit, id est, carnem, animam, intellectum, operationem, voluntatem, per quas sponte Adam preceptum transgressus est: qui totus deliquit, & totus morte damnatus est, & propterea nihilo minus indigentem sanari ab ipso, qui nostram quidem creauit naturam, postmodum autem renouare dignatus est. Si enim dimidius culpasset Adam, iuxta quod theologus Gregorius ait, dimidius & assumptus est & saluatus. Si autem totus unius est, utique totus unius est incarnato Deo, atque totus saluatus est. Igitur minime nobis inuidet pro salute perfecta aduocati dissensionis, neque ossa tantummodo & neruos, effigie quoque hominis Salvatori adscribant. Nam si absque anima est humanitas eius, hoc & Ariani dicunt, ut in deitatem passionem reducant, & quomodo ipsa mouente corpus, eadem utique & passiones sustinente. Si autem animatus est, si quidem sine intellectu, quomodo est homo? quia homo non est animal sine intellectu: atque necesse erit secundum figuratum quidem hominem eum esse, animam autem equi cuiusdam, aut bouis,

Concil. Tom. 15.

Kk

sive alterius bruti animalis eum habere, & vtique hoc erit
quod saluator: ac per hoc deceptus sum ego a veritate,

ANNO
CHRISTI
649.

cum alias honoratur, & alias glorificatur. Si autem intel-
lectualis & non sine intellectu est homo, intellectualis au-
tem naturaliter per omnia & voluntarius est, sileant vera-
citer desipientes, & credant, quoniam hoc quod vnitum
est Deo, hoc & saluatum est. Saluata est igitur assumpta ab
incarnato Deo Verbo cum nostra natura nostræ quoque
naturæ humana voluntas & operatio. Propterea & volun-
tarius atque operarius naturaliter idem extitit in vtraque,
ex quibus & in quibus naturis consistit, nostræ salutis. Id-
eoque Saluatoris orationem minime in personalem diu-
isionem partiri præsumant, vt pote Deo Verbo, sicut aiunt,
salutarem volente passionem explere, carne autem eius
contradicente ipsius voluntati, & dissentiente ab eo: Quo-
niam hæc hæreticæ vecordiæ sunt genuina, nostræ naturæ
perfectione in Christo Deo minime admittentis. Ipse enim
& unus Dominus indiuise, inseparabiliter sine partitione
volebat & nolebat, propter rationabiles nobis a sanctis pa-
tribus traditas prædicationes, cum quibus & hoc iterum
pie nos docere noscuntur. Nam humiles & misericordes
atque amatores Dei & quam maxime benignos, dum hūc
secundum possibilitatem imitari contendimus, per suam
orationem nosipso perficiebat Dominus: & humiles qui-
dem atque misericordes per hoc, quod & tentationes ora-
tionibus euitamus, parcentes vtique persecutoribus, &
nostram infirmitatem considerantes, iuxta ipsius Domini

Matth. 26. præceptum, qui ait: *Orate, ne intretis in temptationem. & iterum:*
Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Amatores autē
Dei ex hoc, quod obedere ei & prompte subiici desidera-
mus, nullatenus autem resistere voluntatibus eius, in nobis
misericorditer prærogatis, dum ei fuerit placitum pati nos
ad veram confessionem pietatis, quæ in ipso est. Horum
namque factus est nobis exemplum ipse, qui est naturaliter
auctor vitæ Dominus Deus noster Iesus Christus, per hoc
quod sponte passus est carne pro nobis: in quem peccantes
illi, per propria dogmata redarguuntur, quoniam voluntas
malorum, sicut beatus Isaias ait, *iniqua consiliabitur, corrum-
pere sanos sermones fidei verbis inquis.* Pii autem sapien-
ter consiliati sunt, & hoc consilium manet in æternum.

Isa. 32.

Sancta Synodus dixit:

Licet auctores nouitatis, vt iam nobis ex omnibus approbatum est, vtpote non solum sermonibus eorum ab inuicem confusis, sed & haereticorum doctrinis per omnia consonantibus eis, necnon paternis ac synodalibus prædicationibus catholicæ ecclesiæ ab eis extraneatis, non intellexerunt omnino, sicut per propheticum vaticinium dictum est, quoniam obscurati sunt, ne videant oculis *Isa. 6.* suis, & intelligent cordibus suis venerabilium patrum nostrorum sana decreta & definitiones, quas posuerunt in conferuacione orthodoxæ fidei. Sed & nos corde credentes in iustitiam, ore autem confitentes in salutem, confondonter & absque vlla nouitate, sicut ab eis percepimus, ita intransgressibiliter credimus vnum eumdemque filium Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, perfectum eumdem in deitate, & eumdem perfectum in humanitate, Deum vere, & hominem vere eumdem, ex anima rationali & corpore, consubstantialem patri secundum deitatem, & consubstantialem nobis eumdem secundum humanitatem, per omnia nobis similem absque peccato: ante sæcula quidem de patre genitum secundum deitatem, in nouissimis diebus autem eumdem propter nostram salutem ex Maria virgine Dei genitrice secundum humanitatem, vnum eumdemque Christum filium Dominum vniogenitum, in duabus naturis inconfuse, immutabiliter, indiuise, inseparabiliter, agnoscendum, nusquam sublata differentia naturarum propter vnitatem, magisque salua indiminate proprietate vtriusque naturæ, & in vnam personam atque subsistentiam concurrente: non in duas personas partitum atque diuisum, sed vnum & eumdem filium vniogenitum, Deum Verbum, Dominum Iesum Christum, & duas eiusdem sicuti naturas vnitam inconfuse, indiuise, ita & duas naturales volūtates, diuinam & humanam, & duas naturales operationes, diuinam & humanam, in approbatione perfecta & indiminta, eumde veraciter esse perfectum Deum, & hominem perfectum secundum veritatem, eumdem atque vnum Dominum nostrum & Deum Iesum Christum, vtpote volentem & operantem diuine & humane nostrā salutem, sicut superius prophetæ de

Concil. Tom. 15.

Kk ij

eo, & ipse Dominus noster Iesu Christus docuit nos, atque sanctorum patrum tradidit symbolum, & generaliter omnes sanctæ & vniuersales Synodi, & omnis probabilium catholicæ ecclesiæ doctorum chorus. His itaque nobis pie atque orthodoxe, iuxta diuinitus inspiratam doctrinam eorum, professis, consonanter dicimus omnes.

CANONES.

I.

Canones
viginti Cō-
cili Latera-
nenſis sub
Martino
primo, sub
anathema-
te recipien-
di.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & veraciter Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, trinitatem in unitate, & unitatem in trinitate, hoc est, unum Deum in tribus subsistentiis consubstantialibus & aequalis gloriae, unam eamdemque trium deitatem, naturam, substantiam, virtutem, potentiam, regnum, imperium, voluntatem, operationem, inconditam, sine initio, incomprehensibilem, immutabilem, creatricem omnium & protectricem, condemnatus fit.

II.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur proprie & secundum veritatem ipsum unum sanctæ & consubstantialis & venerandæ trinitatis Deum Verbum e cœlo descendisse, & incarnatum ex Spiritu sancto & Maria semper virgine, & hominem factum, crucifixum carne, propter nos sponte passum sepultumque, & resurrexisse tertia die, & ascendisse in cœlos, atque sedentem in dextera patris, & venturum iterum cum gloria paterna cum assumpta ab eo atque animata intellectu aliter carne eius, iudicare viuos & mortuos, condemnatus fit.

III.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur

ANNO
CHRISTI
649. proprie & secundum veritatem Dei genitricem
sanctam semperque virginem & immaculatam
Mariam, vtpote ipsum Deum Verbum speciali-
ter & veraciter, qui a Deo patre ante omnia sœcu-
la natus est, in vltimis sœculorum absque semine
concepisse ex Spiritu sancto, & incorruptibiliter
eam genuisse, indissolubili permanente & post
partum eiusdem virginitate, condemnatus sit.

IV.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur
proprie & secundum veritatem, ipsius & vnius
Domini nostri & Dei Iesu Christi duas nativita-
tes, tam ante sœcula ex Deo & patre incorporaliter
& sempiternaliter, quamque de sancta virgine
semper Dei genitrice Maria corporaliter in vltimis
sœculorum, atque vnum eumdemque Dominum
nostrum & Deum Iesum Christum consubstan-
tialem Deo & Patri secundum deitatem, & con-
substantialem homini & matri secundum humani-
tatem, atque eumdem passibilem carne, & impas-
sibilem deitate, circumscriptum corpore, incir-
cumscriptum deitate, eumdem inconditum &
conditum, terrenum & cœlestem, visibilem & * in-
telligibilem, capabilem & incapablem, vt toto
homine eodemque & Deo totus homo reforma-
retur, qui sub peccato cecidit, condemnatus sit.

V.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem vnam natu-
ram Dei Verbi incarnatam, per hoc quod incar-
nata dicitur nostra substantia perfecte in Chri-

Kk iij

sto Deo & indiminate, absque tantummodo pe-
cato, significata, condemnatus sit.

ANNO
CHRISTI
649.

V I.

Si quis secundum sanctos patres non confitetur
proprie & secundum veritatem ex duabus & in
duabus naturis substantialiter vnitis, inconfuse &
indiuise vnum eumdemque esse Dominum &
Deum Iesum Christum, condemnatus sit.

V I I.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem substantialiem
differentiam naturarum inconfuse & indiuise in
eo saluatam, condemnatus sit.

V I I I.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur, proprie & secundum veritatem naturarum
substantialiem vnitatem indiuise & inconfuse in
eo cognitam, condemnatus sit.

I X.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem naturales pro-
prietates deitatis eius & humanitatis indiminate
in eo & sine deminoratione saluatas, condemna-
tus sit.

X.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem duas vnius e-
iusdemque Christi Dei nostri voluntates cohæren-
ter vnitas, diuinam & humanam, ex hoc quod per
vtramque eius naturam voluntarius <sup>* forte de-
ejus operat</sup> naturaliter
idem consistit nostræ salutis, condemnatus sit.

X I.

Si quis secundum sanctos patres non confiteatur proprie & secundum veritatem duas vnius eiusdemque Christi Dei nostri operationes cohærenter vnitam, diuinam & humanam, ab eo quod per vtramque eius naturam operator naturaliter idem existit nostræ salutis, condemnatus fit.

X II.

Si quis secundum scelerosos hæreticos vnam Christi Dei nostri voluntatem confitetur & vnam operationem, in peremptionem sanctorum patrum confessionis, & abnegationem eiusdem Salvatoris nostri dispensationis, condemnatus fit.

X III.

Si quis secundum scelerosos hæreticos, in Christo Deo in vnitate substantialiter saluatis, & a sanctis patribus nostris pie prædicatis duabus voluntatibus & duabus operationibus, diuina & humana, contra doctrinam patrum, & vnam voluntatem atque vnam operationem confitetur, condemnatus fit.

X IV.

Si quis secundum scelerosos hæreticos cum vna voluntate & vna operatione, quæ ab hæreticis impie confitetur, & duas voluntates pariterque & operationes, hoc est, diuinam & humanam, quæ in ipso Christo Deo in vnitate saluantur, & a sanctis patribus orthodoxe in ipso prædicantur, denegat & respuit, condemnatus fit.

X V.

Si quis secundum scelerosos hæreticos deiuriri-

lem operationem, quod Græci dicunt *sedes p̄sp̄m̄l̄w*, v-
nam operationem insipienter suscipit, non autem
duplicem esse confitetur secundum sanctos patres,
hoc est, diuinam & humanam, aut ipsam deiuriri-
lis, quæ posita est, nouam vocabuli dictionem v-
nius esse designatiuam, sed non vtriusque mirifi-
cæ & gloriosæ vniōnis demonstratiuam, condem-
natus sit.

X V I.

Si quis secundum scelerosos hæreticos in per-
emptione saluatis in Christo Deo essentialiter in
vniōne, & sanctis patribus pie prædicatis duabus
voluntatibus & duabus operationibus, hoc est, di-
uina & humana, dissensiones & diuisiones insipienter
mysterio dispensationis eius innectit, & pro-
pterea euangelicas & apostolicas de eodem Salua-
tore voces non vni eidemque personæ & essentialiter
tribuit eidem ipsi Domino & Deo nostro Iesu
Christo secundum beatum Cyrillum, vt ostendatur
Deus esse & homo idem naturaliter, con-
demnatus sit.

X V I I.

Si quis secundum sanctos patres non confite-
tur proprie & secundum veritatem omnia quæ tra-
dita sunt & prædicata sanctæ catholicæ & aposto-
licæ Dei ecclesiæ, perindeque a sanctis patribus &
venerandis vniuersalibus quinque Conciliis usque
ad vnum apicem verbo & mente, condemnatus sit.

X V I I I.

Si quis secundum sanctos patres consonanter
nobis pariterque fide non respuit & anathematizat
anima

ANNO
CHRISTI
649. anima & ore omnes, quos respuit & anathematis-
zat nefandissimos hæreticos cum omnibus impiis
eorum conscriptis vsque ad vnum apicem sancta
Dei ecclesia catholica & apostolica, hoc est, sanctæ & vniuersales quinque Synodi, & consonan-
ter omnes probabiles ecclesiæ patres, id est, Sabel-
lium, Arium, Eunomium, Macedonium, Apol-
linarem, Polemonem, Eutychem, Diocorūm,
Timotheum Ælurum, Seuerum, Theodosium,
Colluthum, * Themistium, Paulum Samosate-
num, Diodorum, Theodorum, Nestorium,
Theodulum Persam, Origenem, Didymum, E-
uagrium, & compendiose omnes reliquos hæreti-
cos, qui a catholica ecclesia reprobati atque abie-
cti sunt, quorum dogmata diabolicæ operationis
sunt genimina, & eos qui similia cum his vsque ad
finem obstinate sapuerunt aut sapiunt, vel sapere
sperantur, cum quibus merito, vtpote similes eis pa-
riique errore præditos, ex quibus dogmatizare no-
scuntur, proprioque errori vitam suam determi-
nantes, hoc est, Theodorum quondam episco-
pum Pharanitanum, Cyrum Alexandrinum, Ser-
gium Constantinopolitanum, vel eius successores
Pyrrhum & Paulum, in sua perfidia permanentes,
& omnia impia illorum conscripta, & eos qui si-
milia cum illis vsque ad finem obstinate sapuerunt,
aut sapiunt, vel sapere sperantur, hoc est, vnam
voluntatem & vnam operationem deitatis & hu-
manitatis Christi, & super hæc impiissimam ecclæ-
sim, quæ persuasione eiusdem Sergii facta est ab
Heraclio quondam imperatore aduersus orthodo-

Concil. Tom. 15.

L1

xam fidem, vnam Christi Dei voluntatem, & vnam ex concinnatione definientem operationem venerari; sed & omnia quæ pro ea impie ab eis scripta vel acta sunt, & illos qui eam suscipiunt, vel aliquid de his quæ pro ea scripta vel acta sunt, & cum illis denuo scelerosum typum, qui ex sua fatione prædicti Pauli nuper factus est a serenissimo principe Constantino imperatore contra catholicam ecclesiam, vtpote duas naturales voluntates & operationes, diuinam & humanam, quæ a sanctis patribus in ipso Christo Deo vero & Saluatore nostro pie prædicantur, cum vna voluntate & operatione, quæ ab hæreticis impie in eo veneratur, pariter denegare & taciturnitate constringi promulgantem, & propterea cum sanctis patribus & scelerosos hæreticos ab omni reprehensione & condemnatione iniuste liberari definientem, in amputationem catholicæ ecclesiæ definitionum seu regulæ. Si quis igitur, iuxta quod dictum est, consonanter nobis omnia hæc impiissima hæreticos illorum dogmata, & ea quæ pro illis aut in definitione eorum a quolibet impie conscripta sunt, & denominatos hæreticos, Theodorum dicimus, Cyrus & Sergium, Pyrrhum & Paulum non respuit & anathematizat, vtpote catholicæ ecclesiæ rebelles existentes: aut si quis aliquem de his qui ab illis vel similibus eorum in scripto vel sine scripto quocumque modo vel loco aut tempore temere depositi sunt aut condemnati, vtpote similia eis minime credentem, sed sanctorum patrum nobiscum confitentem doctrinam, vti condemna-

ANNO
CHRISTI
649.
tum habet aut omnino depositum , sed non arbitratur huiusmodi quicumque fuerit , hoc est , siue episcopus , aut presbyter , vel diaconus , siue alterius cuiuscumque ecclesiastici ordinis , aut monachus , vel laicus , pium & orthodoxum , & catholicae ecclesiæ propugnatorem , atque in ipso firmius consolidatum , in quo vocatus est a Domino ordine , illos autem impios atque detestabilia eorum pro hoc iudicia , vel sententias vacuas & inualidas atque infirmas , magis autem profanas & execrabilis vel reprobabiles arbitratur , huiusmodi condemnatus fit.

XIX.

Si quis ea , quæ scelerosi hæretici sapiunt , indubitanter professus atque intelligens , per inanem proteruiam dicit hæc pietatis esse dogmata , quæ tradiderunt ab initio speculatori & ministri Verbi , hoc est dicere , sanctæ & vniuersales quinque Synodi , calumnians vtique ipsos sanctos patres , & memoratas sanctas quinque Synodos , in deceptione simplicium , vel susceptione suæ profanæ perfidiæ , huiusmodi condemnatus fit.

XX.

Si quis secundum scelerosos hæreticos quocumque modo , aut verbo , aut tempore , aut loco terminos remouens illicite , quos posuerunt firmius sancti catholicæ ecclesiæ patres , id est , sanctæ & vniuersales quinque Synodi , nouitates temere exquirere , & fidei alterius expositiones , aut typos , vel leges , aut definitiones , aut libellos , aut epistolas , aut conscripta , aut subscriptiones , aut testi-

Concil. Tom. 15.

L1 ij

monia falsa , aut Synodos , aut gesta monumentorum , aut ordinationes vacuas & ecclesiasticæ regulæ incognitas , aut loci seruaturas incongruas & irrationabiles , & compendiose , si quid aliud impissimis hæreticis consuetum est agere , per diabolicalm operationem tortuose & callide agit contra pias orthodoxorum catholicæ ecclesiæ , hoc est dicere , paternas eius & synodales prædicationes , ad euersionem sincerissimæ in Dominum Deum nostrum confessionis , & usque in finem sine pœnitentia permanet hæc impie agens , huiusmodi in sæcula sæculorum condemnatus sit . & dicat omnis populus , fiat fiat .

*Psalm. 40.
71. 88.
Iudith. 10.
13. 15.*

His itaque a nobis pie promulgatis , & cum omni subtilitate , secundum dominicam præceptionem , zizania quidem & omnes facientes scandala , cum paleato & hæretico intellectu eorum , igni canonicæ sententiæ ex apostolica auctoritate proiicientes , triticum autem orthodoxæ & apostolicæ fidei nostræ Christianorum in horreum , id est , catholicam ecclesiam , per ventilabrum paternæ doctrinæ firmius congregantes , viætrices ei cum propheta Sophonia canimus hymnos : *Gauden nimis , o filia Sion , prædica filia Jerusalem , lætare & exulta ex toto corde tuo filia Jerusalem.* Abstulit Dominus a te iniquitates aduersariorum tuorum , liberavit te de manu inimicorum : *Dominus in medio tui , non videbis mala ultra , omni explosa nouitate hæretica , & omni confirmata in te orthodoxa fide , in possessione vitæ æternæ.* Per ipsum Christum Dominum salvatorem animarum nostrarum , cui gloria , honor , veneratio , imperium cum Patre & sancto Spiritu nunc & semper , & in sæcula sæculorum . Amen . Et subscriptio .

Martinus , gratia Dei episcopus sanctæ catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ urbis Romæ , huic definitioni confirmationis orthodoxæ fidei , & damnationi Sergii Constantinopolitani quondam episcopi , Cyri Alexandriæ antistitis , Theodori item episcopi , Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi , cum hæreticis eorum scriptis , statuens subscripti .

Maximus episcopus sanctae Aquileiensis ecclesiae, huic definitioni confirmationis orthodoxae fidei, & damnationi Sergii Constantiopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriae antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum haereticis eorum scriptis, statuens subscripti.

Deus dedit episcopus sanctae Caralitanae ecclesiae, huic definitioni confirmationis orthodoxae fidei, & damnationi Sergii Constantiopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriae antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum haereticis eorum scriptis, statuens subscripti.

Maurus Cæsenatis ecclesiae episcopus, & Deus dedit presbyter, locum agentes Mauri sanctissimi episcopi Rauennatis ecclesiae, huic definitioni confirmationis orthodoxae fidei, & damnationi Sergii Constantiopolitani quondam episcopi, Cyri Alexandriae antistitis, Theodori item episcopi, Pyrrhi atque Pauli item Constantinopolitani episcopi, cum haereticis eorum scriptis, statuentes subscriptimus.

Sergius episcopus sanctae Tempfanensis ecclesiae, ut supra.

Reparatus episcopus sanctae Manturianensis ecclesiae, ut supra.

Epiphanius episcopus sanctae Albanensis ecclesiae, ut supra.

Benedictus episcopus sanctae Aiacensis ecclesiae, ut supra.

Iulianus episcopus sanctae * Hortanensis ecclesiae, ut supra.

Papinius episcopus sanctae Vibonensis ecclesiae, ut supra.

Maximus episcopus sanctae Pisaurensis ecclesiae, ut supra.

Lucianus episcopus sanctae Leontinensis ecclesiae, ut supra.

Viator episcopus sanctae * Hortonensis ecclesiae, ut supra.

Bonitus episcopus sanctae Formianae ecclesiae, ut supra.

Majorianus episcopus sanctae Prænestinæ ecclesiae, ut supra.

Germanus episcopus sanctae Numanensis ecclesiae, ut supra.

Laurentius episcopus sanctae Perusinæ ecclesiae, ut supra.

Carosus episcopus sanctae Faralitanæ ecclesiae, ut supra.

Martianus episcopus sanctae Mebiensis ecclesiae, ut supra.

Barbatus episcopus sanctae Surinæ ecclesiae, ut supra.

Calumniosus episcopus sanctae Alefinæ ecclesiae, ut supra.

Peregrinus episcopus sanctae Messanensis ecclesiae, ut supra.

Romanus episcopus sanctæ Cerellitanæ ecclesiae, ut supra.

Crescentius episcopus sanctæ Lucrensis ecclesiae, ut supra.

Felix episcopus sanctæ Agrigentinæ ecclesiae, ut supra.

Marcellinus episcopus sanctæ Clusinatis ecclesiae, ut supra.

Geminianus episcopus sanctæ Volaterranæ ecclesiae, ut supra.

Marinianus episcopus sanctæ Populoniensis ecclesiae, ut supra.

Luminosus episcopus sanctæ Tifernistiberinorum ecclesiae, ut supra.

Potentinus episcopus sanctæ Belliternensis ecclesiae, ut supra.

Maurus episcopus sanctæ Tuscanensis ecclesiae, ut supra.

Martinus episcopus sanctæ Gabinatis ecclesiae, ut supra.

Adeodatus episcopus sanctæ * Spoletinæ ecclesiae, ut supra.

Ioannes episcopus sanctæ Pæstanensis ecclesiæ, ut supra.
 Gaudiosus episcopus sanctæ Reatinæ ecclesiæ, ut supra.
 Laurentius episcopus sanctæ Taurianensis ecclesiæ, ut supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Trapeianæ ecclesiæ, ut supra.
 Luminosus episcopus sanctæ Salernitanæ ecclesiæ, ut supra.
 Sabbatius episcopus sanctæ Buxentis ecclesiæ, ut supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Tarentinæ ecclesiæ, ut supra.
 Rufinus episcopus sanctæ Sipontinæ ecclesiæ, ut supra.
 Adeodatus episcopus sanctæ Amerinae ecclesiæ, ut supra.
 Gaudiosus episcopus sanctæ Capuanæ ecclesiæ, ut supra.
 Bonitus episcopus sanctæ Ferentinatis ecclesiæ, ut supra.
 Maurus episcopus sanctæ Senogalliensis ecclesiæ, ut supra.
 Maurosus episcopus sanctæ Anconitanæ ecclesiæ, ut supra.
 Bonus episcopus sanctæ Ficulensis ecclesiæ, ut supra.
 Fortunatus episcopus sanctæ Auximatis ecclesiæ, ut supra.
 Thomas episcopus sanctæ Lunensis ecclesiæ, ut supra.
 Bonitus episcopus sanctæ Ferentispolimartia ecclesiæ, ut supra.
 Maximus episcopus sanctæ Trocalitanæ ecclesiæ, ut supra.
 Paschalis episcopus sanctæ Blandanæ ecclesiæ, ut supra.
 Luminosus episcopus sanctæ Marsensis ecclesiæ, ut supra.
 Gloriosus episcopus sanctæ Camerinæ ecclesiæ, ut supra.
 Decoratus episcopus sanctæ Tiburtinæ ecclesiæ, ut supra.
 Amabilis episcopus sanctæ Hortensis ecclesiæ, ut supra.
 Albinus episcopus sanctæ Portuensis ecclesiæ, ut supra.
 Palumbus episcopus sanctæ Fundanæ ecclesiæ, ut supra.
 Theodosius episcopus sanctæ Contronensis ecclesiæ, ut supra.
 Scholasticus * episcopus sanctæ Fanensis ecclesiæ, ut supra.
 Elias episcopus sanctæ Lilybætanæ ecclesiæ, ut supra.
 Aquilinus episcopus sanctæ Assisinatis ecclesiæ, ut supra.
 Eusebius episcopus sanctæ Atellanæ ecclesiæ, ut supra.
 Martinus episcopus sanctæ Centumcellensis ecclesiæ, ut supra.
 Iubentinus episcopus sanctæ Stabiensis ecclesiæ, ut supra.
 Maurus episcopus sanctæ Senatis ecclesiæ, ut supra.
 Lætus episcopus sanctæ Lucanæ ecclesiæ, ut supra.
 Theodorus episcopus sanctæ Rosellanæ ecclesiæ, ut supra.
 Andreas episcopus sanctæ Hydruntensis ecclesiæ, ut supra.
 Iustus episcopus sanctæ Taurianensis ecclesiæ, ut supra.
 Felix episcopus sanctæ Panormitanæ ecclesiæ, ut supra.
 Laurentius episcopus sanctæ Tudertinæ ecclesiæ, ut supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Carinensis ecclesiæ, ut supra.
 Albinus episcopus sanctæ Signensis ecclesiæ, ut supra.
 Augustinus episcopus sanctæ Squillacina ecclesiæ, ut supra.
 Ioannes episcopus sanctæ Reginanæ ecclesiæ, ut supra.
 Barbatus episcopus sanctæ Cumanensis ecclesiæ, ut supra.
 Felix episcopus sanctæ Terracensis ecclesiæ, ut supra.
 Oportunus episcopus sanctæ Anagninæ ecclesiæ, ut supra.
 Firminus episcopus sanctæ Bleranæ ecclesiæ, ut supra.

ANNO
CHRISTI
649.

Iouianus episcopus sanctæ Firmianæ ecclesiæ, *vt supra*.
Anastaſius episcopus sanctæ Narniensis ecclesiæ, *vt supra*.
Theodorus episcopus sanctæ Tyndaritanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Sapientius episcopus sanctæ Numenantianæ ecclesiæ, *vt supra*.
Maximus episcopus sanctæ* Mefinatis ecclesiæ, *vt supra*.
Gratiosus episcopus sanctæ Nepesinæ ecclesiæ, *vt supra*.
Leontius episcopus sanctæ Neapolitanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Oportunus episcopus sanctæ Pisanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Donatus episcopus sanctæ Marianensis ecclesiæ, *vt supra*.
Bonosus episcopus sanctæ Alerinæ ecclesiæ, *vt supra*.
Peregrinus episcopus sanctæ Liparitanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Boethius episcopus sanctæ Cornensis ecclesiæ, *vt supra*.
Valentinus episcopus sanctæ Turritanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Luminosus episcopus sanctæ* Bonensis ecclesiæ, *vt supra*.
Crescis episcopus sanctæ* Libyensis ecclesiæ, *vt supra*.
Stephanus episcopus sanctæ* Popiliensis ecclesiæ, *vt supra*.
Callionistus episcopus sanctæ Adrianensis ecclesiæ, *vt supra*.
Ioannes episcopus sanctæ Vicosabinatis ecclesiæ, *vt supra*.
Potentinus episcopus sanctæ* Potensis ecclesiæ, *vt supra*.
Leontius episcopus sanctæ Fauentinatis ecclesiæ, *vt supra*.
Donatus episcopus sanctæ Sassinatis ecclesiæ, *vt supra*.
Ioannes episcopus sanctæ Vnnogoritanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Stephanus episcopus sanctæ Dorensis ecclesiæ, *vt supra*.
Ioannes episcopus sanctæ Gabopolitanæ ecclesiæ, *vt supra*.
Et Victorianus episcopus sanctæ Vzalensis ecclesiæ, *vt supra*.

Et qui post Synodum consentientes subscripterunt:

Ioannes episcopus sanctæ Mediolanensis ecclesiæ, omnibus synodaliter definitis a sanctissimis vobis in confirmationem orthodoxæ fidei sanctorum patrum & vniuersalium quinque Conciliorum, atque depositionem omnium hæreticorum, qui ab eis anathematizati sunt, vel impiæ hæreseos illorum, atque eorum qui nunc exorti sunt in destructionem orthodoxæ fidei, hoc est, Theodori quondam episcopi Pharanitani, Cyri Alexandrini, Sergii Constantinopolitani, & successorum eius Pyrrhi & Pauli, omniumque hæreticorum eorum conscriptorum, vel impiæ expositionis atque scelerosi typi, quæ ab eis confirmata sunt, consentiens subscripti.

Iustinus episcopus sanctæ Caralitanæ ecclesiæ insulæ Sardiniae, *vt supra*.

Malliodorus episcopus sanctæ Dortonensis ecclesiæ, *vt supra*.

ANNO
CHRISTI
649.

EPISTOLA
MARTINI PAPÆ ET SYNODI
AD OMNES CHRISTI FIDELES.

Martinus seruus seruorum Dei, atque per gratiam eius episcopus sanctæ catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ urbis Romæ, una cum sancto Concilio nostro reverendissimorum sacerdotum, regulariter hic nobiscum venientium in confirmatione piissimorum catholicæ ecclesiæ dogmatum, his qui coæqualem nobis sortiti sunt fidem Domini & saluatoris nostri Iesu Christi per lauacrum regenerationis, in omni loco dominationis eius, qui peregrinantur in sanctitate & iustitia, spiritualibus fratribus nostris episcopis, presbyteris, diaconis, abbatibus monasteriorum, monachis, continentibus, atque catholicæ ecclesiæ uniuersæ, sanctæque plenitudini.

1 & 2. Petr.

Ephes. 2.

Ephes. 2.

Jacob. 1.

Hebr. 10.

Ephes. 4.

1. Petr. 5.

Inda. 1.

GRATIA vobis & pax multiplicetur in agnitione & communione sancti Spiritus, in hereditatem incorruptibilem & immarcescibilem, conseruatam ante constitutionem mundi, nunc autem manifestatam in nobis, qui credimus in Iesu Christo Domino nostro, qui omnia nobis donauit, quæ ad vitam & pietatem respiciunt, per salutarem prædicationem, ut in hoc permanentes semper & instructi per concordiam sinceritatem superædificemus fundamento sanctorum apostolorum & prophetarum, in ipso summo angulare lapide Christo, qui super omnia Deus existit & saluator nostrarum animarum, in quo omnis ædificatio constructa crescit in augmentum eius per architectioniam spiritus in regale sacerdotium & templum sanctum, qualiter in eo proficientes a gloria in gloriam, virtutes anuntiemus eius, qui de tenebris nos vocavit in illud admirabile lumen suum, apud quem non est commutatio, nec momenti obumbratio, omnium autem bonorum perfectio: ex quo illuminati, tenemus in eum confessionem immobilem, donec occurramus omnes in unitatem fidei & in agnitionem eius, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis eius, ut iam non simus paruuli fluctuantes, & circumferamus omni vento doctrinæ, in nequitia hominum, in astutia ad machinationem erroris diaboli, qui semper propria festinat operari in filios diffidentiæ.

Ita-

ANNO CHRISTI 649. Itaque notum facimus vobis, dilectissimi fratres, quod & vos sine dubio nobiscum cognoscitis, vigilantem & bene zelantem in Deum habentes proprium, quoniam catholica Dei & apostolica ecclesia in quiete & pace consistente, veluti leones rugientes & quarentes quem deuorarent subintroierunt quidam homines, qui olim perscripti sunt in hoc iudicium impietatis sponte procedere, hoc est, Theodorus quondam episcopus Pharanitanus, Cyrus Alexandriæ, Sergius Constantinopolitanus, vel eius successores, Pyrrhus & Paulus, magni Dei & saluatoris nostri dispensationem in hereticam nouitatem retorquentes, & eum qui emit eos, Christum Dominum denegantes, ex hoc quod in scripto afferunt minime eum habere secundum formam serui, vel secundum quod propter nos factus est homo, voluntatem aut operationem naturalem, sed sine substantia eum siue natura, & non solum sine anima, & irrationabilem, & insensibilem secundum eos existere: quia sicut nos gloriosi ecclesiæ patres docuerunt, quidquid absque voluntate consistit & operatione, * ab omni caret substanciali natura: pro qua re ipsum gloriae Deum & Dominum nostrum Iesum Christum per vtramque, ex quibus consistit naturis atque appertinentibus eidem naturalibus proprietatibus perfectum esse in omnibus, absque tantummodo peccato, prædicarunt. Si ergo perfectum in omnibus, quomodo non & in voluntate & operatione secundum nostram naturam? Certum est enim, quia proprietas naturalis nostræ substantiæ, consistit essentialis eius operatio & voluntas: qua proprietate amputata, vtique & ipsa natura cum illa perimitur, quia iam cognosci natura nullo modo potest per essentialem designantem eam naturalem proprietatem. Propter ea & pari numero unitis substancialiter ei naturis, eiusdem voluntates & operationes sapere nobis tradiderunt, hoc est, incretam & creatam, diuinam & humanam, cohærenter unitas, vt testantur verba eorum actibus nostris in approbatione veritatis inserta, & super omnem radium folis nitentia. Igitur eorumdem sanctorum patrum, qui hæc nos docuerunt, rectam viam, hoc est, orthodoxam confessionem superius dicti contrarii veritatis respuentes ac derelinquentes, ambulauerunt in viam Ba-

2. Petr. 2.
Iudea. 1.

Concil. Tom. 15.

M m

laam de Bosor, hoc est, in perfidia hæreticorum, & in spon-
taneo eorum errore effusi sunt, atque in contradictione
inobedientiæ suæ obduratisunt, sidera existentes erroris,
& nubes sine aqua, nec non arbores autumnales, infru-
ctuosæ, bis mortuæ, eradicas, fluëtus feroce maris, spu-
mantes proprias confusiones, quibus caligo tenebrarum
in æternum conseruata est minime pœnitentibus, sed huc
illucque maculam propriæ hæreſeos absque timore ia-
ctantibus: *Qui commutauerunt veritatem Dei in mendacium,*

*& coluerunt & præposuerunt catholicæ ecclesiæ piis do-
gmatibus hæreticorum seduictioſa conscripta, properan-
tes omnibus modis aut decipere simpliciores, aut per-
sequi eos qui in Domino permanent.* * *Quid iam & in
plures orthodoxos viros operati sunt, corporaliter eos
afficientes, quoniam animam captare non voluerunt, in
petra orthodoxæ fidei illorum collisi. Ideoque propter
prauas eorum adiumentiones, & prauiora nouitatis com-
menta, & in interiora cordis, iuxta beatum Ieremiam,*

*conturbati catholicæ recordationis antecessores no-
ſtri pontifices, non destiterunt admonentes eos & con-
testantes recedere a ſua huiusmodi hæreſi, & ſanam do-
ctrinam amplecti, nequando irascatur Dominus, & per-
eant funditus de via iuſtorum, hoc eſt, pia ſanctorum*

*patrum confeſſione. Hoc autem consultiſſime non ſo-
lum iþi effeciſſe noſcuntur, ſed & alii plures diuersas pro-
uincias habitantes reuerendiſſimi epifcopi, & maius eſt
dicere, generalitatiſ ſynodorum per ſua ſcripta non ſo-
lum inuitantes emendare propriam hæreſim, ſed & noſ
iþiſ, id eſt, apostolicam noſtram ſedem coniurantes, &
proteſtantes erigere ſe ſecundum regularem auctorita-
tem, & non uſque ad finem per tot tempora permitte-
re contrariorum nouitatem ſanctas Dei catholicas de-
paciſſi eccleſias. Ideoque ex omnibus pene ſacerdotibus
cum caritate admoniti, non inclinauerunt aurem ſuam
ad audiendam vocem poſtulantium eos, neque cordis
ſuī ceruicem mitigate voluerunt, vt conuerterentur ad
Deum. Sed quod ait Dominus de inobedientibus, hoc &
in eis prouenire certum eſt. Dicit enim per prophetam:*

*Miſi ad eos omnes ſeruos meos prophetas, per diem conſur-
gens diluculo, & mandaui, & non audierunt me, nec inclina-*

Auctoritas
ſedis apo-
ſtolicæ.

Rom. 1.

Ier. 4.

Psalm. 2.

Ier. 7.

ANNO CHRISTI 649. uerunt aurem suam, sed indurauerunt cernicem super petram.

Quam vilis es facta, nimis iterans vias tuas? Addere peccata super peccata properauerunt, humanitatem Saluatoris atque deitatem eius blasphemare ac denegare per impiissimum typum, qui ex maligna instigatione illorum factus est contra immaculatam nostram Christianorum fidem a serenissimo principe, definientes in eodem typo, nec unam nec duas voluntates aut operationes, hoc est, neque diuinam neque humanam voluntatem & operationem in ipso Saluatore nostro quempiam omnino confiteri. Hæc autem prædicauerunt, ut non solum in humana eius natura, sed etiam in utraque omnino eum sine voluntate & operatione, hoc est, absque natura & essentia esse denuntiant, quatenus cum perfidis hæreticis & orthodoxos patres abiiciant, & cum scelerosorum virorum vocibus, hoc est, vna voluntate & operatione, pariter denegari faciant orthodoxorum doctrinas, id est, duas eiusdem Christi voluntates & operationes, sicuti & naturas uinitas inconfuse & indiuise, promulgantes illicite, etiam sine reprehensione vel condemnatione, consistere in suis confessionibus hæreticos, hoc est, in ipsa, quæ ab eis prædicatur, vna voluntate & operatione, atque eadem sine periculo libertate perfri eos, qui in dogmatibus reprehenduntur, hæreticos, cum eis qui in doctrina usque in finem irreprehensibiliter delucescunt, sanctis patribus: quod utique catholicæ ecclesiæ sacratissimas regulas destruere certum est, magis autem totius a Deo inspiratae doctrinæ sanctam prædicationem, quæ nullatenus noxios excusat, neque liberat de iudicio culpantes cum innoxiis: hoc enim prauum & diuinæ æquitatis est alienum. Quoniam autem & illud cum ceteris contrarii præsumpserunt, in deceptione simplicium, & cooperimentum suarum prauitatum, in scripto audacter proferre impiissimæ suæ nouitatis inuallida dogmata, dicentes hæc esse pietatis dogmata, quæ tradiderunt hi qui ab initio speculatores & ministri Verbi facti sunt, & sequenter successores eorum a Deo inspirati ecclesiæ patres, sanctæ & vniuersales quinque Synodi: ideoque consultissime pertractantes terribile esse & diuinam prouocans indignationem hæc omnia despicere, quæ opugnant catholicam ecclesiæ, ut ne condemnemur, ut-

Concil. Tom. 15.

Mm ij

pote imperfe^tos atque inefficaces habentes intellectus animæ ad discernendum malum & bonum, prompti secundum gratiam Dei conuenisse dinoscimur in hac Romana Christianissima ciuitate, ad confirmationem quidem piissimarum ecclesiæ prædicationum, condemnationem autem impiissimorum nouitatis dogmatum, per similitudinem decessorum nostrorum sanctorum patrum, quique per sinceram concordiam & in idipsum Deo amabilem conuentionem, destruxerunt hæresim, & omnes hæreticos superasse noscuntur, eripientes de eorum errore catholicam ecclesiam. Quæ enim ex sacra concursione, hoc est, spiritali consonantia sanctorum patrum exequuntur, validiorem habent contra aduersarios & inexpugnabilem virtutem. *In ore enim, inquit, duorum vel trium testium stabit omne verbum: & funiculus triplex difficile rumpitur: & frater qui adiuvatur a fratre, quasi ciuitas firma: præualebit autem sicuti fundatum imperium.* Propterea & nos, vt dictum est, secundum in diuisam communionem spiritus in idipsum conuenientes, properauimus per gestorum seriem comparationem adiuvicem per distinctionem discretam efficere, tam sanctorum patrum & vniuersalium quinque Synodorum sacras promulgationes, & dogmata infidelium hæreticorum, tam anteriorum, quamque nunc emergentium contra fidem, cum impia eorum e^thesi, necnon impiissimo typo, proferentes, vt omnibus ostendamus relegendibus differentiam luminis & tenebrarum, hoc est, claræ patrum doctrinæ, & temulentæ hæreticorum vesaniæ, & quia nulla communia hæreticis existunt cum sanctis patribus, sed quantum distat oriens ab occasu, tantumque distant impii hæretici verbo & mente ab a Deo inspiratis viris. Propterea sanctos quidem patres sententialiter confirmauimus cum omnibus sacris prædicationibus eorum, necnon eis, qui nobiscum sincere ipsos & easdem suscipiunt. Impios autem hæreticos, cum omnibus prauissimis dogmatibus eorum, & impiam e^thesin vel impiissimum typum, & omnes qui eos vel quidquam de his quæ exposita sunt in eis, suscipiunt aut defendunt, seu verba pro eis faciunt in scripto anathematizauimus, vt & vos omnes, qui per omnem orbem terrarum inhabitate noscimini pii & orthodoxi, hæc pie a nobis gesta cog-

Hæretici
nihil habet
commune
cum patri-
bus.

ANNO
CHRISTI
649. noscentes pro tuitione catholicæ ecclesiæ, consonanter nobiscum similia exequamini, & omnes quidem sanctos patres confirmetis in scripto, consonantes illis nobisque in orthodoxa fide: anathematizetis autem omnes hereticos, qui præsumptiue hanc olim & nunc expugnauerunt, vna cum scelerosa eæthesi & impiissimo typo, sed & qui eos, aut quiddam de his quæ ab eis implicite exposita sunt, suscepient, quatenus fructum piæ confessio-
nis, vestrarum animarum hereditare valeatis salutem. Propterea enim ea, quæ a nobis pro catholicæ ecclesiæ synodaliter gesta sunt, omnibus direximus, ut nostri studii perficientes opus, nos quidem ipsos innoxios esse approbemus coram Deo & electis angelis, ante quos ab eo iudicandi sumus cum eis qui hæc a nobis suscepient, in terribili eius aduentu: inexcusabiles autem eos, qui non obediunt, demonstremus, vt pote nullam habentes occasionem pro sua perfidia post veritatis ostensionem, Domino dicente: *Si non venissem & locutus eis fuisset, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo.* Sed & Apostolus iterum perhibet: *Consideremus inuicem in prouocatione caritatis & bonorum operum, non deserentes collectionem nostram, sicut est consuetudinis quibusdam: sed consolamini, & tanto magis, quanto viderimus appropinquantem diem.* Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur hostia pro peccatis: terribilis autem quædam expectatio iudicii, & ignis æmulatio, quæ consumptura est aduersarios. Scimus enim dicentem: *Mibi vindictam, & ego retribuam, dicit Dominus.* Propter quod præmuniens nos præcepit, dicens: *Et tu fili hominis, loquere ad filios populi tui, & dices ad eos: Terra super quam inductus fuerit gladius, & tulerit populus terræ virum unum de nouissimis suis, & constituerit eum super se speculatorum, & ille viderit gladium venientem super terram, & cecinerit buccina, & annuntiauerit populo: audiens autem quisquis ille est sonitum buccinæ, non se obseruauerit, veneritque gladius, & tulerit eum, sanguis illius super caput ipsius erit; quia sonum buccinæ audiuit, & non se obseruauit: sanguis eius in ipso erit. Si autem se custodierit, animam suam saluabit. Quod si speculator viderit gladium venientem, & non insonuerit buc-*

Mm iij

cina, & populus non secustodierit, veneritque gladius, & tulerit
de eis animam: ille in iniquitate sua captus est, sanguinem au-
tem eius de manu speculatoris requiram. Propter quod testifi-
camur omnibus in hodiernum diem, sicut inquit beatus
Paulus, quia mundi sumus a sanguine omnium vestrum.
Non enim subtraximus nos non annuntiare omnibus,
quæ tradita est nobis a sanctis patribus & Synodis, or-
thodoxam confessionem per ea, quæ nuper apud nos
synodaliter gesta sunt. Attendite itaque vobis & omni gre-
gi, in quo vos Spiritus sanctus constituit episcopos regere ecclesiam
Dei, quam acquisuit proprio sanguine, ut non sit qui vos de-
cipiat aut seducat in subtilitate sermonis per philosophiam
& inanem fallaciam. Apertissime enim Spiritus sanctus
per Apostolum dicit: *Quia in nouissimis temporibus recedent
quidam a fide, attendentes spiritibus seductoribus & doctrinis
dæmoniorum, in hypocrisi mendacio quorum, cauteriatam ha-
bentium suam conscientiam.* Propter quod vigilate & orate, ut
non intretis in tentationem: quæ mentis transgressio operatur
in his, qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati,
eo quod caritatem veritatis non percepérunt, ut salui
fierent. Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem
tentat. *Vnusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstra-
ctus & illeitus.* Deinde concupiscentia cum conceperit, parit pec-
catum: peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mor-
tem. Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi, doctrinis
variis & extraneis circumducti: & licet nos, aut angelus de
cælo euangelizauerit vobis præter quod accepimus tam a
sanctis apostolis & probabilibus patribus, & vniuersali-
bus quinque Synodis, anathema sit. Igitur sicut prædixi-
mus, & nunc iterum dicimus: *Si quis vobis euangelizane-
rit præter id quod accepimus ex ipsis, anathema sit.* Modo au-
tem hominibus suademus, an Deo? aut quærimus hominibus
placere? *Si adhuc hominibus placet,* inquit beatus Paulus,
Christi seruus non esset. Sicut ergo accepistis Christum a
sanctis prædicatoribus, sic in eum credite, bonum depositum
vsque in finem custodite per Spiritum sanctum, qui
habitat in vobis; quoniam firmum fundamentum Dei
stat, habens signaculum hoc: *Nouit Dominus qui sunt eius.*
&, Discedat ab iniquitate omnis qui inuocat nomen
Domini. Propterea, fratres, profanas vocum nouitates

Act. 20.

Act. 20.

Coloff. 2.

1. Tim. 4.

Math. 26.

2. Thess. 2.

Jacob. 1.

Hebr. 13.

Gal. 1.

Ibidem.

2. Tim. 1.

2. Tim. 2.

ANNO
CHRISTI
649. euitantes, nullatenus eos qui de terra clamant, & non ex
ore Domini loquuntur, suscipiatis aduersus fidem typos,
aut leges, vel definitiones, aut expositiones haereticas ag-
noscentes; quoniam haec omnia requisitus & iudi-
caturus est ipse gloriae Dominus, & quia nullus homi-
num, quorum sicut fenum dies illorum, pro nobis cru-
cifixus est, neque in nomine cuiusquam eorum baptizati
sumus, sed in mortem Christi Dei per lauacrum regene-
rationis renouati dinoscimur, qui crucifixus est pro no-
bis sub Pontio Pilato: maxime apertissime consideran-
tes, quoniam & per se sua dogmata destruunt contra-
rii. Dicit enim Dominus: *Omne regnum in se diuisum non* Hæretici
sua ipsorum
dogmata
euertunt.
Matt. 12.
stabit, & omnis sententia, lex aduersum se diuisa, non
stabit: & si typus destruit ethesim, sed & ethesis de-
struit typum; illa quidem dicens vnam habere, hic au-
tem afferens non vnam habere Dominum nostrum vo-
luntatem & operationem: ergo in se diuisum est vtrum-
que, & quomodo stabit aduersariorum haeresis, magis a
semetipsa inualida & inanis existens, quam a nobis de-
structa? Ergo nullo modo per transitoriam vmbram,
potius autem corruptelam dissolutam, Christi Dei ve-
stram orthodoxam fidem amittatis, mirantes personas
quaestus causa: quoniam sicut flos feni transiet. Exortus Jacob. 1.
est enim sol cum ardore, & areficit fenum, & flos eius decidit,
& decor vultus eius deperiit: ita & diues in itineribus suis mar-
cescit: vt ne pro dilectione mundi compatientibus nobis,
dicatur etiam de nobis: Dilexerunt gloriam hominum magis Ioan. 12.
quam gloriam solius Dei; & subiaceamus aeterno iudicio.
Horrendum est, fratres, incidere in manus Dei viuentis, qui Hebr. 10.
protestatur, dicens: Quicumque me negauerit & verba mea Matth. 10.
coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo qui in cæ-
lis est. Reuelatur enim ira Dei de cælo super omnem impietatem Rom. 1.
& iniustiam hominum, qui veritatem per illicitam haere-
sim expugnant aut denegant: quia quod notum est Dei,
manifestum factum est in illis. Deus enim illis manifestauit hoc
per sanctos apostolos, & prophetas, & doctores, & vni-
uersales quinque Synodos, quorum dogmata lex catho-
licæ ecclesiae existunt: & tamen his omnibus propriam
nouitatem præposuerunt. Nemo ergo vos seducat inanibus Ephes. 5.
verbis. Propterea enim venit ira Dei super filios diffiden-

tiæ. Nolite ergo effici complices dogmatum eorum, neque communicetis infructuosis verbis illorum: magis autem & redarguite: quoniam cœtus prævaricatorum sunt, & extenderunt linguam suam quasi arcum mendacii, & non veritatis. Completum est in eis, quia de malo ad malum egressi sunt, & me non cognoverunt, dicit Dominus. Veritatem enim non loquentur, docuerunt autem linguam suam loqui mendacium: ut impie agerent, laborauerunt, & renuerunt scire me, dicit Dominus. State ergo vos, dilectissimi, super vias, & videte & interrogate de semitis Domini antiquis, & videte quæ est via bona sanctorum patrum, & ambulate in ea, & inuenietis requiem animabus vestris. Sed & si patimini propter Christum, beati eritis: metum autem eorum ne timueritis, neque conturbemini. Dominum autem Deum sanctificate in cordibus vestris, ipso dicente: Nolite timere eos qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere: sed potius eum timete, qui potest animam & corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeres aesse veneunt, & unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Vestri autem & capilli capitatis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere eos: multis passeribus meliores estis vos. Rememoramini ergo fratres eum, qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini, animis vestris deficientes. nondum enim usque ad sanguinem certauimus aduersus peccatum repugnantes. Confidimus autem de vobis, fratres carissimi, meliora & viciniora saluti, quia neque mors, neque vita, neque angeli, neque principatus, neque instantia, neque futura, neque fortitudines, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, magistro gentium docente, poterit vos separare a caritate Domini nostri Iesu Christi, & quæ in ipso est, recta fide. Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remuneracionem. Patientia enim vobis necessaria est ad colluctationes aduersariorum, quatenus fidem intemeratam usque in finem conseruantes, repromotionem percipiamus, quam repromisit his qui legitime certare deproperant. Adhuc enim modicum quantulum, qui venturus est veniet, & non tardabit. Ecce enim iudex ante ianuam assistit, coronas hilariter promittens his qui pro eo passionibus submittuntur. Quod si subtraxerit se quis, non placebit animæ meæ, sed cadet de promissione propter negationem.

Nos

Ierem. 9.

Ierem. 6.

1. Petr. 3.

Matth. 10.

Hebr. 12.

Rom. 8.

Hebr. 10.

Ibidem.

Jacob. 5.

ANNO CHRISTI 649. *Nos autem non sumus subtractionis in perditionem, sed fidei in Hebr. 10.*
acquisitionem animæ. Propter quod assumite arma Dei, ut pos- *Ephes. 6.*
sitis resistere in die malo aduersus omnem hæreticum virum
& dogmata, & induite vos loricam iustitiae, calceati pedes in
præparatione euangelii pacis, in omnibus assumentes scutum fi-
dei, in quo possitis omnia iacula nequissimi ignita extinguere: &
galeam salutis accipite, & gladium spiritus, quod est verbum
Dei, per omnem orationem & obsecrationem, radicati & fun-
dati, ut idipsum nobiscum dicatis omnes, & non sint in vobis *1. Corinth. 1.*
schismata, diuidentes bonum & integrum corpus ecclæ-
siæ in tortuosas nouitates: sitis autem perfecti & integri
in eodem sensu, & in eadem scientia firmati, ut per eam
vias nostras dirigentes, in eumdem inflexibiliter occur-
ramus, qui a nobis creditur Dominus: *ad quem accedentes 1. Petr. 2.*
lapidem viuum, ab hominibus quidem reprobatum pro eorum
impia hæresi, a Deo autem electum & honorificatum, magis
autem Deum naturaliter existentem, licet propter nos
caro factus sit, & vos tamquam lapides viui ædificemini do-
mus spiritualis, in sacerdotium sanctum, offerentes spiritales ho-
ftias ipsi in odorem suavitatis. Sed & nunc fratres commenda- *Ad. 20.*
mus omnes vos Domino, & verbo gratiæ eius, qui potest per-
ficere & dare hereditatem in omnibus sanctificatis. Ipse *Rom. 15.*
autem Deus pacis & consolationis det vobis idipsum
sapere in alterutrum, & in ipso semper, ut in omnibus
vnanimes, vno ore & vno corde honorificemus eum in
concordia orthodoxæ fidei, qui potens est confirmare nos *se- Rom. 16.*
cundum euangelium eius, secundum reuelationem mysterii tem-
poribus æternis taciti, patefacti autem per scripturas sanctas, &
patrum orthodoxorum doctrinas, secundum præceptum
æterni Dei, ad obediendum fidei, in omnibus nobis cogniti. So-
li sapienti Deo Domino nostro Iesu Christo, cum Patre
& Spiritu sancto, gloria, honor, imperium, & potestas
in secula seculorum. Amen. Deus vos incolumes custo-
diat, dilectissimi fratres.

EPISTOLA

MARTINI PAPÆ

AD AMANDVM EPISCOPVM TRAIECTENSEM.

Diffuadet ne episcopatum abdicet. mittit acta Synodi
Romanæ, vt ab episcopis Galliæ congregata Synodo
confirmentur. monet vt Sigeberto ^{Angi} suggerat de
mittendis in urbem episcopis, quilegatione ad impe-
ratorem fungantur.

Dilectissimo fratri Amando Martinus.

FRATERNITATIS tuæ studio pietatis congestam epi-
stolam suscipientes, animos nostros reueuari cogno-
scimus. Quippe quoniam huius sæculi fluctuagæ atque
transitorias despicientem obleetationes, illa quæ perpe-
tua & sublimia dona pro Domini Dei nostri obsequiis
tribuuntur, appetere certum est. Ex relatione igitur,
iuxta tenorem tuæ fraternitatis epistolæ, præsentium la-
toris, laborum tuorum certamen cognouimus: ex qui-
bus cælestis patriæ ascensu, humiliatis mentibus, atque
contritis corporibus, vobis futurorum gaudiorum lar-
gienda sunt munera. Nam cum sit nulli omnino compa-
rationi coequandum, quod a creatore nostro pro bonis
seruitiis repensatur, dum breui, atque paruo temporis
spatio finiuntur labores, quos pro dilectione ipsius susti-
nemus, consideratione refrigerii nos oportet libenti ani-
mo tolerare præsentis vitæ angustias. Sed quantum no-
bis laborum vestrorum operatio magnam gaudii vbera-
tem inducit, tantum pro duritia sacerdotum gentis il-
lius conterimur, quod postpositis salutis suæ suffragiis,
atque redemptoris nostri contemnendo seruitia, vitio-
rum fœtoribus ingrauantur: quibus ad præparandam fa-
lutem quandoquidem tantum nos necesse est importu-
nis prædicationibus imminere, quantum nos perfectæ
negotiationis creditorum nobis talentorum duplicat as-
signatio, atque dominicæ vocis ad suscipiendam eius re-
quiem persuadet assertio. Suggestum est namque nobis,
eo quod presbyteri, seu diaconi, aliquæ sacerdotalis of-
ficii, post suas ordinationes in lapsu coinquinantur: &

ANNO
CHRISTI
649. propterea nimio mcerore fraternitatem tuam adstringi,
velleque pastorale obsequium pro eorum inobedientia
deponere, & vacationem ab episcopatus laboribus elige-
re, & in silentio atque otio vitam degere, quam in his
qua^t tibi commissa sunt permanere, dicente Domino:
Beatus qui perseuerauerit usque in finem. Vnde namque bea- Mat. 10. 22.
ta perseuerantia, nisi de virtute patientiæ? quia secun- Col. 24. 13.
dum apostolicam prædicationem, *Omnis qui voluerint in Christo pie vivere, persecutiones patientur.* Ideoque, frater ca-
rissime, non vos afflictionum amaritudo a pio mentis ve-
stræ proposito coarctet recedere, considerans quanta
pro absolutione nostri & liberatione creator Dominus
que noster pertulerit, quibusque se contumeliis afficien-
dum tradiderit, vt nos a vinculis diabolica^t potestatis li-
beraret. Propterea nullatenus in huiusmodi peccato de-
linquentibus ad destructionem Canonum compassio-
nem exhibeas. Nam qui semel post suam ordinationem Distinct. 1.
in lapsu ceciderit, deinceps iam depositus erit, nullum- Qui semel
post.
que gradum sacerdotii poterit adipisci: sed sufficiat ei la-
mentationibus fletibusque affiduis quoisque aduixerit
in eadem pœnitentia perdurare, vt commissum deli-
ctum diuina gratia extinguere valeat. Si enim tales qua-
rimus ad sacros ordines promouendos, quibus nulla ru-
ga, nullumque vitæ contagium mentes & corpora præ-
pediat: quanto magis, si post ordinationem suam quis-
piam in lapsu ceciderit, & prævaricationis peccato de-
prehendatur obnoxius, omnino prohibendus est cum
manibus lutulentis atque pollutis mysterium nostræ sa-
lutis tractare? Sitque huiusmodi semper, iuxta sacrorum
Canonum statuta, in hac vita depositus; vt ab illo qui
mentis interiora scrutatur, nullamque de ouibus errare
congaudet, dum aspicerit sinceram pœnitentiam eius,
in terribili iudicio habeat reconciliatum. Ideoque ite-
rum hortamur caritatem tuam, exemplo eius qui pro
nobis pati & mori voluit, promptos vos in cunctis eius
seruitiis permanere. Neque pigeat vos temporales cru-
ciatus pro Christi nomine sustinere: sed emolumenta
futuræ remunerationis huius sæculi vexationes tolerare
persuadeant. Scriptum namque est: *Quid retribuam Do-
mino pro omnibus quæ retribuit mihi?* *Calicem salutaris acci-*
Concil. Tom. 15.

*piam, & nomen Domini inuocabo. Tantum enim a nobis
exigitur, quantum possimus famulatus nostri obsequio
commodare. Cumque cuncta quæ nobis ad confortan-
dos fraternitatis vestræ animos poterant ministrari, lar-
giente supernæ maiestatis clementia vobis sint procul
dubio manifesta, restat ut de aliis quæ nos per sua scri-
pta consuluit, fraternitati vestræ significemus.*

Credimus etenim ad vos peruenisse, quomodo in con-
turbatione rectæ fidei, & catholicæ ecclesiæ conculca-
tione, ante hos annos plus minus quindecim, a Sergio
falso episcopo Constantinopolitano, in auxilio habente
tunc imperantem Heraclium, execranda & abominan-
da hæresis pullulauit, Apollinaristarum & Seueriano-
rum, Eutychianistarum atque Manichæorum errorem
renouans: quam successor eius Pyrrhus, idemque epi-
scopus, qui ambitionis fastu Constantinopolitanam se-
dem arripuit, in deterius auxit. Pro qua ræsapius aposto-
lica sedes persuasionibus, contestationibus, atque incre-
pationibus plurimis admonuit eos, quatenus ab huius-
modi errore recederent, & ad lumen pietatis ex quo la-
psi sunt, remearent. Et non solum hoc facere nullatenus
voluerunt: sed & nunc successor eius Paulus, temerator
fidei, episcopus Constantinopolitanus, aliud nequius
excogitauit in præiudicium catholicæ fidei conamen,
quasi quæ a decessoribus suis hæretice exposita fuerunt
destruens; & imperiale typum, sacrilego ausu, totius
plenum perfidiæ, a clementissimo principe nostro fieri
persuasit, in quo promulgatum est, ut omnes populi
Christiani credere debuissent. Ideoque necesse habui-
mus, ne pro quadam negligentia & animarum detri-
mento quæ nobis commissæ sunt, culpæ reatu adstrin-
gamur, cœtum generalem fratribus & coepiscoporum no-
strorum in hac Romana ciuitate congregare. In quo-
rum præsentia memoratorum hæreticorum scelerosa
conscripta examinata, atque denudata sunt; & apostolico
mucrone, patrumque definitionibus, vno ore vnoque
spiritu condemnauimus; ut cognoscentes vniuersi er-
rorem qui in eis continetur, eorum pollutione nullate-
nus maculentur. Vnde præuidimus volumina gestorum
synodalium in præsenti vobis dirigere, vna cum ency-

ANNO CHRISTI 649. clia nostra. Ex quorum serie omnia subtiliter potestis addiscere, & tenebras illorum nobiscum, vt filii lucis, extinguere. Idcirco studeat fraternitas tua omnibus eadem innotescere, vt tam abominandam hæresim nobiscum execrentur, quamque suæ salutis sacramenta addiscere valeant, atque synodali conuentione omnium fratrum & coepiscoporum nostrorum partium illarum effecta, secundum tenorem encyclia a nobis directa, scripta vna cum subscriptionibus vestris nobismet destinanda concelebrent, confirmantes atque consentientes eis, quæ pro orthodoxa fide, & destructione hæreticorum vesaniæ nuper exortæ a nobis statuta sunt. Et¹ Sigebertum præcelentissimum filium nostrum regem Francorum, pro suæ Christianitatis remedio consultissime admone atque precare, dirigere nobis ex corpore fratrum nostrorum dilectissimos episcopos, qui sedis apostolicæ legatione, diuina concedente propitiatione, fungi debeant, & quæ in nostro Concilio peracta sunt, cum his synodalibus apicibus vestris, ad clementissimum principem nostrum sine dubio asportare: vt nostrorum laborum particeps effectus, mercedis cumulum adipisci valeat, & sui regni protectorem inueniat eum, cuius causa flagitari dignoscitur. Hoc namque & in eius epistola exhortari eum cognouimus. Reliquias vero sanctorum, de quibus præsentium lator nos admonuit, dari præcepimus. Nam codices iam exinaniti sunt a nostra bibliotheca, & vnde ei dare nullatenus habuimus: transcribere autem non potuit, quoniam festinanter de hac ciuitate regredi properauit. His igitur prælibatis, quæ a nobis per epistolam vobis scripta sunt, effectui mancipari fraternitatem vestram hortamur. Deus te in columem custodiat, dilectissime frater.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Martini pape epistola.*] Synodum Romanam Martini papæ aduersus Monothelitas, cuius acta cum hac epistola in Galliam missa sunt, celebratam constat mense Octobri, anno Christi DCXLIX. Scripta igitur epistola, vel eodem mox anno exeunte, vel initio sequentis.

² *Sigebertum regem.*] Dagoberti nempe filium, qui in Austrasia regnabat. Ex actis porro vitæ sancti Eligii lib. 1. cap. 33. liquet eadem

Nn iij

gesta synodalia ad Clodoueum quoque regem Sigeberti fratrem missa, qui in Neustria & Burgundia, hoc est in altera Francici regni parte imperabat.

NOTÆ SEVERINI BINII.

Causa Sy-
nodi qua.

Concilium.] Postquam Constans imperator electionem sancti Martini more solito confirmasset, ab eoque in signum gratitudinis exegisset, vt promulgatam a se perfidiam pontifex suo consensu suaque subscriptione approbaret; non modo impium aliquod petenti imperatori non consensit, sed potius in contrarium nisus Synodum indixit, in qua promulgatam perfidiam condemnauit. Causa igitur primaria huius Synodi cogenda non tam fuit, vt Sergius, Pyrrhus & Paulus iam antea condemnati, iterato iudicio damnarentur, quam vt recens credendi formula ab imperatore suo edicto (quod typum nominauit) proposita, omnino proscriberetur, atque anathemati subiiceretur. Sanctum Martinum pontificem ad hanc Synodum conuocandam, a sancto Maximo abate inductum esse, scribit Theophanes anno 19. Heraclii, his verbis: *Cum autem Maximus Romanam peruenisset, papamque Martinum ad emulacionem accendisset, Synodo centum decem episcoporum collecta, Sergium, Pyrrhum, Cyrum & Paulum anathematis querunt, &c. Quod in aetate Concilii nulla mentio reperiatur Maximi, mirum videri non debet, cum abbates etiamsi ad Synodum admitterentur, non decidendi & subscribendi, sed tantum consulendi facultatem haberent.* Hæc sancta Synodus tantæ est amplitudinis, dignitatis ac maiestatis, vt ad plenam fidei catholicæ professionem, post quinque vniuersalium Synodorum assertionem, huius quoque confessionem usque ad plenam sexti oecumenici Concilii promulgationem fideles adiicere solerent. Constat illud ex Synodo Anglicana sub Theodoro archiepiscopo celebrata apud Bedam lib. 5. hist. Anglic. cap. 17. quam infra collocatam inuenies sub Adeodato papa. Acta synodalia integra extant Græce & Latine scripta, eo quod non tantum in archivio sedis apostolicae illa seruata fuerint, sed quia plurima ex prototypo confecta sunt exemplaria, quæ ab eodem pontifice misa sunt in omnes prouincias orientis & occidentis. Id quidem testatur Anastasius in vita Martini, idemque ab eodem pontifice asseri videtur in epistola ad Amandum, cum non synodalem tantum epistolam more maiorum ad eum misit, sed ipsa integra synodalia acta. Continet ipsa Synodus quinque secretarios siue consultationes, sessiones vel actiones.

Actorum
plura ex-
emplaria Græ-
ca & Lati-
na.

Prima Cō-
sultationis
compedio-
fa relatio.

Horum primo III. Nonas Octobris celebrato, præparatis per primicerium notariorum ad bellandum animis episcoporum, sanctus Martinus papa ad Synodum orationem habuit, qua ostendit per haeresim Monothelitarum mysterium incarnationis euerti: nominatisque prædictæ haereseos auctoribus, Cyro Alexandrino, Sergio, Pyrrho & Paulo Constantinopolitanis episcopis, auctoritate S. scripturæ & SS. patrum, catholicum dogma confirmauit: quæque ab aduer-

ANNO
CHRISTI
649.

ANNO
CHRISTI
649. sariis adducta erant, docte & solide refutauit, eo ipso, quod posita
vna voluntate, vna inferatur natura, adeoque totum incarnati Ver-
bi mysterium destruatur. Post haec lecta est epistola Mauri epi-
scopi Rauennatis, quam per legatos episcopi Cæsenatis ad Syno-
dum destinauerat. Qua cum ille absentiam suam per incursions
barbaricas excusasset, fideique catholicæ professionem emisisset,
Martinus papa de duabus in Christo voluntatibus & operationi-
bus disertam disputationem adhibuit: qua absoluta, auditaque sug-
gestione Deus dedit episcopi, finis impositus est primo Synodi secre-
tario.

Secundus secretarius habitus est octauo Idus Octobris, quo dum
Martinus papa de qualitate iudicii ecclesiastici paucula præfatus
fuisset, oblati sunt duo libelli; alter a Stephano Dorensi episcopo se-
disque apostolice in Palæstina vicario: alter ab abbatibus, presbyte-
ris & monachis Græciæ. Petebatur in utroque ut impii hæretici
cum suahæresi, cumque abominabili typo sub imperatoris nomine
promulgato damnarentur. His auditis, iussa sunt edi scripta eorum
qui prædecessori Theodoro papæ aduersus eosdem hæreticos quere-
larum libellos obtulerant. Primum lectæ sunt Sergii episcopi cuius-
dam in Cypro: deinde epistolæ Africanorum episcoporum, quas ad
Theodorum papam, Constantem imperatorem, & Paulum Con-
stantinopolitanum transmiserant.

Tertia consultatio celebrata fuit 16. Kalend. Nouembris. In
hac Martinus pontifex præmisit, quo studio, quave vigilantia &
cura mandato Dei hæresibus resistere debeat is, qui vniuersæ ecclæ-
siæ præest. His præuii, iussu eiusdem pontificis eduntur scripta
Theodori Pharanitæ episcopi devna voluntate & operatione. Ad
hæc confutanda, sanctorum patrum sententia in medium allatæ
sunt. Deinceps nouem capitula Cyri Alexandrini cum epistola,
quam Sergius Constantinopolitanus ad ipsum scripsisset, recitata
fuerunt. Et quoniam Cyrus testimonio sancti Dionysii suam sen-
tentiam confirmabat, iussus est afferri codex Dionysii, legique eius
epistola ad Caium, in qua deiurilem Christi operationem appel-
lat. Interlocutus sanctus Martinus papa, detecta hæreticorum
fraude, textum Dionysii corrupte citantium, ostendit, quod cum
Dionysius Areopagita dixisset, nouam deiurilem operationem,
loco nouam, illi vnam dixerint; eiectaque voce deiurilis, vnam
in Christo operationem dumtaxat asseruerint. Iussa sunt etiam
legiscripta Themestii hæretici, de vna operatione ex Dionysii dei-
urilis operationis male accepta sententia. Quæ cum lecta fuissent,
Martinus papa Dionysium per deiurilem operationem non vnam,
sed vnius personæ duas, humanam scilicet & diuinam, significare
voluisse, pluribus ostendit. Idem per Sophronium Hierolymitanum
episcopum antea detectum, & in hæreticos obiectum, male
vero a Pyrrho excusatum fuisse, Deus dedit Calaritanus episcopus
interlocutione sua demonstrauit. His peractis, iussa est edi ecthesis
Sergii Constantinopolitanii episcopi, nomine Heraclii imperatoris

Secundæ
consulta-
tionis suc-
cincta e-
narratio.

edita & promulgata: addita est lectio epistolarum, quas pro confirmatione prædictæ cætheseos Sergius ad Cyrum, & contra Cyrus ad Sergium reddidit.

ANNO
CHRISTI
649.

Quarta cō-
sultationis
compen-
dium.

Quarta consultatione Martinus papa cæthesim Heraclii, eiusque defensores Sergium, Cyrum & Pyrrhum fortissimis rationibus impugnauit, addiditque de Paulo, qui typum edendum proposuit, iudicium peragi. Iussæ igitur sunt literæ ipsius Pauli ad Theodorum Romanum pontificem recitari; ex quibus refractarius illius animus cognitus fuit. His adiecta est lectio typi, quem cum sancta Synodus subdolum, inconstantem, mendacem atque in omnibus impium esse reperisset, cumdem condemnauit. His prauis germinibus euulsi, iussu sanctissimi pontificis Nicænum & Constantinopolitanum symbolum, duodecim anathematismi Concilii Ephesini, definitio fidei catholicæ facta in Calchedonensi Concilio, & quatuordecim capita quintæ Synodi recitata fuerunt. Quibus lectis, nomine totius Synodi locutus est Maximus Aquileiensis episcopus, pluraque in commendationem Conciliorum, & in detestationem hærefoes eiusque sectariorum inculcauit: quæ vero a sanctis patribus pro catholicæ veritate scripta fuerunt, in sequentem consultationem reiecit.

Quinta cō-
sultationis
compen-
dium.

Quinta & ultima consultatione, quam pridie Kal. Nouemb. habuerunt, hortatu Martini papæ, allata sunt volumina sanctorum patrum, ex quibus patres Concilii velut e pharetra sagittas, quibus aduersarii ferirentur, acceperunt. Deinde iussa sunt legi veterum hæreticorum scripta eo fine, ut recentiores hæreticos conuincerent, qui se patres orthodoxos sequi, Concilia tueri, & antiquorum hæreticorum sententias de fide nequaquam sectari, ad decipiendum simpliciores, mentiebantur. Post fidem orthodoxam de vera Verbi incarnatione stabilitam, ad confutandas aduersariorum assertiones, viginti Canones sanciuerunt; quibus singulis ad finem apposita est condemnatio eorum qui secus sentirent. Demum vero post hæc secura est omnium episcoporum subscriptio, cui tamquam appendix addita postea fuit subscriptio trium aliorum episcoporum, nempe Ioannis episcopi Mediolanensis, Iustini episcopi Calaritani, & Malliodori Dortonensis episcopi. Absoluta Synodo, scripta est a sancto Martino Romano pontifice & Concilio epistola synodalis & encyclica ad omnes Christi fideles, de rebus pro fide catholicæ in hac Synodo gestis. Exemplaria synodalium actorum ad singulos fere episcopos transmissa fuerunt, ut constat ex ea epistola, quam Martinus papa ad Amandum Traiectensem episcopum reddidit. Hæc de Synodo Lateranensi compendiose excerpta sunt ex Baronii annalibus anno 649. num. 1. & seq.

^b *Lateranense.*] De Lateranensi ecclesia & palatio, vide quæ notaui supra tom. 1. sub Melchiade.

Numerus
episcoporū
quantus.

^c *Centum quinque episcopi.*] Tantus est numerus eorum, qui in fine consultationis quintæ subscriptissæ reperiuntur. Centum & decem episcopos interfuisse huic Concilio, scribit Theophanes verbis supra enarratis.

^d *Anno*

⁴ Anno Domini 649. &c.] Constat ex initio auctorum Concilii, vbi ^{Tempus} ^{Concilii.} dicitur: hæc Synodus celebrata anno nono Constanti, indictione octaua: quæ tempora cum anno redemptoris nostri Iesu Christi 649. & initio pontificatus sancti Martini coincidunt.

ANNO
CHRISTI
650.

CONCILIVM CABILONENSE, CLODOVEI II. REGIS EVOCATIONE

viii. Kalendas Nouembres in vrbe Cabilono in basiliça S. Vincentii celebratum, circa annum Christi DCL. Martini papæ ii. Clodouei eiusdem regis vi.

TITVL C A N O N V M .

1. *Vt fidei Nicenæ norma in omni- bus conseruetur.*
2. *Vt Canonum statuta seruentur.*
3. *De clericorum cum extraneis feminis familiaritate fugienda.*
4. *Ne duo in ciuitate una eodem tempore habeantur episcopi.*
5. *Vt seculares nondum clerici, parochias aut earum res non regant.*
6. *Nemo ante audientiam res ecclesiæ inuadere presumat.*
7. *Res defuncti presbyteri, vel abbatis, intactæ permaneant.*
8. *De pœnitentia peccatorum a sacerdotibus indicenda.*
9. *Ne mancipia Christiana extra regni terminos vendantur.*
10. *Vt episcopi a comprouncialibus, clero, & ciubus suis elegantur.*
11. *Vt iudices publici per monasteria & parochias, nisi inuitati, non discurrant.*
12. *Vt duo abbates in uno monasterio non sint.*
13. *Vt nullus alienum clericum retineat, nec ordinet, sine episcopi sui voluntate.*
14. *De oratoriis perrillas potentum, ut clerici qui his deseruiunt in episcopi libera sint potestate.*
15. *Vt abbates & monachi seculari patrocinio non utantur, & principem sine episcopi sui permisso non adeant.*
16. *Vt nemo ad sacros ordines per premium promoueatur.*
17. *Vt nullus secularium in ecclesia, vel in ipsius atrio, scandalum aut similitates excitare presumat.*
18. *Vt die dominico ruralia opera nemo exerceat.*
19. *Ne turpia vel obscena in basilicis, aut in earum porticibus & atriis, cantari permittantur.*
20. *De Agapio & Bobone Diniensis urbis episcopis.*

P R A E F A T I O .

PRISCIS quidem Canonibus noscitur institutum, ut metropolitani cum eorum comprouncialibus per singulos annos debeant in synodali coniungi Deo propitiante Concilio. Sed nunc tam ex communi omnium voluntate, quam ex euocatione vel ordinatione gloriosissimi

Concil. Tom. 15.

Oo